

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE, 29 October 1946

Javastraat 68

Tel. { 111539
112778

No. B.4691.

Bijlagen: één.

Dict.: H. Typ.: ~~MIN.~~

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Besloten kader-

vergadering C.P.N.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een verslag van een op 17 October 1946 te Enschede gehouden besloten kader vergadering van de C.P.N., maar den inhoud waarvan ik moge verwijzen.

ZEER GEHEIM

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Voor dezen
De Luitenant.-Kolonel
o/l

Verzonden aan:

Z. E. den Min. van Binnenl. Z.

"

Justitie

Hoofd Gen.Staf III B

H.C. van Politie Amsterdam

"

Rotterdam

"

Den Haag

"

Utrecht

"

Groningen

L.L.v.Laere.

ZEER GEHEIM

Verslag besloten Kadervergadering van het District Twente der C.P.N., d.d. 17 Oct. 1946, gehouden in een zaaltje van het Café "De Vluchte" aan de Oldenzaalstr. te Enschedé.

Als spreker trad op H.B. OTTO, comm.weth. te Enschedé. Aanwezig waren ongeveer 40 personen.

Een onbekend gebleven leider van de vergadering opende deze te omstreeks 20.30 uur en deelde mede, dat in -structie zou worden gegeven over de problemen van dezen tijd en de houding van de partij daartegen, omdat de bijeengekomen functionarissen het gehoorde in de afdelingen zouden uitdragen. Tevens zou gelegenheid tot discussie worden gegeven.

Vervolgens gaf hij het woord aan den spreker van den avond H.B. OTTO.

Spreker OTTO begon met een overzicht te geven van de periode na de bevrijding - Het geheel was geen hoog -staand betoog.

Rusland was, aldus OTTO, sterk uit den strijd te voorschijn gekomen en had een aantal kleinen staten om zich verzameld, welke geheel onder zijn invloed stam. Dit achtte spreker zeer gelukkig en van groote beteekenis, temeer omdat de kapitalistische staten verzwakt uit den strijd gekomen waren. Vooral Engeland had een flinke klap gekregen en wel o.a. door het opzeggen van de Leen-en Pachtwet door de Amerikanen.

Ook op economisch gebied zag spreker de groote kracht van Rusland en omgeving. Amerika trachtte zooveel mogelijk op dit gebied haar belangen - desnoods ten koste van Engeland - in Europa uit te breiden.

In de kapitalistische landen maken de trusts en de cartels nog steeds de politiek uit. Hij noemde in dit verband: De Shell, en de Phillips en zei dat toekomstige fabriek van de Vredestein te Enschedé zou worden gevestigd met Amerikaansch kapitaal.

Dergelijke trusts waren nog machtig genoeg om een persoon als Wallace van zijn plaats te verdringen.

"Wij moeten hier danken, dat Wallace communist is, aldus OTTO. Deze roert zich hoofdzakelijk in verband met de a.s. verkiezingen in Amerika. Al beoogt WALLACE onze belangen niet, toch moeten dergelijke feiten door ons worden uitgebuit".

Een uitzondering op de randstaten van Rusland was naar de mening van spreker de staat Tsecho-Slowakije, waar het kapitalisme nog grooten invloed heeft, naar hij persoonlijk van "kameraden" uit dit land had vernomen.

Sprekende over de Indonesische kwestie zei OTTO, dat het niet ging om Sjahrir of Soekarno, doch om het Indonesische volk zelf. Hij memoreerde daarbij, dat de C.P.N. het psychologisch juiste moment had aangegeven, wa rof een proteststaking in Amsterdam moest beginnen. Spreker achtte het gelukkig, dat niet alleen communisten hadden

getackt

gestaakt. Hij merkte voorts op, dat staking in het algemeen een machtig wapen is, maar waarschuwde ervoor dit wapen niet te vaak te gebruiken, daar het anders zijn kracht zou verliezen.

De Engelse ^{politiek} t.a.v. Indië was volgens spreker uitsluitend op eigen belangen - voornamelijk de economische - gericht.

De wapenstilstand in Indië is naar zijn meening een vrucht van de in Nederland gevoerde actie.

De politiek van de huidige Regering behandelende, zei spreker, dat de Partij van den Arbeid de partij was, welke hiervoor aansprakelijk gesteld moet worden. Met goedvinden van het partijbestuur van de P.v.d.A., met name Vorrink, Goes van Naters en Schermerhorn, werd de Regering in staat gesteld haar beleid te voeren". Al de arbeiders van de P.v.d.A. sliken dit echter niet, dit blijkt wel uit de houding, die door de Afdeeling Hengelo van de P.v.d.A. onlangs werd aangenomen", zei hij.

Spreker achtte het tijdstip gekomen tot frontalen aanval op de P.v.d.A., o dat de arbeiders van die partij in de goede richting werden gedrongen.

In zijn betoog besteedde spreker groote aandacht aan de courant "De Waarheid". De wervingsactie voor nieuwe abonnee's had tot heden blijkbaar niet het resultaat gehad, dat ervan was verwacht. De resultaten in Almelo waren beter dan in Enschedé.

Over het geheel heerschte er een "downstemming", welke spreker wel meende te kunnen verklaren. Na 5 jaren strijd en bovendien den vermoeienden verkiezingsstrijd kwam automatisch een reactie. Dit ondervonden de kapitalisten en de "reactie" ook.

Dat in Enschedé weinig resultaten waren bereikt, weet spreker hoofdzakelijk aan het opnieuw verschijnen van het dagblad "Tubantia", dat "De Waarheid" 140 abonnee's had gekost.

Hij wakte de kaderleden op om, evenals voor den oorlog, alle krachten in te spannen, opdat het groote wapen "De Waarheid" geheel uit de impasse zou geraken.

Er zijn streken waar "De Waarheid" met verlies moet werken. Deze verliezen kunnen worden bestreden door den grootte opslag in de groote steden en in de industrie-centra.

Verder nodigde hij, na ruim een uur te hebben gesproken, de aanwezigen uit tot een discussie.

Hieraan werd door een 6-tal personen gevolg gegeven, die beurtelings een korte toespraak hielden.

De inhoud van deze toespraken bestond hoofdzakelijk uit critiek t.a.v. andere partijgenooten, terwijl eigen verdiensten uitvoerig naar voren werden gebracht.

Jan MEIJER, werd door een niet nader bekenden SCHEUKLINK verweten, dat hij te laksch was. Tijdens de propaganda-actie voor de j.l. gehouden feestavond in de zaal van Lippinkhof zou MEIJER n.l. gezegd hebben, dat hij te

veel

veel werk had. Meijer antwoordde hier later op, dat hij dit niet met genoemde woorden gezegd had. Hij verklaarde zich bereid allen mogelijken tijd voor de partij af te staan en had hiervoor ruimschoots de gelegenheid gehad, toen hij nog steun trok. Daar hij onlangs echter weer aan het werk moest, kon hij onmogelijk al het hem opgedragen werk verrichten en had daarom om assistentie verzocht.

SMEENK van afdeling IV, gaf een uitvoerige beschouwing over zijn eigen propaganda-activiteit bij het werven van abonnee's op "De Waarheid". Hij noemde het geklets over downstemming "slap gelul".

Hij verhaalde, dat hem was opgedragen in Almelo abonnee's te werven. Daar aangekomen bleek hem, dat hij alleen op stap moest. In 2 dagen was het hem gelukt daar 25 nieuwe abonnee's te werven. "Ziedaar partijgenooten, aldus SMEENK, als men maar wil dan kan er wat gepresteerd worden. Indien ik na twee dagen niet terug geroepen was, dan had ik daar 100 nieuwe abonnee's gekregen. Er moet heel hard gewerkt worden, anders gaat onze mooie krant naar "de bliksum", evenals "Het Parool" in Almelo naar "de bliksum" gegaan is."

Een onbekend gebleven persoon gaf in sappig Twentsche dialect te kennen, dat het onderlinge "gelul en gecuwelhour" niets opleverde, maar dat er eendrachtig moest worden gewerkt, waarbij men op hem kon rekenen.

Een spreker HARDICE besprak eveneens den geest van lauwheid. Hij schreef den minder goeden gang van zaken niet slechts aan lauwheid toe, doch was van meening, dat een te geringe ontwikkeling en scholing van de partijgenooten hierin een rol speelde. Hij achtte het daarom raadzaam, dat partijgenooten, die daarvoor de noodige capaciteiten bezitten, hun collega's onderwijzen zouden, zoowel in algemeene als in politieke ontwikkeling.

BRUINSMA besprak de werkzaamheden in Glanerbrug. Daar was het resultaat van 15 nieuwe abonnee's bereikt, welk resultaat zeer gunstig was te noemen vergeleken bij de stad Enschedé.

SCHAFFER werd door meerdere sprekers verweten, dat hij zich ten gunste van het ex-partijlid GIESING had uitgelaten.

Vooraf Juul (J.H.J.) van het Reve, die een vlamend betoog hield van ongeveer een half uur viel SCHAFFER hierover scherp aan. Van het Reve erkende het verwijt van SCHAFFER, dat hij een zeer onsympathieke uitlating over GIESING had gedaan en wel in het bijzonder aangaande de Spaansche kwestie, zonder deze kwestie echter verder aan te duiden. Hij zeide echter van zijn uitlating geen woord terug te zullen nemen.

Hij bracht voorts naar voren, dat er tijdens de discussie te weinig partij-politiek werd gevoerd, wat volgens hem boven alles ging. Hij waarschuwde er voor om zich niet te laten intimideeren door de omstandigheden. In geen geval mocht men weak worden, zoals t.o.v. GIESING, hard

hard als staal moesten zij worden in den strijd. Echte Stalinisten en daarbij de Trotzkyisten met man en macht bestrijden.

Een gevaarlijk Trotzky-iste was z.i. Sien BOS (Cā), ex-lid van de partij en actief voor de Vrouwenbeweging.

Hij vertelde een onderhoud van ongeveer drie kwartier met Nico MAURER te hebben gehad, waarbij laatstgenoemde hem zeer duidelijk had laten weten, dat "De Waarheid" onmogelijk haar werkers meer kon laten verdienen, dan zij reeds deed.

Daarvoor was de financiële toestand te precair.

Hierbij hield hij aan, dat er twee bezorgers van de courant een soort ultimatum hadden gesteld om meer loon/tusschen Nico MOURER en hem, herhaalden zij dit ultimatum, waarop hij -Van het REVE -ze behoorlijk de kaak had uitgeveegd. Hij zeide o.a. gezegd te hebben: "Ik zou niet graag in jullie schoenen willen staan als je in de Sovjet Unie was, want da'r ging je onherroepelijk tegen den muur." Hij gaf duidelijk te kennen, dat dergelijke "sabotage" niet kon worden geduld.

Van het REVE bewaarde een schrijven van het partijbestuur te hebben ontvangen, waarin werd vermeld, dat de periode van actie voor het werven van abonné's binnenkort beëindigd was. Niettegenstaande hij voor strenge partij-discipline was, stelde hij voor dat bevel niet op te volgen, maar onvermoeid door te werken.

Met stemverheffing drong hij allen op het hart, dat de toekomst Rusland was. Het parool moet verder zijn: De courant, de partij en de herdenking van de Russische revolutie. Deze zou in een stampvolle zaal van Lippinkhof te Enschedé worden herdacht.

Tenslotte sprak Otto zijn partijgenooten weer toe. Hij ging nog eens uitvoerig in op het geval GEESING. Hierbij deed hij mede dat hij van tevoren reeds geweten had, dat SCHAEFFER hiermee op de proppen zou komen. SMIEK had hem n.l. medegedeeld, dat in Afdeling IV reeds over een en ander gesproken was. Hierop volgden eenige interrupties, waarin o.a. om bewijsmateriaal werd geschreeuwd. Otto beloofde, dat het uitgezocht zou worden. Hij schilderde GEESING voorts als een verrader, die naar het Vrije Volk en zelfs naar VORREK was gelopen en gezegd had, dat hij genoeg van de communisten kon vertellen, indien ze iets wilden weten.

Het ex-partijlid Sien BOS, van de vrouwenbeweging, noemde hij ook zeer gevaarlijk. Ze kwam te veel in contact met de partijgenooten en stond ook in verbinding met Amsterdam. Het was voorgekomen, dat zij kort na een besloten bespreking door eenige leden op de hoogte was gesteld van het besprokene.

Partijleden, die zoiets doen, kunnen we niet gebruiken. Zulke leden kunnen ook wel als spion worden gebruikt. N.B., na in kennis gesteld te zijn met het onderhouden

bruikt en de politie inlichten. Spreker meende, dat er in de toekomst meer contact moest worden gezocht met de arbeiders in Duitsland. Hiervan zouden de vruchten kunnen worden geplukt als de kapitalistische invloedssfeer daar groot zou worden.

Hij verhaalde voorts, dat in een huis aan de Richtersweg te Enschedé van gemeentewege de waterleiding zou worden afgesloten. Bij onderzoek was hem gebleken, dat dit huis bewoond werd door 4 gezinnen en dat zijn collega, de wethouder HORSTMAN, hiervoor opdracht had gegeven, aangezien deze gezinnen een aanzienlijke schuld hadden. Spreker zei, dat hij opdracht had gegeven de waterleiding op zijn verantwoording niet af te sluiten.

Achteraf was hem ter oore gekomen, dat hem verweten was, dat hij opdracht zou hebben gegeven tot afsluiting.

Hij verzocht daarom zijn partijgenooten dringend voortaan onmiddellijk bij hem te komen, indien zij geruchten of wat dan ook over hem als wethouder vernamen.

Ook hem was de vraag gesteld, hoeter wereld mogelijk was, dat hij bij gelegenheid van het congres van de Ned. Bond van Ex-politieke gevangenen Prins Bernard de hand had gedrukt.

OTTO achtte dit niet zo veel bijzonders. Hij werd er tenminste niet koud of warm van als hij die Prins de hand drukte.

"Ik had alleen onze activiteit bij het congres op het oog, aldus OTTO, en bij bepaalde gelegenheden moet men zich wel eens van een masker bedienen" (daarmee kennelijk bedoelende, dat het doel de middelen heiligt.)

Voor dit belangrijk werk op den laatste dag van het congres had spreker zelfs het vertrek van hem en kameraad MOURER naar Amsterdam, waar een partijbespreking zou plaats vinden, uitgesteld.

~~L. Kol. Or~~

~~Heer~~ Geheim.

34691

Verslag besloten Kadervergadering van het District Twente der C.P.N., d.d. 17 Oct. 1946, gehouden in een zaaltje van het Café "De Vluchte" aan de Oldenzaalsestraat te Enschede.

~~Geheim~~

~~de~~ Spreker ~~had de~~ H.B. Otto, comm. weth. te Enschede.

Aanwezig ~~was ongeveer~~ vermoedelijk 40 personen.

210/1608.

R A P P O R T.

Ondergetekenden, Marinus Berkouwer en Jan Dirk Mos, beiden agent van politie le klasse te Enschede, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, hebben de eer ~~U~~ Gestrenge het volgende te rapporteren omtrent opgemelde vergadering.

Aangezien de aanwezigen bij genoemde vergadering - vermoedelijk 40, w.o. enige vrouwen - niet konden worden gezien, het gesprokene niet geregeld kon worden verstaan en het maken van notities niet mogelijk was, kan geen nauwkeurig verslag worden gegeven.

Een onbekend gebleven leider van de vergadering opende deze te omstreeks 20.30 uur en deelde mede, dat instructie zou worden gegeven over de problemen van de ~~z~~ tijd en de houding van de partij daartegen, opdat de bijeengekomen functionarissen het gehoorde in de afdelingen zouden uitdragen. Tevens zou gelegenheid tot discussie worden gegeven.

Vervolgens gaf hij het woord aan den spreker van de ~~navond~~ H.B. Otto.

~~Spreker~~ Otto begon met een overzicht te geven van de periode na de bevrijding. Het geheel was geen hoogstaand betoog.

Rusland was, aldus Otto, sterk uit de ~~strijd~~ te voorschijn gekomen en had een aantal kleine staten om zich verzameld, welke geheel onder zijn invloed staan. Dit achtte spreker zeer gelukkig en van zeer grote betekenis, ~~meer~~ omdat de kapitalistische staten verzwakt uit de ~~strijd~~ gekomen waren. Vooral Engeland had een flinke klap gekregen en wel o.a. door het opzeggen van de Leen- en Pachtwet door de Amerikanen.

Ook op economisch gebied zag spraker de grote kracht van Rusland en omgeving. Amerika trachtte zoveel mogelijk op dit gebied haar belangen - desnoods ten koste van Engeland - in Europa uit te breiden.

In de kapitalistische landen maken de trusts en de ~~cartels~~ ^{cartels} nog steeds de politiek uit. Hij noemde in dit verband: De Shell, en de Philips en zei dat toekomstige fabriek van de Vredestein te Enschede zou worden gevestigd met Amerikaans kapitaal.

*Binnen
Juni
1946
C.P.N. District*

*M.A. van
Rijssen
Muz.
Winst
Gruis*

A A N

Den Heer Commissaris van Politie

te

ENSCHUDE.

~~-2-~~

Dergelijke trusts waren nog machtig genoeg om een persoon als Wallace van zijn plaats te verdringen.

"Wij moeten niet denken, dat Wallace communist is, aldus Otto. Deze roert zich hoofdzakelijk in verband met de a.s. verkiezingen in Amerika. Al beoogt Wallace onze belangen niet, toch moeten de gelijke feiten door ons worden uitgebuit!"

Een uitzondering op de randstaten van Rusland was naar de mening van spreker de staat Tsjecho Slowakije, waar het kapitalisme nog grote invloed heeft, naar hij persoonlijk van "kameraden" uit dit land had vernomen.

Sprekende over de Indonesische kwestie zei Otto, dat het niet ging om Sjahrir of Soekarno, doch om het Indonesische volk zelf. Hij memoreerde daarbij, dat de CPN het psychologisch juiste moment had aangegeven, waarop een protest-staking in Amsterdam moest beginnen. Spreker achtte het gelukkig, dat niet alleen communisten hadden gestaakt.

Hij merkte voorts op, dat staking in het algemeen een machtig wapen is, maar waarschuwde er voor dit wapen niet te vaak te gebruiken, daar het anders zijn kracht zou verliezen.

De Engelse politiek t.a.v. ^{Indonesië} was volgens spreker uitsluitend op eigen belangen - voornamelijk de economische - gericht.

De wapenstilstand in ^{Indonesië} is naar zijn mening een vrucht van de in Nederland gevoerde actie.

De politiek van de huidige ^{regering} behandelende, zei spreker, dat de Partij van den Arbeid de partij was, welke hiervoor aansprakelijk moet worden gesteld. Met goedvinden van het partijbestuur van de P.v.d.A., met name Vorrink, Goes van Naters en Schermerhorn, werd de ^{regering} in staat gesteld haar beleid te voeren. "Al de arbeiders van de P.v.d.A. slikken dit echter niet, dit blijkt wel uit de houding, ~~die~~ door de Afdeling Hengelo van de P.v.d.A. onlangs werd aangenomen." ^{zei hij}.

Spreker achtte het tijdstip gekomen tot frontale aanval op de P.v.d.A., opdat de arbeiders van die partij in de goede richting worden gedrongen.

In zijn betoog besteedde spreker grote aandacht aan de courant "De Waarheid". De wervingsactie voor nieuwe abonnee's had tot heden blijkbaar niet het resultaat gehad, ~~dat~~ er van was verwacht. De resultaten in Almelo waren beter dan in Enschede.

Over het geheel heerste een "downstemming", welke spreker wel meent te kunnen verklaren. Na 5 jaren strijd en bovendien de vermoeiende verkiezingsstrijd kwam automatisch een reactie. Dit ondervonden de kapitalisten en de "reactie" ook.

Dat in Enschede weinig resultaten waren bereikt, weet spreker hoofdzakelijk aan het opnieuw verschijnen van het dagblad "Tubantia", dat "de Waarheid" 140 abonnee's had gekost.

Hij wekte de kaderleden op om, evenals voor de oorlog, alle krachten in te spannen, opdat het grote wapen "De Waarheid" geheel uit de impasse zou geraken.

Er zijn streken waar "De Waarheid" met verlies moet werken. Deze verliezen kunnen worden bestreden door de grote opslag in de grote steden en in de industrie-centra.

Verder nodigde hij, na ruim een uur te hebben gesproken, de aanwezigen uit tot een discussie.

Hieraan werd door een 6-tal personen gevolg gegeven, die beurtelings een korte toespraak hielden.

De inhoud van deze toespraken bestond hoofdzakelijk uit kritiek t.a.v. andere partijgenoten, terwijl eigen verdiensten uitvoerig naar voren werden gebracht.

Jan Meijer werd door een niet nader bekende Schukink verweten, dat hij te laks was. Tijdens de propaganda-actie voor de j.l. gehouden feestavond in de zaal van Lippinkhof zou Meijer

n.l. gezegd hebben, dat hij te veel werk had. Meijer antwoordde hier later op, dat hij dit niet met genoemde woorden gezegd had. Hij verklaarde zich bereid alle mogelijke tijd voor de partij af te staan en had hiervoor ruimschoots de gelegenheid gehad, toen hij nog steun trok. Daar hij onlangs echter weer aan het werk moest, kon hij onmogelijk al het hem opgedragen werk verrichten en had daarom om assistentie verzocht.

Smienk, van afdeling IV, gaf een uitvoerige beschouwing over zijn eigen propaganda-activiteit bij het werven van abonnées op "De Waarheid". Hij noemde het geklets over downstemming "slap gelul".

Hij verhaalde, dat hem was opgedragen in Almelo abonnée's te werven. Daar aangekomen bleek hem, dat hij alleen op stap moest. In 2 dagen was het hem gelukt daar 25 nieuwe abonnee's te werven. "Ziedaar partijgenoten, aldus Smienk, als men maar wil dan kan er wat gepresteerd worden. Indien ik na twee dagen niet terug geroepen was, dan had ik daar 100 nieuwe abonnee's gekregen. Er moet heel hard gewerkt worden, anders gaat onze mooie krant naar "de bliksem", evenals "Het Parool" in Almelo daar "de bliksem"gegaan is."

Een onbekend gebleven persoon gaf in sappig Twents dialect te kennen, dat het onderlinge "gelul en geouwehoer" niets opleverde, maar dat er eendrachtig moest worden gewerkt, waarbij men op hem kon rekenen.

Een spreker Hardick besprak eveneens den geest van lauwheid. Hij schreef den minder goedewgang van zaken niet slechts aan lauwheid toe, doch was van mening, dat een te geringe ontwikkeling en scholing van de partijgenoten hierin een rol speelde. Hij achtte het daarom raadzaam, dat partijgenoten, die daarvoor de nodige capaciteiten bezitten, hun collega's onderwijzen zouden, zowel in algemene- als in politieke ontwikkeling.

Bruinsma besprak de werkzaamheden in Glanerbrug. Daar was het resultaat van 15 nieuwe abonnee's bereikt, welk resultaat zeer gunstig was te noemen vergeleken bij de stad Enschede.

Schäffer werd door meerdere sprekers verweten, dat hij zich ten gunste van het ex-partijlid Geesing had uitgelaten.

Vooraal Juul (J.H.J.) van het Reve, die een vlamvend betoog hield van ongeveer een half uur viel Schäffer hierover scherp aan. Van het Reve erkende het verwijt van Schäffer, dat hij een zeer onsympathieke uitlating over Geesing had gedaan en wel in het bijzonder aangaande de Spaanse kwestie, zonder deze kwestie echter verder aan te duiden. Hij zeide echter van zijn uitlating geen woord terug te zullen nemen.

Hij bracht voorts naar voren, dat er tijdens de discussie te weinig partij-politiek werd gevoerd, wat volgens hem boven alles ging. Hij waarschuwde er voor om zich niet te laten intimideren door omstandigheden. In geen geval mocht men week worden, zoals t.o.v. Geesing, hard als staal moesten zij worden in de strijd. Echte Stalinisten en daarbij de Trotzkyisten met man en macht bestrijden.

Een gevaarlijk Trotzky-iste was z.i. Siem Bos(ch), ex-lid van de partij en actief voor de Vrouwenbeweging.

Hij vertelde een onderhoud van ongeveer drie kwartier met Nico Mouter te hebben gehad, waarbij laatstgenoemde hem zeer duidelijk had laten weten, dat "De Waarheid" onmogelijk haar werkers meer kon laten verdienen, dan zij reeds deed.

Daarvoor was de financiële toestand te precair.

Hierbij haalde hij aan, dat er twee bezorgers van de courant een soort ultimatum hadden gesteld om meer loon. N.B., na in kennis gesteld te zijn met het onderhoud tussen Nico Mourer en hem, herhaalden zij dit ultimatum, waarop hij - Van het Reve - ze behoorlijk de kast had uitgeveegd. Hij zeide o.a. gezegd te hebben: "Ik zou niet graag in jullie schoenen willen staan als je in de Sovjet Unie was, want daar ging je onherroepelijk tegen de muur." Hij gaf duidelijk te kennen, dat dergelijke "sabotage" niet kon worden geduld.

helemaal

Van het Reve beweerde een schrijven van het partijbestuur te hebben ontvangen, waarin werd vermeld, dat de periode van actie voor het werven van abonnee's binnenkort beëindigd was. Niettegenstaande hij voor strenge partij-discipline was, stelde hij voor dat bevel niet op te volgen, maar onvermoeid door te werken.

Met stemverheffing drong hij allen op het hart, dat de toekomst Rusland was. Het parool moet verder zijn: De courant, de partij en de herdenking van de Russische revolutie. Deze zou in een stampvolle zaal van Lippinkhof te Enschede worden herdacht.

Tenslotte sprak Otto zijn partijgenoten weer toe.

Hij ging nog eens uitvoerig in op het geval Geesing. Hierbij deelde hij mede, dat hij van tevoren reeds geweten had, dat Schäfer hiermee op de proppen zou komen. Smienk had hem n.l. medegedeeld, dat in Afdeling IV reeds over een en ander gesproken was. Hierop volgden enige interrupties, waarin o.a. om bewijsmateriaal werd geschreeuwd. Otto beloofde, dat het uitgezocht zou worden.

Hij schilderde Geesing voorts als een verrader, die naar het Vrije Volk en zelfs naar Vorrink was gelopen en gezegd had, dat hij genoeg van de communisten kon vertellen, indien ze iets wilden weten.

Het ex-partijlid Sien Bos, van de vrouwenbeweging, noemde hij ook zeer gevaarlijk. Ze kwam veel te veel in contact met de partijgenoten en stond ook in verbinding met Amsterdam. Het was voorgekomen, dat zij kort na een besloten bespreking door enige leden op de hoogte was gesteld van het besprokene.

Partijleden, die zoiets doen, kunnen we niet gebruiken. Zulke leden kunnen ook wel als spion worden gebruikt en de politie inlichten.

Spreker meende, dat er in de toekomst meer contact moest worden gezocht met de arbeiders in Duitsland. Hiervan zouden de vruchten kunnen worden geplukt als de kapitalistische invloedssfeer daar groot zou worden.

ambtenaar Hij verhaalde voorts, dat in een huis aan de Richtersweg ~~si~~ hier van gemeentewege de waterleiding zou worden afgesloten. Bij onderzoek was hem gebleken, dat dit huis bewoond werd door 4 gezinnen en dat zijn collega, de wethouder Horstman, hiervoor opdracht had gegeven, aangezien deze gezinnen een aanzienlijke schuld hadden. Spreker zei, dat hij opdracht had gegeven de waterleiding op zijn verantwoording niet af te sluiten.

Achteraf was hem ter ore gekomen, dat hem verweten was, dat hij opdracht zou hebben gegeven tot afsluiting.

Hij verzocht daarom zijn partijgenoten dringend voortaan inmiddellijk bij hem te komen, indien zij geruchten of wat dan ook over hem als wethouder vernamen.

Ook was hem de vraag gesteld, hoe het ter wereld mogelijk was, dat hij bij gelegenheid van het congres van de Ned. Bond van Ex-politieke gevangenen Prins Bernard de hand had gedrukt.

Otto achtte dit niet zoveel bijzonders. Hij werd er tenminste niet koud of warm van als hij die Prins de hand drukte.

"Ik had alleen onze activiteit bij het congres op het oog, aldus Otto, en bij bepaalde gelegenheden moet men zich wel eens van een masker bedienen" (daarmee kennelijk bedoelende, dat het doel de middelen heiligt.)

Voor dit belangrijke werk op de laatste dag van het congres had spreker zelfs het vertrek van hem en kameraad Mourer naar Amsterdam, waar een partijbespreking zou plaats vinden, uitgesteld.

[te 23.30 uur"
bv. gph.
m.
vrij

~~Aangezien ons, rapporteurs, bleek dat de vergadering spoedig zou worden beëindigd, hebben wij ons verwijderd, waardoor het niet mogelijk is het slot van deze bijeenkomst te relateren.~~

De volgende personalia zijn vermoedelijk van de in dit verslag genoemde personen.

Johannes Gerhard Meijer, geb. te Hengelo (O.), 27-11-1913, chauffeur, won. Kottendijk 124 te Enschede.

Johannes Smienk, geb. te Hengelo (O.), 7-4-1887, grondwerker, won. Timorstraat 27 te Enschede.

Pieter Bruinsma, geb. te Bochum (Dld.), 24-8-1909, betonwerker, won. Tolstraat 35 te Enschede (Glanerbrug), communistisch raadslid en secretaris van de Afdeling VII der CPN.

Wilhelm Josef Schäffer (Willy), geb. te Osnabrück (Dld.), 12-8-1908, dakdekker, won. Minkmaatstraat 60 te Enschede.

J.H.J. van het Reve, voorzitter van de communistische fractie in de gemeenteraad, toont zich steeds een "giftig en geladen" spreker.

De personalia van de in het verslag genoemde Sien Bos zijn ons tot heden nog niet bekend. Naar deze zullen alsnog een onderzoek worden ingesteld en bij eventueel gunstig resultaat worden gerapporteerd.

~~Naar waarheid opgemaakt te Enschede, 19 October 1946.~~

De rapporteurs,

Al Berkouwer.

J. J. J. J.

P O L I T I E

TE
ENSCHÉDE

58244.
ENSCHÉDE, den 22 Oct. '46.

Typ. D.

No. 210/1608.

34691

24 OCT.

Ik heb de eer U hiernevens beleefd te doen toekomen het rapport mijner administratie No. 210/1608, houdende het verslag van de besloten vergadering van het District Twenthe der C.P.N., gehouden op 17 October 1946 in café "De Vluchte" aan de Oldenzaalschestraat te Enschede.

Coll.

De Commissaris van Politie,



55
AAN:

den Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
te Javastraat 68
's-GRAVENHAGE.

1 November 6.

Handwritten mark

3.4819.

ST. SECRET

verslag vergadering.

Hierbij heb ik de eer Uw Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 24 October '46 te Breda (N) gehouden ledenvergadering van de Communistische Partij Nederland, naar den inhoud waarvan ik nogse verduidelijk.

HET HOOFD VAN DEN CONGRES
VERLIJCHINGEN
VOOR DEZELVE
DE J. L. T. K. O. S. S. S.

Verzonden aan:
S. J. den H. van Binnenl. zaken
" " " Justitie
Partij van de Ad. III 3 van den Gen. Staf
H. Gen. der Kon. in de Prov. Overijssel. J. L. van Laere.

V. A. van
P. van
K. van
M. van
G. van
C. van
E. van
A. van

0D 247

1 November

G.

B.4819.

R.

Keers GEHEIM.

Afschrift van kol. Ewald Lorenz
Opname uit een boek Buren 13

Verslag vergadering.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een verslag van een op 24 October '46 te Hengelo (O) gehouden ledenvergadering van de Communistische Partij Nederland, naar den inhoud waarvan ik nogte verwijzen.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST

Voer dezen,
De Luit. Kolonel,
o/l.

LS.

L.L. van Leere.

Vereenden aan:

- Den H.C. van Politie te Amsterdam.
- " " " " " Rotterdam
- " " " " " Den Haag
- " " " " " Utrecht
- " " " " " Groningen
- " Com. " " " " Enschede
- " " " " " Almelo.

Lees G E H E I M.

Op Donderdagavond 24 October 1946, te 20.00 uur, werd door de C.P.N., afdeling Hengelo (0), een ledenvergadering gehouden in het Geheleslonthouders koffiehuis aan de Nieuwe Markt te Hengelo (0).

De vergadering werd bezocht door circa 60 personen, voor het meerendeel bestaande uit mannen. De entree was vrij.

De spreker van dien avond, genaamd OTTO, wethouder te Enschede, werd ingeleid door één der leden van de afdeling der C.P.N. te Hengelo (0).

Voordat deze spreker het woord nam, werd door partijgenoot Folkerts op een citer het Russische volkslied en daarna een potpourrie van Russische strijdliederen ten gehore gebracht.

Daarna nam partijgenoot Otto het woord, die zeide te zullen spreken over de politieke en economische problemen van dezen tijd en het standpunt van de C.P.N. te zullen toelichten.

Otto verklaarde dat hij dit onderwerp slechts in vogelvlucht zou behandelen en dat meerdere lezingen in de toekomst zouden worden gehouden.

Otto wakte de aanwezigen op om zooveel mogelijk deze vergaderingen bij te wonen en deelde mede dat hij kadervergaderingen in Enschede en Almelo had gehouden, die drukker bezocht waren dan deze vergadering.

Otto vertelde dat hij in het concentratiekamp Sachsenhausen, alwaar circa alleen 18000 Russen waren ingesloten, met vele Russische kameraden had gesproken. Desgevraagd had Otto aan een jonge Russische arbeider verteld hoe de arbeider hier in Holland werkte, namelijk voor een vastgesteld salaris, terwijl de groote winst in de zakken van den fabrikant terecht kwam, die daar een goed leven van kon leiden. De Russische arbeider had daarop te kennen gegeven dat hij de menschen in Holland dom vond en dat het in Rusland heel anders en beter voor de arbeider was.

Verder vertelde Otto dat Rusland machtiger was geworden en dat de Russische invloedssfeer zich had uitgebreid tot meerdere omliggende landen, zooals Estland, Letland, Litauen, Polen. Ook werd Iran door Otto genoemd in verband met olieconcessies, die Engeland en Amerika daar hadden. Otto zeide dat ook in Iran de Russische invloedssfeer merkbaar was geworden en dat in de toekomst aan Engeland en Amerika geen olieconcessies meer gedaan zouden worden.

Als kapitalistische instellingen werden genoemd: Shell maatschappij, Philips en ook de Vredestein rijwielbanden fabriek, welke laatste fabriek in 1947 in Enschede met Amerikaansch kapitaal zal worden gebouwd. Otto zeide, dat dit heel mooi leek voor Enschede, maar in werkelijkheid was het anders, daar de gemaakte winsten Holland niet ten goede zullen komen, doch naar het buitenland zullen gaan.

In verband met de Shell maatschappij noemde hij de naam van Deterding en hij zeide dat het eenige goede wat Deterding had gedaan, was geweest om dood te gaan.

Betreffende Philips vertelde Otto - dit had dan reeds voor den laatsten oorlog plaats gevonden - dat dit bedrijf ook een kapitalistische instelling was. Wanneer b.v. een fabrikant ook met

het produceeren van gloeilampen begon, dan stond Philips al heel gauw klaar om met dien fabrikant een proces te beginnen, hetwelk dan plaats vond omdat die fabrikant inbreuk zou hebben gemaakt op het octrooi-recht van Philips. De reden was echter dat een concurrent uit den weg moest worden geruimd en het gevolg van dit proces-veeren was dan meestal dat of de kleine fabrikant werd straatarm vanwege van de hooge kosten aan een proces verbonden of hij kwam met Philips tot overeenstemming om geen lampen meer te produceeren.

Voorts oefende Otto critiek uit op de koloniale politiek van Engeland en Amerika en bracht daarbij ook het Indonesische vraagstuk ter sprake.

Otto vond het logisch dat de bevolking van Indonesië na de capitulatie van Japan zelf de leiding in handen had genomen. In dit verband maakte hij een vergelijking met het eerder dan het overige gedeelte van het moederland bevrijde zuiden, waar ook de Binnenlandsche Strijdkrachten de moffen hielden ontwapend en dus zelf ook daadwerkelijk de leiding in handen hadden genomen.

Ook de houding van Churchill ten opzichte van de Sowjet Unie werd gehekelde en in dit verband werd door Otto de aandacht gevestigd op een verklaring, die de zoon van wijlen president Roosevelt in de Amerikaansche pers had afgelegd en waaruit gebleken was dat Roosevelt een andere politieke koers zou hebben gewild dan de huidige.

Betreffende het in Joego-Slavië gevoerde proces tegen Stepinac, zeide Otto, dat de katholieke geestelijkheid in dat land niet dezelfde goede rol tijdens de Duitse bezetting had gespeeld als hier in Holland. In Joego-Slavië is het gebeurd, dat geestelijken nu monnikspij gingen verwisselen tegen de wapenrok en dienst namen bij de S.S. en later na afloop van den oorlog weder hun geestelijk gewaad wilden aantrekken.

Minister Beel had aan de Partij van den Arbeid een steunpilaar en als die steunpilaar zou vallen, dan zou het kabinet Beel ook instorten.

Voorts zeide Otto, dat hij nu wel durfde te zeggen dat Hitler een moordenaar was. Vroeger zou hij dit niet gedurfd hebben omdat hij dan met de "kapitalistische" wetten in aanraking zou zijn gekomen en wel omdat Hitler toen een bevriend staatshoofd was.

Na afloop van zijn rede stelde hij de aanwezigen in de gelegenheid om vragen te stellen, waarvan door een vijftal personen gebruik werd gemaakt.

Onder meer werd de vraag gesteld hoe Otto over Soekarno dacht. Otto antwoordde dat het er niet om ging hoe hij over Soekarno dacht, doch dat het er om ging hoe de bevolking van Indonesië over den toestand dacht.

De kapper Koopmans uit Hengelo (O) zeide geen vragen te willen stellen, doch wilde even iets tegen de aanwezigen zeggen, waarop hij zijn gal uitspuwde op het naar zijn zeggen kapitalistische dagblad "Strijdend Nederland" omdat dat blad zoo anti-communistisch was. Hij spoorde de aanwezigen aan om indien ze geabonneerd waren op dat blad, dit op te zeggen. (applaus).

Na de gestelde vragen beantwoord te hebben, werden door partijgenoot Julsing eenige gedichten gedeclameerd, waaronder een gedicht uit "Kultatuli", getiteld: "De laatste dagen van de Hollanders op Java" en een gedicht, getiteld "Stakers" van de dichteres Henriëtte Roland-Holst. Voorts werd een artikel uit een soldatenkrant, genaamd "De Tijger" door Julsing voorgelezen. Het bewuste artikel was geschreven door "Tante Kees" en kwam voor in het October nummer en was geschreven door iemand, die vermoedelijk anti-communistisch is.

Nadat tenslotte door partijgenoot Folkerts nog eenige liederen waren gespeeld op de citer, werd de vergadering te 23.00 uur gesloten.

De bijeenkomst had een rustig verloop.

20 November

6.

N. 5256.

aan.

N.

55.

COMMUN.

Herdenking Russ. Revolutie door C.P.N.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een verslag van een op 6 November 1946 te Hengelo (D.) gehouden herdenkingsvergadering van de Russische Revolutie door de Communistische Partij Nederland, naar den inhoud waarvan ik nog zal verslaan.

Verzonden aan:

Den N.C. van Politie te Amsterdam
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Het HOOFD VAN DEN CENTRALE
VERBODENDEBUREAU

Voor zover,
De Luit. Kolonel,
e/l.

L.L. van Laere.

20 November

6.

B.5206.

aan
H.

aan

SECRET

Herdenking Russ.Revolatie door C.P.N.

Michij heb ik de eer Uwer Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 6 November 1946 te Hengelo (O.) gehouden herdenkingsvergadering van de Russische Revolutie door de Communistische Partij Nederland, naar den inhoud waarvan ik noge verwijs.

HET HOOFD VAN DEN GENERALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Voor desen,
De Luit.Kolonel,
o/l.

Verzonden aan:

L. L. den Min. van Binnenl. Zaken

" " " " Justitie

Hoofd der Afd. III B van den Gen.Staf

Den Comm. der Ecn. in de Prov. Overijssel.

L. L. van Laere.

G E H E I M.

Verslag herdenking van de Russische Revolutie door de C.P.N. "De Waarheid" te Hengelo (O.) op 6 November 1946.

Op Woensdag 6 November 1946 hield de afdeling Hengelo (O.) van de C.P.N. "De Waarheid" te Hengelo (O.) een herdenkingsbijeenkomst van de Russische Revolutie in het "Eigen Gebouw" aan de Pastoriestraat te Hengelo (O.).

Aanwezig waren ongeveer 250 personen.

Als spreker trad W. van Exter uit Eindhoven op.

Medewerkers waren, Frans van Schaik (zang) en Tak (pianist), L.E. Julsing uit Hengelo (O.), (declamatie).

De afdelingsvoorzitter W. Koops opende de bijeenkomst en heette de aanwezigen welkom. Voorts maakte hij het uit te voeren programma bekend.

Allereerst bracht de pianist een aantal "strijdliederen" ten gehore. De voorzitter verzocht deze mede te zingen. De zang was niet spontaan, vermoedelijk door de onbekendheid met de tekst der liederen. De gespeelde "Internationale" werd staande door de aanwezigen meegezongen.

Julsing declameerde hierop "Opstandelingen" van Henriette Roland-Holst.

Frans van Schaik "de zingende zwervor", zong vervolgens eenige liederen, waarna Julsing het gedicht "Te Wapen" declameerde. Hij voegde hier nog aan toe, dat dit een stuk uit vroegeren tijd was, doch dat het ook thans nog toepasselijk was in verband met "den kolonialen oorlog, die gevoerd werd".

Na de pauze verkreeg W. van Exter uit Eindhoven het woord. Spreker begon met te zeggen, dat als iemand midden in den oorlog in slaap gevallen zou zijn en thans wakker werd en dan in de nu verschijnende couranten las, wat er over de Sovjet Unie geschreven werd, hij waarschijnlijk zou denken, dat niet de geallieerden den oorlog hadden gewonnen, doch Hitler met Göbbels en zijn trawanten hadden gezegevierd. Op dit oogenblik zou men de Sovjet Unie en het Sovjet Volk de lauweren, die ze in den oorlog hadden geoogst weer van hun hoofden nemen. Engeland, Amerika en tal van andere landen, hadden vooraanstaande mannen, die veel hebben gepresteerd in den oorlog. Velen was thans de schrik om het hart geslagen door de situatie, waarin we thans verkeeren, vervolgde van Exter. Zij hadden Duitschland als een gevaarlijken concurrent beschouwd en Hitler zou met zijn derde rijk geheel Europa en een gedeelte van Azië omvat hebben. Het werd daarom te vuur en te zwaard bestreden. De oude plannen moesten nu weer op de oude voet voortgezet worden en wat voor den oorlog niet was gelukt om de Sovjet Unie in een bepaalde hoek te drukken zou nu ook zeker niet gelukken tegen een Sovjet Unie, die veel sterker uit den oorlog was gekomen, dan zij er was in gegaan. Volgens spreker had het fascisme in de landen Finland, Letland, Litauen, Polen, Joego-Slavië hoogtij gevierd. Dat was voorbij. Deze landen waren nu tot zelfstandige staten gegroeid, met een democratisch staatsbestel. In Frankrijk, België, Engeland en ook in Nederland was de linksche ontwikkeling van het volk aanmerkelijk versneld, ondanks dat de reactie alle mogelijke moeite zou doen haar oude macht te herwinnen. Veertien dagen geleden had "de oude oorlogsmaniak" in het Engelsche parlement de trom geroerd om het Engelsche volk in kennis te stellen met de plannen van de Sovjet Unie.

Herinnert U hoe Duitschland en Italië pogingen deden om de wettige Spaansche regeering ten val te brengen, - hierin lag de voorproef van den grooten slag - en hoe de samenwerkende groepen der democratische landen toesnelden om de Spanjaarden te helpen. Kameraden, in die jaren waren het steeds dezelfde, die uitriepen: "Alles wat de Sovjet Unie voor U doet, doet zij omdat zij bang is voor den oorlog".

Men ziet nu, dat de partijen buiten de onze er niet meer tegenop kunnen.

In 1940-1945 waren er twee gedachten, die ons leidden in de strijd n.l.:

- 1e. de vijandelijke overheersching moest vernietigd worden;
- 2e. indien wij onze vrijheid gekocht hebben, moeten wij het leeren deze waard te zijn, door de toestanden van vóór 1940 nooit terug te laten keeren en gemeenschappelijk aan een nieuw Nederland te bouwen.

Wij zijn thans 1 1/2 jaar verder en stellen de vraag: "Wat is er van vóór 1940 niet teruggekeerd?" Ons antwoord zou gemakkelijker zijn, wanneer men ons de vraag zou stellen: "Wat is er van vóór 1940 wel teruggekeerd". Dan zouden wij kunnen antwoorden: "Voedsel-vernietiging, wantrouwen in de bevolking, een kleine groep leeft boven het normale en een groote groep beneden het normale peil. De collaborateurs zouden uit ons midden worden verdreven. Wij stellen ons de vraag of het niet beter ware geweest N.S.B.er, N.S.K.K.er of collaborateur, dan illegale werker te zijn geweest. Eerstgencende worden thans immers in alle opzichten bevoorrecht.

Hoe komt het dat de gelden, die in de vrijheidsroes voor kunst- en cultuuroeleinden, wederopbouw enz. beschikbaar werden gesteld voor defensie en andere oorlogsdoeleinden worden gebruikt? Wel het tegenovergestelde wat in Rusland geschiedt. Wij noemen slechts een voorbeeld: In Rusland wordt 2 1/2 maal zooveel voor kunst, cultuur en wederopbouw uitgetrokken, als vóór den oorlog, terwijl de defensie en oorlogsuitgaven met 60 % zijn verminderd.

In Rusland hebben ze er geen tijd voor, mee te praten over den derden wereldoorlog, zij gaan er van uit: Laat ons in vrede leven en tracht zelf in vrede je eigen lot te bepalen.

Churchill spreekt van het gevaar van een derden wereldoorlog en de noodzakelijkheid om een blok te vormen om deze te voorkomen. Hij bedoelt hiermede natuurlijk een oorlog tegen Rusland.

Hij reist de halve wereld af om dezen oorlog te propageeren. In Amerika werd een campagne ontwikkeld om tegen de S.U. op te trekken. Dat de Duitse technici naar Siberië worden gesleept en verbannen worden en het Duitse volk popelt en hiertegen protesteert.....och, zij doet dat niet wanneer eenzelfde aantal naar Engeland gaat, terwijl in Egypte de Duitse krijgsgevangenen, waaronder zich ook eenige goede technici bevinden, gebruikt worden voor oorlogsdoeleinden.

Indien men in eigen land de oorlogshitsers aan banden legt, dan is het mogelijk den vrede te behouden tot in lengte van dagen".

De herdenking werd besloten met eenige voordrachten door Jan Lemaire, muziek en zang door Jugtenberg en Rob van der Das.

Opmerkingen:

Rekening houdende met de vorige bijeenkomsten, propaganda-avonden enz. kan de conclusie worden getrokken, dat de belangstelling sterk is achteruitgegaan, hetgeen eveneens is te constateeren uit de terugloop der oplage van de Waarheid van 2200 op 1600 exemplaren.

Geen der vooraanstaande C.P.N.ers was op deze R.R. hordenking aanwezig.

Er werd door twee personen gecolpoteerd met het Marxistisch Maandblad "Politiek en cultuur", maar er werd zoo goed als niets verkocht.

Het aantal aanwezigen werd geschat op plm. 120 personen, terwijl de zaal plaats bood voor 525 personen.

De bijeenkomst had een ordelijk verloop.

23 November

6.

B. 5253

G B H H I M.

een

H.

ND.

Vergadering C.P.H.

Hierbij heb ik de eer u afschrift aan te bieden van een verslag van een op 7 November 1946 te Apeldoorn gehouden feestvergadering van de Communistische Partij Nederland, ter gelegenheid van de herdanking van de Russische revolutie, naar den inhoud waarvan ik nogte verwijzen.

AAN:

H.C. van Politie te Amsterdam;
" " " " Rotterdam;
" " " " Den Haag;
" " " " Utrecht;
" " " " Groningen.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEELIOMBIEDINGSDIENST
voor dezen
de Luitenant-Kolonel
o/l.

L.L. van Laere.

G E H E I M.

VERSLAG FEESTVERGADERING DER C.P.N. "DE WAARHEID"
OP 7 NOVEMBER 1946 IN GEBOUW "KUNST EN GENOT"
KANAALSTRAAT 23 TE APELDOORN.

Deze feestvergadering, die te 20 uur aanvang werd bijgewoond door ongeveer 100 personen.

De bijeenkomst werd geopend door J.A. CLETON, voorzitter van de afdeling Apeldoorn der C.P.N. - "De Waarheid". Hij heette alle aanwezigen op deze vergadering, die was belegd ter eere van het feit, dat negen en twintig jaar geleden in Rusland de Octoberrevolutie plaats had, welkom en gaf het woord aan den spreker van dien avond, het bestuurslid JAN BORRE.

Deze begon met een kort overzicht te geven van de wijze, waarop de Octoberrevolutie in Rusland tot stand was gekomen. Hierna bracht hij naar voren, dat de Sovjet-Unie thans een heel andere plaats inneemt dan in dien tijd. Thans werkte zij volop mede aan den vrede en aan den opbouw van de wereld, in tegenstelling met Churchill, die door spreker "een oorlogsophitser" werd genoemd. Verder bracht hij de revolutie in Duitschland na den oorlog 1914-1918 in herinnering en de greep van Troelstra naar den macht in Nederland. Volgens spreker was het Churchill's bedoeling in dezen laatsten oorlog geweest om Duitschland en Rusland beide in het Oosten van Europa te laten doodbloeden. Stalingrad was echter het keerpunt van den oorlog in Europa geworden en uit angst voor het oprukkende leger van de Sovjet-Unie waren de overige geallieerden in Normandië geland om niet te laat in Berlijn te komen. Deze opzet was echter mislukt, want het was een Russische generaal, een zoon van het Russische boerenfolk, die het eerst in Berlijn aankwam. In het verdere gedeelte van zijn rede wees spreker er op, dat de arbeiders in Amerika als militairen worden beschouwd en dat zij, zoo zij staken, als deserteurs worden aangemerkt. Engeland noemde hij schuldenaar van zijn eigen kolonien. De overwinning van de sociaal-democraten bij de verkiezingen in Berlijn, noemde spreker zeer bedenkelijk. "De achter ons liggende jaren van ophitsing in Duitschland tegen het communisme hebben hierbij hun invloed doen gelden", betoogde hij. Voorts werd Koos Vorrink door zijn Engelschen partijgenoot Bevin naar Berlijn gestuurd om verkiezingspropaganda te voeren. Spreker, de houding van Koos Vorrink hekelend, zei dat deze zeker was vergeten, dat hij door de Russen bevrijd was. "Vorrink heeft zich opgeworpen als vertegenwoordiger van de Westersche beschaving en hij heeft dit gedaan met het gezicht naar het Oosten gewend, doch als hij inplaats daarvan zijn gezicht naar het Westen had gekoerd, zou hij wel anders hebben gesproken". Spreker noemde in verband hiermede Franco-Spanje, dat volgens hem door Engeland, met name Bevin, wordt gesteund. "Beel voert ons terug naar den slechten tijd met zijn klef brood enz.", zei spreker.

Het

Het ministerie Beel zou weggestaakt moeten worden, maar aangezien er 5 ministers van den Partij van den Arbeid zijn, gaat dit niet. Als volgens spreker echter Vorrink met de communisten wilde samenwerken, zouden zij iedere regeering weg kunnen staken.

"Onze partij, zoo riep spreker uit, is een strijd-bare partij geworden met 10 zetels in de Tweede Kamer, vertegenwoordigende een half millioen menschen. Niet alleen in Nederland winnen wij, maar over de geheele wereld."

Hij zei, dat 40% van het Engelsche volk achter de Sovjet-Unie staat. Met een "Lang leve de Sovjet" be-eindigde hij zijn rede, die ongeveer een half uur duurde.

Hierna werd door de aanwezigen de "Internationale" gezongen.

Het verdere gedeelte van den avond werd gevuld door een tooneelgezelschapje van de afdeeling Rheden van de C.F.N.-"De Waarheid" en een strijkje.

Het geheel had een rustig verloop.

0 D 244

22 November

6.

B. 9254.

500.

H.

22.

SECRET.

*Afz. van Lid. Enthoven
Gemeente Nieuw Buren B*

O.P.N. bijeenkomst.

Hierbij heb ik de eer Hoer Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 3 November 1945 te Almere gehouden feestelijke vergadering van de Communistische Partij Nederland, ter gelegenheid van de herdenking van de Russische Revolutie, naar den inhoud waarvan ik rege versluisen.

Versonden aan:
S. B. den Min. van Binnenl. zaken
" " " " Justitie
Hoofd der Afd. III B van den Gen. Staf
Den Comm. der Kon. in de Prov. Overijssel.

MET HOOP VAN DEZ CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENSTE
Voor zeken,
De Luit. Kolonel,
o/l.

L. J. van Loere.

G E H E I M.

Verslag bijeenkomst C.P.N. te Almelo, op 3 November 1946 ter gelegenheid van de herdenking van de Russische Revolutie.

Op Zaterdag 3 November 1946, des avonds te plm. 8.-- uur, werd door de C.P.N. afd. Almelo een feestelijke herdenking der Russische Revolutie gehouden in de Sociëteit te Almelo. Plm. 300 personen waren aanwezig.

Te plm. 8.-- uur werd de bijeenkomst geopend door den voorzitter der C.P.N. afd. Almelo, Jan Edons, waarin deze de bezoekers verwelkomde en na een kort propagandistisch woord overging tot het uitreiken der prijzen, aan de prijswinnaars van de afgelopen vier wekelijksche werfactie van de krant "De Waarheid".

Door Jan Edons werd den prijswinnaars dank gebracht voor de moeite, welke zij zich voor de krant hadden getroost. De vier wekelijksche actie voor het dagblad "De Waarheid" was een succes geworden, aangesien 180 nieuwe abonné's waren aangebracht. Bij den aanvang der werfactie was rekening gehouden met een resultaat van 10% der totale abonnementen. Van de 1200 abonné's was dit dus 120, zodat 60 abonné's boven verwachting zijn gewonnen. Na de aanwezigen te hebben aangespoord, nieuwe abonné's te werven voor "De Waarheid" werd de "Internationale" gezongen.

Hierna werd het woord verleend aan den spreker van dezen avond, Jan BORK uit Amsterdam. Na de Geschiedenis der Russische Revolutie te hebben weergegeven, vervolgde spreker: "De revolutie was de geleidelijke ontwikkeling van het communisme over de geheele wereld. Deze ontwikkeling trachten de kapitalisten en reactie met alle ongeoorloofde middelen tegen te houden, omdat zij beseffen, dat hun kapitalistische macht dan zal ophouden. Het Engelsche en Amerikaansche imperialisme met Churchill aan het hoofd, tracht op alle mogelijke manieren het Russische bolwerk te ondermijnen. Dit streven van Churchill en de zijnen is niet slechts van den laatsten tijd, doch was reeds zeer duidelijk waar te nemen toen Rusland als bondgenoot met Engeland en Amerika tegen de Hitler-benden vochten. Hier heeft Churchill zijn grootste strategische fout gemaakt, door te vermoeden dat de Russische en Duitse legers elkaar zouden verslaan, waarna de imperialisten van de overzijde met Rusland geen rekening meer behoeften te houden. Alle ophitsende rede's van Churchill hebben niet kunnen verhinderen, dat Rusland sterker als ooit te voren uit dezen oorlog te voorschijn is gekomen".

Vervolgens werd Koos Vorrink over den hekel gehaald. Als Koos Vorrink met de laatste verkiezingen in Duitschland, zich te Berlijn bevindt, zou dit zijn om ook de Duitschers tegen de Russen op te hitzen. "Indien Vorrink met het hoofd naar het Oosten gekoerd, het hier heeft over de voorvechters van de Westelijke beschaving, laat hij zich dan naar omdraaien en kijken naar de Regeering Boel, die met alle kracht de leus van Adolf Hitler doorvoert, n.l. "kennemen inplaats van boter" en de beste levensmiddelen naar het buitenland zendt", zei spreker en hij vervolgde: "Koos Vorrink had beter gedaan naar Berlijn te reizen, om de Russen te bedanken voor zijn bevrijding in het kamp, dan tegen hen te hitzen".

Evenseens hield spr. fel de politiek van die menschen van de Partij van den Arbeid, die er mede schuldig aan zijn, dat het handelsverdrag met Franco-Spanje tot stand is gekomen.

"Franco is in Spanje de plaatsvervanger van de Nazi's, getuige de talrijke arrestaties van den laatsten tijd" meende Bork.

"De massa van het socialistische volk keert zich tegen dit opkomende Nazi-regiem. Ook Bevin is hevig geschrokken, toen op het congres van de Vakbonden 40 % zijn buitenlandsche politiek afkeurden, omdat zij tegen een verdrag met Franco-Spanje stonden. Dit alles heeft niets gemeen met de Westersche beschaving en is zonder meer een imperialistisch streven naar de wereldheerschappij".

Jan Bork besloot zijn rede met de aanwezigen op te wakken de geleerden van "Onze Waarheid" te versterken.

Hierna werd een aanvang gemaakt met het cabaret-gedeelte van de avond, hetgeen op zeer laag peil stond en de aanwezigen maar matig kon bevredigen.

De medewerkers hieraan waren:

Jongsma, Humorist, wonende te Almelo.

Ben Brinke Sr. en Jr., wonende te Almelo.

Harry Spannenburg, vleugel, wonende te Almelo.

Voernoemde Spannenburg gaf o.a. variaties op het Volga lied en de "Internationale".

De dancing-band van Lok, wonende te Almelo.

Na het cabaret gedeelte werd door den voorzitter Jan Edens, de bijeenkomst gesloten met een propagandistisch woord.

Tijdens het hierna gehouden bal werd door G. Volters en Antoon oude Oost, hun prijzen resp. een schemerlamp en lampenkop, aan de Partij geschonken en ten bate van de partijkas verloot.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE,

Javastraat 68

Tel. { 111539
112778

28 November

1946

No. B.5449

Bijlagen: één.

Dict.: H Typ.: MN

Uw schrijven No.

dd.

GEHEIM

Onderwerp: Bijeenkomst C.P.N.

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie afschrift aan te bieden van een verslag van een op 12 November 1946 te Enschedé gehouden openbare bijeenkomst van de Communistische Partij Nederland, ter gelegenheid van de herdenking van de Russische revolutie in 1917, naar den inhoud waarvan ik moge verwijzen.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Voor dezen
De Luitenant.-Kolonel
o/l

Verzonden aan:

H.C. van Politie Amsterdam
" " Rotterdam
" " Den Haag
" " Utrecht
" " Groningen

Z.E. den Minister van Binnenl.Z.
" " Justitie

Hoofd G.S. III B

Comm. der Kon. in de Prov. Overijssel

L.L. van Laere.

GEHEIM

Verslag van een door de C.P.N. op 12 November 1945 te Enschedé gehouden bijeenkomst ter gelegenheid van de herdenking van de Russische revolutie in 1917. Aanw. ongev. 450 pers.

Te omstreks 20.20 uur opende de Districts-secretaris der C.P.N. J.H.J. van het Reve, met een korte inleiding de vergadering en heette den spreker H. GORTZAK, communistisch raadslid uit Amsterdam, welkom. Aangezien de partijsecretaris Paul de Groot wegens de begrotingsdebatten in de Staten-Generaal verhinderd was om in Enschedé te komen, zou H. GORTZAK in diens plaats de vergadering toespreken.

Van het Reve kondigde een zegelverkoop aan, die in de pauze zou worden gehouden en waarvan de opbrengst bestemd zou worden om de kosten te bestrijden van de 3-daagsche partijconferentie, welke aan het eind van de maand November in Amsterdam zou worden gehouden.

H. GORTZAK gaf vervolgens een zeer uitvoerige beschouwing over de oorzaken en de totstandkoming van de Russische revolutie. In deze beschouwing behandelde hij de periode vanaf het bewind van de Tsaren tot en met den afloop van den tweeden wereld-oorlog in 1945.

In dit betoog gaf spreker o.m. te kennen, dat Lenin, overigens een zeer zachtaardig man, steenhard kon zijn tegenover partij-afvalligen en slappe partijgenooten. Spreker waarschuwde de aanwezigen thans ook nog voor dergelijke lieden en voerde daarbij aan, dat de leden van de communistische partij, die vandaag door de politieke tegenstanders voor roode demagogen worden uitgekreten, morgen indien zij zich van de partij afwenden, met gejuich het kamp van de tegenstanders zullen worden binnen gehaald en dat deze afvalligen den kolommen in de pers kregen toegewezen om hun ontboezemingen over het communisme wereldkundig te maken.

Ook de Trotzky-isten werden heftig becritiseerd en spreker verheerlijkte daarbij de figuur van Lenin, die 20 jaar tegen deze groep had gevochten. Spreker vervolgde:

"Na het overlijden van Lenin kregen de politieke tegenstanders over de geheele wereld weer moed en dachten een einde te kunnen maken aan de jonge Sovjet-Republiek met het doel om de vroegere kapitalistische belangen weer in Rusland te vestigen. Typerend was het, dat vooraanstaande socialistische figuren uit verschillende landen hieraan hun medewerking verleenden. Stalin volgde echter rustig de koers, die door zijn voorganger Lenin was uitgestippeld.

Inde periode, dat de kapitalistische landen te kampen hadden met de zgn. "crisis", begon de jonge Sovjet-Republiek zijn eerste vruchten te plukken van den collectieven landbouw, de industrie enz., en ging het welvoortspoil van den arbeider omhoog. Spreker gaf volmondig toe, dat de Russische arbeider een zeer moeilijken tijd achter den rug had, hetgeen hij zelf tijdens zijn 3-jarig verblijf in Rusland had ondervonden en waarvan ook "kameraad". Van het Reve kon getuigen,

maar zei, dat de producten, die het land opbracht, in de eerste plaats ten goede kwamen aan de arbeiders. "Het is daar niet zoo als bij ons, aldus spreker, dat men goede tabak, sigaren enz. uitvoert naar België en daarvoor Zuid-Amerikaansche turf terug krijgt". Dit laatste achtte spreker wel niet zoo belangrijk, maar het gaf z.i. een duidelijk beeld van de mentaliteit van de huidige Regeering.

"De Sovjet-Republiek organiseerde het roode leger, hetwelk in de meeste landen niet hoog werd aangeslagen, daar de Russen immers hun bekende generaal hadden doodgeschoten, waarbij nog kwam, dan de meeste Russen analphabeten zouden zijn".

Ironisch vervolgde spreker, dat Frankrijk een Petain had, Engeland Montgomery, Amerika Eisenhower" en wij, wij hadden overste Mussert en generaal Snijders."

Militaire deskundigen hadden verklaard, dat het met dat roode leger niet veel kon zijn, daar ze reeds moeite hadden met Finland. Nederland capituleerde echter na 5 dagen, België na 18 dagen, Frankrijk na 6 weken en bij Duinkerken ontkwamen de Engelschen ternauwernood aan een volkomen vernietiging, omdat Hitler hen spaarde, betoogde Gortzak.

"Hitler dacht de rom aan Rusland een zacht kluijfe te hebben en meende in 6 weken Moskou te kunnen bezetten. Dank zij de hardheid van den Russischen soldaat is het echter anders gelopen. Ook door de onaantastbare industrieën in de Oeral en het groote voedseloverschot in Rusland waren de Duitsche horden voor Moskou, Leningrad en Stalingrad gestrand.

Wij, communisten, hebben altijd geweten, dat het zoo zou gaan en hebben steeds op Rusland vertrouwd.

Thans blijkt, dat bij het terechtstaan van de lichtgevallen, vele N.S.B.ers de betekenisse van Stalingrad hebben gezien en zich sindsdien van hun beweging hebben afgewend.

Nu de oorlog beëindigd is, begint men echter van bepaalde zijde opnieuw dezelfde anti-communistische campagne te voeren welke wij voor de oorlog ook gekend hebben.

Bij monde van Beel kregen we te hooren, dat de communisten de "zedelijke normen" misten. Neen, aldus spreker, dan kunnen we het beter met een von Kleffens en een Beel doen, dan krijgen we tenminste beelderdig kleffig brood". (Gelach)

Spreker besloot het eerste gedeelte van zijn rede met nogmaals dringend op de betekenisse van de Sovjet-Unie te wijzen.

In de daarop volgende pauze werden zegels verkocht met het reeds vermelde doel en werd gecolporteed met ANJV.-lectuur.

Na de pauze sprak de voorzitter van het Révé de aanwezige eenige ogenblikken toe, waarbij hij o.a. het R.K. Parochie blaadje "Omhoog" uit Utrecht aanviel. Hij citeerde eenige zinnen uit een artikel in dit blad, waaruit moest blijken, dat de C.P.N. 90000 gulden uit Berlijn had ontvangen.

Enige jongere "snotneuzen" hadden hem gevraagd of zij niet een gedeelte van dit geld konden krijgen, daar het A.N.J.V. in financiële moeilijkheden zat.

Hij deed deswege een beroep op de aanwezigen om de collectie te welke aan het eind van de vergadering ten behoeve van het A.N.J.V. zou worden gehouden wel te willen gedenken, "want, aldus

spreker, onze jeugd moet een kans hebben."

Vervolgens gaf hij het woord aan Gortzak.

Gortzak begon met eenige ironische opmerkingen over de genoemde 90000 gulden te maken.

Het tweede gedeelte van zijn rede was een resumé van de artikelen, welke de laatste maanden in "De Waarheid" werden geschreven en leverde dan ook geen gezichtspunten op.

Sprekende over de Indonesische kwestie vond spreker het opmerkelijk, dat de Anglo-Amerikanen pers steeds vroeger en beter inlichtte, dan de Nederlandsche Regeering dit deed. Er werd den laatsten tijd zo veel over "Het stalen gordijn" gesproken, maar volgens spreker gebruikte de Regeering den dergelijke gordijn t.a.v. de Indonesische kwestie.

De ontwikkeling van den toestand in Indonesie stelde de meening van spreker de communisten meer en meer in het gelijk.

Spreker zei voorts, dat hij door het 11e Bataljon van de 7e Reg. Infanterie, waarbij in 1940 zelf had gediend, was uitgenoodigd om naar Indonesie te komen, met de bedoeling, dat daar de oogen geolend zouden worden, welke uitnodiging door spreker onmiddellijk was aanvaard.

De Bataafsche courant adviseerde echter den militairen om hun geld voor zoo'n reis van Gortzak nuttiger te besteden, dan het toch "boter aan de jalg geemeerd was". Zij hadden misschien aanvankelijk gedacht, dat Gortzak de uitnodiging niet zou aanvaarden en nu het tegenovergestelde bleek was men er blijkbaar huiverig voor.

Spreker was ervan overtuigd, dat hij de toestanden in Indonesie zou aantreffen, zooals ze in "De Waarheid" werden beschreven, want hun inlichtingen waren betrouwbaar en afkomstig van hun verbindingen in Indonesie.

Politieke tegenstanders zeiden over de resultaten der verkiezingen van de omliggende landen van Rusland, dat deze verklaarbaar waren, omdat daar achter "Het stalen gordijn" werd gewerkt, maar spreker zou deze tegenstanders op de uitslagen van de verkiezingen in België en Frankrijk willen wijzen.

Voorts wijdde spreker zijn aandacht aan den wederopbouw in Rusland, en bracht naar voren, dat in 1950 het welvaart-peil van de Russische arbeider gelijk zou staan met dat in 1940, terwijl dit in 1955 driemaal zoo hoog zou zijn. De industrie zou in gelijke verhoudingen groeien.

Spreker zei voorts, dat de communisten vazellen van de Sovjet-Unie zijn. Het kwam niet op aan wat men zegt, maar wat men doet, meende hij. Het doel van de tegenstanders was alleen om de menschen tegen het aanstormende socialisme in het harnas te jagen om op deze wijze een nieuwen oorlog te kunnen voorbereiden.

"Rusland zal echter overal opkomen voor de onderdrukte volkeren en zal de steunpilaar worden voor de internationale arbeidersklasse en bovenal voor de vrede." betoogde hij.

Spreker besloot met: "Wanneer wij communisten, bewondering hebben voor de Sovjet-Unie, dan is het daarom, omdat wij in haar belichaamd zien den vrede, de vrijheid en het socialisme".

Van het Reve maakte vervolgens nog eenige omerkingen naar aanleiding van het verslag in de Twentsche Courant betreffende de begrootingsdebatten van de gemeente Enschedé.

Genoemd blad had n.l. beweerd, dat Wethouder Otte tegen een ontwerp gestemd had, hetwelk hij had moeten verdedigen.

Het betrof hier van de regeeringswege opgedragen verhoging van de schoolgelden, waar de C.P.N. tegen had gestemd.

Ook had Otto volgens dit blad gezegd, dat er zooveel bezuinigd zou worden, hetgeen niet in overeenstemming was met de communistische leuze: hooge loonen, lage prijzen.

Van het Reve zei, dat de woorden van Otto in dit blad benoet waren waergegeven en dat Otto inderdaad gezegd had, dat zooveel mogelijk bezuinigd zou worden, maar nimmer ten koste van de arbeiders.

Met een woord van dank aan den spreker besloot hij de bijeenkomst, welke een zeer rustig verloop had.

Te omstreeks 23.15 uur gingen de aanwezigen rustig uiteen.

De muziekvereniging Excelsior verleende haar medewerking door voor den aanvang der vergadering en tijdens de pauze enige marschen ten gehore te brengen.

Voordat van het Reve de vergadering zou openen, speelde deze muziekvereniging de "Internationale", welke door de aanwezigen staande werd meegezongen.

Voorts gaf een trio na de pauze een tweetal liedjes ten gehore.

10 februari

7.

B.10.117.

con.

H.

31.

GEHEIM.

Vergadering Communistische Partij Nederland.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te bieden van een verslag van een op 23 Januari 1947 te Almelo gehouden openbare vergadering van de Communistische Partij Nederland, naar den inhoud waarvan ik nog verwijzen.

C.V.D.

Verzonden aan:

Den H.C. van Politie te Amsterdam,
" " " " " Rotterdam,
" " " " " Den Haag,
" " " " " Utrecht,
" " " " " Groningen.

G E H E I M.

Verslag van een op Donderdag, 23 Januari 1947, des avonds te 8 uur, door de Communistische Partij Nederland afd. Almelo, gehouden openbare Lenin-Herdenking, in de zaal van de "Sociëteit", gelegen aan de Grootestraat te Almelo.

Als spreker fungeerde: Willem van EXTER, geboren te Amsterdam, 5-10-1906, wonende te Eemnes.

Aanwezig waren ruim 200 personen.

Te plm. 8.15 uur, werd de vergadering geopend door den voorzitter van de C.P.N. afd. Almelo, Jan ELENS, geboren te Midwolda, 14-2-1896, wonende te Almelo, die zei, dat het bestuur van de C.P.N. had gemeend den sterfdag van Lenin, den stichter van het socialisme, niet zonder meer mogen laten voorbijgaan. "Het werk van Lenin is van niet te onderschatten waarde geweest voor de werkende massa. Zijn sterven bracht tweemaal stroomingen mee, n.l. rouw bij de arbeidende massa en vreugde bij de kapitalisten. Ontzaggelijk groot zijn de verdiensten, door Lenin aan de arbeidende klasse bewezen. Lenken we hierbij aan de jaren 1940-45, toen zij praktisch het nationaal socialisme den nek lieten breken in Rusland. Doch na den oorlog wil ook het Russische volk den vrede winnen. Bij de gehouden vredesconferenties heeft Ruslands vertegenwoordiger dit duidelijk uiteen gezet, doch het blijkt dat de imperialistische zijde zich verzet tegen de belangen der arbeidersmassa. Het staat dan ook onherroepelijk vast, dat zij voor den vrede is en ook Stalin heeft gezegd alleen belang bij den vrede te hebben. Lenin de groote figuur, naast Marx en Engels, willen wij herdenken als den stichter en strijder voor het socialisme".

Vervolgens werden een tweetal liederen gezongen door Ciel v.d. HOEK en Mej. Greta POST, beiden te Almelo woonachtig.

Hierna werd door Jan ELENS het woord verleend aan den spreker genaamd W.v. EXTER. Deze memoreerde, hoe 23 jaar geleden het ontstollend bericht kwam uit het plaatsje Gorkih, in de nabijheid van Moskou, dat Lenin was gestorven. "Niet alleen in Rusland, doch ook velen buiten de Russische grenzen waren terneergeslagen, daar zij een der grootste leiders hadden verloren. Het feit dat Lenins dood in alle landen werd betreurd, bewijst dat hij niet alleen voor Rusland betekenis had, doch tevens ver buiten haar grenzen. Waarin ligt deze groote betekenis van Lenin? In het verleden kennen wij groote meesters, die door hun werk iets achterlieten voor de menschheid. Ieder land kent zijn stichters, doch daarboven staat Lenin. Hij schiep niet alleen een staat, maar tevens het recht voor den arbeider. Het is de groote internationale figuur van Lenin, waarvan wij het recht voor den arbeider danken.

Afstammend van een goede familie, kreeg hij door veel studie en hard werken, deze groote betekenis voor de werkers. Lenin's vader, een schoolopziener, was ook reeds een groot zwager en genoot daarbij zeer veel sympathie, zoodat hij hiervoor in den adelstand werd verheven. Zijn gezin leefde in welstand en zijn kinderen waren in staat de middelbare scholen te bezoeken.

Lenin zelfs studeerde in de Rechten aan de Universiteit. Hier kunnen vooral onze jongeren, waarvan er te weinig in de zaal aanwezig zijn, een voorbeeld nemen aan Lenin. In alle vakken haalde hij de hoogste cijfers, en hij werd beloond met een gouden medaille. Er bleek dat voor hem een groote loopbaan was weggelegd.

Lenin studeerde Rechten, in het groote onrecht dat de menschen werd aangedaan. Lenin wilde niet alleen Rechten studeren, maar ook het Recht laten zegenvieren voor de massa. Door de zeer slechte omstandigheden voor de werkers had zich toentertijd reeds een beweging gevormd. Deze was ontstaan doordat de boeren en arbeiders dom werden gehouden en financieel zwaar werden belast. De staats financiën werden hoofdzakelijk opgebracht door zware belastingen. Scholen bezoeken en studeren was voor de boeren en arbeiders kinderen niet mogelijk; zij werden doelbewust dom gehouden. Rusland werd geregeerd door een groepje intellectuelen. Bij het volk kwam echter de drang naar voren om aan het tsarisme te ontkomen. Als enig middel grepen zij naar de macht, om aan deze onrechtvaardige toestanden een einde te kunnen maken. In het gezin van Lenin waren 2 zusters en 1 broer, die deel namen aan deze revolutie. Lenin's broer Alexander Serranof werd gegrepen bij een aanval op den Tsaar. Lenin zocht naar de middelen om aan dit tsarisme een einde te maken. Hiervoor wendde hij zich tot Marx en Engels, die reeds in den strijd voor het socialisme verbonden waren. Rusland's proletariaat was op weg naar de verbroedering met het socialisme. Lenin nam de woorden van Karel Marx, dat het socialisme wordt vereeuwigd door de massa, tot leidraad. Toen in 1894 Lenin gearresteerd werd, heeft hij te St.Petersburg reeds een centrum van het socialisme gemaakt, omdat hier de industrie gevestigd was en met de verheffing van het proletariaat van daaruit een aanvang gemaakt kon worden. Hier richtte hij de eerste vakverenigingen op, socialistische groepen, in het tsaristische Rusland. In 1899 breken als vrucht van zijn arbeid in de bedrijven van St.Petersburg stakingen uit, gevolgd door stakingen van grooten omvang in andere deelen van Rusland. De politie spuurt ijverig, doch eerst na 3 jaar wordt Lenin in St.Petersburg gegrepen, waarna hij naar Siberië wordt verbannen. Daar vindt hij tijd om zijn werk voort te zetten en de factoren van de ontwikkeling van het kapitalisme te bestuderen. Hier ontdekt Lenin dat de verdrukte arbeiders de doodgravers zijn van het kapitalisme. Naar de gevangenis heeft Lenin een Engelsch boek over de vakbewegingen meegenomen, hetwelk hij vertaalde en aan het tsarisme opdroeg.

Na zijn vlucht uit Siberië in 1900, was het hem duidelijk wat hem te doen stond en besefte hij, dat men tot doeltreffender maatregelen moest overgaan. Zijn politieke partij stelde eenige punten op welke ook thans voor ons hun waarde hebben behouden. Lenin doorzag dat alleen het socialisme in staat zou zijn om te overwinnen, indien men de reserves van het kapitalisme kon ver-

verzwakken. Wat zijn echter die reserves van het kapitalisme? Dat zijn die lagen van het volk, die door het kapitalisme dom gehouden worden. Hiertoe behoorden de boeren, middenstanders en een groot deel van de intellectuelen. In 1902 werd eigenlijk in het tsaristische Rusland de communistische partij geboren. In 1905 bij de eerste revolutie ontving zij haar eersten vuurdoop, die de aanleiding was tot de tweede revolutie van 1917.

Er mag thans beweerd worden, dat in Rusland de democratie vertrapt is, in de jaren 1905 tot 1917 heerschte in Rusland een andere democratie. Ieder was verplicht om te werken voor zijn brood. De Russen volgden hun eigen democratische wetten, door henzelf samengesteld. Ik geloof niet, aldus spreker, dat er veel te vertellen is van de 2e grote revolutie in 1917. Het staat vast dat toen opnieuw de grote leider Lenin hiervoor hulde moet worden gebracht. Hier werd aan de wereld getoond, wat men in eenheid kan bereiken. Voor den oorlog hebben wij in Nederland nooit goed kunnen begrijpen wat verdrukking en plundering beteekenen. Toen in 1921 de opstand was afgeloopen, was een toestand ontstaan als in 1945 in Nederland en was alles een groote ravage en chaos. Lenin stelde al spoedig den wederopbouw in en zei, dat men alleen door hard werken de moeilijkheden kon overwinnen. De arbeiders hebben zich hiervoor gegeven en hun vrije Zaterdag en Zondag opgeofferd, met als resultaat dat in 1927 het Russische volk kon zeggen, dat hun taak was volbracht. Hoe staat het echter na 2 jaar bevrijding in ons land? Er zijn wederopbouw plannen genoeg, doch de uitvoering lijkt naar niets. Na 2 jaar zijn practisch geen arbeiders-of boeren-woningen gebouwd, doch alleen dancings, bioscopen, kerken en villa's. De figuur van Lenin had voor het Russische volk beteekenis tot ver buiten de grenzen van Rusland. In Holland daarentegen leven wij op een afgrond van een nieuwen oorlog, die men ons opdringt en welke zich richt tegen het volk van Indonesië.

Lenin wies reeds op de ontwikkeling, welke zich in de koloniale landen voltrok. Lenin zag dat de strijd zich tegen het imperialisme richtte. Wij moeten als arbeiders tegen het imperialisme strijden. Op grond daarvan wist Lenin hun strijd op alle mogelijke wijze te steunen. Ook de C.P.N. heeft dat gedaan. De C.P.N. is de eenige partij welke voor den oorlog reeds de belangen van den Indiër in het parlement heeft behartigd. Thans staan wij voor een nieuwe moeilijkheid. De heeren van de trusts, de suiker, de rubber en de olie trachten hun macht te herwinnen, doch niet door eigen inspanning, maar door de werkende zonen beiderzijds tegen elkaar op te hitsen om de kracht van het kapitalisme te herstellen.

Lenin heeft ons een andere weg gewezen, niet alleen in woorden maar ook in daden. Het tsarisme van Rusland had ook zijn koloniën, haar scholen en industrie. Dit alles is echter geworden een bouwwerk van samenwerking in volkomen begrip voor de wederzijdsche belangen. Indië werd echter al die jaren uitgezogen. De kapitalisten merken, dat wij in Indië zullen goed maken, wat

zij vernield hebben. Het moet mogelijk zijn de vriendschappelijke banden, welke gesmeed zijn, te handhaven. Zij en wij zouden hier wel bij varen. Thans echter sneuvelen onze zonen in Indonesië. De problemen voor Nederland zijn vele, doch ook in deze zijn de richtlijnen van Lenin voor ons van groote waarde. Moeten deze dan ook hier worden toegepast?, vragen wij ons af. Neen, dat niet. De toestanden in de verschillende staten loopen hemelsbreed uiteen, Er zijn echter middelen, die ons kunnen brengen tot het socialisme als de nationale gedachte. Ik geloof, dat na dezen oorlog het socialisme gevorderd is. Neem Polen, Tsjecho-Slowakije en Frankrijk, waar de groote meerderheid op weg is naar het socialisme. Zien wij naar Italië waarbij in het congres van de Italiaansche socialistische partij een kleinen vleugel is afgescheurd om met de communisten samen te werken. Laat Goes van Naters, van de Partij van den Arbeid rustig verklaren, dat deze vleugel een homogene groep vormt van uitgesproken democraten. Hij mag er eens over denken of de zaken voor de P.v.d.A. er anders voorstaan. Ik geloof, dat het socialisme ook in Italië marcheert. In Nederland is het socialisme ongetwijfeld toegenomen, doch een remmende factor is, dat wij niet voldoende tot samenwerking kunnen komen, n.l. de eenheid van het socialistische volk. Het is een feit, dat de eenheid in Nederland heeft ontbroken, dit is de oorzaak van de hedendaagsche toestanden. Wij behooren den strijd voor de eenheid, op den voorgrond te plaatsen, zooals in Polen, dan hadden wij dichter bij het socialisme gestaan.

Ik geloof, aldus spreker, dat het nog niet te laat is, om den strijd voor het socialisme feller te doen leven. Dit beteekent dat de sabotage van den wederopbouw zal eindigen en het Nederlandsche volk geen censuur opgedrongen zal worden zooals in deze vergadering. De hier in de zaal aanwezige politic zal dan naar de concentratiekampen verdwijnen, voor de door hen verleende medewerking aan den S.D..

Wij staan thans aan den vooravond van het Vredesverdrag met Duitschland. Het memorandum van Nederland vraagt weinig aandacht voor het denazificatie vraagstuk. De zorg voor de Nederlandsche expediteurs, havenspecialisten en aandeelhouders der Nederlandsche industrie, die voor den oorlog op credit leverden, waardoor Hitler zijn oorlogsindustrie heeft kunnen opbouwen, staat hier voorop. Denazificatie, die zich ten doel stelt blijvende veiligheid te scheppen, beteekent echter dat de landjonkers en kapitalisten op het schavot komen. Al deze vraagstukken kunnen in Nederland worden opgelost, indien het volk eenheid betracht. Lenin heeft ons hierin veel geleerd".

Na propaganda voor "De Waarheid" te hebben gemaakt en gewezen te hebben op de ledenwerfactie, besloot hij zijn met aandacht aanhoorde rede.

Jan Edens sloot de vergadering met een korte propaganda-rede.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE, 7 Februari

1947

Javastraat 68

Tel. { 111539
112778

No. N.10411

CHIEF

Bijlagen:

Dict.: 462

Typ.: III

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: Leninherdenking door
de C.V.B.

Hierbij heb ik de eer U afschrift aan te
bieden van een verslag van een op 21 Januari 1947 te Almere gehou-
den openbare Lenin-herdenking door de C.V.B., naar den inhoud waar-
van ik nog even verwijs.

C.V.B.

Verzonden naar

- H.C. van Tollie te Amsterdam
- " Rotterdam
- " Den Haag
- " Utrecht
- " Groningen

Z.E. den Min. van Binnl. Zaken
" Justitie

Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf

Ⓐ Hoofd G.S. III B

Comm. der Kon. in de Prov. Overijssel

GEHEIM

Verslag van een op Donderdag 23 Januari 1947 des avonds om 8.-uur door de C.P.N. "De Waarheid"-Afdeling Almelo, gehouden openbare Lenin-Herdenking in de zaal van de "Sociëteit" aan de Grootestraat te Almelo. Bij den aanvang der bijeenkomst bleek, dat de zaal zeer matig bezet was en slechts ongeveer 225 personen aanwezig waren.

Te omstreeks 8.15 uur werd de vergadering geopend door den afdelings-voorzitter Jan Edens, geb. te Midwolda, 14-2-1896, wonende te Almelo, die in een kort openingswoord onder meer naar voren bracht, dat het bestuur van de Afdeling Almelo der C.P.N. gemaakd had, den sterfdag van Lenin, wiens werk niet te schatten waarde was geweest voor de arbeidende massa, niet zonder naar te mogen laten voorbijgaan,

Vervolgens werden een tweetal liederen gezongen door C.v.d. Hoek en Mej. G. Post, beiden woonachtig te Almelo, waarna Willem v. Exter, geb. te Amsterdam 30.10.1906, wonende te Eemnes een rede hield. Hij memoreerde, doe 23 jaar geleden de wereld werd geschokt door het ontstellende bericht uit het kleine plaatje Gorkik, in de nabijheid van Moscou, dat Lenin was gestorven. Hij vervolgde met te zeggen:

"Het feit, dat het verscheiden van dezen grooten strijder voor het socialisme, in alle landen werd betreurd, bewees zijn groote beteekenis, niet alleen voor Rusland, maar ook voor de landen gelegen ver buiten de grenzen van het groote Russische Rijk",

Voorts gaf hij een uiteenzetting van de groote beteekenis van Lenin voor de arbeidende massa.

"Ieder land, zoo zeide hij, kent zijn stichters. Cromwell schiep den Engelschen staat, Washington den Amerikaanschen en Willem van Oranje, den Nederlandschen. Doch ver boven al deze figuren, staat de figuur van Lenin, die niet alleen een staat schiep, doch tevens een wereldrijk opbouwde, waarin voor het eerst in de geschiedenis recht gegeven werd aan de werkers.

Lenin zelf staat niet af van een familie uit de kringen der arbeiders. Zijn vader was schoolopziener, die in den adelstand werd verheven, tengevolge waarvan er een zekere welstand in het gezin heerschte en Lenin met zijn broers de gelegenheid kregen de middelbare school te bezoeken, Lenin zelf studeerde later aan de universiteit rechten, te midden van het grote onrecht, dat het Russische volk werd aangedaan,

Lenin wilde niet alleen Recht studeren, maar ook het recht doen doordringen tot de massa-boeren en arbeiders- die dom gehouden werden en zware belastingen moesten opbrengen, Ongeveer 60 procent van alle belastingen werd opgebracht door heffingen op de wodka.

Geluid door de woorden van Marx, dat het socialisme wordt vereeuwigd door de massa; richtte Lenin zich op de één wording van de massa. In 1902 werd eindelijk in het cesaristische Rusland de communistische partij geboren, die in 1905 bij de eerste revolutie haar vuurdoop

ontving.

Aan de harde studie en aan de onvermoeibare strijd voor de rechten der arbeiders van Lenin. aldus spreker - kunnen vooral de jongeren onder ons, die helaas maar al te weinig in deze zal aanwezig zijn, een voorbeeld nemen,

Uit de belangrijke lessen getrokken uit de ervaringen bij de eerste revolutie in 1905, ontstond de stuwende kracht van het werkende volk, die de tweede revolutie in 1917 deed slagen.

Men moge dan - aldus spreker - heden ten dage schelden op Rusland en zeggen dat aldaar de democratie ontbreekt; het Russische volk lacht om de democratie zooals wij die hier kennen, Zij hebben hun eigen democratische wetten, die zij zelf hebben opgesteld.

Toen in 1921 in geheel Rusland de opstand was afgelopen, bevond het land zich in den zelfden toestand als Nederland in 1945! Lenin stelde de kwestie van den wederopbouw aan de orde en riep het volk toe: "Dit kunnen wij bereiken, mits gij allen medewerkt en Uw handen gebruikt" De Russische arbeiders gaven zich eendrachtig en geheel aan deze taak en offerden hun vrije Zaterdag en Zondag daarvoor op, met als gevolg, dat in 1927 het Russische volk kon zeggen: "Het is volbracht!"

Hoe staat het echter na twee jaar na de bevrijding, met den wederopbouw in ons Land? Plannen tot wederopbouw zijn er voldoende, doch van de uitvoering komt niets terecht. Na twee jaar zijn er praktisch nog geen arbeiderswoningen gebouwd, maar wel dansings, bioscopen, kerken en villa's, Wij leven hier in Nederland aan de rand van een nieuwen oorlog, die aan het Nederlandsche volk wordt opgedrongen en die zich richten zal en richten moet tegen de volkeren der jonge republiek Indonesië!

Wij staan thans voor een nieuwe moeilijkheid, de heren van de trusts, de olie-rubber en suikermagnaten, de koloniale scherpelijvers, doen thans alle mogelijke moeite hun vroegere machtsposities in Indië te herwinnen, door de jonge volkeren van beide landen tegen elkaar op te hitsen, waardoor de weg naar de oude kapitalistische sfeer wederom geëffend wordt. Tegenover deze daden van geweld, kunnen wij slechts één verweer stellen n.l. eenheid.

Deze eenheid is het, die de sabotage van den wederopbouw kapot kan slaan. Wanneer de arbeidende klasse van Nederland de eenheid van de bezetting, ook na de bevrijding had bewaard, dan had er begonnen kunnen worden met den werkelijken wederopbouw van ons land. Het is een schandaal, dat men op een vergadering van socialistische ambtenaren van politie durft te sturen, die tijdens de bezetting handlangersdiensten voor den S.D. hebben verricht en die uit hoofde daarvan in een interneringskamp hadden moeten zitten.

Ik geloof - aldus spreker - dat het nog niet te laat is" alle dringende vraagstukken in Nederland kunnen wor-

den opgelost, indien de arbeidende klasse zich vindt in de eenheid. Het feit, dat die eenheid tot nu toe ontbreekt, is de oorzaak van de hedendaagse toestanden. Wij moeten den strijd voor de eenheid, op den voorgrend te plaatsen, zooals in Polen is geschied, dan zouden wij dichterbij het socialisme gestaan hebben,

Na propaganda voor het dagblad "De Waarheid" en de aanwerving van nieuwe leden voor de C.P.N. gemaakt te hebben, besloot spreker zijn door de aanwezigen aandachtig aangehoorde rede.

De voorzitter sloot met een korte toespraak de vergadering.

G E H E I M .

Nr. R 48.

Onderwerp: besloten CPN-bijeenkomst



244 B

Enschede, 28 Mei 1947.

BUREAU B

Numm.	
Datum	2-6-47

Volgno.

30 MEI 1947

ACD/16730.

Ik heb de eer, U EdelGestrenge bijgaand te doen
toekomen enige uit zeer betrouwbare bron ontvangen in-
lichtingen omtrent een alhier op 19 Mei 1947 gehouden
besloten bijeenkomst van plm. 8 leden der CPN.

AAN:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
- 's-GR A V E N H A G E .

UITGEBOEKT

Onderwerp: besloten CPN-bijeenkomst.

Op 19 Mei 1947 werd op het plaatselijk bureau der C.P.N. te Enschede een besloten vergadering gehouden van een klein aantal vrouwen, organisatrices van de C.P.N.-kinderfeestviering, op 1 Mei 1947.

Op deze vergadering was tevens aanwezig Johan van der Kolk, gemeenteraadslid der C.P.N. te Enschede en zeer waarschijnlijk lid van het dagelijks bestuur der afdeling Enschede van deze partij. Gebleken is, dat hij regelmatig op dergelijke kleine bijeenkomsten van C.P.N.-leden, die meermalen in genoemd bureau worden gehouden, aanwezig is en dan waarschijnlijk een toezichthoudende functie heeft.

Voor de aanvang van de eigenlijke vergadering werd door enige der aanwezige vrouwen de Nederlandse Vrouwenbeweging ter sprake gebracht en werd door een vrouw de klacht geuit, dat er ^{door} deze Beweging steeds maar werd vergaderd, doch dat er geen enkel resultaat van werd gezien.

Het gemeenteraadslid IJspeerd-Schukkink, dat bij de voorbereiding en met de viering van het 1 Mei-kinderfeest was belast met de leiding en dat, blijkens haar uitlatingen op deze vergadering, een vooraanstaand lid van de Nederl. Vrouwenbeweging moet zijn, deelde mede, dat zij enige tijd geleden een open brief aan de minister "er door gedonderd" had. Zij vertelde, dat bedoelde open brief 3 weken na het tijdstip van de vergadering, waarop het besluit tot verzending van deze brief was genomen, nog steeds niet was verzonden geweest. Zij beklagde zich er over, dat er door de vrouwen steeds aan haar werd gevraagd, wanneer nu eens daadwerkelijke actie zou worden gevoerd en demonstraties zouden worden gehouden.

Hierop ~~intrumpeerde~~ ^{intrumpeerde} genoemde Johan van der Kolk, dat de Vrouwenbeweging momenteel nog veel te zwak was en dat het niet verantwoord was, openlijke actie te gaan voeren, zolang men niet verzekerd was van een behoorlijke kans van slagen. Hij vervolgde met: "Maar als jullie het standpunt van de partij niet kunnen onderschrijven, dan....." (onderstaanbaar).

Een ~~eveneens~~ ^{eveneens} ter vergadering aanwezige manspersoon, die zich met een opmerking aan de zijde der ontevreden vrouwen schaarde, werd door Van der Kolk terecht gewezen met het gezegde, dat hij wat voorzichtig moest zijn in zijn uitlatingen. Bovendien kreeg bedoeld persoon te horen, dat hij daarover van de partij eerstdaags wel meer zou vernemen.

Op het hierna volgende, meer officiële gedeelte van de vergadering, werd door de voorzitter (waarschijnlijk Mevr. IJspeerd-Schukkink voornoemd) medegedeeld, dat in totaal f 2193.- voor het 1 Mei-kinderfeest was ingezameld, terwijl de uitgaven voor dit feest in totaal f 2110.- bedroegen.

Enige der aanwezige vrouwen maakte zich vrolijk over het feit, dat het totaalbedrag van f 266.-, vermeld op de collectielijsten, die aan het politiebureau waren ingeleverd, wel de indruk moesten wekken, dat het met de C.P.N. slecht gesteld was.

Verder bleek, dat een 6-tal lijsten door de collectrices nog niet waren ingeleverd, terwijl het niet zeker was, dat deze blanco waren. Genoemde Van der Kolk mengde zich in de discussie, die hierop volgde en deelde tenslotte mede, dat waarschijnlijk "binnenkort" nieuwe verkiezingen zouden worden gehouden. Hij stelde voor, het batig saldo van het kinderfeest in het verkiezingsfonds te storten.

Enschede, 28 Mei 1947.

GEHEIM.

No. P/139-47.

Onderwerp: schorsing vooraanstaande leden der C.P.N.

^B Enschede, 9 Juli 1947.

Volgno. OPGELEGD

OPGELEGD

11 JULI 1947

ACD/18207

Nummer

Datum

12-7-47

7

gemaakt met 244

Ik heb de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten: Op Zaterdag 5 Juli 1947 werd een besloten bijeenkomst gehouden op het bureau der C.P.N. te Enschede, waar behalve vooraanstaande partijfunctionarissen uit Enschede ook aanwezig waren Jaap BRANDENBURGEN Jan HAKE uit Amsterdam.

De aanleiding tot deze bijeenkomst was gelegen in het feit, dat door het Districtsbestuur der C.P.N. twee vooraanstaande functionarissen werden geschorst en bij het hoofdbestuur te Amsterdam voor royement werden voorgedragen.

Het betreft hier de Enschedese gemeenteraadsleden Johan van der KOLK, geb. te Hengelo (O.), 4.4.1918, gehuwd en vader van 2 kinderen, won. te Enschede, Velveweg 171 en Francina Antonia ROOS (roepnaam Rie), geb. te Zutphen, 10.6.1914, ongehuwd, won. te Enschede, Esdoornstraat 61, welke blijkbaar reeds enige tijd een verhouding met elkaar hadden.

Als reden voor hun schorsing werd aangegeven: het in discrediet brengen van de partij, zulks in strijd met de belofte, door hen bij de aanvaarding van hun functies afgelegd.

De twee afgevaardigden uit Amsterdam wilden niets weten van een royement, doch wensten andere strafmaatregelen toe te passen.

Op Dinsdag 8 Juli 1947 werd opnieuw over deze kwestie een besloten bijeenkomst belegd, waarop waarschijnlijk het gehele Districtsbestuur der C.P.N., alsmede vorengenoemde Amsterdamse partijgenoten aanwezig waren. Deze laatsten waren per auto, merk Ford, nummer GZ-58656, speciaal uit Amsterdam overgekomen.

Over deze bijeenkomst, die werd gehouden op het plaatselijk bureau van het dagblad "De Waarheid" aan @ Gronausestraat te Enschede en die duurde van 20.- uur tot 23.45 uur, zijn geen bijzonderheden bekend geworden. Waargenomen werd alleen, dat Jan Hake in hemdsmouwen een betoog hield en daarbij geregeld met de vuist op tafel sloeg.

Voorafgaande aan deze bijeenkomst, hielden genoemde Amsterdamse een bespreking met enige Enschedese functionarissen der C.P.N., welke bespreking blijkbaar ten doel had de te verwachten sterke oppositie van deze functionarissen tegen de mening van het Hoofdbestuur der partij omtrent deze kwestie, reeds voor de officiële bijeenkomst de kop in te drukken.

Jan Hake zei o.a., dat de twee geschorsten tot nu toe zeer veel voor de partij hadden gedaan en dat het niet opging, om hen voor deze ene fout met royement te straffen.

A N:

et Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
vastraat 68

te

-GRAVENHAGE.

De partij kon toch, door een andere vorm van straf toe te passen, trachten deze kwestie van de baan te krijgen. Daartoe was immers Rie Roos naar de partijschool te Amsterdam gezonden, waar men gedurende de 3 maanden, die zij daar zou verblijven, zou trachten haar het verkeerde van haar handelwijze duidelijk te maken. Het plan was verder geweest, om Van der Kolk een functie aan de courant te geven in Nijmegen.

Johannes Gerhard MEIJER, geb. te Hengelo (O.), 27.11.1913, won. te Enschede, Kottendijk 124, gewoonlijk genaamd Jan Meijer, antwoordde hierop, dat men in Amsterdam goed moest begrijpen, dat 7 communistische raadsleden te Enschede dreigden te zullen aftreden, wanneer beide personen niet zouden worden geroyeerd. Ook waren er andere partijgenoten, o.a. die zich met het adviesbureau der partij hadden belast, die dan ongetwijfeld hun werk er neer zouden smijten. Want door deze zaak was de hele partij in Enschede in opspraak gebracht. Onder partijleden werd reeds gezegd, dat het een grote "hoerentroep" was op het partijbureau. Daarom was het zaak dit "gezwel" zonder pardon uit de partij te verwijderen. Nadat Van der Kolk reeds was gewaarschuwd over deze zaak, was hij er toch mee doorgegaan en was hij op heterdaad betrapt door enige partijleden. Toen hij was geschorst, was hij naar Amsterdam gegaan, om daar werk te zoeken. Bovendien was hij daar naar het partijbureau gegaan en had daar - aldus insinueerde Meijer - de partijleiding beïnvloed.

Jan Hake trok hiertegen fel van leer, zeggende, dat de partijleiding in deze zaak verheven was boven beïnvloeding. Men moest het belang van de partij boven alles stellen en hij was van mening, dat de maatregelen, die het Districtsbestuur wilden treffen, niet verantwoord waren. Hij bezigde enige zeer platte uitdrukkingen, toen hij als zijn mening uitsprak, dat overal waar personen van beiderlei kunne geregeld samenwerkten, dergelijke dingen wel eens zouden plaats vinden.

De partijgenoten uit Enschede stonden echter op het standpunt, dat verdoezeling en vergoelijking hier niet op hun plaats waren en dat radicaal moest worden doorgepakt.

Tijdens deze debatten werd geregeld met de vuist op tafel geslagen. Verder kwam tot uiting, dat men bevreesd was, dat politieke tegenstanders van deze feiten kennis zouden krijgen en hieruit politieke munt zouden slaan.

Door een en ander werd de indruk gewekt, dat vele leidende partijgenoten te Enschede het verlies van Rie Roos zouden betreuren, doch dat deze zaak voor hen een welkome gelegenheid is, om Van der Kolk van zijn vooraanstaande plaats weg te werken. Van der Kolk was dagelijks werkzaam op het plaatselijk bureau der partij te Enschede en trad nog als autoritair op.

G E H E I M .

Enschede, 18 Juli 1947

No. R/57.

B

UITGEBODEN

Volgno.
9 JULI 1947
ACD/18452.

Ik heb de eer U EdelGestrenge bijgaand te doen toekomen een verslag van een alhier op Donderdag 17 Juli j.l. gehouden besloten bijeenkomst van de Afdeling VI der C.P.N. te Enschede.

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

's-G R A V E N H A G E .

BUREAU B	
Numm.:	
Daem:	21-7-'47

Enige bijzonderheden omtrent een besloten bijeenkomst van de Afd. VI der C.P.N., Afd. Enschede, gehouden op Donderdag, 17 Juli 1947.

Aanwezig: naar schatting ± 18 personen, w.o. twee H.B.-leden der C.P.N., t.w. Jan Haken en Eikenaar of Eikeman.

Lees samenvatting party besluissen. Afd. VI Am. sterdam

Na de opening door de voorz. van Afd. VI der C.P.N., Afd. Enschede, werd het woord gegeven aan Jan Haken uit Amsterdam, die gedurende een uur een betoog hield, waarin hij een overzicht gaf van de tot dusverre door de C.P.N. gevolgde politiek t.a.v. de Indonesische kwestie.

Over het algemeen deden zich in zijn betoog geen nieuwe gezichtspunten voor, met uitzondering van de volgende bekend geworden opmerkingen:

De C.P.N. had in de jaren vóór de oorlog steeds gepropageerd "Indië los van Nederland, nu!", doch was thans van mening, dat Indonesië met Nederland behoorde samen te werken op basis van gelijkgerechtigdheid.

De Republiek, die voor de keus stond; samenwerking met Amerika, Engeland of Nederland, had de laatste als partner gekozen, aangezien deze ~~de~~ zwakste was.

Over de door H.M. de Koningin op 7 December 1942 uitgesproken rede sprekend, zei hij, dat de reactionairen deze rede als een "vodjé" papier beschouwden. "Wat Willemientje heeft bedoeld laat ons koud", aldus Haken, "dat wat ervan gemaakt wordt is van belang".

Ook de C.P.N. had de overeenkomst van Linggadjati toegejuicht en gesteund, omdat het politiek gezien van groot belang was om het conflict uit te stellen, ten einde de Republiek gelegenheid te geven zich te versterken en omdat tevens in die tijd in Indonesië een goed links blok kon worden gevormd. Het instemmen met Linggadjati was slechts een tactische zet geweest, die slachtoffers voorkwam. "Wij communisten wisten wel dat Romme het zou winnen, maar elke dag was winst".

Thans had de Republiek zich accoord verklaard met alle door de Nederlanders gestelde eisen, met uitzondering van die betreffende de gemeenschappelijke gendarmerie. Gelukkig had de Republiek haar been stijf gehouden in deze zo belangrijke kwestie. Alle andere dingen krijgen ze mettertijd wel weer terug, aldus Haken.

In verband met de door de E.V.C. aan het N.V.V. gedane oproep, zei de spreker, dat het N.V.V. momenteel niet dacht aan een algemene werkstaking, maar de mogelijkheid hiervan niet uitsloot. Dit achtte spreker zeer belangrijk. Dit standpunt van het N.V.V. zou in Regeringskringen bezorgdheid hebben gewekt.

Voorts liet spreker uitkomen, dat de arbeiders in het algemeen niet zo gauw warm zouden lopen bij een eventueel gewapend conflict in Indonesië, doch zij zouden vlugger in beweging komen, wanneer het hun directe belangen (lonasverhoging etc.) betrof. Spreker achtte het daarom van belang, dat de arbeiders mobiel werden gehouden om de z.g.n. loonstop te kunnen doorbreken. Dat Twente acties kon voeren was in het verleden wel gebleken, e.a. ter gelegenheid van de bekende motie van "Het Schuttersveld".

Het productieapparaat was, volgens spreker, de achillespees van de Regering en op dit punt moest zij dus worden aangevallen.

In de partij waren stemmen opgegaan, om, bij de aanvang der vijandelijkheden in Indonesië, over te gaan tot een algemene werkstaking, maar de partijleden moesten er van doordrongen zijn, dat dit het zwaarste wapen was, waarover zij konden beschikken en dat dit slechts kon worden gebruikt indien succes verzekerd was. Bij het streven naar een algemene werkstaking zouden zij zich van de massa isoleren en dit was politiek niet juist, aangezien alles er op gericht diende te zijn om de massa achter zich te krijgen.

Een der aanwezigen merkte op, dat de kans groot was, dat enige bedrijven in Twente leeg zouden lopen, indien bekend zou worden, dat de vijandelijkheden officieel waren begonnen.

Hierop antwoordde spreker, dat dergelijke spontane acties vanzelfsprekend door de Communisten moesten worden gesteund, - zo mogelijk geleid - doch er moest zorg voor worden gedragen, dat deze acties het karakter droegen van proteststakingen. Alle bijzonderheden in deze kwestie moesten steeds onmiddellijk doorgegeven worden naar Amsterdam.

Een algemene werkstaking mocht niet eerder uitbreken, dan nadat het H.B. daartoe instructies zou geven.

Volgens spreker zou een gewapende actie in Indonesië door de superieure wapenen zeker succes hebben voor de Nederlanders, doch deze actie zou gevolgd worden door een guerillastrijd, hetgeen enorme kosten met zich mee zou brengen. Door de kosten zouden de arbeiders geen sociale verbeteringen meer kunnen krijgen en dit zou leiden tot politieke winst voor de partij, daar die de arbeiders er steeds weer op zou wijzen, dat deze oorlog op hen werd verhaald. De perspectieven voor deze strijd waren voor de C.P.N. gunstig, aldus spreker.

In het slot van zijn betoog wees spreker er op, dat onmiddellijk na het bekend worden van een gewapend optreden door de Nederlanders een gezamenlijke bespreking met de E.V.C. en met personen, die in de bedrijven op sleutelposities zitten, zou moeten plaatsvinden en wees er met klem op, om thans en voortaan bij discussies over de Indonesische kwestie, de leiding te nemen en er steeds op te wijzen, dat de C.P.N. het juiste standpunt had ingenomen. Dit laatste zou zeker kans van slagen hebben, indien de arbeiders bemerkten, dat zij de dupe waren van een langdurige en kostbare oorlog.

Een aanwezige vrouw maakte van de gelegenheid tot het stellen van vragen gebruik, door op te merken, dat de E.V.C. biljetten had verspreid met de aankondiging, dat bij een gewapend conflict een algemene werkstaking zou uitbreken en dat dit niet overeenkwam met het door spreker gegeven advies.

Spreker beantwoordde met een uitvoerige herhaling van zijn reeds uiteengezette standpunt in deze.

Op de vraag ~~Een zekere Achterhuis~~ vroeg: "Hoe moeten "onze" militairen handelen in Indonesië, wanneer het daar vechten wordt?"

~~De spreker gaf hierop~~ geen afdoend antwoord. ~~Hij~~ gaf te kennen dat deze militairen het dan zeer moeilijk zouden krijgen en dat overlopen naar de tegenpartij gevaarlijk zou zijn in verband met het fanatisme der Indonesiërs.

Enschede, 18 Juli 1947.

ZEER GEHEIM.

No. R/58.

244
Enschede, 22 Juli 1947.

Volgno. OPGELEGD

23 JULI 1947

ACD/19543

OPGELEGD

Onder toezending van bijgaand rapport, d.d. 22 Juli 1947, No. R/58, betreffende een alhier op 21 Juli j.l. gehouden besloten vergadering van C.P.N.-functionarissen, heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten:

In deze gemeente is het tot op heden - ook in de bedrijven - rustig.

Slechts in één fabriek, de N.V. I.I. Rozendaals Import en Export Comp., waar ± 140 arbeiders werkzaam zijn en de fabriekscommissie bestaat uit vijf personen, die allen lid der E.V.C. zijn, is op 21 Juli j.l. een motie aangenomen, waarin geprotesteerd wordt tegen de "oorlog" in Indonesië, doch waarin geen eisen worden gesteld. Deze motie werd de Regering toegezonden.

Op laatst genoemde datum werd een manifest, getiteld "Alarm", in enige fabrieken alhier verspreid. Bedoeld manifest was op Zondag 20 Juli j.l. - voor het uitspreken van de rede van de Minister President - door Johannes Gerhard Meijer, geb. te Hengelo, 27-11-1913, chauffeur, wonende te Enschede, Kottendijk 124, opgesteld en hiervan werden 2000 exemplaren gestencild. Eén exemplaar gaat hierbij.

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68

te

's-GR A V E N H A G E.

BUREAU B	
nummer:	
datum:	27-8-47

Enige bekend geworden bijzonderheden omtrent een besloten bijeenkomst van de Afdelingen I t/m VI der C.P.N. te Enschede, gehouden op Maandag 21 Juli 1947.

Aanwezig: ± 20 à 25 functionarissen, w.o. enige vrouwen.

De Comm. wethouder H.B. Otto en zijn pg. Hendrik Lode (geb. 17.12.13) zijn Zondag 20 Juli 11. naar Amsterdam geweest, waar een vergadering van het partijbestuur werd gehouden. Hiervan werd mededeling gedaan aan de afdelingen.

Otto zei o.a.:

"Deze gang van zaken is geen verrassing voor ons. Duizenden arbeiders, leden van de P.v.d.A., hebben dit niet verwacht. De P.v.d.A. wil de arbeidersklasse ondergeschikt maken aan haar reactionnaire politiek.

De leiders van de P.v.d.A. zijn volksbedriegers en als zodanig moeten wij hen ontmaskeren. Dit moet niet geschieden in een scheldkanonnade, maar op overtuigende en vooral tactische wijze. Wij moeten die arbeiders de bewijzen brengen, dat de Regering hen bedriegt. Wat moeten wij daartoe doen?

Alle partijgenoten moeten iedere dag en misschien ook vele nachten klaar staan voor de partij.

Ons doel moet zijn: de Regering verhinderen, haar politiek uit te voeren.

De Nederlandse moeders staan aan onze zijde.

Wij moeten ons gehele propaganda-apparaat in beweging brengen. Daartoe moeten alle partijgenoten ingeschakeld worden. Wij moeten hen aanwijzen, welke taak zij hebben. De taak van de partijgenoten is, met de ~~de~~ arbeiders daarover spreken.

Wij roepen niet op tot een algemene werkstaking, want hieraan is de risico verbonden, dat vele arbeiders hieraan geen gevolg zullen geven. Hierdoor isoleren wij ons van de massa en dit mag niet gebeuren.

Wij zitten aan de hefboom der geschiedenis en wij moeten de Nederlandse reactie de nek breken.

Wij moeten solidair zijn met het Indonesische volk. De beslissing moet hier in Nederland vallen door de vastberaden houding van de arbeiders.

→ Het Indonesische volksleger zal tot het uiterste vechten. De kern er van wordt gevormd door de illegaliteit. Hun elan zal worden verhoogd door de steun van de Nederlandse arbeidersklasse

Wat moeten wij nu doen?

De zaak is hier anders gesteld dan in Amsterdam. De partij heeft daar al eens bewezen in staat te zijn, de hele zaak "plat" te leggen. Hier kan dat niet zo gebeuren. Wij moeten de arbeiders uitzetten: hoe de zaken staan; hen er op wijzen, dat deze Regering weigert onze lonen te verhogen, maar wel de deviezen gebruikt voor een leger, dat thans enige tientallen miljoenen per dag zal kosten. De Regering zal nu wel gedwongen zijn, aan de door de arbeiders gestelde eisen gevolg te geven. Wij moeten een reeks van acties ontketenen. Ook de vrouwen in beweging brengen en vooral de transportarbeiders.

Is inmiddels anders gelopen.

Verwachte reacties (volgens Otto.)

De beurzen zullen reageren op deze toestand. Nu reeds zal de Nederlandse gulden gedaald zijn ter beurze. Wanneer er in het buitenland berichten van stakingen komen, zal de guldenkoers nog verder dalen.

Dat hangt van ons af !!

Alles zal er op gezet moeten worden, om uiteindelijk de bedrijven "plat" te leggen.

Er moet geweigerd worden om schepen te laden, die naar Indonesië zullen vertrekken.

Wij moeten er vooral voor waken ons niet te isoleren van de massa.

Tienduizenden N.V.V.-arbeiders zijn bereid tegen deze Regering te ageren.

Er is geen "generaal-recept" te geven, hoe wij thans moeten handelen. Vandaag reeds is er in de fabriek Rozendaal door de fabriekscommissie een protest verzonden. Zo moet het protesten regenen !! Een golf van acties moet er komen.

Wanneer in de afdelingen blijkt, dat partijleden met praktische voorstellen komen, hoe thans het best te handelen, dan moeten deze doorgegeven worden.

Wat betreft wapens.

*afschrijft
in 254*

Over deze kwestie is kortgeleden reeds gesproken. Het A.N.J.V. werd hierbij genoemd. Deze dingen moeten wij niet doen. Wij zijn een volkomen legale partij en wij vechten legaal, dat moeten wij niet vergeten. Er is door sommige partijgenoten ook gesproken over "onderduiken", wanneer dat nodig zou zijn. Dit is fout. Wij werken legaal."

J.H.J. van het Reve zei ongeveer het volgende:

"De Regering heeft een "verdomd" geraffineerd spel gespeeld. Zij beschuldigde de Indonesische Republiek ervan, dat deze alles deed om tijd te winnen. Dit was ~~het~~ juist het oogmerk van de Regering hier. Zij wilde tijd winnen om een sterk leger op te bouwen. Er is veel te leren uit het "gezwam", dat voorkomt in de vele manifesten en verklaringen, die thans worden afgelegd door de reactionaire partijen. Daarin wordt gesproken over liefde en nog eens liefde voor het Indonesische volk. Onze jongens, die eigenlijk nog maar "snotneuzen" zijn, worden in het vuur gestuurd. Waar men thans zijn oor ook te luisteren legt onder het volk, overal is men verontwaardigd over deze gang van zaken."

Van het Reve doet dan het voorstel, dat de Nederlandse arbeidersklasse op de avond van de bijeenkomst van de 2e Kamer op Woensdag a.s. haar woord zal doen horen in een grote meeting.

Een zekere De Jong vindt dit een goed voorstel. Hij herinnert Jan Meijer er aan, dat hij die middag nog heeft gezegd, dat dit een mooie gelegenheid zou zijn om alle communisten op te pakken.

Een vrouw is van mening, dat het Nederlandse volk niet wakker is. Zij herinnert aan de spontane staking in Mei 1943, toen onze jongens in krijgsgevangenschap moesten. En nu, nu dit gebeurt, reageert de massa nauwelijks.

Een andere spreker, die blijkbaar had gezegd, dat de "motor" ontbrak, kreeg te horen, dat "wij - de partij" de motor moeten zijn, die de Nederlandse arbeidersklasse in beweging brengt.

Otto maakte de opmerking, dat de E.V.C. geen algemene werkstaking zou proclameren, zonder de partij daarin te kennen.

Jan Meijer (Johannes Gerhard Meijer, geb. 27.11.130) maakte de volgende opmerkingen:

"Onze krant moet in de komende dagen de juiste berichten brengen. Wij moeten niet spreken van "politieel" optreden, maar de zaak bij de ware namen en spreken over "oorlog".

Er zijn 140 extra couranten gekomen uit Meppel ter verspreiding.

Wij moeten een broep doen op de vrouwen in de partij. Uit elke afdeling 2 à 3 om op Donderdagmorgen a.s. te colporteren met een extra editie van onze courant.

Wij zullen voor de te houden meeting op Woensdagavond 400 à 500 grote pamfletten laten drukken, die door de partijgenoten, die deze ontvangen, nog dezelfde avond moeten worden aangebracht."

Hierop zei Otto:

"De partijgenoten moeten niet denken, dat de te houden meeting alle moeilijkheden oplost. Wij moeten in de bedrijven aanknopen bij de bestaande problemen en dat zijn in de eerste plaats de loon-problemen. Daarover is ontevredenheid. Daarmee vangen wij aan in ons gesprek met de arbeiders. Het is niet zo belangrijk of de algemene werkstaking een paar dagen vroeger of later komt. Wij moeten eerst de massa achter ons hebben. Wanneer er oproepen van de E.V.C. komen, zullen wij als partijgenoten deze steunen en actie daarvoor voeren. Indien slechts de helft van het aantal op de bedrijven wegloopt, heeft dit al grote propagandistische waarde. Bovendien werkt thans het weer mee, vooral op jonge mensen heeft dit invloed.

x Met een Christelijke arbeider moeten wij ons gesprek natuurlijk heel anders inkleden, dan met een N.V.V.-man.

Ik doe een bijzonder beroep in deze op de oude partijgenoten."

Hierna vertrokken de meeste afdelingsleden en bleef slechts een klein groepje achter.

De inhoud van de pamfletten en eventueel te drukken strooibiljetten werd besproken.

Jan Meijer zei; dat op de meeting niet openlijk gezegd moet worden: "Staken", maar: "thans is het woord aan de werkers, of iets dergelijks".

H.H.J.v.h.Reve zei: "Niet te lang spreken, dan lopen de mensen weg".

Otto klaagde over geringe activiteit in de partij door de leden.

Hij maakte aan het adres van Jan Meijer de opmerking, dat diens "manifest" van heden zeer slecht was gesteld en enige zeer hinderlijke taalfouten bevatte. Men moest er aan denken, dat de tegenstanders dit ook aangrijpen zouden als bestrijdingsmiddel.

"Dit zijn weliswaar uiterlijke dingen, maar ook daar mag niets aan mankeren".

Jan Meijer kreeg de raad, wat meer te lezen, wat hem reeds vaker is gezegd. In den vervolge moet iets dergelijks door enige partijgenoten, die de Nederlandse taal voldoende machtig zijn, worden nagezien.

Otto selde verder voor, dat door oude vertrouwde partijgenoten bij sommige partijgenoten huiszoeking moest worden verricht om te controleren of zij inderdaad geen wapens in huis hebben en dus de orders van de partij opvolgen. "Wij moeten er van verzekerd zijn, dat er niets verkeerd kan gebeuren".

In dit verband noemde Otto: Aldenkamp Jr. en Gerrit (Geert) van der Kolk.

Hellig niet ten mechte.

afsch. in 254

Men was voorts zeer ontevreden over wethouder Timmerman te Almelo, omdat men hem nooit thuis kon treffen.

Om tactische redenen wilde Otto niet, dat zijn voornaam Heinrich op de aankondigingsbiljetten voor de te houden meeting zal worden vermeld.

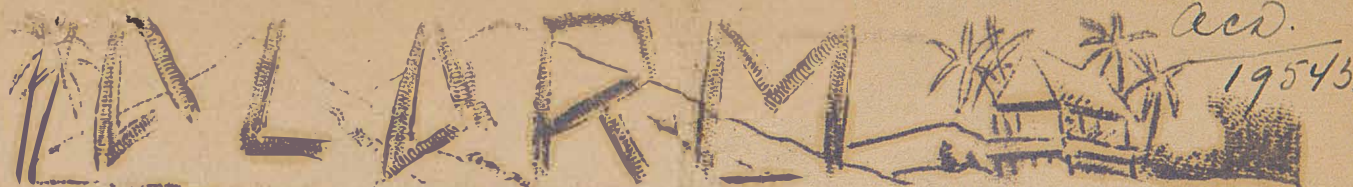
De mogelijkheid, dat er geen toestemming zal worden verleend tot het houden van de meeting, werd niet verworpen.

Er moest een door Otto en J.H.J.v.h.Reve ondertekend schrijven verzonden worden aan de Twense Bank (??), waarin werd verzocht, het geblokkeerde tegoed van de partij te Enschede over te boeken naar de Middenstandbank te Amsterdam.

Gedurende de vergadering werd een twetal personen van omstreeks 25 jaar "gepost" aan de enige ingang van de localiteit, waarin werd vergaderd.

Dit "posten" geschiedde eveneens bij een localiteit, waarin ~~door~~ de E.V.C. alhier een besloten vergadering hield.

Enschede, 22 Juli 1947.



WIJ RICHTEN ONS TOT WERKENT TWENTE.

Een ernstig woord tot de werkers van Twente. Ook voor die bedrijven waar nog geen bedrijfskrant verscheen. Waarom Alarm?

Om dat door de politiek van de Nederlandse Regering, het bestaan van geheel werkent Nederland in gevaar wordt gebracht. De toestand in Indië is in hoge mate alarmerend. Met bliksem snelheid volgen de gebeurtenissen elkaar op. De berichten der persagentschappen, dienen nog slechts om de verwarring te vergroten. Ons volk vertrouwd te maken met het begrip oorlog. (Er wordt bij de voorlichting van de Regering steeds gewezen, dat alle schuld licht bij de Republiek.) Onder allerlei voorwendsels, en benamingen tracht men een oorlog aan nemelijk temaken, en noemt het politioeel optreden. Als of de naam de feiten kan logenen! In beide gevallen zijn er slachtoffers te betreuren. Men denke slechts aan het optreden op Celebes, waar duizenden Indiers zijn afgemaakt. Deze gebeurtenissen heeft de Nederlandse Regering toe gegeven! Hoe ze dit noemen verandert aan de feiten niets. Het doet ons denken, aan wat nog zoo vers in ons geheugen licht. ALLA HITLER!!!!

Reeds voor eenige dagen zoo luide het, zou het bevel tot algemeen politioeel optreden gegeven worden! Den Haag stelt het eene ultimatum na het andere. De troepen gaan reeds, uitgerust met tanks tot den aanval over.

(Reeds bereikten ons berichten van grote verliezen aan Nederlandse zijde, men spreekt reeds over zeventhonderd doden en gewonden.)

Aan de eerlijke bewuste arbeiders stellen wij de vraag, is dat lingadjati een, twee, of drie???? geef zelf maar antwoord nakker!!

Van geduld of goede trouw is niets meer te bespeuren. Het onderhandelen dient nog slechts om voor wendsels voor gewapend optreden te scheppen. Hier toont zich de reactie in haar ware gedaante, men verlangt van de Republiek de volledige onderwerping aan het Nederlands gezag, eenzijdige terugtrekking van haar troepen, logering van Nederlandse soldaten op haar gebied. De Republiek heeft zich bereid verklaart haar troepen terug te trekken, mits de Nederlanders het vertrouwen herstellen.

Wij hebben de overtuiging, wat de Republiek ook toegeeft, er gezacht zal worden naar een middel om de strijd te doen ontbranden. Om op nieuw tot de toestand van voor veertig te komen. Namelijk uitbuiting op grote schaal.

Wat dat betekent, daar willen wij als arbeiders die de kastanjes uit het vuur moeten halen, en in niets gekent worden (SPREKEN).

Er staan aan Nederlandse zijde, tachtigduizend soldaten klaar om ingezet te worden! (Merendeels jonge knapen, die de kinderschoenen amper ontgroeit zijn). De reactie schroomt niet, het kostbaarste bezit van onze Natie, die voorde opbouw van ons land niet gemist kunnen worden te offeren.

Het lijkt ons goed, nog even de gebeurtenissen, van de nog zoo kort achter ons liggende oorlogs jaren te memoreren. Velen menen dat enkel Hitler de oorzaak is geweest, van de enorme slachting. In feite was het groot kapitaal de drijfveer van alles! Nu allen duidelijk is, waartoe deze menschen slaacht geleid heeft, Beroept men zich op alle mogelijke argumenten die het aan nemelijk moeten maken, dat men deze toestand niet gewild heeft.

De gruwelen in de Duitse kampen zij wisten het niet. Nu ziet men dat heel Europa, gebukt gaat onder desmarten van dien oorlog. Waar voor niet alleen denazies, maar het internationaal groot kapitaal verantwoordelijk gesteld dient te worden. En thans staat het zelfde groot kapitaal gereed, terwijl de arbeiders klasse in het algemeen nog gebukt gaat, onder het leed van 40-45, opnieuw de oorlog ontketenen, en de wereld in vuur en vlam zetten!

Van uit ons land zal thans de oorlogs fakkel worden aangestoken. En zullen wij over enkele maanden, of jaren zeggen dat hebben we niet gewild? Neen, duizendmaal neen. De werkers van Nederland willen geen oorlog. Onze banier ongeacht geloof of politiek is de banier van den vrede.

Wij willen later niet zeggen wij hebben het niet gewild, wij willen thans met alle ons ten dienste staande middelen verhinderen dat het zoo verkomt. Vrede, vrede en nog eens vrede dat is ons doel. Makers van Twente en heel Nederland, Niet de gezegdes van zedelijke normen en waarden bepalen wat er gaat gebeuren, maar de daad van werkend Nederland doet hier de deur dicht. Ons land opbouwen, een gelukkige jeugd, vrede en welvaart is het wat ons leidt, en niet een oorlog met het naar vrijheid snakkende Indie.

Wij hebben thans iets gezegt over de troepen verhouding van ons land, hoe is de verhouding der troepen van de Republiek. Van betrouwbare zijde wordt gemeld dat deze geschat worden op tweehonderd duizendman, waar van de gevechts waarde niet kan worden bepaald. De feiten ten opzichte van de houding der Nederlandse troepen op Celebes, die ons nu bekend zijn, spreken voor de Inlandse troepen een duideljk taal. Wat gebeurde er op Celebes?

Door Nederlandse officieren werd op de zelfde manier, als in de ergste periode van het Hitlerbarbarietisme, duizenden onschuldige menschen op beestachtige wijze dood gemarteld.

Alle vrede lievende volkeren van geheel de wereld spreken hier hun afschuw over uit. Op de zelfde manier wordt over deze handeling gesproken, als toen de feiten bekend werden uit de kampen in Duitschland.

Wij moeten onder oogen zien, dat in tijd van niets aan beide zijden enorme verliezen zullen worden geleden. Dat alle productie middelen in dienst van het leger zullen worden gesteld, en dat aan de bevolking van de werkende bevolking nog minder aandacht zal worden besteed, als dat tot nog toe het geval is geweest. Wij als arbeiders willen wanneer ons volk iets misdaan wordt, door onvaderlandse elementen, dat dan ook korte wetten worden gemaakt met deze misdadigers. Daar voor moeten wij ons ernstig beraden, en eens gezind optreden. De kamerleden hebben telegrafisch opdracht gekregen, om Woensdag te vergaderen, in verband met de toestand in Indie.

Waar in een belangrijke verklaring zal worden gegeven. Dit zal betekenen dat geweld niet meer gedekt zal kunnen worden uitgevoerd, onder het mom van rust en orde. Dit zal betekenen oorlog, ten behoeve van de koloniale reactie. In plaats dat deze twee volkeren op voet van vriendschap leven wordt de weg van het geweld betreden. WAAR VOOR????????????????

WAT IS ONZE TAAL ALS KLASSE BEWUSTE ARBEIDERS.

Er is geen geld om de levens standaard te verhogen. Loons verhoging onmogelijk. Maar dit avontuur dat uitloopt op een jaren lange bloedige worsteling, die ons volk brengt aan den rand van den afgrond, daar worden millioenen besteed. Ons wordt niets gevraagd wij mogen alleen het gelag betalen. Van daar dat wij ons tot u wenden. Wij hebben de moffen na zoo veel ellende verdreven. En is de les die wij hier uit trekken nu zoo dat wij met de zelfde middelen strijden dat nooit. Men houdt ons overal buiten behalven buitende bedrijven. En hier licht onze knacht. Wij willen werken aan de opbouw van ons land, maar de productie voor ons volk en niet voor oorlogs doeleinden. Gabeurt dat wel dan is het woord aan ons.

En dat antwoord kan niet twijfel achtig zijn. Wij willen vrede, en zullen alles maar dan ook al doen om den oorlog te voorkomen.

WAT IS UW LESING.

MET DE COMMUNISTEN VOOR HET WINNEN VANDEN VREDE.

G E H E I M.

No. P/146-47.

B
244

Enschede, 19 Juli 1947.

BUREAU D
Inzamen
UITGEBOEKI
22-7-'47

Volvo. ✓
22 JULI 1947
ACD/19514

Ik heb de eer, UEdelGestrenge het volgende te berichten:

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat alhier op Vrijdag, 18 Juli 1947, een besloten bijeenkomst is gehouden door een 40-tal functionarissen der C.P.N., vermoedelijk afkomstig uit diverse plaatsen in Twenthe.

Op deze bijeenkomst maakten de huidige situatie hier te lande en de door de C.P.N. te volgen gedragslijn onderwerpen van bespreking uit.

Gezegd werd o.a., dat, wanneer de politie klappen zou gaan uitdelen (aan de C.P.N.), deze voor elke klap, die werd gegeven, twintig klappen terug zou krijgen.

Verder bleek uit de gevoerde discussies, dat het plan bestaat om Enschede tot het centrum van het verzet in Twenthe te maken. Althans werd gezegd, dat zonodig de "kameraden" uit Hengelo (O.) en Almelo naar Enschede zouden moeten komen, om in deze plaats zo sterk mogelijk te staan. Men zou in dat geval steeds in groepen van 10 tot 20 man optreden.

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68

te

's-G R A V E N H A G E.

22 Juli

7.

B.X.19525

1.

ZIEN R. CHIEFUM

III. RD.2

UITGEBOKT

Bijgaand moge ik Uwe Excellentie het verslag aanbieden van een in één der grote gemeenten in Twente gehouden, besloten bijeenkomst van de C.P.N. Op deze vergadering waren ongeveer 18 personen aanwezig, waaronder 2 leden van het Partijbestuur van de C.P.N.

Eén van de partijbestuurders heeft de redevoering uitgesproken.

Hoewel deze vergadering reeds op 17-7-1947, dus voor de aanvang van het politieke optreden in Indonesië werd gehouden, meende ik de inhoud van voldoende belang te zijn, om deze te Uwer kennis te brengen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

AAN:
Zijne Excellentie de
Minister-President
te 's-GRAVENHAGE.

J.G. Crabbendam.

Coll.: *dr*

Na opening door de voorzitter werd het woord gegeven aan een aanwezige partijbestuurder uit Amsterdam, die gedurende een uur een betoeg hield, waarin hij een overzicht gaf van de tot dusverre door de C.P.N. gevolgde politiek t.a.v. de Indonesische kwestie.

Over het algemeen deden zich in zijn betoeg geen nieuwe gezichtspunten voor, met uitzondering van de volgende bekend geworden opmerkingen:

De C.P.N. had in de jaren vóór de oorlog steeds gepropageerd: "Indië los van Nederland, mi!", doch was thans van mening, dat Indië met Nederland behoorde samen te werken op basis van gelijkgerochtigheid.

De Republiek, die voor de kens stond: samenwerking met Amerika, Engeland of Nederland, had de laatste als partner gekozen, aangezien deze de zwakste was.

Over de door H.M. de Koningin op 7 December 1942 uitgesproken rode spreker, zei hij, dat de reactionairen deze rode als een "vodje" papier beschouwden. "Wat Willientje heeft bedoeld laat ons koud", aldus spreker, "dat wat ervan gemaakt wordt is van belang."

Ook de C.P.N. had de overeenkomst van Linggadjati toegejuicht en gesteund, omdat het politiek gezien van groot belang was om het conflict uit te stellen, teneinde de Republiek gelegenheid te geven zich te versterken en omdat tevens in die tijd in Indonesië een goed links blok kon worden gevormd. Het instemmen met Linggadjati was slechts een tactische zet geweest, die slachtoffers voorkwam. "Wij communisten wisten wel dat Rome het zou winnen, maar elke dag was winst."

Thans had de Republiek zich accoord verklaard met alle door de Nederlanders gestelde eisen, met uitzondering van die betreffende de gemeenschappelijke gendarmerie. Gelukkig had de Republiek haar been stijf gehouden in deze zo belangrijke kwestie. Alle andere dingen krijgen ze nattetijd wel weer terug, aldus spreker.

In verband met de door de E.V.C. aan het N.V.V. gedane oproep, zei de spreker, dat het N.V.V. momenteel niet dacht aan een algemene werkstaking, maar de mogelijkheid hiervan niet uitsloot. Dit achtte spreker zeer belangrijk. Dit standpunt van het N.V.V. zou in Regeringskringen bezorgdheid hebben gewekt.

Voorts liet spreker uitkomen, dat de arbeiders in het algemeen niet zo gauw waren zouden lopen bij een eventueel gewapend conflict in Indonesië, doch zij zouden vlugger in beweging komen, wanneer het hun directe belangen (loonsverhoging etc.) betrof. Spreker achtte het daarom van belang, dat de arbeiders nobiel werden gehouden om de z.g.n. loonstop te kunnen doorbreken. Dat Twente acties kon voeren was in het verleden wel gebleken.

Het productie-apparaat was, volgens spreker, de achillespees van de Regering en op dit punt moest zij dus worden aangevallen.

In de partij waren stemmen opgegaan, om, bij het aanvang der vijandelijkheden in Indonesië, over te gaan tot een algemene werkstaking, maar de partijleden moesten er van doordrongen zijn, dat dit het zwaarste wapen was, waarover zij konden beschikken en dat dit slechts kon worden gebruikt indien succes verzekerd was. Bij het streven naar

een algemene werkstaking zouden zij zich van de massa isoleren en dit was politiek niet juist, aangezien alles er op gericht diende te zijn om de massa achter zich te krijgen.

Een der aanwezigen merkte op, dat de kans groot was, dat enige bedrijven in Twente leeg zouden lopen, indien bekend zou worden, dat de vijandelijkheden officieel waren begonnen.

Hierop antwoordde spreker, dat dergelijke spontane acties vanzelfsprekend door de communisten moesten worden gesteund, - zo mogelijk geleid - doch er moest zorg voor worden gedragen, dat deze acties het karakter droegen van proteststakingen. Alle bijzonderheden in deze kwestie moesten steeds onmiddellijk doorgegeven worden naar Amsterdam.

Een algemene werkstaking mocht niet eerder uitbreken, dan nadat het H.B. daartoe instructies zou geven.

Volgens spreker zou een gewapende actie in Indonesië door de superieure wapenen zeker succes hebben voor de Nederlanders, doch deze actie zou gevolgd worden door een guerillastrijd, hetgeen enorme kosten met zich mee zou brengen. Door de kosten zouden de arbeiders geen sociale verbeteringen meer kunnen krijgen en dit zou leiden tot politieke winst voor de partij, daar die de arbeiders er steeds weer op zou wijzen, dat deze oorlog op hen werd verhaald. De perspectieven voor deze strijd waren voor de C.P.N. gunstig, aldus spreker.

In het slot van zijn betoog wees spreker er op, dat onmiddellijk na het bekend worden van een gewapend optreden door de Nederlanders een gezamenlijke bespreking met de E.V.C. en met personen, die in de bedrijven op sleutelposities zitten, zou moeten plaatsvinden en wees er met klem op, om thans en voortaan bij discussies over de Indonesische kwestie, de leiding te nemen en er steeds op te wijzen, dat de C.P.N. het juiste standpunt had ingenomen. Dit laatste zou zeker kans van slagen hebben, indien de arbeiders bemerkten, dat zij de dupe waren van een langdurige en kostbare oorlog.

Een aanwezige vrouw maakte van de gelegenheid tot het stellen van vragen gebruik, door op te merken, dat de E.V.C. biljetten had verspreid met de aankondiging, dat bij een gewapend conflict een algemene werkstaking zou uitbreken en dat dit niet overeenkwam met het door spreker gegeven advies.

Spreker beantwoordde met een uitvoerige herhaling van zijn reeds uiteengezette standpunt in deze.

Op de vraag: "Iets moeten "onze" militairen handelen in Indonesië, wanneer het daar vechten wordt?", gaf spreker geen afdoend antwoord. Hij gaf te kennen dat deze militairen het dan zeer moeilijk zouden krijgen en dat overlopen naar de tegenpartij gevaarlijk zou zijn in verband met het fanatisme der Indoneziërs.

POLITIE ZWOLLE

Lombardstraat 4
Tel. K. 5200-4444
(2 lijnen)

Volgno.

27 SEP 1947

ACD/21529

OPGELEGD

AANTEKENEN

CO. 19764 sinds 11/9 bij B

De Meer Hoofd van de Centrale
Veiligheidsdienst

Javastraat 68

te datum:

29-9-47

's-GRAVENHAGE.-

25-9-47
reken A.O.S.
244

Verzoeken bij beantwoording ons kenmerk en datum nauwkeurig te halen en elke zaak bij afzonderlijk schrijven te behandelen.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

Datum

No. B. 19764. GEHEIM. 4-9-1947. No. 1389/GEHEIM. 24-9-1947.

Onderwerp :

Vertoning lichtbeelden
op bijeenkomsten C.P.N.

Ter voldoening aan Uw hierboven aangehaald schrijven, heb ik de eer U HoogEdelGestrenge hiernevens een terzake dienend rapport te doen toekomen, aan de inhoud waarvan ik mij refereer. Mede gelieve U hierbij aan te treffen een daarop betrekking hebbend couranten-knipseel en brochure.

De Commissaris van Politie,

5.

6/10'47
naar bibliotheek
bx.
G.J. Lettinck

(G.J. Lettinck)

Bijl. : 3.-

1947

GEHEIM

No. 1389.-

Weekoverzicht.

Par. H datum 6 OCT 1947

R A P P O R T.

In de "WAARHEID" van 19 September 1947 werd per advertentie bekend gemaakt dat op Dinsdag 23 September 1947 des avonds te acht uur in het gebouw van "DE WAARHEID" te Zwolle een ontwikkelingsavond met lichtbeelden zou worden gehouden.

De lezing zou worden gegeven door Van ANSTEL uit Twello. Tot het bijwonen van deze avond werden uitgenodigd de Waarheidslezers, leden van de Partij, belangstellenden en Sympathiserenden.

Ondergetekenden Wilhelmus Hendrikus BIEMANS en Aaldert SATTLER, beiden Adjutant van Politie der gemeente Zwolle en tevens onbezoldigd rijksveldwachter, hebben deze avond bijgewoond en rapporteren beleefd het navolgende:

Aanwezig waren 14 personen, waaronder 5 vrouwen. In het zaaltje is plaats voor 45 personen. Om 21.15 was de lezing geëindigd.

Bedoelde Van ANSTEL, die ons onbekend is, werd aangekondigd de lezing te houden, waarna hij direct het woord nam. Hij las de op schrift gestelde rede voor. Hij sprak over de leer van KARL MARX, welke leer zoals hij zeide door het Communisme in al zijn zuiverheid was overgenomen, zulks in tegenstelling met de Partij van de Arbeid, die deze leer verloochend had. Het was vooral LENIN, die deze leer in toepassing had gebracht, waarna STALIN, die een grote bewondering had voor Lenin, de leer had overgenomen en verder in toepassing had gebracht. Dat deze leer goed was, is na de eerste oorlog gebleken. Men heeft Rusland uitgelachen en beschimpt met zijn vijfjarenplan, doch het is gebleken dat de zienswijze goed geweest is. Vooral is dit duidelijk gebleken na het beëindigen van de laatste oorlog, waarin Rusland de zwaarste klappen heeft gekregen. Rusland heeft volgens spreker zeven en een half millioen soldaten en vijftien millioen burgers verloren. Trots dit is Rusland het beste uit deze oorlog te voorschijn getreden. In alle andere overwinnende landen is het de grootste chaos, terwijl hiervan in Rusland geen sprake is, dank zij de toepassing van de leer van MARX. Gezegd werd dat de Partij scholingscursussen hield, omdat in de afgelopen oorlog veel geschoold personeel was omgekomen en dat dit weer aangevuld diende te worden. Tevens moesten de leden van de Partij zodanig ontwikkeld worden, dat men in gesprekken, die overal plaats vinden, de tegenstanders van repliek kan dienen.

Hierna werden een serie lantaarnplaatjes vertoond, allen betrekking hebbende op het leven van LENIN, zoals gezegd werd. Men ziet LENIN dan vanaf zijn prille jeugd tot zijn dood. Men ziet hem in het ouderlijk gezin als kind, in het illegale werk tijdens de vorige oorlog, in ballingschap in Siberie, als stakingsleider enz. Bijzonderheden deden zich niet voor.

Waarvan door ons op afgelegde ambtseed is opgemaakt en getekend dit rapport te Zwolle 24 September 1947.

Gezien: Zwolle, 24/9/'47
De Commissaris van
Politie.

G. J. Lettinga
(G. J. Lettinga)

(W. H. Biemans)
(A. Sattler)

W. H. Biemans
A. Sattler

244

Volgno. **OPGELEED**
27 SEP 1947
ACD 21548.

No. 2790

Onderwerp:
 "Lezing met lichtbeelden,
 gehouden te DEVENTER, uit-
 gaande van de C.P.N. "De Waarheid"

Nummer:	DEVENTER
Datum:	29-9-47

15

R A P P O R T.

Terzake nevenstaand onderwerp heb ik, JOHANNES VAN STRAATEN, agent van politie der gemeente DEVENTER, de eer UEdelgestrengte beleefd het volgende te rapporteren:

Na daartoe bekomen opdracht heb ik een lezing met lichtbeelden bijgewoond, welke te DEVENTER, in het gebouw "Het Hoekhuis", op 25 September 1947 werd gehouden, uitgaande van de afdeling DEVENTER van de C.P.N. "De Waarheid". Te omstreeks 20.20 uur ving de lezing aan; aanwezig waren 14 toehoorders, bij een zaalcapaciteit van 43. De spreker, zekere AMSTEL, van beroep onderwijzer, wonende te IWELLO, gemeente VOERST, belichtte het leven en werken van LENIN en beschreef diens aandeel in de Russische revolutie. Hij noemde de betekenis van KARL MARX en diens vriend ENGELS, die de grondslagen hadden gelegd voor de socialistische wereldbeschouwing van LENIN en beschreef de verhouding van de laatste tot STALIN. Tijdens deze rede kwam de Nederlandse staatkunde slechts zijdelings ter sprake.

Na een korte pauze werden een twintigtal lichtbeelden vertoond, alle het leven van LENIN betreffende. Op bijna alle plaatjes was de vroegere Russische leider te zien, meestal in gezelschap van STALIN, GORKI en zelfs MOLOTOV.

Zw. l.

Hierna werd het woord gevoerd door FREDERIK HENDRIK VELDERS, geboren te DEVENTER, 27-4-1897, van beroep kleermaker, wonende te DEVENTER, Spaarpotstraat 16. Hij deelde mede, dat deze avond de inleiding was voor de deze winter te houden scholingscursussen. Hij wekte de aanwezigen op, zich te melden voor zo'n scholingscursus, daar het van het hoogste belang was dat de C.P.N. "De Waarheid" beschikken kon over een goed onderlegd kader, hetwelk zich thuis voelde in het wetenschappelijk socialisme van MARX. In DEVENTER zou, evenals in de omringende kleinere plaatsen, een scholingscursus gegeven worden, welke bestond in een basis-cursus, genoemd klasse A en een voortgezette cursus, genoemd klasse B. Nadat men deze beide klassen doorlopen had, volgde een selectiecursus. Daarna kon men een maand naar de kadercursus te LAREN. De partij vergoedde aan de deelnemers daarvoor een maand loon. Spreker was ook naar die kaderschool geweest en had daar rustig kunnen studeren in een prachtige omgeving, van het internaat. Allerlei standen had hij daar aangetroffen, zoals een vrouwelijke dokter, een wethouder uit GRONINGEN en eenvoudige vrouwen en mannen uit de arbeidende stand. Spreker had het partijbureau bezichtigd, waar zich, behalve de kantoren en de werkkamer van GERBEN WAGENHAK, een bibliotheek bevond, van waaruit de draden het land ingingen voor de scholingscursussen. De partij had een prachtige wisselwerking bedacht, welke verkregen werd doordat zelfs de eenvoudigste

ca 125
 S

Aan de Heer
 Commissaris van Politie,
 te DEVENTER.

II.

202.

arbeider, terugkomende van de kadercursus, tot taak kreeg de plaatselijke functionarissen van de partij, Raadsleden en Wet-houders, opnieuw te scholen, zodat deze geheel "bij" bleven. Uit DEVENTER had tot nu toe slechts een zevental leden de kadercursus te LALEN gevolgd. Nadat spreker nogmaals het belang van de scholingscursussen voor de colportage e.d. had besproken, gingen de aanwezigen te ongeveer 22.20 uur rustig uiteen.

Het geheel had een rustig verloop en droeg meer het karakter van een "onder-ons-je", want bijna ieder der aanwezige personen plaatste gedurende de vertoning van de lichtbeelden opmerkingen en kreeg van AMSTEL, vorengenoemd, gelegenheid iets te vertellen naar aanleiding van het vertoonde. Hierbij bleek tevens dat AMSTEL in 1935 een studiereis naar RUSLAND had gemaakt. Ook de kleermaker ANTONIE POELLER geboren te DEVENTER, 8-6-1916, wonende te DEVENTER, Lange Zandstraat no. 166a, een geregeld adverteerder in het dagblad "De Waarheid", was aanwezig en was vele malen aan het woord.

Waarvan door mij is opgemaakt, getekend en gesloten, dit rapport, te DEVENTER, 26 September 1947.

W. J. Bokma

M. J. J. J. J.

Gezien en doorgezonden aan:
de Heer Procureur Generaal, fgd. Directeur van Politie
Bovenbeekstraat 21 te Arnhem.
de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68 te 's Gravenhage.

Deventer, 29 September 1947.
De Commissaris van Politie,

J. Bokma
(J. Bokma.)

21306-0010211
2018
2018

Z E E R

G E H E I M .

No. R/66.

244

Enschede, 9 October 1947
OPGELEGD

Volgno.
16 OCT 1947
ACD 22048.



B

Ik heb de eer U EdelGestrenge bijgaand te doen toekomen
een verslag van een alhier op 8 October l.l. gehouden Districts-
bestuursvergadering der C.P.N.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	13-10-47

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68

te

's-G R A V E N H A G E .

~~AB~~ MB
~~B III~~ B III a 5
~~B IV~~ B IV 47
20-10-47

No. R/66.

Verslag van de op Woensdag 8 October 1947 te Enschede gehouden Districtsbestuursvergadering der C.P.N.

Aanwezig: ± 8 personen, o.a. 2 uit Hengelo (O.), het communistisch raadslid W.P.Game uit Losser en H.B.Otto, communistisch wethouder te Enschede.

W.P.Game is sedert 1 October 1947 niet meer werkzaam bij de P.R.A. te Enschede en heeft tot op heden geen nieuwe werkkring.

Men verwachtte blijkbaar ook enige bestuursleden uit Almelo, doch deze kwamen niet ter plaatse.

H.B.Otto had tijdens de gehouden discussies een doorslaggevende stem en zijn voorstellen werden meestal aanvaard.

Men begon te omstreeks 20 uur de besprekingen.

--Allereerst werden enige brieven van het partijbestuur voorgelezen.

15 - In de eerste brief werd verzocht in de afdelingen levensmiddelen te verzamelen voor de cursisten aan de Kaderschool te Laren. Vooral de jongere kaderleden zouden niet genoeg hebben aan de levensmiddelen, die verkrijgbaar zijn op de normale distributiebonnen.

Besloten werd, dit verzoek in de afdelingen aan de orde te stellen.

- De tweede brief bevatte een opdracht om propaganda te voeren en wel ten minste één openbare vergadering te houden, die in het teken van de "revolutie" zou staan.

Aangezien men reeds besloten had op 30 en 31 October 1947 een filmvoorstelling te geven en men hoopte, door veel propaganda te maken, het publiek hiervoor in grote getale te trekken, vreesde men in de vergadering, dat men er niet in zou slagen om op korte termijn daarna op een openbare vergadering veel publiek te trekken.

Besloten werd daarom, dat men het partijbestuur zou verzoeken om op 30 en 31 October a.s. bedoelde propaganda te mogen maken.

- Vervolgens werd een schrijven voorgelezen, vermoedelijk van een communistisch gemeenteraadslid uit Hengelo (O.), waarin deze verzocht voorlopig vrijgesteld te worden van werkzaamheden voor de partij, omdat hij op medisch advies rust moest houden. Op adres-sant werd enige critiek geleverd en er werd o.a. te kennen gegeven, dat de partij door zo'n mentaliteit "naar de bliksem" zou gaan. Men besliste, dat betrokkene zijn verzoek nog nader zou moeten toelichten.

- Uit de hierna voorgelezen brief van het partijbestuur bleek, dat men aandacht moest schenken aan- en propaganda moest voeren op het platte land.

Men was algemeen van mening, dat de omstandigheden hiervoor wel zeer gunstig waren, gezien het feit, dat de boeren ontevreden zijn en de politiek van Minister Mansholt overal weerstand onder-vindt, doch het zou zeer moeilijk zijn om met de boeren in contact te komen.

Besloten werd binnenkort hiervoor enige voorbereidende vergaderingen te houden, waarin dit probleem - de totstandkoming van het contact met de boeren - zou worden besproken.

- Bij de bespreking van de obligatie-lening werd medegedeeld, dat alle "formulieren" waren uitgereikt, doch inmiddels nog niet waren teruggekomen.

Te Glanerbrug zou men f 100.--, in afdeling V f 175.--(?) en afdeling VI f 120.-- hebben verzameld.

De nieuwe, door het partijbestuur uitgeschreven obligatie-lening lag het Districtsbestuur blijkbaar nog al zwaar op de maag. Het partijbestuur zou n.l. Enschede voor f 4000.--(?) hebben aangeslagen en men zou hier waarschijnlijk slechts kans zien ±f 1000. in te zamelen.

Een aanwezige uit Hengelo (O) stelde voor desnoods een kleine gift te accepteren, indien het minimum bedrag voor de lening te hoog werd geacht.

Otto achtte het nodig alle partijgenoten voor deze zaak te mobiliseren.

- Tenslotte werd gedurende ruim een uur gediscussieerd over de al dan niet toelating van een drietal personen, die tot de zomer 1946 lid waren geweest en voor ongeveer een half jaar hadden verzocht weer lid te mogen worden.

Het betrof hier de volgende personen:

- KNV 1. Vrouw BUSSCHERS (of BUSKES), nog niet nader bekend;
2. Eisina BOS-HUIZING, (Sien Bos), geb. te Emmen, 29.10.1905, won. te Enschede, Timorstraat 27, hoofdbestuurslid der Nederl. Vrouwenbeweging;
- KNV 3. (Vermoedelijk) FREDERIK FRITS LORJÉ, geb. te Amsterdam, 8.11.99, arbeider, won. te Enschede, Van Riebeekstraat 55, vroeger: anarchist, anti-militarist, secretaris van "Het Vrije Toneel", lid E.V.C., werkzaam op de textielfabriek I.I. Rozendaal te Enschede, alwaar hij lid is van de fabriekscommissie.

Genoemde personen zijn in de verkiezingsperiode 1946 met een 12-tal andere leden uit de partij getreden, in verband met de kwestie Hendrikus Johannes Geesing, geb. 29.5.1904, die tegen hun zin geen kandidaat was gesteld.

Uit de zeer uitvoerige discussie bleek, dat men zonder meer niet als lid van de partij kan worden ingeschreven en dat men eerst moet tonen een ijverig werker voor de partij te zijn door de in de proeftijd gegeven opdrachten (b.v. colportage) stipt uit te voeren.

Er werden in de vergadering enige rapporten van afdeling VI, betreffende de gedragingen van genoemde personen voorgelezen.

Vrouw Busschers had aan de opdrachten, die haar het laatste halfjaar waren gegeven, voldaan;

Met Sien Bos was dit niet het geval en zij betoonde zich steeds pro-Geesing, terwijl Lorjé evenmin aan de eisen had voldaan.

Sien Bos weet het niet uitvoeren van de beperkte opdrachten, die men haar had gegeven, aan het feit, dat zij voor de Ned. Vrouwenbeweging veel werk moest verrichten.

Lorjé had als excuus aangevoerd, dat hij studerende was voor het middenstandsdiploma.

S. Een voorgelezen rapport van de vermoedelijk uit 3 personen bestaande Contrôlecommissie (waarin o.a. een inwoner van Hengelo (O) en Johannes Smienk, geb. te Hengelo (O), 7.4.1887, v/h won. Timorstraat 27, sedert 6.10.1947: Lonkerweg 26 te Enschede, zitting zouden hebben) hield het voorstel in om genoemde personen een kans te geven en hen ingaande 1 Januari 1948 als adspirant-lid in te schrijven.

Joh. Smienk zou zich in de Contrôlecommissie vóór Sien Bos hebben geuit (blijkbaar, omdat hij tot 6.10.1947 bij haar inwonend was).

Genoemd voorstel zou echter in strijd met de statuten zijn.

Een aanwezige uit Hengelo (O.) gaf te kennen, dat men bedoeft de personen z.i. wel moest toelaten, aangezien men hen als lid d partij wel onder contrôle zou hebben en als niet-lid niet.

Otto kenschetste Sien Bos en Lorjé als partij-vijandig, vooral omdat zij nog steeds vóór Geesing zouden zijn.

Geesing behoorde z.i. tot de oppositie in de E.V.C. en was een groot gevaar als propagandaleider der afdeling Enschede. Hij drong er met klem op aan, dat de partijgenoten in de E.V.C. een open oog voor dat gevaar zouden hebben en er voor zouden zorgen, dat de invloed van Geesing zou verminderen.

Een ander aanwezige stelde voor, Geesing als propagandaleider in de E.V.C. verantwoordelijk te stellen, indien er "iets niet goed" was gegaan, opdat men hem dan kon "drukken".

Tenslotte helde men over naar het standpunt van Otto, dat het Districts-secretariaat genoemde 3 personen afzonderlijk zou ontbieden en hun zou mededelen, dat zij een kans zouden krijgen om lid te worden onder de voorwaarden, dat zij, b.v. gedurende het komende halfjaar, zonder lid te zijn, zouden bewijzen voor de partij te willen werken, beloofden zich disciplinair te zullen gedragen en alle contact met Geesing te zullen verbreken.

De vergadering werd te 22.30 uur gesloten.

Na afloop bespraken enige aanwezigen de eventuele financiële steun aan de plaatselijke afdeling van het A.N.J.V., doch Otto verzette zich tegen deze verlening van steun. Men moest volgens hem de jonge garde tot strijd aanzetten en leren in deze zoveel mogelijk haar eigen boontjes te doppen.

Ieder der aanwezigen deponeerde voor zijn vertrek een geldstuk in het partijbusje.

Enschede, 9 October 1947.

Volgno. **OPGELEGD**
27 OCT. 1947
ACD/22544

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheids Dienst,
Weekoverzicht.

Par., H. Datum: **3 NOV 1947** Rastraat no. 68,
's-Gravenhage.

BUREAU B

K II geheim no. 148.

28-10-47

Hierbij heb ik de eer het navolgende te Uwer kennis te brengen:

Op Donderdag 23 October 1947, werd in de Schouwburgzaal van het café-restaurant 't Groenendal te Almelo een vergadering gehouden van de afdeling Almelo der C.F.N. "De Waarheid", waarin als spreker optrad het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Gerben Wagenaar.

Deze openbare vergadering werd te 20.15 uur door het communistisch gemeenteraadslid Jan Frederik Christiaan Hartman, geboren 8 December 1901 te Zutphen, van beroep sigarenmaker, wonende Boschstraat no. 32 te Almelo, geopend.

In zijn inleidend woord zeide deze dat Gerben Wagenaar zou spreken over het Welvaartsplan der C.F.N. en dat enkele personen, zowel C.F.N. partijgenoten als partijlozen iets zouden vertellen over hun ervaringen opgedaan tijdens het op 13 September 1947 te 's-Gravenhage gehouden C.F.N. congres.

Hartman maakte nog een opmerking over een onenigheid die hij had gehad met een wethouder in de op 21 October 1947 te Almelo gehouden gemeenteraadsvergadering. Hij bracht daarbij naar voren dat hij niet genezen was om moeilijkheden, de gemeente betreffende, met een wethouder te bespreken doch daarover slechts in het openbaar te zullen redeneren aangezien hij een tegenstander was van elk binnenkamers gemompel.

Hierna voerde een viertal personen, elk gedurende ongeveer 10 minuten, het woord, namelijk:

- KN** 1e Theodorus Maurits van der Steele, geboren 5 Maart 1896 te Sneek, van beroep schilder, wonende Joost van den Vondelstraat no. 103 te Almelo, die een overzicht gaf van genoemd Economisch congres der C.F.N.; deze spreker was partijloos.
- KN.V.** 2e Aaldert James Hammink, geboren 2 Mei 1910 te Stad Almelo, van beroep ambtenaar der F.T.T. wonende Biezenstraat no. 39 te Almelo die te kennen gaf dat de C.F.N. over onvoldoende Radiozendtijd beschikte.
- KV** 3e Hendrikus Frederiks, geboren 28 December 1900 te Heino, van beroep wever, wonende te Almelo aan de Lindestraat no. 16 die de textielpositie van ons land en die van Tsecho-Slowakije besprak. Ook deze is partijloos.
- PD** 4e Jan Hendrik Lammers, geboren 24 Maart 1897 te Stad Almelo, wonende Kolkstraat no. 10 te Almelo, lid der C.F.N. die eveneens het Radiovr agstuk aanvoerde en de aanwezigen opwekte lid te worden van de vereniging Radio Werkend Nederland.

*2 P.D.'s. { PD 800
PD 2029
PD 211*

D.

*PD
861
OD 303
OD 211*

Hierna werd het woord gegeven aan de C.P.N. fractie-leider van de 2e Kamer der Staten-Generaal Gerben Wagenaar.

Hij deelde mede niet over het C.P.N. Welvaartsplan te zullen spreken omdat hierover reeds uitvoerig was geschreven in het dagblad "De Waarheid" en omdat er in de zaal ook boekjes te krijgen waren over dit plan.

Wel zou hij een overzicht geven van de omstandigheden die tot het opstellen van dit plan hadden geleid.

Hij behandelde achtereenvolgens de Economische-, de Buitenlandse-, de Indische- en de loon en prijs-politiek der Nederlandse regering en gaf daarop zijn politieke visie.

De positie van de voeding en de wederopbouw werden door hem uitvoerig besproken terwijl hij voorts enige opmerkingen maakte over de reeds tot stand gekomen Grondwetswijziging.

Wagenaar becritiseerde het beleid der "Regering Beel" en hekelde fel het standpunt van de Partij van de Arbeid vooral wat betreft de Indische kwestie.

Zijn critiek op het regeringsbeleid was over het algemeen gematigd. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat deze spreker samenwerking propageerde met alle staten doch in de eerste plaats met de Sovjet-Unie en Tsecho-Slowakeije, aangezien deze landen het graan kunnen leveren wat ons volk zo zeer nodig heeft.

Tenslotte meende Wagenaar dat bij het samenstellen van de huidige regering niet voldoende rekening was gehouden met de rechten van de C.P.N.

De redevoering van Gerben Wagenaar was blijkbaar bestemd voor het minder ontwikkelde deel van de bevolking. Spreker oogste enkele malen geringe bijval van de zijde van het publiek.

De belangstelling van het publiek voor zijn woorden moet matig genoemd worden. Verschillende personen verlieten de zaal reeds geruimen tijd voor dat de rede van Wagenaar ten einde was.

De oorzaak hiervan moet mede gezocht worden in de critiek die de spreker aan het adres van de Partij van de Arbeid richtte, en ook in het feit dat het gesprokene, behoudens enkele opwekkende passages, saai was. Aanwezig waren ongeveer 300 bezoekers terwijl de zaal plaats bood aan 700 personen.

Aan het einde van de rede van Wagenaar werd nog gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen waarvan door een drietal bezoekers gebruik werd gemaakt.

Voor de aanvang der vergadering werden in de zaal boekjes, inhoudende een beschrijving van het C.P.N. Welvaartsplan verkocht en bonnetjes à f.0.10, ten bate van principiële dienstweigeraars, aangeboden. Hiervoor toonden slechts enkelen belangstelling.

Na afloop werd bij de uitgang van de zaal gecollecteerd. De opbrengst van deze collecte was bestemd voor dekking van de kosten van deze vergadering.

De vergadering, die te circa 22.30 uur door Hartman, voornoemd werd gesloten, had een rustig verloop. Bijzonderheden deden zich niet voor.

Almelo, 24 October 1947.

Het Hoofd der Plaatselijke Inlichtingendienst:

No. 3945

Onderwerp:

"Openbare bijeenkomsten van de C.P.N. "De Waarheid", gehouden te DEVENTER, op 13 en 14 December 1947."

Weekoverzicht.

Par., H datum

8 JAN 1948

RAPPORT.

OPGELEGD

Volg. OPGELEGD

22 DEC 1947

A.D. 26580

BUREAU B

23-12-47

Terzake nevenstaand onderwerp heb ik, JOHANNES VAN STRAATEN, hoofdagent van politie Uwer administratie, de eer U Edelgestrenghe beleefd het volgende te rapporteren:

Na daartoe bekomen opdracht heb ik twee openbare bijeenkomsten bijgewoond, welke door de C.P.N. "De Waarheid", afd. DEVENTER, alhier werden georganiseerd en gehouden werden in gebouw "Help U Zelfen", op 13 en 14 December 1947. Beide bijeenkomsten vingen te 20.00 uur aan. Medewerking werd verleend door het gezelschap BREKVOORT-PRINS, met de revue "Doe mee". De leden van dit gezelschap zijn aan de C.V.D. bekend door het dezerzijds schrijven van 17-4-1947, no. 928 C.I. Verder trad de jodelzangeres OLGA MUSTERS, afkomstig uit BOERLELO, op.

De bijeenkomst van 13 December 1947 werd door ongeveer 550 personen bezocht (zaalcapaciteit 550 personen). Deze bijeenkomst werd geopend door de wethouder MARINUS DITZEL, geboren te DEVENTER, 3-7-1914, voorzitter van de afd. DEVENTER der C.P.N. "De Waarheid", wonende te DEVENTER, Bloemstraat 101. Na de aanwezigen welkom te hebben geheten gaf hij het woord aan CHRIS SMIT, hoofdredacteur van "Voorwaarts", wonende te AMSTERDAM. Deze hield een gematigde rede, waarin hij het regeringsbeleid ten opzichte van verscheidene zaken afkeurde. Hij wees er op, dat deze bijeenkomst een propagandistisch karakter droeg en drong er bij de aanwezigen op aan meer werk voor de partij te verzetten. Nadat het gezelschap BREKVOORT-PRINS en de zangeres OLGA MUSTERS een gedeelte van hun programma hadden afgewerkt, werd pauze gehouden. In deze pauze werd nog even het woord gevoerd door JAN BORK, bij de C.V.D. welbekend. Hij hield een rede ten bate van de tweede obligatielening voor een eigen dagbladbedrijf, waarbij hij "Het Vrije Volk" van het verspreiden van leugens, over het verloop van de actie, beschuldigde. "Wanneer met Kerstmis het partijcongres gehouden wordt," aldus BORK, "zal door de arbeidersbevolking van Nederland een bedrag van één miljoen gulden bijeengebracht zijn." Spreker zag hierin een blijk van het vertrouwen, dat de arbeiders in de C.P.N. stellen. In de pauze werden door BORK aan het publiek inschrijvingsbiljetten voor de lening aangeboden. Nadat ook het tweede deel van het programma was afgewerkt verscheen op het toneel ANTONIE POELLER, geboren te DEVENTER, 8-6-1916, van beroep kleermaker, wonende te DEVENTER, Lange Zandstraat 166a, die mededeelde, dat er een "geanimeerd" bal zou volgen. Te 0.30 uur gingen men inderdaad over tot het houden van een bal, waarbij muzikale medewerking werd verleend door een orkestje, o.l.v. BREKVOORT Jr.

De bijeenkomst op 14 December 1947 werd geopend door HENRIK KOBUS, geboren te LEEUWARDEN, 1-2-1924, van beroep plaatselijk agent van "De Waarheid", wonende te DEVENTER, Lange Bischoopstraat 5. Hij deed zulks met slechts enkele woorden en gaf het woord aan DITZEL, eerdergenoemd. DITZEL deelde mede, dat CHRIS SMIT verhinderd was een toespraak te houden. SMIT, die aanwezig was op het districtcongres gehouden voor de IJsselstreek op 14 December 1947 in het "Hoskhuis" te DEVENTER, was des middags door een telegram van het hoofdbestuur onmiddellijk

Aan de Heer
Commissaris van Politie,
te DEVENTER.

afsch. (naar Amsterdam teruggeroepen. DITZEL deelde mede, dat het congres door 80 personen was bezocht, die elk een afdeling vertegenwoordigden. DITZEL besprak voornamelijk het Rode-Kruis-rapport over de verzorging van de politieke gevangenen tijdens de oorlog, door de Nederlandse regering. Hij beschreef de toestanden in de Duitse concentratiekampen en deelde mede, dat de toenmalige regering tekort was geschoten in de verzending van pakketten aan de Nederlandse gevangenen. Volgens het bedoelde rapport zou de regering toen een gebrek hebben getoond aan durf, moed en initiatief. "Maar liezelfde mensen zitten nu nog op dezelfde plaats!" riep spreker uit. De behandeling van de Indonesische kwestie deed van dezelfde gebreken, als in het Rode-Kruis-rapport genoemd, blijken. Bij de eerstkomende verkiezingen zou blijken hoe de arbeiders van Nederland op een en ander reageerden. Hij wekte hen op hun stem te geven aan de Communistische partij, voor deze partij propaganda te maken onder de kameraden in de bedrijven en de obligatielening voor het eigen dagblad te steunen. De pauze werd bij deze bijeenkomst aangekondigd door POELDER, eerdergenoemd. Verder had deze bijeenkomst hetzelfde verloop als de eerste, doch het aantal bezoekers bleef iets onder de honderd. Op beide avonden werden enige liederen ten gehore gebracht door het zangkoor "De Vrijheid", onder leiding van ALBERT WATERMULLER, geboren te DEVENTER, 11-9-1879, van beroep schilder, wonende te DEVENTER, Tabaksstraat 21. Verder werd op beide bijeenkomsten door de aanwezigen staande de "Internationale" gezongen, met begeleiding van het orkestje, o.l.v. BREKVOORT-jr.

Naar de mening van mij, rapporteur, ging van het repertoire van het gezelschap BREKVOORT-PRINS meer propaganda uit dan van de redevoeringen van de diverse sprekers. Vooral de "Gesproken Brief", over het Indonesische geschil handelende, oogstte veel applaus.

Beide bijeenkomsten hadden een ordelijk verloop.

Waarvan door mij is opgemaakt, getekend en gesloten, dit rapport, te DEVENTER, 15 December 1947.

Gezien en doorgezonden aan:

De Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

De Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie
te
ARNHEM.

Deventer, 19 December 1947.
De Commissaris van Politie,

J. Bokma
(J. Bokma.)

C. V. D.

Vriezenveen, 20 Januari 1948.

Br.No.14/-48-Geheim.

Onderwerp: "Signalering C.P.N.ers
te Hengelo(0).

BUREAU B

23-1-48

Volgne.

22 JAN 1948

Hiermede heb ik de eer U Hoogdel. ~~aan te spreken~~ be-
leefd het volgende te berichten.

In verband met bijgevoegde advertentie uit de
Hengelose Courant, waarin de openbare bijeenkomst wordt
aangekondigd van de C.P.N. op Woensdag, 21 Januari 1948,
heb ik de eer U.H.E.G. onderstaand de personalia te doen
toekomen van de personen, die zich belast hebben met de
voorverkoop van toegangskaarten.

J.

- ✓ KV STRUIWIGH, Hendrik, geb.21-10-1898 te Groningen, machinist
N.S., wonende Deurningerweg 49 P. te Hengelo(0).
- ✓ KV LEUNING, Petrus, geb. 21-10-1902 te Dellingwolde, grond-
werker, Nederlander, Hervormde Godsdienst, wonende Wer-
ninkhofstraat 18 te Hengelo(0).
- ✓ KVV MEINSMA, Auke Jan, geb.20-3-1912 te Emmen, arbeider Zuur-
stoffenfabriek, geen kerkgenootschap, Nederlander, wonende
Rembrandtstraat 36.
- ✓ KV BARTELINK, Arend Jan, geb. 5-1-1902 te Hengelo(0), van be-
roep ijzerdraaier machinefabriek Dijkers te Hengelo, geen
kerkgenootschap, ~~ongetrouwd~~ Madoerastraat 43 te Hengelo(0).
- ✓ KV BIJKERK, Jan Hendrik, geb. 6-6-1899 te Losser, van beroep
rangeerder bij de machinefabriek van Stork te Hengelo(0),
geen kerkgenootschap, wonende Sophiastraat 6 te Hengelo(0).
- ✓ KVV MEUTSTEGE, Bernard, geb.26-11-1892 te Hengelo(0), sjuwerman
machinefabriek van Stork te Hengelo(0), geen kerkgenootschap,
wonende Wilderinksstraat 24a te Hengelo(0).
- ✓ KV KOOPS, Willem, geb. 17-2-1910 te Ede, van beroep schilder,
Ned. Herv.Godsdienst, wonende Sterkerstraat 14 te Hengelo(0)
- ✓ KV Van WIJK, Johannes, geb.29-10-1902 te Rotterdam, electri-
cien bij de P.T.T., geen kerkgenootschap, Industriestraat
166 te Hengelo(0).
- ✓ KVV KEEP, Johanna, geb. 24-1-1907 te Sleen, zonder beroep, gods-
dienst Ned.Hervormd, ongehuwd, wonende Ziekenhuisstraat 17
te Hengelo(0).
- ✓ KVV Van NAARDEN, Albertus, geb. 2-6-1902 te Hilversum, magazijn-
bediende machinefabriek Stork, geen kerkgenootschap, wonende
Enschedesestraat 202 te Hengelo(0).
- ✓ KVV ~~KRABBE, Hendrik, geb. 28-3-1905 te~~
NIJMEIJER, Hendrik Jan, geb.25-8-1879 te Markelo, rijwiel-
handelaar, geen kerkgenootschap, wonende Anthoniusstraat 47
te Hengelo(0).

Krabbe ?

Lenin herdenking
Op WOENSDAG 21 JAN. A.S. belegt de C.P.N. DE WAARHEID een bijeenkomst in de grote zaal van het EIGEN GEBOUW.
ONDER WERP:

De betekenis van Lenin in onze tijd

SPREKER: De Heer HENK GORTZAK, A'dam
Verder werken mee: Het uit 10 personen be-
staande Hengelose Sobat Ensemble die Indo-
nesische en Russische muziek ten gehore
zullen brengen.
Mej. WVA GRAMBERG, A'dam Declamatrice.
Toegangsprijs: 50 cent.
Aanvang: 8 uur. Zaal open: 7.30 uur.
Voorverkoop aan de volgende adressen: H.
Struiwigh, Deurningerweg 49 P. P. Leuning,
Werninkhofstraat 18; J. Meinsma, Rembrandt-
straat 36; A. Bartelink, Maqoerstraat 43; J.
Bijkerk, Sophiasstr. 6; B. Meutstegge, Wilde-
rinksstr. 24a; W. Koops, Sterkerstraat 14; J. v.
Wijk, Industriestraat 166; Keep, Ziekenhuis-
straat 17; A. v. Naarden, Enschedesestraat 202
B. Krabbe, Berfloweg 7; J. Nijmeijer, Antho-
niusstraat 47; Gebouw De Waarheid, Driener-
straat 16 en bij de bezorgers van De Waarheid.
Voorziet U tijdig van kaarten opdat U niet
teleurgesteld behoeft te worden.

No. ID. 8/48.

Onderwerp: Lenin-herdenking te Hengelo(O).

(K)

Uitstekend Verlag!

BUREAU B
2-2-48.

G E H E I M.
Volgna.

31 JAN 1948 M
ACD/28493

Op Woensdag, 21 Januari 1948, te 20.00 uur, werd door de C.P.N. De Waarheid, afdeling Hengelo(O) een "Lenin-herdenking" gehouden in de grote zaal van het "Eigen Gebouw" aan de Pastoeriestraat alhier.

Aanwezig: ongeveer 225 personen (mannen, vrouwen en kinderen) ± 110 ± 100 ± 10
Zaalcapaciteit: ongeveer 450 personen.

7.00. KV
KV
KV

Sprekers: Willem KOOPS, geboren te Ede, 17 Februari 1910, wonende alhier Sterkerstraat no.14, voorzitter van de C.P.N., afd. Hengelo(O) en Henk GORTZAK, wonende te Amsterdam.

Medewerkers: Het uit 10 man bestaande Hengelose Sobat-Ensemble met Indonesische en Russische muziek en Wya GRAMBERG uit Amsterdam, Declamatrice.

Onderwerp: „De betekenis van Lenin in onze tijd.”

Tegen de achtergrond van het podium hing een levensgroot portret van Lenin, alsmede op rood-wit en blauwe banen de leuze "Strijd voor het nationale welvaartsplan voor nationale zelfstandigheid. Vereniging van alle nationale en democratische krachten".

De zaal was versierd met de partij-vlag, de beeltenissen van Stalin, Engels en Karl Marx en verschillende spandoeken waarop de leuzen voorkwamen: "Leve het socialisme", "Onze jongens naar huis", "Verdiep je kennis van het Marxisme-Leninisme en "Eenheid van Communisten en Socialisten".

De bijeenkomst werd om 20.15 uur door W.Koops geopend, die de aanwezigen welkom heette en het programma van die avond mededeelde. Hierna bracht bovengenoemd Ensemble Indonesische en Russische liederen ten gehore en droeg Wya Gramberg een gedicht voor over Amsterdam en "Aan het rode leger".

Na de hierop gehouden pauze declameerde Wya Gramberg "Russische moeder" en vervolgens nam H.Gortzak het woord.

Vandaag, aldus spreker, herdenken miljoenen, niet alleen in Rusland maar ook in andere landen, de dood en het leven van een groot man. Die man was Lenin. Een man die geen gemakkelijke jeugd heeft gehad. Een man die op zijn 17e jaar reeds deel nam in de socialistische leer, om het werk van zijn vader voort te zetten. Niet alleen tot de jeugd, maar ook tot de Russische arbeiders richtte Lenin zich, om de weg te vinden een ander Rusland op te bouwen. Deze weg was moeilijk, doch Lenin was de man, bezielde met de gedachte, om alle volkeren in de wereld de weg te leren waarin een betere maatschappij gevonden kon worden.

Lenin was de communist die later de "Sovjet-Unie" zou stichten. Hij was de man die leerde uit de grote Duitse klassieken, de Franse Revolutie en de Engelse Industriële Revolutie om te komen tot een wereld van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap.

Lenin leerde uit de geschriften van Marx en Engels de wetenschap van een nieuwe socialistische maatschappij. Een maat-

Woensdag 11 FEB 1948

schappij waarin vrijheid heerst, maar niet een vrijheid zoals wij die thans kennen. Een vrijheid, om bij de woorden van Minister Mansholt te blijven, om de margarine aan de armen te geven en de roomboter aan de rijken. Niet de vrijheid om sanatoria's op te richten en in fabrieken besmettelijke ziekten te kweken, doch de vrijheid van die mensen, die in 1905 met een kleine groep een stormloop ondernamen om in Petersburg Odessa en andere steden de rode vlag te hijsen. De mensen die kwamen om het Russische volk nieuw leven in te blazen.

Lenin leerde uit de nederlaag van 1905 dat een sterke partij nodig was. Een partij die de Russische bevolking bezielen moest en een geschikte tijd uit moest zoeken om aan te vallen.

Toen Lenin, na zijn vlucht, over Duitsland in Rusland terug kwam, riep het volk "Lenin heeft Rusland verraden", "Lenin is een Duitse spion", "Lenin is het Russische volk onwaardig", doch deze bewering, dat Lenin Rusland niet lief zou hebben, was vals.

We herdenken voorts het jaar 1917, aldus spreker, toen de Russische communistische partij uit de arbeiders en boeren aan de macht kwam als een machtig volk van vrije volken. Een volk waar geen politieke maatregelen worden toegepast, maar een volk dat in vrijheid leeft.

Waarom heeft de dood van deze grote man ook hier voor ons zo'n grote betekenis? Omdat in Lenin belichaamd is wat communist-zijn betekent. Het communisme dat nooit gebruikt wordt om het volk een rad voor de ogen te draaien, doch het communisme, ongeacht de leer van Stalin, Marx en Engels, uit onze eigen grote nationale geschiedenis.

Wij verlangen niet naar de vrijheid die de partij van de vrijheid ons voorstaat, of de vrijheid van de partij van de arbeid, die goed vond dat militairen werden uitgezonden naar Indonesië en dat militair geweld, genaamd politiek optreden, werd gebruikt. Wij verlangen niet naar de veroveringen die Spoor en van Mook behaald hebben, ten koste van het bloed van onze jongens.

Sprekende over Indonesië, hekelde spreker het Katholieke-dagblad waarin foto's voorkwamen van jongens die werden uitgezonden naar Indonesië. Jongens met lachende gezichten. Jongens, aldus dit blad, die niet bij moeder's papot bleven, doch hun toekomst te gemoet gingen. Doch jongens die terug komen, opgesloten in de "Grote Beer", jongens geschopt in ziekenbarakken zonder armen en benen en jongens die zich schamen naar Nederland terug te komen, daar wordt niet over gesproken.

Dan komt Hare Koninklijke Hoogheid aan boord en spreekt met de soldaten. Zij hoort de muziek die bij aankomst gespeeld wordt en ziet alleen de witte lakens. Maar de volgende dag worden ze uitgeladen met gezichten die vertrokken zijn van pijn. Opgesloten in ziekenauto's, omdat ze krankzinnig zijn, worden ze weggebracht en de ergste zieken worden in houten bakken, met zeil overdekt, van boord gehesen. Ook de pers is bij deze terugkomst aanwezig en foto's worden gemaakt. Doch dan zwijgen de andere bladen en is het alleen De Waarheid die deze foto's publiceert. Dat is het wat wij bij Lenin leerden, "De Waarheid" en "Eerlijk zijn". Wij, communisten, zijn de enigen die het Nederlandse volk vrij ~~onder~~ de ogen durven zien.

In 1940, aldus spreker, kwamen de Duitsers ons land bezetten. In die dagen werd opnieuw aan ons land gevraagd goed en bloed te geven. Wij wilden vrij zijn en niet de kant van Hitler en Mussert. Ons volk werd toen op de proef gesteld en velen kozen de kant van Hitler en Mussert, maar de communisten zijn van Mei 1940 af trouw gebleven aan de woorden in het Wilhelmus geschreven "Den Vaderland Getrouwe".

/verbonden

/zegd heeft

In verband hiermede hekelde spreker het beleid van de Nederlandse Regering voor-tijdens en na de Duitse bezetting, toen er volgens hem Christelijk Historiësen en Minister-Presidenten waren die het rad van de Staat in handen hielden. Toen ~~er~~ waren ~~de~~ leden van de Nederlandse Regering die hun leven in veiligheid stelden door ons land te verlaten. Toen waren er ook die heimwee kregen, naar Lissabon trokken en daardoor niet alleen onze Koningin maar ook ons land verrieden. En toen waren er ook, zoals Colijn, die ~~ge~~: "Wat, opstand op de zeven Provinciën, gooi er een bom. Toen waren er in de Partij van de Arbeid die zo slecht gezuive waren, dat ze in de tweede kamer terecht kwamen.

Zoiets is in onze partij niet gebeurd, aldus spreker. Toen de Duitsers ons land binnen vielen, dook onze partij onder en reed in Mei 1940 kregen de communistische functionarissen hun opdrachten om verzet te plegen. Zo zijn het, gedurende de bezetting, steeds de communisten geweest die het initiatief namen en deel namen aan het verzet. In de gehele geschiedenis, ook na de bezetting, is bij de communisten geen enkel feit aan te merken.

Om ook weer vandaag de waarheid te zeggen, willen wij een ogenblik spreken over het beleid van de Nederlandse Regering ten aanzien van de loon- en prijspolitiek en de plannen tot hulpverlening aan de getroffen landen van Europa, met de gevolgen daarvan verbonden voor Nederland.

Als arbeiders naar huis gestuurd worden met een laag loon, als de Nederlandse vrouwen met dat loon niet rond kunnen komen, vinden ze niet erg. Maar daar tegenover staat dat de winsten van de N.V. en fabrikanten steeds groter worden. Een meelfabriek maakte het vorig jaar een winst van $1\frac{1}{2}$ miljoen gulden. Een loon van 36 gulden voor een arbeider, op die fabriek werkzaam, vinden ze genoeg. Wanneer dan uit dergelijke toestanden relletjes voortvloeien beweert men, dat het de schuld van de communisten is.

Zo zien wij weer kameraden, dat wij thans nog in een tijd leven die niet deugt. Een tijd, waarin Minister Mansholt beweert dat roomboter wel goed voor ons is, maar margarine beter. Een tijd waarin de salarissen van de Kamerleden van 5 op 6 duizend gulden wordt gebracht, omdat hun vrouwen met honderd gulden per week niet rond kunnen komen. Maar een tijd, waarin een arbeider met 36 gulden naar huis wordt gestuurd.

En in deze tijd hebben velen het oog gericht op Amerika. Het land dat ons de helpende hand zal bieden met appelen en tabak. Straks krijgen de baby's nog sigaretten en kunnen wij alle dagen appelmoes eten. Onze eigen boomgaarden zullen dan verrotten. Het vorige jaar fabriceerde een fabriek in Nederland duizenden stofzuigers. Dit aantal was te groot en moest met meer dan de helft verminderd worden. Dat is het wat Amerika wil. Invloed uitoefenen op onze industrie en fabrieken in Nederland bouwen met Amerikaans kapitaal.

Is ons land dan zo arm, aldus spreker, dat wij die hulp van Amerika nodig hebben. Dan zeggen wij communisten "neen". De Nederlandse arbeider heeft na de bevrijding getoond wat hij kan en de Nederlandse arbeider kan het nog, zonder hulp van anderen. Wij hebben onze landbouw, onze kolen, onze fabrieken en onze scheepsbouw die ons in staat zullen stellen, het zonder hulp van Amerika te doen.

Dan zijn er in Oost-Europa ook nog miljoenen die bereid zijn om met ons samen te werken. Het is onze plicht het oog te richten op het Oosten, omdat niet alleen de kapitalisten het goede krijgen, maar ook de arbeiders. Dat is het, wat wij op de sterfdag van Lenin herdenken. Dat wij met onze partij in een land zullen leven, om er een beter Vaderland van te maken, aldus besloot Gortzak zijn rede.

*But
afeder. van
III a*

Bij de uitgang werd een collecte gehouden ten bate van het verkiezingsfonds.

De bijeenkomst, die een rustig verloop had, werd te omstreks 23.00 uur gesloten. De toehoorders, die vrijwel allen uit communisten bestonden, volgden zowel muziek als spreker aandachtig, doch uitten zich slechts in matig applaus.

Voor deze bijeenkomst waren toegangsbewijzen à 50 cent verkrijgbaar aan de volgende adressen:

KV 1e. ✓ Hendrik STRUIWICH, geboren te Groningen 21 October 1898, wonende alhier, Deurningerweg 49P. Lid van de C.P.N. en Gemeenteraads lid.

KV 2e. ✓ Petrus LEUNING, geboren te Bellingwolde, 25 October 1902, wonende alhier, Werninkhofstraat 18. Lid C.P.N. en E.V.C.

KNV 3e. ✓ Auke Jan MEINSMA, geboren te Emmen, 20 Maart 1912, wonende alhier, Rembrandtstraat 36. Lid van de C.P.N.

KV 4e. ✓ Arend Jan BARTELINK, geboren te Hengelo(O), 5 Januari 1902, wonende Madoerastraat 43 alhier. Lid van de C.P.N.

KV 5e. ✓ Jan Hendrik BIJKERK, geboren te Losser, 6 Juni 1899, wonende Sophiastraat 6 alhier. Lid C.P.N. en bezorger van De Waarheid.

KNV 6e. ✓ Bernard MEUTSTEGE, geboren te Hengelo(O), 26 November 1892, wonende Wilderinkstraat 24a alhier. Lid C.P.N.

KV 7e. ✓ Willem KOOPS (zie sprekers) Gemeenteraads lid.

/Rotterdam/ KNV 8e. ✓ Johannes van WIJK, geboren te ~~Hengelo(O)~~, 29 October 1902, wonende Industriestraat 166 alhier. Lid C.P.N. en Gemeenteraads lid.

KNV 9e. ✓ Johanna KEEP, geboren te Sleen (Dr.), 24 Januari 1907, wonende Ziekenhuisstraat 17 alhier (Lid van de C.P.N.) en haar broer

KNV 10e. ✓ Lambertus KEEP, geboren te Sleen, 23 Januari 1904, wonende Ziekenhuisstraat 17 alhier. Lid van de C.P.N. en E.V.C.

KNV 11e. ✓ Albertus van NAARDEN, geboren te Hilversum, 2 Juni 1902, wonende Enschedesestraat 202 alhier. Lid van de C.P.N. en E.V.C.

KNV 12e. ✓ Gerrit Jan KRABBE, geboren te Hengelo(O), 1 Augustus 1897, wonende Berfloweg 7 alhier. Lid van de C.P.N.

KNV 13e. ✓ Hendrik Jan NIJMEIJER, geboren te Markelo, 25 Augustus 1879, wonende Anthoniusstraat 47 alhier. Lid van de C.P.N.

KV 1e. ✓ Nog niet gemelde communisten die deze bijeenkomst bezochten: Cornelis Hendrikus van DOORN, geboren te Rotterdam, 13 Augustus 1917, wonende Oelerweg 90 alhier. Lid C.P.N. en R.W.N.

KNV 2e. ✓ Johannes Gijsbertus van ZANTEN, geboren te Wijk bij Duurstede, 20 September 1888, wonende Sloetsweg 210 alhier. Lid van de C.P.N. en E.V.C.

KNV 3e. ✓ Hendrikus Johannes van DUIJN, geboren te Haarlem, 27 Mei 1892, wonende alhier Meeuwenweg 31. Lid C.P.N.

Verzonden op 26 Januari 1948 aan het
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te s-G R A V E N H A G E.

In afschrift aan de Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie te A R N H E M.

POLITIE
TE
ENSCHEDÉ

Inlichtingendienst.

Typ.

No. R.82.

ZEER GEHEIM.

244-0 B R
ENSCHEDÉ den 9 Febr. 1948.

ORGELIET
BUREAU B
16-2-48

Valno. 44

11.FEB.1948

ACD/Lg 101

Ik heb de eer Uedelgestrenge hierbij te doen toekomen een rapport over enige bekend geworden bijzonderheden omtrent een alhier op 7 Febr. j.l. gehouden besloten Districtsbestuursvergadering der C.P.N.

De I.D.'s in Twenthe zullen dezerzijds met de voor hen belangrijke bijzonderheden uit dit rapport in kennis worden gesteld.

De Commissaris van Politie,

J. W. M. M. M.

AAN:

den Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst,

te

's-GRAVENHAGE.

Javastraat 68.

NOTITIE voor stuk 29181.

Genomen actie betreffende	filmavond te Vroomshoop geborgen in	OD 342.
" "	" scholingsbureau CPN te Almelo	" OD 125
" "	" filmavond Com.Nat.Welvaart te	
" "	Helliendoorn geborgen in <i>PanVroomshoop</i>	OD 963
" "	" Waarheid-obl.lening-werk door	
" "	J.C.Middom geborgen in	OD 963
" "	" Pol.Contr.Commissie distr.	
" "	" Twenthe geborgen in	OD 243-8
" "	" Werfactie voor "De Waarheid" in	OD 356
"	<i>Contact kunnen ID in Twente</i>	<i>E 07.77</i>
"	<i>Distrikt. best. Twente</i>	<i>OD 243</i>
"	<i>Comite Nat Welvaart</i>	<i>OD 963</i>

No: R.82.

Op Zaterdag 7 Februari 1948 werd te Enschede een vergadering gehouden van het nieuw-gekozen bestuur van het District Twenthe der C.P.N.

Van deze vergadering zijn uit zeer betrouwbare bron de volgende inlichtingen verkregen:

Joop Teiwes hield een inleiding, waarbij hij o.a. het volgende memoreerde:

Op de kortgeleden gehouden partijconferentie had het secretariaat een bespreking gehad, waarbij hij o.a. naar voren kwam, dat er organen geschapen dienden te worden, welke de hun opgelegde taak naar behoren zouden vervullen.

Degene, die een opdracht ontving, was verplicht deze stipt uit te voeren en daarna verslag uit te brengen.

Voorheen was het mogelijk in naam een bepaalde functie te bekleden, terwijl er in de praktijk weinig van terecht kwam. Zo was het maar al te dikwijls voorgekomen, dat een partijgenoot functies werden opgedragen, terwijl de lopende werkzaamheden op enkele personen (secretariaat) neerkwamen, die daardoor overbelast waren. Tot zijn spijt moest hij in dit verband ook partijgenoot Otto noemen, die er zich over beklaagd had, dat het zeer moeilijk was alle hem opgedragen werkzaamheden te verrichten, vooral gezien zijn zeer drukke werkzaamheden als wethouder.

Hij noemde de toestand in het district niet rooskleurig en daarom was het zaak, dat alle functionarissen over een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen beschikten en de lopende werkzaamheden niet door enkele partijgenoten lieten verrichten.

De laatst gehouden districtsconferentie had grote tekortkomingen van de partijfunctionarissen gedemonstreerd, waarbij Teiwes speciaal de met de obligatielening behaalde resultaten als voorbeeld noemde.

De partij had Twenthe op f 17000.- begroot voor deze lening, maar na enige maanden werken was men niet verder gekomen dan f 5800.-

Vorige week was hier een partijgenoot uit Amsterdam geweest, die het gepresteerd had om in 2 dagen f 5500.- bij elkaar te brengen

Volgende week komt die partijgenoot weer in Twenthe werken en Teiwes zei er van overtuigd te zijn, dat hij het voor dit district beoogde bedrag zou voltekend krijgen.

Veertien dagen geleden stond Twenthe op de 16e plaats.

Er waren voor de partij geweldige perspectieven.

Hij noemde daarbij de "Comité's van actie voor het Nationale Welvaartsplan" (?), waarvoor o.a. in Boekelo de voorbereidingen getroffen zouden zijn. In Glanerbrug zouden o.a. in dit comité 5 partijlozen, waarvan 1 onderwijzer, zitting hebben.

Bij de staking op de fabriek Oosterveld te Enschede was niet, zoals gewoonlijk een stakingscomité, maar een "Comité van Actie" opgericht door de stakende arbeiders, bestaande uit 3 E.V.C.ers, 3 N.V.V.ers, 2 partijlozen en 1 Katholiek.

Mr. P.D.
H.B. Otto

wie?
of bluf?

J.C. Mordom.

Ik kan ook de
Enschadese
buurt van die
naam zijn.

B.V.

-2-
→ De partij gaat meer en meer ook de A.N.J.V.-houwtjes in handen nemen.

afschrijven
op
24b.
Burd

Jeugd.

Teiwes herhaalde, dat er geweldige perspectieven voor de partij waren. O.a. op het gebied van de jeugd.

De partij had zich in het verleden daar te weinig om bekommerd. Sedert enige maanden werd er meer aandacht aan besteed. Deze actie viel samen met de landelijke actie van het A.N.J.V. Het district had zelfs momenteel de leiding bij de ledenwerving voor het A.N.J.V. Vooral onder de werkende jeugd moesten leden worden gewonnen. Zo o.a. thans bij de stakende jeugdige arbeiders van de fabriek Oosterveld te Enschede. De jeugd moest worden ondersteund en van meet af aan worden opgevoed in progressieve zin, zoals de communisten dit wilden.

Vergaderingenbezoek.

Het bezoek van partijvergaderingen liet veel te wensen over. Op papier klopte de organisatie ervan wel, maar er was geen regelmatige controle op. Er waren tal van perspectieven voor de partij als men zich voor de volle 100 % zou geven.

Nieuwe organisatievorm.

In het verleden bestond de dagelijkse leiding van de partij in het district uit 13 personen, die iedere week vergaderden. Hij, Teiwes, was persoonlijk op 2 van deze vergaderingen geweest en daar waren slechts 6 partijgenoten aanwezig geweest. Verschillende factoren waren er oorzaak van, dat diverse partijgenoten, die hun dagelijkse werkzaamheden hadden, hun partijwerk niet naar behoren konden vervullen. Hierdoor werd echter de ontwikkeling van de partij geremd.

Daarom stelde hij een nieuwe organisatievorm voor.

1 Als bezoldigd partijbestuurder in het district Twenthe:

- X JOHANNES HENDRIK TEIWES, geb. te Amsterdam, 4.6.1911, wonende te Enschede, Ypkemeulestraat 85; algemeen secretaris;
- X JACOB BRUNING, geb. te Stad-Vollenhove, 26.7.1914, won. te Enschede, Esdoornstraat 61: organisatie-secretaris;
- X HENDRIK BÖNHKE, geb. te Enschede, 4.4.1912, won. te Enschede, Kuipersdijk 187: 2e secretaris (zwager v. H.B.Otto);
- X ANNIE TEIWES (nadere gegevens nog niet bekend, niet ingeschreven alhier): partijsecretaresse.

2 Niet-bezoldigde partijbestuurders in het district Twenthe:

- X GROB, won. te Enschede (identiteit nog niet met zekerheid vastgesteld, meerdere personen van die naam bij de I.D. bekend.): werkzaamheden in de bedrijven;
- X WILHELM ALEXANDER REGENSPURG, geb. te Enschede, 11.7.1915, won. te Enschede, Rijksweg 264: propagandaleider;

3 De volgende partijgenoten werden door Teiwes voorgesteld als hoofden van bepaalde diensten:

- X HEINRICH BERNARD OTTO, geb. te Rheine (Dld.), 6.1.1907, won. te Enschede, B.W.ter Kuilestraat 166: raadswerk;
- X JOHAN F.CHRISTIAAN HARTMAN, geb. te Zutphen, 8.12.1901, won. te Almelo, Bosstraat 32: werkzaamheden op het platteland;
- X HERMANN MARTIN BAARS, geb. te Rheine (Dld.), 26.10.1918, won. te Enschede, Dr. P.v.Hoekstraat 30: scholing;
- X JAN LOS, geb. te Gronau (Dld.), 21.5.1914, won. te Enschede, Ledeboerstraat 8: jeugdwerk;
- X GERRIT van der POST, geb. te Eschendorf (Dld.), 6.3.1898, won. te Enschede, Kottendijk 33: functie onbekend gebleven.

Deze wijze van organisatie had het voordeel, dat indien het dagelijks bestuur over een bepaalde materie, b.v. : scholing, beter

S
op kaart
PD 6881

ingelicht wenste te worden, zij alleen Baars behoefde uit te nodigen om te verschijnen.

4 Teiwes noemde verder enkele personen, met wie het dagelijks bestuur voeling zou houden en wel:

B.V. Van de E.V.C.: FRITS LEUSHUIS, won. te Almelo, voorzitter Landelijke Bedrijfsgroep Kleding- en Textielnijverheid;

Integeneren Van R.W.N.: Van den BERG, won. te Enschede (vermoedelijk);
(Opm.I.D.: identiteit niet met zekerheid bekend, in administratie komen meerdere Van de Berg's voor.)

X Van Nederland-U.S.S.R.: LEPPINK, vermoedelijk HENDRIK KAREL LEPPINK, geb. te Lonneker, 18.2.1924, won. te Enschede, Begoniastraat 54.

Deze personen zouden niet als hoofden van dienst in de partij functioneren.

Enkele partijgenoten werden genoemd, die niet zozeer door hun dagelijkse werkzaamheden waren geboden, zodat zij een deel van hun partijwerkzaamheden overdag konden behandelen. Dit was b.v. het geval met Los, Hartman en Otto.

Iedere 4 of 6 weken zal aan het secretariaat verslag worden uitgebracht over de verrichte werkzaamheden.

Deze nieuwe organisatie van het partijwerk zal betere resultaten afwerpen voor de partij.

Hierna kregen de aanwezige partijgenoten de gelegenheid hun mening over deze voorstellen uit te spreken.

Als eerste spreker voerde Hartman het woord. Hij keurde de nieuwe organisatie goed. Wel meende hij de nadruk te moeten leggen op het feit, dat zijn partijwerk op het platteland zoveel tijd vergde, dat zijn dagelijks werk (sigarenzaak) daarvan groot nadeel dreigde te ondervinden. Hij opperde de mogelijkheid, om hem voor zijn partijwerk enige dagen per week te honoreren.

X Beppink als volgende spreker vond de aanwijzing van Annie Teiwes voor het vrouwenwerk een zwak punt, daar laatstgenoemde op de districtsconferentie te kennen had gegeven, niet veel "puf" te hebben in dit werk. Hij achtte Dientje Schukkink (Gerritdina Jacoba IJS-PEERD-SCHUKKINK, geb. te Enschede, 18.9.1913, won. Burg.Jacobstr.36 te Enschede) een serieuze candidate voor deze functie.

Otto gaf als zijn mening te kennen, dat hij wat huiverig was om deze organisatievorm zonder meer goed te keuren. Volgens hem werd in het voorstel van partijgenoot Teiwes een scheiding gemaakt tussen de bezoldigde functionarissen en de 2 overige functionarissen Grob en Regenspurg. Hij vreesde, dat het voorstel van partijgenoot Teiwes op dit punt tot misverstand zou leiden en hij gaf als zijn mening te kennen, dat zeer zeker de 2 laatstgenoemde partijgenoten ook tot het dagelijks bestuur moesten horen.

In zijn repliek zei Teiwes o.m., dat z.i. Annie Teiwes de meest geschikte persoon is voor deze functie. Dientje Schukkink, voorgesteld door partijgenoot Leppink had wel ervaring op sociaal terrein, doch niet op het gebied van vrouwenorganisatie. Bovendien zou de hiervoor te benoemen functionaris zekere talenten moeten bezitten, een inleiding kunnen houden, de stuwkracht zijn in alle Twentse plaatsen, leiding kunnen geven aan een aantal vrouwen, in elke plaats door haar uit te kiezen.

Door Bönhke als 2e secretaris in het dagelijks bestuur te benoemen, bestond voor deze de gelegenheid een deel van zijn taak als districtspenningmeester overdag te regelen.

acc!
hu P.D. Dat is - is dus ook!
(ook best van S).

CCP: In PD!
Bred: " S!
4.

Volgens Teiwes moet de secretaris van de politieke contrôle-commissie: GAME (Wilhelmus Petrus Game, geb. te Breda, 26.2.1903, won. te Losser, Overdinkel 220) tot alle besprekingen aan het secretariaat toegang hebben. Wilde hij zijn functie goed vervullen, dan zou hij met de overige leden van deze politieke contrôlecommissie (o.a. werden genoemd REE en TIMMERMAN) de plicht hebben, zoveel mogelijk aan alle vergaderingen deel te nemen om te controleren of de politieke lijn van de partij wordt gevolgd en of de genomen besluiten ten uitvoer worden gelegd.

(Opmerking: Met REE wordt waarschijnlijk bedoeld: Willem Arend Ree, geb. te Hengelo (O.), 15.2.1908, won. te Enschede, Ohmstraat 16. Timmerman is waarschijnlijk woonachtig te Almelo.)

In antwoord op de opmerkingen van partijgenoot Otto zei Teiwes o.a., dat hij in zijn voorstel mogelijk niet duidelijk genoeg was geweest, doch dat het hierop neerkwam, dat de 3 secretarissen en de secretaresse van het secretariaat plus Regenspurg en Grob tezamen de dagelijkse leiding van het district zouden vormen.

Bij iedere belangrijke gebeurtenis moest volgens Teiwes onmiddellijk het secretariaat bijeenkomen.

De dagelijkse leiding van het district moest volgens hem in ieder geval iedere Zaterdagmiddag bijeenkomen en dan voor iedere partijgenoot te bereiken zijn, terwijl tevens de gebeurtenissen van de afgelopen week zouden moeten worden besproken.

Eventueel was het dan mogelijk om de hoofden van bepaalde diensten op deze bijeenkomsten uit te nodigen om hun werkzaamheden met hen te bespreken.

In antwoord op de opmerking van partijgenoot Hartman zei Teiwes o.a., dat diens voorstel in de toekomst zeer zeker te overwegen was, doch dat het noodzakelijk was, eerst resultaten te kunnen tonen, vooraleer de partij daarvoor geld kon uittrekken. Als voorbeeld stelde Teiwes partijgenoot VOLKERS, die 2 jaar op die wijze gewerkt had zonder vergoeding en die eerst kortgeleden, buiten de vergoeding voor reiskosten, gedurende 3 dagen per week een vergoeding ontving voor een knecht, die zijn bedrijfje gaande hield.

De taak van Hartman, genaamd: plattelandswerk, was door partijgenoot Teiwes zelf 2 jaar lang voor de partij vervuld. Teiwes wees er op, dat vele kleine boertjes tevens fabrieksarbeider zijn.

In Vroomshoop b.v. zal op de 21e (Februari ?) een filmavond (?) van het Comité voor Nationale Welvaart worden gehouden. Eveneens in Vriezenveense Wijk en Boekelo is dit al geregeld.

Partijgenoot Frits Hartman zal ook Wierden en Nijverdal, waar reeds contactpunten zijn, moeten bezoeken, om een dergelijke avond te organiseren.

Teiwes maakte verder hier de algemene opmerking, dat, zo men in zijn taak als verantwoordelijk functionaris wilde slagen, men zich voor 100 % zou moeten geven.

Partijgenoot Otto had volgens Teiwes b.v. tot taak, de vergaderingen van de C.P.N.-fracties in alle plaatsen in het district te bezoeken. Hij moest o.a. behulpzaam zijn bij het opstellen van stukken. Hij zou deze veelomvattende taak alléén niet naar behoren kunnen volbrengen en moest daartoe in overleg met het secretariaat enige partijgenoten aantrekken en die instrueren.

PA Fabian
CCP
In P.D. Hartman
gem. Dant Ham.
gem. Vriezenveen
gem. Enstede of " Haaksbergen
In P.D. Otto

Ditzelfde was ook van toepassing op partijgenoot Hartman en op alle andere hoofden van bepaalde diensten. Zij moesten een soort bureau vormen en bepaalde partijgenoten, waarvoor zij verantwoordelijk waren, aantrekken. Het moest niet meer voorkomen, dat partijgenoot Bruning urenlang aan de stencilmachine stond. Andere partijgenoten moesten dit werk doen.

in P.P. } Regenspurg (Willie) moest circa 7 partijgenoten aantrekken, die hij moest instrueren voor het werk in de afdelingen en de wijken.

In het algemeen moesten ook buiten Enschede verantwoordelijke partijgenoten worden gevonden, die met de secretarissen moesten samenwerken.

Volgens Teiwes was het onjuist, al deze partijgenoten in het bestuur te betrekken. Van een bestuur moet niet een soort vergaarbak van allerlei baantjesmensen worden gemaakt.

De functionarissen moesten volgens Teiwes goed beseffen, dat, wat er in Joego Slavië was gebeurd, in de toekomst eveneens hier zou gebeuren.

De functionarissen van nu zouden de bestuurders van de staat van morgen zijn.

Tenslotte maakte Teiwes er de aanwezigen op attent, dat men als leidend kader van de partij de plicht had een voorbeeld voor anderen te zijn. Op vergaderingen b.v. diende men op tijd te verschijnen.

*Bx
almelo* } Bruning, vervolgens het woord verkrijgend, merkte op, dat men voor de scholing bekwame mensen nodig had. In Almelo was reeds een scholingsbureau met enige opgeleide mensen. In Enschede werkte dit nog niet.

Het grootste vraagstuk in de partij was volgens Bruning, dat van de organisatie.

Hij wees er op, dat b.v. partijgenoten-arbeiders, werkzaam in vitale bedrijven, op een oproep van de partij hadden te verschijnen. In de toekomst zouden culturele avonden voor bedrijfsarbeiders worden gegeven.

Volgens Bruning zag men in deze kapitalistische maatschappij, dat vele keuterboeren met een groot gezin op fabrieken werken. Zo waren o.a. in Enschede op de grote bedrijven vele arbeiders van het boerenland afkomstig. De boeren moeten worden "geproletariseerd".

Dientje Schukkink merkte op, dat zij blij was, dat nu eindelijk iemand belast was met het "vrouwenwerk" in de partij.

Otto hield een vrij lange uiteenzetting over zijn drukke werkzaamheden en over het feit, dat b.v. zijn vrouw nooit de gelegenheid kreeg aan het partijwerk deel te nemen. Hij vond het practischer de Zaterdagmiddag vrij te houden.

Enkele aanwezigen waren het met hem eens.

*Bx
5* } In zijn beantwoording van de sprekers zei Teiwes o.a., dat hij de bezwaren, aangebracht tegen het vergaderen op Zaterdagmiddag, niet steekhoudend vond. Uit Almelo, of b.v. Alvroomshoop, zouden de partijgenoten beter des Zaterdagmiddags naar Enschede kunnen komen dan 's-avonds.

De scholing achtte hij zeer belangrijk. Baars moest beseffen, dat het zijn taak was, het kader van de partij te kweken. Hij moest de partijgenoten rijp maken voor alle functies. Alle partijgenoten, werkzaam in een orgaan van de partij, werden er in geschoold om leidend werkzaam te kunnen zijn. Zij vormden het reserveleger aan kader. In Almelo verliep de scholing volgens Teiwes zeer goed. Een oude partijgenoot had daar de leiding.

MINISTERIE VAN OORLOG.
HOOFDKWARTIER VAN DE GENERALE STAF.
SECTIE G 3 B.

's-Gravenhage, 20 Maart 1948.

Volgno:
22.MRZ.1948
ACD/31816

No. 7535-48
Bijlagen: één.

ZIEER GEHEIM.

BUREAU B
12-4-48

*Wel kwam,
we hebben het
van I.D. Arnhem
ontvangen -> 31817*

*van Luchter/Acd 38087
70 6992*

Bijgaand rapport werd ontvangen van de Inl. Off. 2e Mil. Gewest te Arnhem en werd door deze in afschrift aangeboden aan de I.D. Arnhem. Door een misverstand blijkt Uw verbinding dit rapport niet aan U te hebben doorgezonden, in verband waarmee ik U thans alsnog een exemplaar doe toekomen.

De inhoud van het rapport is afkomstig van een rechts georiënteerd ex-illegaal, aan rapporteur goed bekend uit de illegaliteit en door deze volkomen betrouwbaar geacht. Berichtgever, die het gesprek persoonlijk afliuisterde, in het kort noteerde en naderhand uitwerkte, wenst onbekend te blijven.

Aangezien de waarde van de inhoud volkomen afhankelijk is van de betrouwbaarheid van de bron, is bedoelde Inl. Off. dienszwaande nog eens speciaal onderzocht. Ik meen, na dit onderhoud, zonder veel risico te mogen aannemen, dat de bron inderdaad goed is.

Indirect kan deze evenwel worden getoetst door na te gaan of de namen der Franse en Belgische Comm. leiders inderdaad kloppen en of er inderdaad in West-Duitsland een figuur van de naam Ulmann voorkomt. Ik moge zulks echter geheel aan U overlaten. Wel wordt er dezerzijds prijs opgesteld t.z.t. van U te mogen vernemen welk resultaat Uw onderzoek heeft opgeleverd.

Tenslotte meen ik, aannemende dat het rapport juist is, dat het voor de hand ligt, dat dergelijke bijeenkomsten niet op zichzelf zullen staan, doch op verscheidene plaatsen in den lande, volgens hetzelfde recept, zullen zijn gehouden.

Typ. GK.
Coll. *J.*

HET HOOFD SECTIE G 3 B.
De Luitenant-Kolonel,


M.P. Kokje.

VERSLAG van een gedeelte der geheime verradering der C.P.N., gehouden in de nacht van Dinsdag op Woensdag 9-10 Maart te Overdinkel by MEULENBROEK in de verboden zône aan de grens.

Vermoedelyk aanwezig 7 à 8 personen. Geluisterd van pl.m. 12 uur tot pl.m. 2 uur.

Een spreker is aan 't woord. Sedert hoe lang, onbekend. Zyn rede had de volgende inhoud:

Na onze laatste bespreking, is er wel zo het een en ander gebeurd. Alles wyst er op, dat onze tegenstanders een zo krachtig mogelyk front willen gaan vormen.

Van onze kant is het daarom noodzakelyk, ons nog hechter aaneen te sluiten en de uiterste activiteit te ontplooiën, waarnaast we ons eventueel de grootste opofferingen moeten getroosten.

Tevens zullen we de grootst mogelyke geheimhouding moeten betrachten, daar wy in onze gelederen geen spionnen kunnen gebruiken.

De tactiek, welke wy tot nog toe gevolgd hebben, is, op enkele uitzonderingen na, juist gebleken.

Geheime vergaderingen mogen nooit, steeds op dezelfde plaats gehouden worden. Slechts enkelen zullen hier nu mee op de hoogte zyn en deze zullen door middel van boodschappers het tydstip van te voren bekend maken.

We beschikken over voldoende contacten in binnen en buitenland, om deze bijeenkomsten te doen slagen. Echter moet ik allen op het hart drukken, niemand te vertrouwen, daar reeds meer dan eens geconstateerd is, dat in onze beweging foute elementen geslopen zyn.

We zullen hier nog niets aan doen, doch de tyd is aanstaande dat we zonder pardon ook deze menschen zullen liquideren. Onze lessen hebben we ook in de bezetting geleerd.

Het heeft ons geleerd, hard te moeten zyn voor ons zelf, maar nog harder voor onze tegenstanders.

Ik heb gemeend jullie hier te laten roepen, omdat de tyd van handelen niet ver meer af is. De toestand in Midden-Europa is reeds goed te noemen. X Togliatti ? in Italië heeft uitgebreide instructies ontvangen. Zo nodig, moet hier een burgeroorlog doorgevoerd worden.

X Laforgne ? en Bartien ? zullen mede in Frankryk de leiding nemen, daar hier de grote staking weer beginnen zal, terwyl in België

X Fontaine ? en Jorissen ? zich er mee belasten.

X Wat Nederland betreft, zal de leiding berusten by Paul de GROOT, terwyl JAN HAKEN, WOUDSTRA en WATERMAN zich met de rest bemoeien.

XXX In de eerste plaats is jullie taak zoveel mogelyk van onze tegenstanders gewaar te worden en vooral wat betreft hun organisaties, wie daar de leidende functie in bekleden, over hoeveel menschen ze beschikken en of er eventueel bewapening aanwezig is.

Van de zyde der Regering behoeven we praktisch niets te vrezen, daar deze geen steun kan verschaffen. Bovendien zyn we hen een slag voor. Het leger richt tegen ons niets uit en wat het politie-apparaat betreft, daar behoeven we ons geen zorgen over te maken.

Het enigste waar we rekening mee moeten houden, is de ondergrondse activiteit van verschillende oude verzetsgroepen.

Heel wat namen zyn reeds geregistreerd, doch we moeten van elke plaats van betekenis hun eventuele organisaties weten en welke personen hier een rol in spelen of zullen kunnen spelen.

Ik hoef niet nogmaals te zeggen, wat er op het spel staat, dit is reeds uitvoerig op onze vorige bijeenkomst naar voren gebracht. We hebben niet te vragen kunnen we slagen, neen, we zullen slagen.

We weten, dat achter ons de grootste macht ter wereld staat en dat niet alleen, we zien overal ontevredenheid over de bestaande toestanden. Deze ontevredenheid moeten we uitbuiten en de mensen wyzen op ons Nationaal Welvaartsplan.

Onze propaganda moet nog intensiever gevoerd worden. Onze mensen moeten ook nog meer doordrongen worden van hun taak. Als wy straks, wat wy verwachten, ook in Nederland aan de macht komen, zullen we klaar moeten staan. De inzet kan nooit te hoog zyn. Anderen hebben ons een voorbeeld gegeven en zy zyn geslaagd. Het door de kapitalisten zozeer gevreesde yzeren gordyn wordt steeds verhangen. Doch dit is voor hen een lykkleed, waardoor ze in al hun naaktheid bedekt worden. Want naakt zullen wy hen uitkleden voor het tribunaal der echte democratie. Daarom moeten wy hard zyn, medogenloos en zonder pardon. Want ook de kapitalist klemt zich tot het laatst toe vast aan het voor hem zo machtige Amerika en hy zal, als een laatste poging zyn geld willen geven om anderen nog voor hem te laten vechten. Mogelyk zal hy, zoals de Katholieken thans reeds doen, de Protestanten op laten hitsen door hun Predikanten. Doch ook de beurt van de geestelykheid komt, want zy gebruiken de godsdienst om de massa rustig te houden. Zy willen de ontwikkeling der democratie belemmeren. De vrije geest in den mens doden. Daarom is deze godsdienst opium voor het volk en kan geen plaats innemen in de opvoeding van onze jeugd. Onze plannen zyn klaar en zullen ~~nu~~ uitgevoerd worden, zodra de tyd van handelen aanbreekt.

Als laatste instructie geef ik jullie mee: Weest in de nabije maanden op alle gebeurlykheden voorbereid. Weest niet te overhaast en volgt nauwkeurig de instructies van de aangewezen leiders en als het nodig is, sla toe, maar sla hard, dodelyk hard.

De spreker somt dan diverse groepen op, waar de nodige aandacht aan besteed moet worden en waarover, zo mogelyk dagelyks, rapporten moeten binnenkomen.

De met name genoemde groepen zyn:

Rykseenheid, - Volksweerbareheid - B.V.L. (welke weer opgericht wordt)
Nationaal Reveil - Katholieke Studentenvereniging (welke een weerbaar korps wil vormen).

Als hoofd der voornaamste groepen wordt Prins Bernhard genoemd, welke als vroegere commandant der B.S. wellicht een beroep op de goede leden daarvan zal doen.

Opgemerkt wordt nog, dat ~~wat~~ men zich met andersdenkenden d.w.z. niet communistische dienstweigeraars, liefst niet meer bemoeien moet, daar op den duur deze jongelui niet alleen lastig, doch ook gevaarlyk worden. Dit brengt allerlei onaangenaamheden voor partymensen mee.

Het nut van zulk een onderduiken is dan ook niet zo heel groot.

Wel zal gelet moeten worden op het belang van stakingen en dat ontevredenheid onder de arbeiders direct ter kennis moet worden gebracht van de betrokken personen.

Dit alles is koren op onze verkiezingsmolen.

Bovendien krygen we er de wind mee in de zeilen.

Door een der aanwezigen wordt de vraag gesteld of er mogelyk in Twente namen en gegevens bekend zyn van personen, welke zich bezig houden met het werk voor een der genoemde organisaties. Spreker antwoordt, dat een nieuwe en aanvullende lyst, een dezer dagen afgegeven zal worden. Een ander vraagt, hoe of het met de contacten in West-Duitschland is ?

+ Spr. zegt dat Ulmann ? zich met de organisatie daar belast.

De medewerkers zyn reeds aangewezen.

De haard van verzet zal ook in het Roergebied verder uitgebreid worden. Ook in de Russische zône worden alle maatregelen genomen.

Hun hele Marshall-plan zal echter de opmars der vrije volken niet tegen kunnen houden. Vrijheid wordt met geen geld gekocht, of betaald, doch uitsluitend door persoonlyke opofferingen en tot doe opofferingen zyn wy bereid.

Notitie B

Volgno.

22.MRZ.1948

ACD/31817.

Bijgaand verslag
ontvangen van Y.D. Brinkman
20-3-48

J.B. II

BIJLAGE I.

Verslag van een gedeelte der geheime vergadering der C.P.N. gehouden in de nacht van Dinsdag op Woensdag 9-10 Maart te Overdinkel bij MEULENBROEK in de verboden zône aan de grens.

Vermoedelijk aanwezig 7 à 8 personen. Geluisterd van plm. 12 uur tot plm. 2 uur.

Een spreker is aan het woord. Sedert hoe lang, onbekend. Zijn rede had de volgende inhoud:

Na onze laatste bespreking, is er wel zo het een en ander gebeurd. Alles wijst er op, dat onze tegenstanders een zo krachtig mogelijk front willen gaan vormen.

Van onze kant is het daarom noodzakelijk, ons nog hechter aaneen te sluiten en de uiterste activiteit te ontplooiën, waarnaast we ons eventueel de grootste opofferingen moeten getroosten. Tevens zullen we de grootst mogelijke geheimhouding moeten betrachten, daar wij in onze gelederen geen spionnen kunnen gebruiken. De tactiek, welke wij tot nog toe gevolgd hebben, is, op enkele uitzonderingen na, juist gebleken.

Geheime vergaderingen mogen nooit steeds op dezelfde plaats gehouden worden. Slechts enkelen zullen hier nu mee op de hoogte zijn en deze zullen door middel van boodschappers het tijdstip van te voren bekend maken.

We beschikken over voldoende contacten in binnen en buitenland, om deze bijeenkomsten te doen slagen. Echter moet ik allen op het hart drukken, niemand te vertrouwen daar reeds meer dan eens geconstateerd is, dat in onze beweging foute elementen geslopen zijn.

We zullen hier nog niets aan doen, doch de tijd is aanstaande dat we zonder pardon deze mensen zullen liquideren. Onze lessen hebben we ook in de bezetting geleerd.

Het heeft ons geleerd, hard te moeten zijn voor ons zelf, maar nog harder voor onze tegenstanders.

Ik heb gemeend jullie hier te laten roepen, omdat de tijd van handelen niet ver meer af is.

De toestand in Midden-Europa is reeds goed te noemen.

Togliatti? in Italië heeft uitgebreide instructies ontvangen.

Zo nodig moet hier een burgeroorlog doorgevoerd worden.

Laforgne? en Bartien? zullen mede in Frankrijk de leiding nemen, daar hier de grote staking weer beginnen zal, terwijl in België Fonteine? en Jorissen? zich er mee belasten.

Wat Nederland betreft zal de leiding berusten bij Paul de Groot, terwijl Jan Haken, Woudstra en Waterman? zich met de rest bemoeien.

In de eerste plaats is jullie taak zoveel mogelijk van onze tegenstanders gewaar te worden en vooral wat betreft hun organisaties, wie daar een leidende functie bekleden, over hoeveel mensen ze beschikken en of er eventueel bewapening aanwezig is.

! /

Van de zijde der Regering behoeven we praktisch niets te vrezen, daar deze geen steun kan verschaffen. Bovendien zijn we hen een slag voor.

Het leger richt tegen ons niets uit en wat het politie-apparaat betreft, daar behoeven we ons geen zorgen over te maken.

Het enige waar we rekening mee moeten houden is de ondergrondse activiteit van verschillende oude verzetsgroepen. Heel wat namen zijn reeds geregistreerd, doch we moeten van elke plaats van betekenis hun eventuele organisaties weten en welke personen hier een rol in spelen of zullen kunnen spelen. Ik hoef niet nogmaals te zeggen, wat er op het spel staat, dit is reeds uitvoerig op onze vorige bijeenkomst naar voren gebracht. We hebben niet te vragen kunnen we slagen, neen, we zullen slagen. We weten, dat achter ons de grootste macht ter wereld staat en dat niet alleen, we zien overal ontevredenheid over de bestaande toestanden.

Deze ontevredenheid moeten we uitbuiten en de mensen wijzen op ons Nationaal Welvaartsplan. Onze propaganda moet nog intensiever gevoerd worden. Onze mensen moeten ook nog meer doordrongen worden van hun taak. Als wij straks, wat wij verwachten, ook in Nederland aan de macht komen, zullen we klaar moeten staan. De inzet kan nooit te hoog zijn. Anderen hebben ons een voorbeeld gegeven en zij zijn geslaagd. Het door de kapitalisten zozeer gevreesde ijzeren gordijn wordt steeds verhangen. Doch dit is voor hen een lijkkleed, waardoor ze in al hun naaktheid bedekt worden. Want naakt zullen wij hen uitkleden voor het tribunaal der echte democratie. Daarom moeten we hard zijn, medogenloos en zonder pardon. Want ook de kapitalist klemt zich vast tot het laatst toe aan het voor hem zo machtige Amerika en hij zal als een laatste poging, zijn geld willen geven om anderen nog voor hen te laten vechten. Mogelijk zal hij, zoals de Katholieken thans reeds doen, de Protestanten op laten hitsen door hun predikanten. Doch ook de beurt van de geestelijkheid komt, want zij gebruiken de Godsdienst om de massa rustig te houden. Zij willen de ontwikkeling der democratie belemmeren. De vrije geest in de mens doden. Daarom is deze Godsdienst opium voor het volk en kan geen plaats innemen in de opvoeding van onze jeugd. Onze plannen zijn klaar en zullen uitgevoerd worden, zodra de tijd van handelen aanbreekt.

Als laatste instructie geef ik jullie mee: Weest in de nabije maanden op alle gebeurtenissen voorbereid. Weest niet te overhaast en volgt nauwkeurig de instructies van de aangewezen leiders en als het nodig is, sla toe, maar sla hard, dodelijk hard.

De spreker somt dan diverse groepen op, waar de nodige aandacht aan besteed moet worden en waarover, zo mogelijk dagelijks, rapporten moeten binnenkomen.

De met name genoemde groepen zijn:

Rijkseenheid.

Volksweerbaarheid.

B.V.L., welke weer opgericht wordt.

Nationaal Reveil.

Katholieke Studentenver., welke een weerbaar corps wil vormen.

Als hoofd der voornaamste groepen wordt Prins Bernhard genoemd, welke als vroegere commandant der B.S. wellicht een beroep op de goede leden daarvan zal doen.

Opgemerkt wordt nog, dat men zich met andersdenkenden d.w.z. niet communistische dienstweigeraars, liefst niet meer bemoeien moet, daar op den duur deze jongelui niet alleen lastig, doch ook gevaarlijk worden.

Dit brengt allerlei onaangenaamheden voor partijmensen mee.

Het nut van zulk een onderduiken is dan ook niet zo heel groot.

Wel zal gelet moeten worden op het belang van stakingen en dat ontevredenheid onder de arbeiders/ter kennis moet worden gebracht van de betrokken personen.

Dit alles is koren op de onze verkiezingsmolen.

Bovendien krijgen we er de wind mee in de zeilen.

Door een der aanwezigen werd de vraag gesteld of er mogelijk in Twente namen en gegevens bekend zijn van personen, welke zich bezighouden met het werk voor een der genoemde organisaties.

Spr. antwoordt, dat een nieuwe en aanvullende lijst een dezer dagen afgegeven zal worden.

Een ander vraagt, hoe of het met de contacten in West-Duitsland is.

Spr. zegt dat Ulmann? zich met de organisatie daar belast.

De medewerkers zijn reeds aangewezen.

De haard van verzet zal ook in het Roergebied verder uitgebreid worden. Ook in de Russische zone worden alle maatregelen genomen. Hun hele Marshall-plan zal echter de opmars der vrije volken niet tegen kunnen houden. Vrijheid wordt met geen geld gekocht of betaald, doch uitsluitend door persoonlijke opofferingen en tot die opofferingen zijn wij bereid.

/direct

6 April

8

31816

G E H E I M

XXXX
XXXX

c/7

UITGEBODEN

ULMANN (of ULMEN).

Ik heb de eer U te verzoeken mij te doen mededelen hetgeen U bekend is omtrent een zekere ULMANN of ULMEN, die te Keulen zou wonen en samenkomsten in Brussel zou hebben met links-extremistische personen, w.o. de Fransen BASTIEN en LAFFORQUE, de Belgen FONTAINE en Jorisser en de Nederlanders WOUDESTRA (alias C.J.H. POPPE) en WATERMAN.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze

Al de Hoogedelgestrenge Heer
P. J. M. DRIEBEEK,
Regerings-Commissaris in
Algemene Dienst
Pllein 1815, No. 4
's-GRAVENHAGE

LP
L.POT.

CB. 2393 - 50000 30543 - '46

De namen der Belgische en Franse communistische leiders komen o.a. voor in het rapport Nico Nr. 72, betreffende een vergadering te Brussel op 27 en 28 Juli 1946. Hierin wordt ook genoemd een zekere ULMEN uit Keulen.

WOUDSTRA is identiek met C.H.J.POPPE uit Amsterdam, redacteur van Spartacus.

De identiteit van WATERMAN werd nog niet vastgesteld.

Volgens C III heeft de Inl. Off. te Arnhem afschrift van het rapport behalve aan ID Arnhem ook doorgegeven aan de Mar. die KEM behulpzaam was geweest in de verboden zône aan de grens. De Inl. Off. wilde zijn berichtgever niet noemen tegen C III.

Aan Driebeek gevraagd mede te delen hetgeen hem bekend is omtrent ULMANN uit Keulen.

c/7 5-4-'48.

No: ID. 43/48.

Onderwerp:

Verslag, vergadering van de C.P.N.
Afdeling Hengelo (0), op 25 Maart
1948.BUREAU B
30.3.48

Volgnummer

M
GEHEIM

30 MRZ 1948

A 32084

OPGELEGD

Op Donderdag 25 Maart 1948, te 20.00 uur, werd in het "Eigen Gebouw" aan de Pastoriestraat No: 33 alhier, een openbare vergadering gehouden door de C.P.N. Afdeling Hengelo (0).

Aanwezig waren ongeveer 175 personen, waaronder 13 vrouwen. Zaalcapaciteit 600 personen.

Spreker: J A N - H A K E N, Partijbestuurder der C.P.N. en Lid der Tweede Kamer.

Onderwerp: "De Waarheid over Tsjechoslowakije".

Alleen een reporter van het dagblad "De Waarheid" was op de vergadering aanwezig.

In de zaal waren spandoeken opgehangen in de rood-wit-blauwe kleuren, met de opschriften: "Vrijheid"- "Vrede"- "Opbouw".

Te omstreeks 20.15 uur, werd de vergadering geopend door partijgenoot, Jan Brouwer, geboren te Amsterdam, 22 Augustus 1906, wonende te Hengelo (0) Industriestraat No: 176. Hij richtte tot de aanwezigen een welkomstwoord en gaf daarop het woord aan de spreker van de avond, Jan Haken.

Spreker begon zijn rede met het voorlezen van een citaat uit het dagblad het "Vrije Volk", waarin zou staan, dat de grootste blunder van Hitler geweest was, dat hij de barriere in het oosten vernietigd had. Niet dus het bombardement van Rotterdam, niet de tienduizenden slachtoffers in de concentratiekampen en de gaskamers van Auswitz, niet de zes millioen Russische doden op de slagvelden in het oosten, maar de vernietiging van de barriere in het oosten is de grootste blunder van Hitler, riep spreker uit. Dat mogen wij arbeiders niet misverstaan en hierdoor zien we dus weer goed uit welke hoek de wind waaid.

Hierna ging spreker over tot zijn onderwerp van de avond, "De Waarheid over Tsjechoslowakije".

Wat is er nu feitelijk in Tsjechoslowakije gebeurd en wat is er aan de 20ste Februari 1948, vooraf gegaan, zo vroeg spreker de vergadering. Laat ik trachten U een kort overzicht hiervan te geven. Na de bevrijding van Tsjechoslowakije is daar een regering gevormd waar alle partijen zitting in hadden en dus een, wat men noemt, democratische regering. Bij de gehouden verkiezingen werd de communistische partij daar met 34% van het stemmen aantal de grootste en sterkste partij. Toen de regering gevormd werd en haar taak was begonnen, beloofde zij aan de arbeiders, dat er gestreefd zou worden naar een belangrijke verbetering in de levensstandaard voor de arbeider. Deze belofte is door de sterke communistische partij in Tsjechoslowakije gestand gedaan, in tegenstelling met de belofte van de regering hier, die alles beloofden en niets tot stand brengt. (Applaus). In het begin van het jaar 1948, kon de communistische Minister van Binnenlandse Zaken daar aan de arbeiders bekend maken, dat de lonen met 10% verhoogd waren en dat de prijzen met 30% verlaagd waren. Toen de regering in Tsjechoslowakije haar taak begon, werd direct bepaald, dat alle bedrijven boven de 500 man personeel genationaliseerd werden. Wat een heel goed besluit is geweest. Kort voor de maand Februari 1948, werd bekend, dat de regering aldaar plannen overwoog, om deze richting nog een stap verder te gaan en ook alle bedrijven boven de 50 man personeel te nationaliseren. Dit nu was natuurlijk lang niet naar de zin van de reactionaire partij en zette deze zich schrap. De eigenlijke oorzaak van het conflict in de regering aldaar was echter nog een andere. De Minister van Binnenlandse Zaken wilde een

H. P. D.

Hier begint
van M.P.

op kaart

regel overlaan

regel overlaan

regel overlaan

zes-of zevental hoge politie-commissarissen ontslaan, omdat deze geen gevolg wensten te geven aan de hen gegeven bevelen. Toen wilde blijkbaar de reactionaire partij in Tsjechoslowakije dezelfde streek uithalen, welke reeds in Frankrijk en Italië gelukt was, om door en bloc af te treden, de communisten te dwingen hun rechtvaardige plannen op te geven. Gottwald week echter geen streep van zijn plaats en toen hem het ontslag van de niet-communistische Ministers aangeboden werd zei hij glashard: "Jullie ontslag wordt aangenomen en denkt niet, dat er iets door veranderen zal, want wij stellen geen prijs meer op jullie". (Applaus). Toen was het ogenblik gekomen waarop de arbeidersbeweging in Tsjechoslowakije de zaak in handen nam. Gottwald kwam spoedig met een geheel nieuwe regering, waarin lang niet alle Ministers communisten waren, wat hij toch gemakkelijk had kunnen doen. Onder de leiding van Gottwald staat thans de regering aldaar op een zodanig peil, waardoor de rechten van de democratische arbeiders verzekerd zijn. En wat is er nu verder gebeurd? We hebben kunnen zien, dat alle groot grondbezitters daar van hun grondbezit af zijn en dat alle grond boven de 50 Hectaren gelijkelijk onder de boeren verdeeld is. Is dat wat bijzonders? Ik wilde, dat wij hier in Nederland ook reeds zover waren. Ook met de bedrijven ~~zijn~~ nu kort ~~werk~~ gemaakt; ~~en~~ zijn alle bedrijven genationaliseerd. Daarvan ik eveneens wilde, dat wij hier in Hengelo (O) zover waren en dat mijnheer Stork aan de deur van zijn fabriek stond en de arbeiders er in. (Applaus). Maar laat ze er rekening mee houden, ook hier komt het zover en dan zullen wij gezamenlijk als democratische arbeiders de vruchten van ons werken plukken.

En wie zijn er nu in Tsjechoslowakije het meest in opstand? Wie zijn het nu, die ~~xxxx~~ het hardste schreeuwen, dat de democratie en de vrijheid aldaar vermoord ~~zijn~~ en worden. Het zijn juist zij, die daarover moesten zwijgen. Zijn het niet die grote grondbezitters en dat zijn geen boeren hoor-dat zijn de katholieke hoogwaardigheidsbekleders ~~daar~~, die ~~te~~ samen meer dan vijfhonderd-duizend Hectaren aan grond bezaten en lang niet de slechtste stukken. Een was er zelfs bij, die alleen voor zich zelf 100.000 Hectaren in bezit had. Nu wij kunnen daar kort over zijn; dat zij daar nu af zijn, is goed en dat juich ik toe. Ik ontzeg eenieder het recht critiek uit te oefenen op de Tsjechoslowaakse arbeiders, die thans hun rechten verkregen hebben. Alleen spijt het mij, dat het hier in Nederland nog niet zover is, maar reken er op, ook hier komt het zover. (Luid applaus). Hierna stapte spreker van dit onderwerp af en behandelde hij het Marshallplan. Dit werd op de bekende wijze door hem aangevallen en becritiseerd. Niets hebben wij van dit plan te verwachten, dan volkomen knechtschap aan Amerika. Dachten jullie soms, dat de Amerikaanse bankiers ineens voor sinterklaas gingen spelen of philanthropie beoefenen? Stel je maar niets voor. Als het Marshallplan er door komt, weet dan wel, dat wij slechts een heel klein gedeelte in geld zullen ontvangen en de rest in goederen, die we voor het grootste gedeelte niet nodig hebben. Zelfs is het zo, dat de arbeiders in groten getale juist door het Marshallplan werkloos zullen worden, omdat Amerika ons zal decreteren wat wij bij hen moeten kopen en wat wij zullen mogen fabriceren. Hij besloot zijn rede met een opwekking, te blijven strijden voor de echte democratie en zich vast aaneen te sluiten voor de grote strijd die komen gaat.

Hierna werd een pauze gehouden van 15 minuten, gedurende welke tijd gelegenheid werd gegeven zich op te geven voor debat. Drie personen gaven zich hiervoor op en een schriftelijke vraag werd gesteld.

Toen ~~daarvoor~~ het debat aangemelde personen gelegenheid kregen hun woord te doen, bleek, dat deze geen der door spreker aangehaalde voorbeelden wilden bestrijden, maar bleek, dat zij van mening waren, dat spreker niet duidelijk genoeg geweest was ten aanzien van de bedoeling van het Marshallplan. Twee ~~dezer~~ sprekers vroegen de mening van Haken, of er bij het tot stand komen van het Marshallplan

v regel voorde

regel overde

regel overde

v regel overde

regel overde

plan aan onze regering geen aanwijzingen zouden gegeven zijn ten aanzien van onze politie-stærkte en het leger. De derde persoon sprak er zijn verwondering over uit, dat spreker geheel niet gesproken had over de dood van Jan Masarijk.

regel versien
Hierna nam Jan Haken weer het woord en verklaarde, dat hij de mening van de vragenstellers volkomen deelde en dat hij er van overtuigd was, dat onze regering richtlijnen ontvangen had van Amerika ten aanzien van ons leger en politiemacht. Het is zoals "Parool" schrijft, riep spreker uit, "dat Amerika ons de wapens levert, Engeland de instructeurs en dan zullen wij de soldaten leveren".

regel versien
Over de dood van Jan Masarijk sprak Haken naar aanleiding van de opmerking, dat Masarijk wel eens door de reactionaire beweging, of mogelijk wel door de Engelse Geheime Politie vermoord kon zijn, als volgt: Als Masarijk zelfmoord heeft gepleegd, en dat is nog een open vraag, waar ons de geschiedenis later pas antwoord op zal kunnen geven, dan zijn zij daaraan schuldig, die Masarijk na de crisis in Tsjechoslowakije vervolgd hebben met hun verwijten en geringschatting. Masarijk was geen arbeidersjongen, want die kunnen een dergelijke behandeling beter verdragen, omdat zij door het leven gehard zijn. Dat hij dus tot zelfmoord gekomen kan zijn, is niet onmogelijk, hoewel ik ~~not~~ de mening van vragensteller ook wel deel, dat hij vermoord is.

regel versien
De schriftelijke vraag hield in hoe het communisme tegenover de Christelijke Godsdienst zou staan. Hierop antwoordde spreker, dat het communisme elke Godsdienst geheel vrij liet, zo zij zich op geestelijk terrein bewoog, maar dat het communisme niet zou dulden dat welke Godsdienst ook, zich zou mengen in politieke en staatsaangelegenheden.

regel versien
Te omstreeks 23.15 uur, ~~was~~ *werd* de vergadering ~~geëindigd~~ *beëindigd* en werd deze gesloten door Jan Brouwer voornoemd. *(tot hier voornemen van H.P.)*

op kaart
Twee der vragenstellers zijn onbekend gebleven. Een is bekend en is genaamd: Hendrikus Johannes van Duijn, geboren te Haarlem 27 Mei 1892, van beroep technikus, wonende te Hengelo (O) Meeuwenweg No: 31. Hij is lid van de C.P.N. De onbekende vragenstellers bleken gezien hun uitslatingen ook wel communistisch te zijn.

Aan de uitgang van de zaal werd gecollecteerd voor het verkiezingsfonds. De opbrengst is onbekend gebleven, verschillende personen verlieten echter de zaal, zonder iets voor voren genoemd doel te betalen. De vergadering, welke bijna uitsluitend door communisten werd bezocht, had een rustig verloop. Wel bracht de spreker zo nu en dan tijdens zijn rede enige geestdrift te weeg.

Voor deze vergadering was veel publiciteit gegeven, door advertenties in de dagbladen en een huis aan huis verspreiding van een pamflet, waarvan een exemplaar hiernevens gaat.

Op 26 Maart 1948, toegezonden aan het
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te I s - G R A V E N H A G E.

In afschrift aan:

De Procureur Generaal fgd. Directeur van
Politie te A R N H E M.

op een origineel bij stuk 901 32084

8 April

~~SECRET~~

B 32084 GEHEIM

~~SECRET~~

een afschrift van verslag van Hengelo no 32084 in OD 244-0

III IIIc 3

UITGEBOKT

Hiernevens moge ik Uwer Excellentie een verslag aanbieden van een onlangs in Twente gehouden vergadering van de Communistische Partij Nederland.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

TE

J. G. Crabbendam

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
te
'S-GRAVENHAGE.

Verlag van een eind Maart 1948 in Twente gehouden vergade-
ring van de Communistische Partij Nederland,

Spreker: Jan HAKEN, geb. 13.10.1912 te Finsterwolde, lid van
het partijbestuur der C.P.N., lid van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal.

Aanwezig: 175 personen.

Onderwerp: "De Waarheid over Tsjecho-Slowakije".

In de zaal waren spandoeken opgehangen in de rood-wit-blauwe
kleuren, met de opschriften: "Vrijheid"- "Vrede"- "Opbouw".

Haken begon zijn rede met het voorlezen van een citaat uit het
dagblad het "Vrije Volk", waarin zou staan, dat de grootste blun-
der van Hitler geweest was, dat hij de barrière in het Oosten
vernietigd had. Niet dus het bombardement van Rotterdam, niet de
tienduizenden slachtoffers in de concentratiekampen en de gaska-
mers van Auschwitz, niet de zes miljoen Russische doden op de slag-
velden in het Oosten, maar de vernietiging van de barrière in het
Oosten is de grootste blunder van Hitler, riep spreker uit. Dat
mogen wij arbeiders niet misverstaan en hierdoor zien we dus
weer goed, uit welke hoek de wind waait.

Hierna ging spreker over tot zijn onderwerp van de avond: "De
Waarheid over Tsjecho Slowakije".

Wat is er nu feitelijk in Tsjecho Slowakije gebeurd en wat is er
aan de 20ste Februari 1948 vooraf gegaan, zo vroeg spreker de
vergadering. Laat ik trachten U een kort overzicht hiervan te
geven.

Na de bevrijding van Tsjecho Slowakije is daar een regering ge-
vormd, waar alle partijen zitting in hadden en dus een, wat men
noemt een democratische regering. Bij de gehouden verkiezingen
werd de communistische partij daar met 34 % van het stemmen-
aantal de grootste en sterkste partij. Toen de regering gevormd werd
en haar taak was begonnen, beloofde zij aan de arbeiders, dat er
gestreefd zou worden naar een belangrijke verbetering in de le-
vensstandaard voor de arbeiders. Deze belofte is door de sterke
communistische partij in Tsjecho Slowakije gestand gedaan, in
tegenstelling met de belofte van de Regering hier, die alles be-
loofd heeft en niets tot stand brengt (Applaus).

In het begin van het jaar 1948 kon de Minister van Binnenlandse
Zaken daar aan de arbeiders bekend maken, dat de lonen met 10 %
verhoogd en de prijzen met 20 % verlaagd waren. Toen de regering
in Tsjecho Slowakije haar taak begon, werd direct bepaald, dat
alle bedrijven boven de 500 man personeel genationaliseerd werden.
Wat een heel goed besluit is geweest. Kort voor de maand Febru-
ari 1948 werd bekend, dat de regering aldaar plannen overwoog om
in deze richting nog een stap verder te gaan en ook alle bedrij-
ven boven de 50 man personeel te nationaliseren. Dit nu was na-
tuurlijk lang niet naar de zin van de reactionaire partij en
deze zette zich schrap.

De eigenlijke oorzaak van het conflict in de regering aldaar
was echter nog een andere. De Minister van Binnenlandse Zaken
wilde een zes- of zevental hoge politie-commissarissen ontslaan,
omdat deze geen gevolg wensten te geven aan de hen gereven be-
velen. Toen wilde blijkbaar de reactionaire partij in Tsjecho-

Slowakije dezelfde streek uithalen, welke reeds in Frankrijk en Italië gelukt was, om - door en bloc af te treden - de communisten te dwingen hun rechtvaardige plannen op te geven. Gottwald weak echter geen streep van zijn plaats en toen hem het ontslag van de niet-communistische ministers aangeboden werd, zei hij glashard: "Jullie ontslag wordt aang-nomen en denkt niet, dat er iets door veranderen zal, want wij stellen geen prijs meer op jullie", (Applaus).

Toen was het ogenblik gekomen waarop de arbeidersbeweging in Tsjecho Slowakije de zaak in handen nam. Gottwald kwam spoedig met een geheel nieuwe regering, waarin lang niet alle ministers communisten waren, wat hij toch gemakkelijk had kunnen doen. Onder de leiding van Gottwald staat thans de regering aldaar op een zodanig peil, dat de rechten van de democratische arbeiders verzekerd zijn.

En wat is er nu verder gebeurd? We hebben kunnen zien, dat alle groot grondbezitters daar van hun grondbezit af zijn en dat alle grond boven de 50 Hectaren gelijkelijk onder de boeren verdeeld is. Is dat wat byzonders? Ik wilde, dat wij hier in Nederland ook reeds zover waren. Ook met de bedrijven zijn nu korte metten gemaakt; zij zijn alle genationaliseerd. Daarvan wenste ik eveneens, dat wij hier in Hengelo (O) zover waren en dat mijnheer Stork aan de deur van zijn fabriek stond en de arbeiders er in. (Applaus). Maar laat ze er rekening mee houden, ook hier komt het zover en dan zullen wij gezamenlijk als democratische arbeiders de vruchten van ons werken plukken.

En wie zijn er nu in Tsjecho Slowakije het meest in opstand? Wie zijn het nu, die het hardste schreeuwen, dat de democratie en de vrijheid aldaar vermoord zijn en worden? Het zijn juist zij, die daarover moesten zwijgen. Zijn het niet die groot grondbezitters - en dat zijn geen boeren hoor - dat zijn de katholieke hoogwaardigheidsbekleders daar, die samen meer dan vijfhonderd-duizend Hectaren aan grond bezaten en lang niet de slechtste stukken. Eén was er zelfs bij, die alleen voor zichzelf 100.000 Hectaren in bezit had. Nu wij kunnen daar kort over zijn; dat zij daar nu af zijn is goed en dat juich ik toe. Ik ontzeg een ieder het recht critiek uit te oefenen op de Tsjecho Slowaakse arbeiders, die thans hun rechten verkregen hebben. Alleen spijt het mij, dat het hier in Nederland nog niet zover is, maar reken er op, ook hier komt het zover (Luid applaus).

Hierna stapte spreker van dit onderwerp af en behandelde hij het Marshallplan. Dit werd op de bekende wijze door hen aangevallen en becritiseerd. Niets hebben wij van dit plan te verwachten, dan volkomen knechtschap aan Amerika. Dachten jullie soms, dat de Amerikaanse bankiers ineens voor Sinterklaas gingen spelen op philanthropie beoefenen? Stel je maar niets voor. Als het Marshallplan er door komt, weet dan wel, dat wij slechts een heel klein gedeelte in geld zullen ontvangen en de rest in goederen, die we voor het grootste gedeelte niet nodig hebben. Zelfs is het zo, dat de arbeiders in groten getale juist door het Marshallplan werkloos zullen worden, omdat Amerika ons zal decreteren, wat wij bij hen moeten kopen en wat wij zullen mogen fabriceren. Hij besloot zijn rede met een opwekking, te blijven strijden voor de echte democratie en zich vast saanen te sluiten voor de Grote strijd, die komen gaat.

Hierna werd een pauze gehouden van 15 minuten, gedurende welke tijd gelegenheid werd gegeven zich op te geven voor debat. Drie personen gaven zich hiervoor op en één schriftelijk vraag werd gesteld.

Toen deze gelegenheid kregen hun woord te doen, bleek, dat zij van mening waren, dat spreker niet duidelijk genoeg was geweest ten aanzien van de bedoeling van het Marshallplan. Twee vroegen de mening van Haken, of er bij het tot stand komen van het Marshallplan aan onze Regering geen aansijzingen zouden gegeven zijn ten aanzien van onze politie-sterkte en het leger. De derde persoon sprak er zijn verondering over uit, dat spreker geheel niet gesproken had over de dood van Jan Masarijk.

Hierna nam Jan Haken weer het woord en verklaarde, dat hij de mening van de vragenstellers volkomen deelde en dat hij er van overtuigd was, dat onze Regering richtlijnen ontvangen had van Amerika ten aanzien van ons leger en politiemacht. Het is zoals "Parool" schrijft, riep spreker uit, dat Amerika ons de wapens levert, Engeland de instructeurs en dan zullen wij de soldaten leveren.

Over de dood van Jan Masarijk sprak Haken naar aanleiding van de opmerking, dat Masarijk wel eens door de reactionnaire beweging, of moeielijk wel door de Engelse Geheime Politie vermoord kon zijn, als volgt: "Als Masarijk zelfmoord heeft gepleegd, en dat is nog een open vraag, waar ons de geschiedenis later pas antwoord op zal kunnen geven, dan zijn zij daaraan schuldig, die Masarijk na de crisis in Tsjecho Slowakije vervolgd hebben met hun verwijten en geringschatting. Masarijk was geen arbeidersjongen, want die kunnen een derelijke behandeling beter verdragen, omdat zij door het leven verhard zijn. Dat hij dus tot zelfmoord gekomen kan zijn, is niet onmoeielijk, hoewel ik de mening van vragensteller ook wel deel, dat hij vermoord is.

De schriftelijk vraag hield in hoe het communisme tegenover de Christelijke Godsdienst zou staan. Hierop antwoordde spreker, dat het communisme elke godsdienst geheel vrij liet, zo zij zich op geestelijk terrein bewoog, maar dat het communisme niet zou dulden, dat welke godsdienst ook, zich zou mengen in politiek en staatsaangelegenheden.

Te omstreeks 23.15 uur werd de vergadering gesloten.

No. ID 47/48

Onderwerp: openbare vergadering van de C.P.N., afd.Hengelo(0).



BUREAU B

30 APR 1948

GEHEIM

Volgno.

29 APR 1948

ACD/34/342

Op Maandag 19 April 1948, te 20.00 uur, werd in het "Eigen Gebouw" aan de Pastoriestraat No.23 alhier een openbare vergadering gehouden van de C.P.N., afdeling Hengelo(0).

Aanwezig: 65 personen (13 vrouwen en 52 mannen)
Zaalcapaciteit: ongeveer 450 personen.

Handwritten notes in green ink:
\$
\$
\$
\$
+ 1 ✓
\$
\$
\$

- raadsleden*
x 1. Sprekers: Willem Koops, geboren te Ede, 17 Februari 1910, wonende te Hengelo(0), Sterkerstraat 14;
Hendrik Koopman, geboren te Stad-Delden 23 Maart 1888, wonende te Hengelo(0), Abelenstraat 64.
Onderwerp: "Hebben wij onze plicht tegenover de bevolking verzaakt ?";
Hendrik Herder, geboren te Ooststellingwerf 23 Mei 1892, wonende te Hengelo(0), Berfloweg 105.
Onderwerp: "Hebben wij onze taak niet verstaan ?";
Hendrik Struiwich, geboren te Groningen 21 October 1898, wonende te Hengelo(0), Deurningerstraat 49p.
Onderwerp: "Ons antwoord aan de P.v.d.Arbeid ";
Een onbekende spreker, vermoedelijk genaamd Martje Flear, lid van de gemeenteraad te Amsterdam, wonende te Amsterdam.

Deze vergadering werd belegd naar aanleiding van de op 7 April 1948 alhier gehouden vergadering van de gemeenteraad, op welke vergadering de voorzitters van de fractie der P.v.d.A. en der K.v.P. een verklaring aflegden, over de houding van hun fracties ten opzichte van de C.P.N. en hare vertegenwoordigers.

W.Koops voornoemd, voorzitter van de C.P.N., afdeling Hengelo(0), opende te omstreeks 20.15 uur de vergadering. Hij heette de aanwezigen welkom en betoonde zijn spijt over de geringe opkomst.

Volgens spreker was het noodzakelijk gebleken deze vergadering te houden, omdat de plaatselijke pers practisch niets had opgenomen van hetgeen door de leden van de communistische fractie in de vergadering van de gemeenteraad, op 7 April 1948, was gezegd. Hij gaf vervolgens te kennen dat de verklaringen, door de leden van de communistische fractie in de gemeenteraad alhier afgelegd, op deze vergadering woordelijk zouden worden herhaald. Spreker las daarop zijn verklaring voor, welke als volgt luidt:

" Naar aanleiding van de motie die hier is ingediend door de fractieleider van de P.v.d.A. wil ik nog gaarne het een en ander naar voren brengen.

De gemeenteraad die zoals zij hier is vertegenwoordigd, is op een democratische wijze door het volk gekozen en ook onze fractie is door deze tot stand gekomen, die door ruim 4000 kiezers is vertegenwoordigd.

Het college dat door de Raad is gekozen, is eveneens op democratische wijze gebeurd. Door deze motie van de P.v.d.A., die is aangepakt met de zwartste reactie van de K.v.P., wil deze de democratische rechten de nek omdraaien. Want als wij het raadsverslag nazien van de eerste raadsvergadering, dan zien wij daar

nog die mooie woorden staan die gesproken zijn door de P.v.d.A. omdat zij democraten wilden zijn en de democratie wilden handhaven. En deze zelfde democraten die nu op bevel van die parasieten van Wallstreet en Washington handelen, zijn nu de vijanden geworden van de democratie als gevolg van het plan Marshall.

Deze Marshall socialisten stellen nu geen vertrouwen meer in onze partij en wethouders door de democratische gebeurtenissen die hebben plaats gevonden in Tsjecho Slowakije waar de democratie juist de reactie een stap is voor geweest.

Door deze aanval op onze partij heeft de P.v.d.A. een openlijke aanval ingezet op de democratie en de arbeidende klasse zelve. De communisten hebben in de jaren getoond en bewezen dat zij de voorvechters waren en op de bres stonden voor de belangen van de arbeidende klasse, wat als gevolg is geweest dat duizenden ja honderd duizenden Nederlanders zijn stem heeft uitgebracht op de communistische partij. Op een vergadering van de P.v.d.A. waar Evert Vermeer heeft gesproken, vertelde deze dat dit permanent ontevreden waren en deels aanhangers van het communisme. Maar met de nieuwe verkiezingen zullen dit duizenden meer zijn die ontevreden zijn door de funeste politiek van de P.v.d.A. en K.v.P. En is dit dan soms de reden dat de uitslag van de P.v.d.A. met de verkiezingen in 1946 zo teleurstellend is geweest. Want er waren maar weinig bewonderaars voor de strijd van de kopstukken van de P.v.d.A. tegen het Hitler regiem. En na de vlucht van Vorrink naar IJmuiden is dat er niet beter op geworden. En wat die ontevreden betreft, dan spreken wij geen geheim als wij zeggen dat die met duizenden zijn toegenomen, juist door die funeste politiek van de P.v.d.A. en K.v.P. Steeds meer en meer Nederlanders worden ontevreden en zij zijn het die streven naar een socialistische regering. En daarvoor kunnen zij niet terecht in de P.v.d.A. aandeelhouders, maar horen zij thuis bij de partij van de arbeidende klasse, de communistische partij.

Ook is op een raadsvergadering hier een vierde wethouder gekozen en wel de Heer Wes, die toch ook ~~aan~~ de steun nodig had van onze fractie, daar er hier anders een wethouder had gezeten van de reactie waaraan de P.v.d.A. haar sanctie niet had kunnen geven. Maar het zal de P.v.d.A. niet in het hoofd komen om moties in te dienen waarbij zij het vertrouwen opzeggen in de anti revolutionaire wethouders, omdat zij het zijn die hun politiek steunen en uitvoeren, dat zien wij aan het avontuur in Indonesië. Zij zijn de schuldigen die het mogelijk hebben gemaakt dat onze jongens worden uitgezonden om daar in het geweer te komen tegen een volk wat voor zijn eigen vrijheid strijdt. Zij, van de P.v.d.A. zijn het geweest die dat artikel 192 hebben goedgekeurd. Maar wat voor maatregelen of onze tegenstanders ook nemen, nu of later, de communisten zullen het blijven die het werkende volk de weg zullen aanwijzen voor een betere toekomst en welvaart en vrede, waar de democratie zal zegevieren."

H. Koopman die hierop het woord nam, sprak als volgt:

" Het was voor mij en mijn partijgenoten duidelijk dat na de het ze en verdachtmaking in de pers, radio en diverse gemeenteraden hier in het land tegen de communisten, ook Hengelo(0) van een dergelijke toneelvoorstelling niet verschoond zou blijven. Ik zou zeggen, de geschiedenis herhaalt zich. Was het niet precies zo na de vorige oorlog? Ik heb daar al eens eerder op gezinspeeld in deze Raad. Werden de arbeiders ook toen niet tal van beloften gedaan? Betere sociale verzorging, kortere werktijden, meer sociale rechtvaardigheid, billijke verzorging voor ouden van dagen, betere huisvesting enz. enz.

Toen Troelstra zag en ook wist dat daar niets van terecht zou

komen, heeft hij een ogenblik met de slavenketens gerammeld en heel de reactieonnaire kliek kwam in opstand. De hetze was toen precies als nu, alleen met dit verschil, dat het toen de S.D.A.P. was die het ontgelden moest en het toen alleen de Nederlandse kapitalisten waren met zijn handlangers die deze cabagne op het touw zetten terwijl het thans, nu de strijd veel feller is en het in verval geraakte kapitalistische stelsel zich haast niet meer op de been kan houden, de gehele internationale kapitalisten kliek onder aanvoering van de Wallstreet dictators een zo grote en machtige actie tegen de steeds sterker wordende arbeidersklasse op touw zetten, dat zelfs de hier zich noemende volgeling van Troelstra zich doelbewust in dienst gesteld hebben van deze kliek, die thans zelfs de kastanjes uit het vuur moeten halen.

Wat hebben de communisten dan eigenlijk gedaan? De communisten zijn niet tevreden met beloften. Zij willen deze beloften ook uitgevoerd zien en zetten daarvoor, als het mogelijk is, ook de massa in beweging. Al de beloften die tijdens de oorlog en ook direct na de vrede aan de arbeiders zijn gedaan, kan en wil het kapitalisme niet uitvoeren want daarvoor zijn grondige maatschappelijke en economische veranderingen nodig in deze wereld en dat wil de reactionaire kliek niet. Het tot ondergang gedoemde kapitalisme werpt zich thans op als de redder der democratie. Doch heeft die ooit onder hen bestaan? Denk maar eens aan de neger vervolging in Amerika en de slechte sociale verzorging voor de minst bedeelden in dit kapitalistische land en aan de koloniale onderdrukking van Engeland, Holland enz. enz. Is het soms in strijd met de democratie als de communisten vechten voor rechtvaardige verdeling van de rijkdommen van deze aarde, voor medezeggenschap in de bedrijven, voor een zorgeloze oude dag, voor de werkers betere bewoning, voor nationalisatie van de Banken en groot-grondbezit, enz. enz.?. En zijn deze dingen dan niet door de regering die in Londen zat en de regering direct na de vrede beloofd?. Nu de communisten het niet alleen bij beloften wil laten, doch deze beloften ook wil zien ingelost, zijn ze volgens de Wallstreet dictators en hun handlangers minderwaardige burgers geworden en beginnen deze heren er spijt van te krijgen dat ze na de oorlog de nazie's en niet de communisten in de gevangenis hebben gebracht. Men verwijt de communisten dat ze onrust in de bedrijven brengen, maar is het onrust verwekken, als wij zien dat de armen steeds armer en de rijken steeds rijker worden? Hoe kan men verwachten dat een arbeider liefde voor zijn werk moet toehouwen, als al het werken hem nog armer maakt en hij 's avonds na een ingespannen dagtaak ook nog de klachten van zijn vrouw moet horen over het steeds duurder wordende levenspeil. Men klaagt over de weinige werklust der arbeiders in de bouwbedrijven, maar hoe kan men van deze mensen werklust verlangen als ze zelf vaak in een krot wonen en voor hun zware arbeid vaak niet voldoende verdienen om hun huisgezin behoorlijk te onderhouden en zelfs een behoorlijke woning te bewonen. Is het soms in strijd met de democratie als wij protesteren dat nog tal van kapitalisten en de meergegoede klasse nog in veel te grote woningen en villa's zitten en de werkende massa in krotten? Komen hier in Hengelo(0) nog niet tal van krepeergevallen voor om maar niet te spreken van die gevallen waar grote kinderen en mensen van beiderlei kunne in een vertrek, zelfs in één bed moeten slapen en op zolders hokken, terwijl de mensen van betere klasse alle mogelijke moeite doen om inwoning te voorkomen en de inwoning tot nu toe weer het meest drukt in de kleidere huizen. En deze betere klasse beroept zich er ook nog op tot de beste vaderlanders te behoren.

Is het soms in strijd met de democratie als wij de werkende massa op al deze dingen wijzen en met hen willen proberen niet alleen het bij beloften van de regering te laten, maar ook daadwerkelijk deze beloften zien ingelost?

En omdat wij de werkende massa daarvoor in het gareel willen brengen, zijn wij de belagers der democratie en moeten de communisten op het zondaarsbankje zitten.

Het is begrijpelijk dat de internationale kapitalistenklasse zich daartegen teweer stelt, doch daar ook de zich noemende Partij van de Arbeid, wat eens de volgelingen van Troelstra waren, zich daarvoor lenen en juist voor deze Wallstreet dictators de kastanjes uit het vuur moeten halen, is meer dan schandelijk en direct een verraad aan de arbeidersklasse. Ik moet hier dan ook ten sterkste protesteren tegen de motie die hier hedenavond is ingediend. Waar hebben wij in strijd gehandeld, hier in de Raad of daar buiten of in enige commissie waarin wij zitting hebben, tegen de regelen der democratie? Ik tart de heren van de P.v.d.A. dit aan te tonen.

Ik zou hen echter willen aanraden eens even op te passen. Weten deze heren wel dat het uniformverbod thans nog van kracht is en dat het dragen van een rode tulp op 1 Mei zelfs nu nog verboden is bij de wet, al wordt deze thans niet meer uitgevoerd. De tijden kunnen echter veranderen en mocht de tijd eens komen dat ook zij in de oppositie worden gedrongen, wat nog niet tot het onmogelijke behoort, dan kan het kwaad dat zij thans ontketenen, zich tegen hen zelf keren.

Wij zullen ons aan hun actie niet storen en de werkende massa voorlichten omdat eenmaal ook voor deze klasse de zon zal schijnen".

Vervolgens kreeg H. Herder het woord, die zeide:

" Een verklaring of motie zoals hier hedenavond door de fractievoorzitter van de P.v.d.A. is afgelegd ten aanzien van de C.P.N. was, gezien de houding van deze partij de laatste maanden, te verwachten. En deze houding is m.i. wèr te verklaren en is weer een gevolg van ~~het~~ door hen gevoerde politiek der laatste jaren.

Toen na de bezetting de P.v.d.A. en K.v.P. het regeringsbeleid op zich namen, werd door deze partijen beloofd om de armoede, waarin we door de bezetting waren geraakt, eerlijk te verdelen, onze wederopbouw met kracht ter hand te nemen, de woningbouw te bevorderen en de bestaande woningruimte te verdelen, om althans de grote nood op het gebied van huisvesting te boven te komen.

Ik memoreer maar enkele van de vele beloften welke zijn gedaan. En wat is tot dusver het resultaat?

De P.v.d.A. en K.v.P. hebben het mogelijk gemaakt en er aan medegewerkt om onze jongens naar Indonesië te sturen als militair. Met hun toestemming is daarna de koloniale oorlog gevoerd, die we hier politieke actie mochten noemen. Zij zijn medeverantwoordelijk voor de massa-moorden op Celebes, de meer dan gemene behandeling van de Indonesische gevangenen, gezien de dodentrein op Java. Alles was erger dan wat we tijdens de bezetting van de Duitsers hebben meegemaakt.

En hoe staat het met de wederopbouw van Nederland. In onze tootaal verwoeste binnenstad is ook nog geen enkel pand weer opgebouwd. Zelfs met de definitieve bestrating en riolering hiervan, wat toch de eerste werkzaamheden moeten zijn, is nog geen begin gemaakt. Zo is het niet alleen in Hengelo(0), maar in het gehele land. Op enkele grote kantoren en bankgebouwen na, waar schijnbaar wel geld voor is, wordt er praktisch niets gebouwd.

Ook met de aanbouw van nieuwe woningen is het droevig gesteld.

Het aantal tot dusver hier in Hengelo(0) gebouwde woningen is zelfs niet voldoende, om in de huisvesting van de normale bevolkingsaanwas te voorzien en zelfs deze aantallen moeten nog belangrijk worden ingekrompen. Ook kan ik hier nog mededelen dat er volgens dwingend voorschrift van deze regering goedkoper en kleinere woningen gebouwd moeten worden.

Dit alles betekent, dat de ellende van samenwonen en alles wat daarmee verband houdt, niet afneemt maar thans, 3 jaar na onze bevrijding, nog toeneemt. Voor kleine verbeteringen van woningen mag op advies van de wederopbouw veelal geen materialen worden verstrekt, maar voor verfraaiing en uitbreiding van het Amstel Hotel, wat meer dan honderd duizend gulden kost, kwam buiten het gemeentebestuur om wel rechtstreeks uit Den Haag de toestemming. Onze zwaar beschadigde ULO school aan de Oldenzaalse straat is ook volgens deskundig advies van gemeentewerken, niet meer voor goed te repareren en is dan ook niet veel meer dan een bouwval. Het schoolgebouw waar het gymnasium in is gehuisvest was reeds voor de oorlog als zodanig afgekeurd. Wat er thans na de bezetting en de bombardementen van is overgebleven, is als schoolgebouw totaal onvoldoende. De huisvesting van onze bewaren- en speelschool van de binnenstad is zo slecht en onhygienisch dat onze schoolarts het bijna niet verantwoord acht, daar de kinderen te laten heengaan.

Ik stel er prijs op te verklaren, dat dit geen aanval is op het gemeentebestuur, waarvoor ik zelf ook medeverantwoordelijk ben, maar dat ook aan handen en voeten gebonden is aan het beleid van deze regering. Maar om dit alles te verbeteren en te vernieuwen is althans voorlopig geen geld en dus geen materialen van deze, zich nog wel vooruitstrevende noemde regering te verwachten. Deze regering, die de miljoenen, welke op alle mogelijke en m.i. minder fraaie manier uit de belastingen verkregen gelden besteed om zo mogelijk weer in Indonesië het koloniale systeem te herstellen ten bate van de aandeelhouders van de petroleum, rubber- en tinmaatschappijen, of hoe ze verder ook mogen heten.

Thans staan we volgens onze P.v.d.A. Minister van financiën voor een financieel bankroet en krijgen we de hulp van het rijke kapitalistische Amerika, die daaraan natuurlijk ook hunne kapitalistische en imperialistische voorwaarden verbinden. De verklaring hier vanavond in deze vergadering gesteld, is hier al een sober begin van. Het spreekt vanzelf dat we zulks naast ons neer leggen en ook vanaf heden datgene zullen doen en die propaganda zullen maken om te trachten deze wereld bewoonbaarder te maken dan ze thans is en om het kapitalistische systeem te vervangen voor een socialistisch, om aan de steeds snellere en grotere perioden van werkloosheid, crisis en ellende, met een bijna wiskundige zekerheid van een derde wereldoorlog en mensenslachting, die dan natuurlijk weer veel verschrikkelijker zal zijn dan de voorgaande, te voorkomen.

Het uitgesproken wantrouwen aan het adres van de communistische functionarissen leggen wij bij ons neer, omdat we hier alleen inzien de politieke rel op hoog bevel van Amerika in ruil voor de dollars welke we straks met een flinke rente, in welke vormen dan ook, zullen moeten terugbetalen. Indien er zakelijke bezwaren zijn van de voorzitter of de raad tegen mijn beleid en optreden als wethouder, zal ik die gaarne vernemen en ben natuurlijk genegen hierover, op welke plaats ook, rekening en verantwoording af te leggen.

Dit vergadering is datgene wat door mij in de Raad in eerste instantie op de verklaring van de P.v.d.A. is geantwoord."

De rede van H. Struiwich luidde als volgt:

regel o. — " Ook onze gemeenteraad wordt vereerd met een verklaring zoals afgelegd door de fractievoorzitter van de P.v.d.A., hetgeen bij mij fractie geen enkele verwondering wekt, daar dit een onderdeel is van de voorstellen nemen meer reactionnaire koers van deze regering.

regel o. — Hoewel deze verklaring formeel gericht is tegen de leden onzer partij in de commissies en de wethouder in het college, is zij in werkelijkheid gericht tegen de democratie en de strijdende arbeidersklasse. De panische angst, die zich van al diegenen heeft meester gemaakt, welke altijd gewend zijn geweest te parasiteren en te leven op kosten van de arbeidersklasse, weten, wanneer zij zien, dat de democratische krachten in de gehele wereld en ook in ons eigen land en stad, toenemen en dat deze arbeidersklasse niet alleen genoeg neemt met mooie leuzen en holle frazen maar inderdaad inlossing verlangt van gedane beloften, dat het afgelopen zal zijn met hun bevoorrecht en gemakkelijk leventje. Daarom de aantasting van de democratie, met het gevolg een uiteindelijke vernietiging hiervan en de komst van een nieuw fascisme.

regel o. — Maar ook deze heren weten dat de arbeidersklasse van Nederland en ook hier in Hengelo (C) er niet aan denken, weer opnieuw een jarenlange onderdrukking van een nieuw fascisme te dulden en dat deze arbeidersklasse die partij volgen, die consequent de laatste resten van het fascisme wil vernietigen en de democratie wil uitbreiden, ook tot op het economische gebied, en niet alleen maar wil laten blijven bestaan in het recht, zoals eens een Fransman het zei, dat de rijken en armen, beiden hebben het recht om onder de bruggen van de Seine te slapen, waarbij het werkelijkheid zo is, dat de armen en wel en de rijken/nooit behoeven te slapen. En deze partij is de communistische partij, die dagelijks op de bres staat voor de belangen van de werkende bevolking van onze fabrieken, van onze gemeentewerklieden en ambtenaren, voor de kleine neringdoenden en de middenstand, kleine boeren en intellectuelen.

regel o. — Waaron moeten de leden van deze partij geweerd worden? Omdat bij een meer reactionnaire koers der regering, deze mensen leiding zullen geven aan het toenemende verzet van de gehele werkende bevolking, tegen de bankroetierspolitiek van deze regering. Daarom moeten de communisten uit de openbare functies weggedrukt worden, omdat deze heren vrezen, een bekend worden van hun gemene arbeidersvijandige politiek aan de arbeiders, boeren en middenstanders, omdat zij angst hebben voor het oordeel van het volk.

regel o. — Ik kan niet nalaten om deze vertoning te bestempelen als misdadig en gemeen en arbeidsvijandig. Wat is toch het geval met deze verklaring en met welke achtergrond wordt zij in de Raad aangebracht? Ten eerste moet deze verklaring dienen om de werkende bevolking, kleine middenstand en kleine boeren van de afgelopen 3 jaren regeringspolitiek af te leiden van eigen onmacht. Wat bracht in die jaren de regering-Beel in samenwerking met de P.v.d.A.? Zij bracht armoede, belastingverhoging, loonsverlaging, textielnood en woningtekort, met nog daarbij voegende het kostbare avontuur in Indonesië, waar vele van onze jongens hun bloed voor verloren.

regel o. — De honderdduizenden werkers in Nederland gaan aan de hand van de praktijk na, wat hebben wij in de afgelopen drie jaar na de bevrijding in onze klerenkast gekregen, wat in onze keuken, wat in onze magen, wat op onze vloer en voor onze ramen en wat in ons loonzakje? Wij worden nog steeds geregeerd met de "broodkaart" en "puntenkaart", die de artikelen vaak onbetaalbaar maken. Prijsverhoging van de meest dagelijkse levensmiddelen, een huurverhoging en verhoogde omzetbelasting ~~is~~ in ~~is~~ zicht. Door de verhoogde kolnprijs zijn de gas- en electriciteit-tarieven met ongeveer 20 % verhoogd. Noch de anti-duurte-congressen van het N.V.V., noch het gejammer van de K.A.B. over vooruitstrevende sociaal-economische politiek van de regering, welke politiek de Katholieke regeringspartij zelve onmogelijk maakt, kunnen de werkers meer bedriegen en misleiden.

De aandacht van

regel o. - Daarom anti-communistische stemming-makerij, die de werkers zogenaamd de aandacht moet afleiden van de afbraakpolitiek der regering-Beel. Daarom mijne heren, is het zo diep treurig, dat een partij, die zich vooruitstrevend en socialistisch noemt, deze verklaring tegen mijn partij niet alleen indient, maar daarmee in één slag haar jasje keert en beschouwd kan worden als de waakhond van de reactie zowel nationaal als internationaal, en de werkers in Nederland, in de tijd voor het socialisme, ten prooi geeft aan het moderne slavenstelsel, gegrondvest op de leer van de Wallstreet-dictators. Zóver is deze partij van Troelstra gezonken, dat zij nu voorgoed in dit landje de strijdende arbeidersklasse, Keer een socialistisch Nederland de rug toekeert. De toekomst zal aantonen, hoe misdadig dit is geweest. Maar de mensheid, die strijden wil voor vrede, onafhankelijkheid, zelfbeschikkingsrecht en tegen uitbuiting en overheersing zal uit deze lessen haar lering trekken. Deze aanval op onze partij is nog maar het begin van de Truman-doctrine of Wallstreet-fascisme. Men staat nu op het hellend vlak en zal steeds dieper met het ondergaande kapitalisme zinken. Op bevel van Washington, op bevel van Truman en Marshall, de Wallstreet-gangsters en bandieten, zijn overal in de wereld de vijfde-colonnes van het Amerikaanse dollar-fascisme precies op dezelfde datum in de aanval gegaan. Drie dagen na het besluit uit Washington, hetwelk aan Engeland door werd gegeven en waar men de maatregelen tegen de communisten prompt opvolgde, kwam twee dagen daarna de fractie-leider van de P.v.d.A. hiermede in de Tweede Kamer. De lakeien van de Wallstreet-bandieten waren goed bij de tijd. Hooit is een woord geuit van protest tegen de interventie in Griekenland, Italië, China of Indonesië. Dat vinden de ridders van de droeve figuur niet belangrijk, maar wel als verdedigers van het groot-kapitaal, die slechts hun eigen welvaart op het oog hebben. Daar hebben deze ridders wel een open oog voor. Zij hebben zich onmaskerd als voorstanders naar het peil van voor de oorlog. Naar werkloosheid, werkverschaffing, naar rechteloosheid der werkers: dat is het streven van de Nederlandse Marshall-vazallen. Oorlogbases in Europa, spionage-centra in Europa, vernietiging der volksdemocratie, tegen de Sovjet-Unie, tegen Oost-Europa, dat zijn de doelstellingen der dollar-fascisten en zij vinden hierin Nederlandse mensen als Romme, Vorrink, Thomassen, Faber, Steinmetz en vele anderen als hun beste dienstknechten. De communisten moeten geweerd worden uit alle commissies. Mijn partij-genoot en voorzitter der partij, Gerben Wagenaar, Tweede Kamer-lid, moest uit de buitenlandse commissies worden geweerd, omdat men daar geen potkijkers of tegenstanders der Truman-politiek meer kan dulden. Het Westelijk bloc moet geheime oorlogsvoorbereidingen treffen, om de vredelievende volkeren met atoombommen te vernietigen, die zich niet aan de willekeur van uitbuiting en rechteloosheid der trusts en cartels willen onderwerpen. Daarom de leuze van: Er uit met die communisten! Grotere smaad kan de P.v.d.A. der arbeidersklasse niet aan doen. Progrom-stemmingen worden door de K.V.P. en K.A.B. uitgewerkt tegen de strijdende arbeidersklasse die met hun loon niet kunnen rondkomen. De democratie, die overal in de wereld aan invloed naar een socialistisch staatsbestel wint, wil men met leugen en laster bestrijden. Göbels probeerde dat ook, maar hij kwam bij het Nederlandse werkende volk van een koude kermis thuis. De K.V.P. en P.v.d.A. en de verdere aanhang, zij staan buiten de strijdende arbeidersklasse. Zij nemen besluiten, politiek en economisch, die door de massa niet worden gedragen. Het zijn de leiders, die deze politieke ommezwaai doorvoeren, maar de arbeidersklasse blijft waakzaam.

*regel o.**Vregel o.**regel o.**Vregel o.*

regdo. - Het kapitalisme is verzwakt en vermolmd op haar grondvesten. De K.V.P. en P.v.d.A.-heermeesters denken deze stinkende en rotte wonden van het ondergaande kapitalisme te genezen, *en door* deze te zalven en met haar onder één deken te gaan liggen, maar zij zullen niet alleen ook worden aangetast, nee mijne heren, ~~zij~~ zullen er mede ten onder gaan. Het kapitalistische

Fregdo.

stelsel is gedoemd te verdwijnen, hoewel zij niet zomaar van haar bevoorrechte positie afstand zal doen. Zij zal proberen, ~~om~~ de opkomende arbeidersklasse met geweld, terreur, chantage de weg te versperren. Daarmede komt zo duidelijk aan het licht wat deze verklaring en de aanval op de democratie beoogt; ~~daarmede~~ ^{daarmede} de misdadigheid en arbeiders-~~vijandigheid~~ van een zich noemende democratische-socialistische partij ten voeten is uit getekend. Wat is dan toch de zo omstreden democratie? Ik voel mij geroepen hierover enige woorden te ~~moeten~~ zeggen. "Democratie" komt van de Griekse woorden demos en cratus, hetgeen betekent volk en regering. Het is dus een regering van het volk. Kan men bij de huidige samenstellingen ~~en~~ onzer regering en de bezetting der departementen spreken van een regering van het volk? Ik wil deze regering en de maatregelen dezer regering in vogelvlucht even de revue laten passeren.

Fregdo.

regdo.

V een grote invloed

- In de binnenlandse politiek gaat de economische curatele gepaard aan de politieke. Men is daar in ons land reeds lang mee bezig. Immers het zal U toch allen bekend zijn, ~~de~~ ^{de} grote invloed die de Engelse en Amerikaanse trusts en banken hebben op de binnenlandse politieke en economische toestand, hetgeen door de Marshall-hulp nog zal toenemen. Immers de vier reuzen-ondernemingen in ons land, ~~de~~ Philips, de AKU, de Koninklijke Petroleum en de Unilever zijn hoofdzakelijk in Amerikaanse en Engelse handen. Zij hebben, door hun verbindingen met het Nederlandse groot-kapitaal en de Nederlandse banken, reeds doorslaggevende invloed op het regeringsbeleid. Alleen al de persoonlijke verbindingen van deze trusts met het staatsapparaat spreken boekdelen. Zo vinden wij bij minister Drees, op het departement van sociale zaken, als directeur van de arbeid, Dr. de Vetter, oud-directeur voor personeelszaken van Philips. Op het departement van Financien bij minister Lieftinck vinden wij als Thesaurier-Generaal, Dr. Treep, oud-procuratie-houder van Philips. Op het Ministerie van Verkeer heeft minister Vos, als secretaris-generaal, Dr. Tromp, een commissaris van Philips en een goede vriend van de directie van de K.L.M. Ing. den Hollander, directeur van de NS, komt uit de Unilever voort. Aan het ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening staat bij minister Mansholt Dr. Patijn aan het hoofd, behorende tot de bekende Unilever-familie. Op het Ministerie van Economische Zaken vinden wij als directeur-generaal, Dr. van Truijen, uitgeleend door de AKU. Kortgeleden ging de secretaris-generaal Dr. ~~Kuin~~ van dit departement over naar een der hoogste functies van de Unilever, terwijl een andere hoge functie ~~van de Unilever~~, Dr. Kohnstam, naar Philips verhuisde. De belangrijkste post wordt op dit Ministerie door Dr. Hirschfeld bekleed, commissaris van de Rotterdamse Bank, groot-vriend van de Vereenigde Stahlwerke (thans onder Amerikaanse leiding), een man die tijdens de gehele bezetting als de rechterhand van Seys-Inquart optrad. Op het Ministerie van Overzese Gebiedsdelen wemelt het van vrienden van de Indische ondernemers. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft als zijn vertegenwoordiger bij de UNO Mr. van Kleffens, ex-secretaris van de Kon. Shell en schoonzoon van een der directeuren van de Amerikaanse Standard Oil Cy. Wanneer wij dit nagaan, dan kunnen wij begrijpen de hedendaagse ~~gevoerde~~ regeringspolitiek en de aanvaar-

[Fregdo.]

beten begrijpen *regel o.*

aanvaarding van de Marshall-hulp. Met welk doel is bv. de loonstop met zoveel hardnekkigheid gehandhaafd, terwijl de prijzen blijven stijgen? Omdat dit in het belang is van de grote trusts, de export-industrieën bij uitnemendheid en van het Engelse en Amerikaanse groot-kapitaal, dat er achter staat. Daardoor komt het, dat zelfs *volgens* de onvolledige cijfers van het Bureau voor de Statistiek het inkomen van bedrijfsarbeiders slechts met 69% tegenover 1939 is gestegen, terwijl de prijs van het levensonderhoud met 100% is gestegen. Zelfs de onvolledige statistieken wijzen uit, dat de massa van de arbeiders en kantoorbedienden van het lagere Rijks- en Gemeentepersoneel en van daarmede gelijkstaande bevolkingsgroepen, meer uitgeeft dan zij inkomsten heeft. Het werkende volk leert zijn laatste reserves op. Het kan slechts in het leven blijven, en hoe dan nog, met behulp van de 500 millioen regeringssubsidies op de prijzen, door de kinderbijslag en het Consumenten-crediet, die bijna geheel door de belastingbetaler moeten worden opgebracht.

regel o. — Wat is de uitwerking van het regeringsbeleid in Amerikaanse stijl voor de neringdoenden, kleinhandelaars en winkeliers geweest? De Regering heeft voor hen de omzetbelasting van 2 op 3% gebracht, ~~en~~ zij niet op de verbruiker ~~meen~~ verhalen. Men eist van hen, dat zij tot vrijwillige prijsverlagingen zouden overgaan, terwijl de grote massa van de winkelstand reeds thans aan de grond zit, als gevolg van het inkrimpende gebruik. *Wat* is de uitwerking van deze loon- en prijspolitiek in Amerikaanse stijl voor landbouwers en tuinders? Om de loonstop te kunnen handhaven worden de prijzen voor hun producten kunstmatig laag gehouden en kunnen zij alleen maar rondkomen door steun van Regeringswege; dat wil zeggen: al weer gelden, die door de belastingbetalers worden opgebracht. Het gevolg is, dat bij een steekproef op 444 landbouwbedrijven, door het Landbouw-Economisch Instituut genomen, bleek, dat vele kleine boeren een lager inkomen hebben dan dat van een landarbeider. *De* belangrijkste financiële maatregelen, die minister Lieftinck het afgelopen jaar genomen heeft, waren de verlaging van de vennootschapsbelasting, een gedeeltelijke verlaging en opheffing van de vermogensbelasting en de invoering van onbelaste reserveringen. Dit betekent bij elkaar een vermindering van ~~het~~ de Staatsinkomsten ~~van~~ met 120 millioen gulden per jaar.

regel o. — Zo is men begonnen, Nederland tot een land vol ontbering voor de werkers te maken en tot een paradijs voor de Amerikaanse financiers en hun medewerkers. Want in schrille tegenstelling tot het armoe-leven van de grote massa van ons volk, staan de hoge winsten door het groot-kapitaal gemaakt. Over 1946 bedrege de winsten alleen al van de bedrijven die in NV-vorm werken — en dan nog voor zover uit de boekhouding blijkt, — 1.200 millioen gulden. In 1947 werden vreugdekreten gehoord over dividenden van 20 tot 30%, die, met het oog op de dividenden-stop, zwart werden uitgekeerd. *Vraag o.* In reactionnaire kringen broedde men reeds lang op maatregelen tot het beperken van de politieke vrijheid. De verklaring in de Raad ~~hedenavore~~ is er een gevolg van. Waarom? Omdat zij, die Nederland aan een nieuw vriendje aan het uitleveren zijn, daarbij op de onwrikbare tegenstand van onze partij als consequente leidster van de arbeidersklasse zal stuiten. Waarom roepen zij, die als kwartiermakers van het dollarkapitaal in ons land optreden, alles in het geweer om zich op onze partij te storten? Omdat onze partij, omdat de partij van Jan Postma, van Lou Jansen, van Jan van Gilse, de partij van de Februari-staking en om dichter bij huis te blijven, de partij van de vier gefusilleerde kameraden van Hazemeyer-Signaal,

de Communistische Partij van Nederland, de enige nationale partij in ons land is.

regd o.

Zij die de orders van Truman en Marshall ten uitvoer leggen, zij die Amerikaanse slavenwetten wensen in te voeren, zij die de arbeidersklasse morsdood willen maken, zij die de democratie om hals willen brengen, heffen in navolging van Hitler en Göbbels de leuze van het anti-communisme en anti-Marxisme aan. Maar de geschiedenis heeft bewezen dat anti-communistisch slechts een ander woord is voor anti-democratisch en anti-Nederlands. Wij houden onze ogen goed open voor de plannen van onze vijanden. Wij weten nu eenmaal, dat een kat in het nauw rare sprongen doet. Maar wij zijn er ook van overtuigd, dat zij hun rekening buiten de waard maken. De Nederlandse arbeidersklasse heeft tientallen jaren moeten vechten voor haar democratische rechten, voor vrijheid van ~~vereniging~~uiting, voor vrijheid van vereniging, van vergadering en staking. Zij heeft zich deze rechten zelfs niet door Seijs-Inquart en Rauter laten ontnemen. Zij heeft haar rechten heroverd en zal deze tegen elke nieuwe aanslag verdedigen. ~~Ik~~ *Ik* ben van mening, dat ik duidelijk ben geweest in mijn uiteenzetting, dat wij hier niet kunnen spreken van een werkelijke regering van het volk. Vandaar de haat en de hetze tegen de communisten, wanneer zij op de bres staan voor een werkelijke regering van het volk, waar het voor het volk een vreugde zal zijn, *daar* onder te dienen en te leven. Daarom moeten de communisten geweerd worden, omdat zij alleen ~~slechts~~ het zijn, die streven naar een maatschappij waar het leven waard zal zijn geleefd te worden, voor de gehele bevolking en waar ieder geve naar zijn bekwaamheid, en krijgje naar zijn behoeften; waar ~~niet~~ de grond- en productiemiddelen in handen zullen zijn van enkelingen, maar in handen van het gehele volk. Ik wil besluiten met de verzekering uit te spreken dat de krachten van de democratie het zullen winnen, van de krachten van de ondergang en de reactie, tot heil van de wereld, ons land *en* ~~en~~ *en* stadsbevolking.

menings-

Tregd o.

M. Vlaar, geb. 13.3.04 te Sloten, won. te A'dam

Na de hierop gehouden pauze deelde W.Koops mede, dat de districtssecretaris J. Teiwis, die zou spreken over "Waarom deze verklaring", niet was verschenen. In de plaats hiervoor zou spreken, *X* Martje Vlaar, gemeenteraadslid te Amsterdam, die toevallig op deze vergadering aanwezig was.

Op treden in B.D. 6219 R M. Vlaar, hierop het woord nemende, schetste de toestanden waarin de arbeidende klasse en het werkende volk voor 1940 leefde en gaf een overzicht van de tijdens de bezetting gevoerde strijd tegen het nationaal socialisme, waarin de Nederlandse communisten, volgens spreker, voor een Nederlandse zaak hadden gestreden. Spreker hekelde voorts de Partij van de Arbeid en de pers over de thans gevoerde anti-communistische campagne. Hij gaf hierover te kennen dat de communisten zich tijdens de bezetting niet verdiept hadden in de propagande van Göbbels en zich thans ook niet zouden verdiepen, in wat men nu de communisten aandoet.

Men verwijt de communisten dat zij hun orders van Moskou ontvangen, doch wat voor nut zou het hebben indien wij moskou zouden vragen, wat te doen tegen het uitzenden van onze jongens naar Indonesië, wat te doen tegen het beleid van onze regering ten aanzien van de loon en prijspolitiek, tegen de perszuivering en be-rechting en tegen de millioenen die voor Indonesië worden uitgegeven.

Spreker gaf over het Marshall plan te kennen, dat men het Nederlandse volk tracht wijs te maken, dat St.Nicolaas hier op bezoek komt, doch dat in werkelijkheid de roe voor de Nederlandse arbeiders is bestemd. Nederland zal uitsluitend afgewerkte producten van Amerika ontvangen, zoals oude schepen en staal. De goede producten zullen in Amerika worden gebruikt om nieuwe schepen te bouwen, waarmede Amerika straks de wereldzeeën zal beheersen en waardoor onze handel en welvaart de kop in zal worden gedrukt. Volgens spreker kon het Nederlandse volk alleen uit het moeras worden geholpen door het door de communisten naar voren gebrachte "Welvaartsplan". Op samenwerking met de Westerse Staten bestond geen bezwaar, doch men diende baas te blijven in zijn eigen land.

Spreker sprak vervolgens zijn voldoening uit over Tsjecho-Slowakije, waar het Volksfront, met volledige instemming van de arbeidende klasse en zonder bloedvergieten de macht in handen had genomen.

Rusland was, ondanks grote verliezen, gesterkt uit de strijd te voorschijn gekomen en thans het enige land waar welvaart heerst. Volgens spreker diende men dan ook het oog gericht te houden op het Oosten.

Met een beroep op de toehoorders, om zich te abonneren op "De Waarheid" en lid te worden van de C.P.N., besloot spreker zijn rede.

Van de hierop geboden gelegenheid tot discussie en het stellen van vragen, werd door geen der aanwezigen gebruik gemaakt.

De vergadering, die uitsluitend door communisten werd bezocht en een rustig verloop had, werd te omstreeks 22.30 uur door W.Koops gesloten.

Aan de uitgang van de zaal werd een collecte gehouden voor het verkiezingsfonds.

De vergadering werd aangekondigd door een pamflet, hetwelk huis aan huis werd verspreid. Een exemplaar van dit pamflet gaat hierbij.

Op 26 April 1948 verzonden aan het Hoofd
van de Centrale Veiligheidsdienst te
's-G R A V E N H A G E.

In afschrift aan de Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie te
A R N H E M.

Is de democratie in gevaar?

In de gemeenteraadszitting van Woensdag 7 April j.l. kwam de fractievoorzitter van de zogenaamde linkse P. v. d. A. met een verklaring, waarin werd gezegd, dat deze partij er niet meer aan kan meewerken om communisten in openbare functies te verkiezen gezien de ontwikkeling in Tsjecho-Slowakije.

Het zal U uit de krantenverslagen zijn opgevallen, dat zij met deze verklaring **luide bijval oogsten bij de rechtse partijen.** In een helder betcog toonde de fractievoorzitter van onze partij aan, **hoe het in werkelijkheid gesteld is met de democratie in ons land,** door een overzicht te geven van de 3 jaar regeringsbeleid van de zich noemende vooruitstrevende regering. Hij liet duidelijk uitkomen, dat het **niet het volk** is hetwelk **regeert, doch** dat in de ministeries in werkelijkheid door de vertegenwoordigers van **de met het Amerikaanse en Engelse financiers-kapitaal verbonden grote trusts,** zoals de A.K.U., Philips, Unilever en Koninklijke Shell het zijn, waardoor de lakens worden uitgedeeld. Duidelijk is dit b.v. gebleken, dat er van de **uitspraak** van de eerste **Ministerpresident Schermerhorn,** waarvan wij mogen aannemen dat zij eerlijk gemeend was, **gelijke verdeling van de armoede, niets is terechtgekomen,** maar dat het zo is, dat de armen steeds armer en rijken steeds rijker worden.

Het zal niet mogelijk zijn alles wat door onze leden in de raad gezegd werd hier neer te schrijven. Wij hebben echter gemeend het gesprokene U ook niet te mogen onthouden, vooral daar de plaatselijke pers hiervan practisch niets heeft opgenomen, en roepen U daarom op in grote getale de vergadering te bezceken, waar door onze gemeenteraadsleden in openbare functies een woordelijk verslag zal worden gegeven van hetgeen door hen in de raad werd gezegd.

Daarom op **MAANDAG 19 APRIL A.S.** in massa
naar de

grote zaal van het „Eigen Gebouw”

waar zullen spreken:

Onze fractievoorzitter H. Struiwigh: Ons antwoord aan de P. v. d. A.

Onze wethouder H. Herder: Hebben wij onze taak niet verstaan?

Ons lid van de woningcommissie H. Koopman:

Hebben wij onze plicht tegenover de bevolking verzaakt?

Onze Districtssecretaris J. Teiwes: Waarom deze verklaring?

Aanvang 8 uur. Zaal open 7.30 uur. Toegangsprijs 20 ct.
Gelegenheid tot discussie en het stellen van vragen.

Voorverkoop aan de bekende adressen.

Het Stadssecretariaat

C. P. N. „De Waarheid”.

19 Mei

8.

B 34342

GEHEIM

een

IIIc 2

XXXX
XXXX

OPGELEGD

UITGEBOKT

n.a.v. verslag van Hengelo,
no 34342

Hiermede moge ik Uwer Excellentie een verslag aanbieden van drie toespraken, gehouden op een C.P.N.-protestvergadering in Twente.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

III

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
te
's-GRAVENHAGE.

J.G. Crabbendam.

Verslag van drie toespraken tijdens C.P.N.-protestvergadering
in Twente.

Het C.P.N.-raadslid H. KOOPMAN behandelde de vraag: "Hebben wij onze plicht tegenover de bevolking verzaakt?"

Hij zeide, de "toneelvoorstelling" - zoals hij de motie noemde - ook in deze gemeenten wel te hebben verwacht. Hij trok een vergelijking met de toestand na de oorlog 1914-1918. Ook toen waren de arbeiders talrijke beloften gedaan. Toen TROELSTRA had gezien, dat er van die beloften niets terecht kwam, had hij een ogenblik met de slavenketenen geramd en heel de reactionaire klik was toen in opstand gekomen. Zo gaat het ook nu, met dit verschil, dat het indertijd de S.D.A.P. was, die het moest ontgelden. Ook is de strijd nu veel feller: het in verval geraakte kapitalistische stelsel kan zich haast niet meer op de been houden, zodat nu niet alleen de Nederlandse, maar de gehele internationale klik onder aanvoering van de Wallstreet-dictators een zo grote en machtige actie tegen de arbeidersklasse op touw zet, dat zelfs zij, die zich de volgelingen van Troelstra noemen, zich welbewust in dienst van deze klik hebben gesteld.

KOOPMAN stelde de vraag, wat de communisten dan eigenlijk gedaan hebben. In zijn antwoord ging hij er van uit, dat de communisten de gedane beloften uitgevoerd willen zien. Maar alle reeds tijdens en onmiddellijk na de oorlog gedane beloften kan en wil het kapitalisme niet uitvoeren, omdat daarvoor grondige maatschappelijke en economische veranderingen zouden nodig zijn, die de reactionaire klik beslist niet wil.

Het tot ondergang gedoemde kapitalisme werpt zich thans op als de redder der democratie. Maar - zo vroeg spreker - heeft die ooit onder hen bestaan? Denk maar eens aan de negervervolging in Amerika en de slechte sociale verzorging in dat kapitalistische land en dan de koloniale onderdrukking door Engeland, Holland, enz.

Vragenderwijs betoogde KOOPMAN verder: Is het soms in strijd met de democratie als de communisten vechten voor rechtvaardige verdeling van de rijkdommen dezer aarde, voor medezeggenschap in de bedrijven, voor een zorgeloze oude dag, voor betere woningtoestanden voor de werkers, voor nationalisatie van banken en groot-grondbezit? En zijn deze dingen dan niet door de Regering, die in Londen zat en door de Regering van direct na de bevrijding beloofd?

Nu de communisten deze beloften willen zien ingelost, beginnen de Wallstreet-dictators en hun handlangers er spijt van te krijgen, dat ze na de oorlog de nazi's en niet de communisten in de gevangenis hebben gezet.

KOOPMAN vervolgde: Men verwijt de communisten, dat ze onrust in de bedrijven brengen, maar is het onrust verwekken, dat wij zien, dat de armen steeds armer en de rijken steeds rijker worden? Is het soms in strijd met de democratie als wij er tegen protesteren, dat nog tal van kapitalisten en mensen van de meer gegoede klasse nog in veel te grote villa's en woningen zitten, dat hier in onze gemeente nog tal van "krepeergevallen" voorkomen en dat de inwoning weer het meest drukt in de kleine huizen, terwijl de mensen van de betere klasse alle mogelijk moeite doen, om inwoning te voorkomen. Is het soms in strijd met de democratie, als wij de

werkende massa op al deze dingen wijzen en met hen willen proberen, de regeringsbeloften ook ingelost te krijgen? Maar omdat wij dat doen, zijn wij de "belagers van de democratie".

Spreker achtte het begrijpelijk, dat de internationale kapitalistische klasse zich tegen dat alles teweer stelt, maar dat, eens de volgelingen van Troelstra, in de P.v.d.A. zich daarvoor lenen en juist voor deze Wallstreet-dictators de kastanjes uit het vuur halen, achtte hij meer dan schandelijk één een direct verraad aan de arbeidersklasse.

KOOPMAN verbond hieraan een protest tegen de motie in de gemeenteraad en tartte de heren van de P. v. d. A. aan te tonen, dat de communisten in de raad, of daarbuiten of in enige commissie tegen de regels van de democratie zouden hebben gehandeld.

De volgende spreker, de C.P.N.-wethouder H. HERDER, memoreerde eveneens de talrijke, zij onvervulde regeringsbeloften. Bij de bespreking van de Indonesische kwestie gewaagde hij van de massamoorden op Celebes en de dodentrein op Java, en merkte daarbij op, dat alles erger was dan wat we tijdens de bezetting van de Duitsers hebben meegemaakt.

HERDER richtte ten aanzien van de wederopbouw zijn critiek o.m. op het feit, dat er blijkbaar wel geld en materiaal waren voor de bouw van grote kantoren en bankgebouwen; in Amsterdam bijv. werd buiten het gemeentebestuur om, wel rechtstreeks uit Den Haag toestemming verleend voor de verfraaiing en uitbreiding van het Amstel-hotel, wat meer dan honderdduizend gulden zou kosten.

De rede van H. STRUIWICH luidde als volgt:
"Ook onze gemeenteraad wordt vereerd met een verklaring zoals afgelegd door de fractievoorzitter van de P.v.d.A., hetgeen bij mijn fractie geen enkele verwondering wekt, daar dit een onderdeel is van de meer reactionnaire koers van de regering.

Hoewel deze verklaring formeel gericht is tegen de leden onzer partij in de commissies en de wethouder in het college, is zij in werkelijkheid gericht tegen de democratie en de strijdende arbeidersklasse. Een panische angst heeft zich meester gemaakt van allen, die steeds gewend zijn geweest te parasiteren en te leven op kosten van de arbeidersklasse. Wanneer zij zien, dat de democratische krachten in de gehele wereld en ook in ons eigen land en stad, toemenen en dat deze arbeidersklasse geen genoegen neemt met mooie leuzen en holle frazen alleen, maar inderdaad inlossing verlangt van gedane beloften, dan weten zij, dat het afgelopen zal zijn met hun bevoorrecht en gemakkelijk leventje. Daarom de aantasting van de democratie, met als gevolg de uiteindelijke vernietiging daarvan en de komst van een nieuw fascisme.

Maar ook deze heren weten dat de arbeidersklasse van Nederland er niet aan denkt, weer opnieuw een jarenlange onderdrukking van een nieuwe fascistische te dulden en dat deze arbeidersklasse die partij volgt, die consequent de laatste resten van het fascisme wil vernietigen en de democratie wil uitbreiden, ook tot op het economische gebied; een partij die meer wil dan alleen het recht

zoals eens een Fransman het zei, namelijk dat rijken en armen, beiden het recht hebben onder de bruggen van de Seine te slapen, waarbij het in werkelijkheid zo is, dat de armen er wel en de rijken er nooit behoeven te slapen.

En deze partij is de communistische partij, die dagelijks op de bres staat voor de belangen van de werkende bevolking van onze fabrieken, van onze gemeentewerklieden en -ambtenaren, voor de kleine neringdoenden en de middenstand, kleine boeren en intellectuelen.

Waarom moeten de leden van deze partij geweerd worden? Omdat bij een meer reactionnaire koers der regering, deze mensen leiding zullen geven aan het toenemende verzet van de gehele werkende bevolking, tegen de bankroetierspolitiek van deze regering. Daarom moeten de communisten uit de openbare functies weggedrukt worden, omdat deze heren vrezen, een bekend worden van hun gemene arbeidersvijandige politiek aan de arbeiders, boeren en middenstanders omdat zij angst hebben voor het oordeel van het volk.

Ik kan niet nalaten om deze vertoning te bestempelen als misdadig, gemeen en arbeidsvijandig. Wat is toch het geval met deze verklaring en met welke achtergrond wordt zij in de Raad gebracht? Ten eerste moet deze verklaring dienen om de werkende bevolking, kleine middenstand en kleine boeren af te leiden van de afgelopen 3 jaren regeringspolitiek van eigen onmacht.

Wat bracht in die jaren de regering-Beel in samenwerking met de P.v.d.A.? Zij bracht armoede, belastingverhoging, loonsverlaging, textielnood en woninggebrek, met nog daarbij: het kostbare avontuur in Indonesië, waarvoor vele van onze jongens hun bloed gaven.

De honderdduizenden werkers in Nederland gaan aan de hand van de praktijk na: wat hebben wij in de afgelopen drie jaar na de bevrijding in onze klerenkast gekregen, wat in onze keuken, wat in onze magen, wat op onze vloer en voor onze ramen en wat in ons loonzakje? Wij worden nog steeds geregeerd met de "broodkaart" en "puntenkaart", die de artikelen vaak onbetaalbaar maken. Prijsverhoging van de meest dagelijkse levensmiddelen, een huurverhoging en verhoogde omzetbelasting in zicht. Door de verhoogde kolenprijs zijn de gas- en electriciteits-tarieven met ongeveer 20 % verhoogd. Noch de antieduurtcongressen van het N.V.V., noch het gejammer van de K.A.B. over vooruitstrevende sociaal-economische politiek van de regering, welke politiek de Katholieke regeringspartij zelve onmorelijk maakt, kunnen de werkers meer bedriegen en misleiden.

Daarom anti-communistische stemming-makerij, die de aandacht van de werkers zogenaamd moet afleiden van de afbraakpolitiek der regering-Beel. Daarom mijn heren, is het zo diep treurig, dat een partij, die zich vooruitstrevend en socialistisch noemt, deze verklaring tegen onze partij niet alleen indient, maar daarmee in één slag haar jasje keert en beschouwd kan worden als de waakhond van de reactie zowel nationaal als internationaal, en de werkers in Nederland, in de tijd voor het socialisme, ten prooi geeft aan het moderne slavenstelsel, gegrondvest op de leer van de Wallstreet-dictators. Zover is deze partij van Troelstra gezonken, dat zij nu voorgoed in dit landje de voor een socialis-

-tisch-

tisch Nederland strijdende arbeidersklasse de rug toekeert. De toekomst zal aantonen, hoe misdadig dit is geweest. Maar de mensheid, die strijden wil voor vrede, onafhankelijkheid, zelfbeschikingsrecht en tegen uitbuiting en overheersing zal uit deze lessen haar lering trekken.

Deze aanval op onze partij is nog maar het begin van de Truman-doctrine of het Wallstreet-fascisme. Men staat nu op het hellend vlak en zal steeds dieper met het ondergaande kapitalisme zinken. Op bevel van Washington, op bevel van Truman en Marshall, de Wallstreet-gangsters en bandieten, zijn overal in de wereld de vijfde colonnes van het Amerikaanse dollar-fascisme precies op dezelfde datum in de aanval gegaan. Drie dagen na het besluit uit Washington, hetwelk aan Engeland door werd gegeven en waar men de maatregelen tegen de communisten prompt opvolgde, kwam twee dagen daarna de fractie-leider van de P. v. d. A. hiermede in de Tweede Kamer. De lakeien van de Wallstreet-bandieten waren goed bij de tijd.

Nooit is een woord van protest geuit tegen de interventie in Griekenland, Italië, China of Indonesië. Dat vinden de ridders van de droeve figuur niet belangrijk, maar wel treden zij op als verdedigers van het groot-kapitaal, die slechts hun eigen welvaart op het oog hebben. Daar hebben deze ridders wel een open oog voor, Zij hebben zich onmaskerd als voorstanders van het peil van voor de oorlog. Naar werkloosheid, werkverschaffing, naar rechteloosheid der werkers: dat is het streven van de Nederlandse Marshall-vazallen. Oorlogsbases in Europa, spionage-centra in Europa, vernietiging der volksdemocratie, tegen de Sovjet-Unie, tegen Oost-Europa, dat zijn de doelstellingen der dollar-fascisten en zij vinden hierin Nederlandse mensen als Romme, Vorrink, Thomassen, Faber, Steinmetz en vele anderen als hun beste dienstknechten.

De communisten moeten geweerd worden uit alle commissies. Mijn partij-genoot en voorzitter der partij, Gerben WAGENAAR, Tweede Kamer-lid, moet uit de buitenlandse commissies worden geweerd, omdat men daar geen potkijkers of tegenstanders der Truman-politiek meer kan dulden. Het Westelijk bloc moet geheime oorlogsvoorbereidingen treffen, om met atoombommen de vredelievende volkeren te vernietigen, die zich niet aan de willekeur van uitbuiting en rechteloosheid der trusts en cartels willen onderwerpen. Daarom de leuze van: Er uit met die communisten. Grotere smaad kan de P. v. d. A. de arbeidersklasse niet aan doen. Progrom-stemmingen worden door de K.V.P. en K.A.B. uitgewerkt tegen de strijdende arbeidersklasse, die met hun loon niet kunnen rondkomen.

De democratie, die overal in de wereld aan invloed naar een socialistisch staatsbestel wint, wil men met leugen en laster bestrijden. Göbbels probeerde dat ook, maar hij kwam bij het Nederlandse werkende volk van een koude kermis thuis. De K.V.P. en P.v.d.A. en de verder aanhang, zij staan buiten de strijdende arbeidersklasse, Zij nemen besluiten, politiek en economisch, die door de massa niet worden gedragen. Het zijn de leiders, die deze politieke ommezwaai doorvoeren, maar de arbeidersklasse blijft waakzaam.

Het kapitalisme is verzwakt en vermolmd op haar grondvesten. De K.V.P. en P.v.d. A.- heelmeeesters denken deze stinkende en

rotte wonden van het ondergaande kapitalisme te genezen, door ze te zalven en met haar onder één deken te gaan liggen, maar zij zullen niet alleen ook worden aangetast, nee mijne heren, zij zullen er mede ten onder gaan.

Het kapitalistische stelsel is gedoemd te verdwijnen, hoewel zij niet zo maar van haar bevoorrechte positie afstand zal doen. Zij zal proberen, de opkomende arbeidersklasse met geweld, terreur en chantage de weg te versperren. Daarmede komt zo duidelijk aan het licht, wat deze verklaring en de aanval op de democratie beoogt. Daarmede zijn ook de misdadigheid en arbeiders-vijandigheid van een zich noemende democratisch-socialistische partij ten voeten uit getekend.

Wat is dan toch de zo omstreden democratie? Ik voel mij geroepen hierover enige woorden te zeggen. "Democratie" komt van de Griekse woorden demos en cratus, hetgeen betekent volk en regering. Het is dus een regering van het volk. Kan men bij de huidige samenstelling onzer regering en de bezetting der departementen spreken van een regering van het volk? Ik wil deze regering en de maatregelen dezer regering in vogelvlucht even de revue laten passeren.

In de binnenlandse politiek gaat de economische curatele gepaard aan de politieke. Men is daar in ons land reeds lang mee bezig. Immers het zal U toch allen bekend zijn, dat de Engelse en Amerikaanse trusts een grote invloed hebben op de binnenlandse politieke en economische toestand, hetgeen door de Marshall-hulp nog zal toenemen. Immers de vier reuzen-ondernemingen in ons land, Philips, de A.K.U., de Koninklijke Petroleum en de Unilever zijn hoofdzakelijk in Amerikaanse en Engelse handen. Zij hebben, door hun verbindingen met het Nederlandse groot-kapitaal en de Nederlandse banken, reeds doorslaggevende invloed op het regeringsbeleid. Alleen al de persoonlijke verbindingen van deze trusts met het staatsapparaat spreken boekdelen.

Zo vinden wij bij minister Drees, op het departement van Sociale Zaken, als directeur van de arbeid, Dr. de Vetter, oud directeur voor personeelszaken van Philips. Op het departement van Financiën bij minister Liefstinck vinden wij als Thesaurier-Generaal, Dr. Treep, oud-procuratiehouder van Philips. Op het Ministerie van Verkeer heeft minister Vos, als secretaris-generaal, Dr. Tromp, een commissaris van Philips en een goede vriend van de directie van de K.L.M. Ing. den Hollander, directeur van de N.S. komt uit de Unilever voort. Aan het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening staat bij minister Mansholt Dr. Patijn aan het hoofd, behorende tot de bekende Unilever-familie. Op het Ministerie van Economische Zaken vinden wij als directeur-generaal, Dr. van Truijen, uitgeleend door de A.K.U. Kortgeleden ging de secretaris-generaal Dr. Kuin van dit departement over naar een der hoogste functies van de Unilever, terwijl een andere hoge functionaris, Dr. Kohnstam, naar Philips verhuisde. De belangrijkste post wordt op dit Ministerie door Dr. Hirschfeld bekleed, commissaris van de Rotterdamse Bank, groot-vriend van de Vereenigde Stahlwerke (thans onder Amerikaanse leiding), een man die tijdens de gehele bezetting als de rechterhand van Seys-Inquart optrad. Op het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen wemelt het van vrienden van de Indische ondernemers. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft

als zijn vertegenwoordiger bij de U.N.O. Mr. van Kleffens, ex-secretaris van de Kon. Shell en schoonzoon van een der directeuren van de Amerikaanse Standard Oil Cy. Wanneer wij dit nagaan, dan kunnen wij de hedendaagse regeringspolitiek en de aanvaarding van de Marshall-hulp beter begrijpen.

Met welk doel is bijv. de loonstop met zoveel hardnekkigheid gehandhaafd, terwijl de prijzen blijven stijgen? Omdat dit in het belang is van de grote tusts, de export-industrieën bij uitnemendheid en van het Engelse en van het Amerikaanse kapitaal, dat er achter staat. Daardoor komt het, dat zelfs volgens de onvolledige cijfers van het Bureau voor de Statistiek het inkomen van bedrijfsarbeiders slechts met 59 % tegenover 1939 is gestegen, terwijl de prijs van het levensonderhoud met 100 % is gestegen. Zelfs de onvolledige statistieken wijzen uit, dat de massa van de arbeiders en kantoorbedienden van het lagere Rijks- en Gemeentepersoneel en van daarmee gelijkstaande bevolkingsgroepen, meer uitgeeft dan zij inkomsten heeft. Het werkende volk teert zijn laatste reserves op. Het kan slechts in leven blijven, en hoe dan nog, met behulp van de 500 miljoen regeringssubsidies op de prijzen, door de kinderbijslag en het consumentencrediet, die bijna geheel door de belastingbetaler moet worden opgebracht.

Wat is de uitwerking van het regeringsbeleid in Amerikaanse stijl voor de neringdoenden, kleinhandelaars en winkeliers geweest? De Regering heeft voor hen de omzetbelasting van 2 op 3 % gebracht en zij mogen dit niet op de verbruiker verhalen. Men eist van hen, dat zij tot vrijwillige prijsverlagingen overgaan, terwijl de grote massa van de winkelstand reeds thans aan de grond zit, als gevolg van het inkripende gebruik.

Wat is de uitwerking van deze loon- en prijspolitiek in Amerikaanse stijl voor landbouwers en tuinders? Om de loonstop te kunnen handhaven worden de prijzen voor hun producten kunstmatig laag gehouden en kunnen zij alleen maar rondkomen door steun van regeringswege; dat wil zeggen: alweer gelden, die door de belastingbetalers moeten worden opgebracht. Het gevolg is, dat bij een steekproef op 444 landbouwbedrijven, door het Landbouw Economisch Instituut genomen bleek, dat vele kleine boeren een lager inkomen hebben dan dat van een landarbeider.

De belangrijkste financiële maatregelen, die minister Lieftinck het afgelopen jaar genomen heeft, waren de verlaging en opheffing van de vermogensbelasting en de invoering van onbelaste reserveeringen. Dit betekent bij elkaar een vermindering van de staatsinkomsten met 120 miljoen gulden per jaar.

Zo is men begonnen Nederland tot een land vol ontbering voor de werkers te maken en tot een paradijs voor de Amerikaanse financiers en hun medewerkers. Want in schrille tegenstelling tot het armoe-leven van de grote massa van ons volk, staan de hoge winsten door het groot-kapitaal gemaakt. Over 1946 bedroegen de winsten alleen al van de bedrijven die in N.V.-vorm werken - en dan nog voor zover het uit de boekhouding blijkt - 1.200 miljoen gulden. In 1947 werden vreugdekreten gehoord over dividenden van 20 tot 30 %, die, met het oog op de dividenden-stop, zwart werden uitgekeerd.

In reactionnaire kringen broedde men reeds lang op maatregelen tot het beperken van de politieke vrijheid. De verklaring in de gemeenteraad is er een gevolg van. Waarom? Omdat zij, die Nederland aan een nieuwe vriendje aan het uitleveren zijn, daarbij op de onwrikbare tegenstand van onze partij als consequente leidster van de arbeidersklasse zal stuiten. Waarom roepen zij, die als kwartiermakers van het dollarkapitaal in ons land optreden, alles in het geweer om zich op onze partij te storten? Omdat onze partij, omdat de partij van Jan Postma, van Lou Jansen, van Jan van Gilse, de partij van de Februari-staking en om dichterbij huis te blijven de partij van de vier gefusilleerde kameraden van Hazemeyer-Signaals, de Communistische Partij van Nederland, de enige nationale partij in ons land is.

Zij, die de orders van Truman en Marshall ten uitvoer leggen, zij die de Amerikaanse slavenwetten wensen in te voeren, zij die de arbeidersklasse morsdood willen maken, zij die de democratie om hals willen brengen, heffen in navolging van Hitler en Göbbels de leuzen van het anti-communisme en anti-Marxisme aan. Maar de geschiedenis heeft bewezen dat anti-communistisch slechts een ander woord is voor anti-democratisch en anti-Nederlands. Wij houden onze ogen goed open voor de plannen van onze vijanden. Wij weten nu eenmaal, dat een kat in het nauw rare sprongen doet. Maar wij zijn er ook van overtuigd, dat zij hun rekening buiten de waard maken. De Nederlandse arbeidersklasse heeft tientallen jaren moeten vechten voor haar democratische rechten, voor vrijheid van meningsuiting, voor vrijheid van vereniging, van vergadering en staking. Zij heeft zich deze rechten zelfs niet door Seijss-Inquart en Rauter laten ontnemen. Zij heeft haar rechten heroverd en zal deze tegen elke nieuwe aanslag verdedigen.

Ik ben van mening, dat ik duidelijk ben geweest in mijn uiteenzetting, dat wij hier niet kunnen spreken van een werkelijke regering van het volk. Vandaar de haat en de hatze tegen de communisten, wanneer zij op de bres staan voor een werkelijke regering van het volk, waar het voor het volk een vreugde zal zijn, daaronder te dienen en te leven. Daarom moeten de communisten geweerd worden, omdat zij alleen het zijn, die streven naar een maatschappij waar het leven waard zal zijn geleefd te worden, voor de gehele bevolking en waar ieder ervaart naar zijn bekwaamheid, en krijg naar zijn behoeften; waar niet de grond- en productiemiddelen in handen zullen zijn van enkelingen, maar in handen van het gehele volk. Ik wil besluiten met de verzekering uit te spreken dat de krachten van de democratie het zullen winnen van de krachten van de ondergang en de reactie, tot heil van de wereld, ons land en onze stadsbevolking.

ZWOLLE, 19 Mei 1948.

OPGELEGD

Weekoverzicht. 21/48

S.P.K. 27/5/48.

No: 199/1948. Geheim/Persoonlijk.

B

Volgno.
21/5/1948
ACD/35841

Aan de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie,
Bovenbeekstraat 21, te A r n h e m.

In afschrift aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68, te 's-G r a v e n h a g e.

Onderwerp: Communistische filmvoorstelling.

Naar aanleiding van een bij mij ingekomen rapport, heb ik de eer
U EdelGrootAchtbare het volgende te berichten.

Op Woensdag 12 Mei 1948 werd met toestemming van de Heer Burgemees-
ter der Gemeente den Ham, in hotel "Koekoek" te Vroomshoop, de Communis-
tische film " De Belofte " vertoond. Voor de voorstelling werd met een
auto waarop een luidspreker was bevestigd, door Vroomshoop gereden en
werd vooral in de arbeidersbuurten veel propaganda voor de film gemaakt.

Omstreeks 20.30 uur die avond, werd begonnen met het vertonen van de
film. In de zaal van genoemd hotel, welke een capaciteit heeft voor 250
personen, waren ongeveer 39 bezoekers aanwezig.

op kaart

Voor de aanvang van de film sprak Willem Hendrik Z a n d m a n, ge-
boren 30 April 1921 te Ambt-Ommen, vermoedelijk handelsreiziger, wonende
te Vroomshoop E.191 een kort openingswoord. Hij sprak zijn teleurstel-
ling uit over de zeer geringe opkomst en vroeg verder de aanwezigen,
vooral goede aandacht aan deze film te wijden daar deze zwaar was om te
begrijpen.

Tijdens de voorstelling kwamen er nog negen bezoekers de zaal bin-
nen, terwijl nadat de film een half uur gedraaid had een tiental perso-
nen de voorstelling verlieten. Het was een Russische film die gedraaid
werd, die beelden vertoonde van de belegering van Stalingrad en tevens
hoe het Russische volk de belofte van trouw aflegde voor Stalin. Op het
doek werden telkens de beelden van Lenin en Stalin vertoond.

In de pauze heeft een onbekend gebleven persoon de film toegelicht
en zeide, dat er ontzettend veel verschil was tussen de Amerikaanse, En-
gelse en Russische films. Eerstgenoemde landen draaiden altijd films waar
b.v. een misdaad bij werd gepleegd en dat ten laatste de misdadiger
door de politie werd gearresteerd of een liefdesdrama, doch al deze films
hadden een tendenz dat de rechten en de plaats der vrouw niet werden

--erkend--

erkend en de arbeiders, zijnde het werkend deel der natie, achteruit werden gezet. Niet de Russische films, hierin werden de arbeiders door de film op een hoger peil gebracht, mede hierdoor was de film " De Belofte " een zware film.

Omstreeks 22.30 uur was de voorstelling -die een zeer ordelijk en rustig verloop had- afgelopen en werd er niet meer gesproken.

De Districtscommandant der Rijkspolitie,


W.M. Walpoot.

G E H E I M.

Nr. R 103

Onderwerp: feestavond CPN.

Wet. Licht. 25/40
S.p.K. 21-6-48.

Enschede, 15 Juni 1948.

OPGELESD

16 JUNI 1948

ACD | 30115



Ik heb de eer, Uedelgestrengte hierbij te doen toekomen een verslag van een alhier op 12 Juni j.l. gehouden feestavond der CPN.

AAN: Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's- GRAVENHAGE.

V E R S L A G van een openbare feestavond der CPN, op Zaterdag, 12 Juni 1948 gehouden in "Ons Huis" te Enschede.

aanwezig: ± 400 personen, w.o. 2 militairen in uniform.

optreden op kaart x sprekers: (vermoedelijk) Hendrik Jan van het REVE, geb. te Lonneker, 26-9-12, timmerman, won. te Enschede, Broekheurnerweg 166; *Beijkerk 42 Bob J. Horje (26-3-17) te zijn*
in P.D. X Johannes Hendrik TEIWES, geb. 4-6-11, alg. secr. der CPN in distr. Twenthe;
in P.D. X Hendrik BÖNHKE, geb. 4-4-12, 2e secr. en penningmeester der CPN in distr. Twenthe;
op kaart X BIJKERK, ANJV-er uit Enschede.

medewerkenden:

optreden in P.D. X Frans NIENHUYS, conferencier, radio-artist;
op kaart X Cor van VEEN, accordeonist uit het radio-orkest van Jan Vogel;
op kaart X Lidy ROST, cabaretière;
in P.D. X Dansorkest "The Jolly Jokers" uit Enschede;
op kaart X CPN-zangkoor "Morgenrood" uit Enschede (± 40 zangers en zangeressen) o.l.v. Jan LANDSTRA.

In de zaal waren spandoeken aangebracht met de volgende opschriften:

- "Eenheid tegen dollardemocratie",
- "De troepen terug",
- "Geen kazernes maar scholen",
- "Rood is troef",
- "Samenwerking met Indonesia op voet van gelijkheid en vrijwilligheid".

Ter weerszijden van het podium waren portretten van Gerben WAGENAAR en Paul de GROOT geplaatst. Er vond een verloting plaats van in hoofdzaak huishoudelijke artikelen, die - volgens "De Waarheid"- door 200 Enschedese winkeliers ter beschikking waren gesteld. Deze verloting bracht f 400,- op. (1600 loten à f 0,25).

De feestavond werd met een kort woord geopend door (vermoedelijk) Van het REVE, vorengenoemd, een ongehuwde broer van de bekende Julius Herman Johan van het REVE, geb. 29-12-97. Hij zei dat er reden was om feest te vieren, want dat dit feest een inleiding was van het grote feest van de overwinning van de werkende stand bij de a.s. verkiezingen.

afschrift in P.D. Nienhuys } In het optreden van Frans NIENHUYS en zijn medewerkers kwam geen politieke tendenz tot uiting. Wel betitelde Nienhuys de aanwezigen nu en dan met "kameraden".
 In de pauze werd getracht, donateurs te winnen voor de zangvereniging "Morgenrood".

TEIWES hield een korte propagandistische toespraak. Hij zei, er zeker van te zijn, dat de communistische partij bij de a.s. verkiezingen zou winnen. Rood was reeds troef in diverse landen in Oost-Europa. Hij voorspelde, dat binnen 10 jaar het merendeel van de Nederlanders op de communistische partij zou stemmen. Bepaalde gedeelten van ons land telden nu reeds een groot aantal partijgenoten, b.v. Amsterdam, Glanerbrug en vooral Groningen.

Hij hekelde een gezegde, dat door "Koosje Vorrink en zijn rotgenoot Romme" zou zijn gebezigd, n.l. dat de CPN zou worden vernietigd.

Hij ried deze "vernietigers", vooral "Koosje" aan, om, wanneer de CPN uiteindelijk volledig zou zegevieren, te zorgen, dat zij niet weer te laat aan de pier waren om ons land te verlaten. (applaus)

In Amsterdam werd nu reeds gezegd: "Stem niet op de partij van de pier, maar op de rode vier!"

afschijft in P.O. Feinstra

Een aantal partijleiders was thans voor de rechter gedaagd om uitlatingen in 1946 gedaan in verband met de gang van zaken in Indonesië. Welke straf de rechters ook aan deze partijgenotem mochten opleggen, het Nederlandse werkende volk zou hen in ieder geval vrij spreken. Wanneer eens het werkende volk zelf zou kunnen recht spreken, zouden deze heren rechters een vernietigend vonnis over zich horen uitspreken.

Hij noemde enige strijders van de communistische partij in Enschede uit vroeger tijd en zei, dat degenen, die nu de leiding hadden, aan hen een voorbeeld moesten nemen en even onvermoeid als zij moesten werken voor de partij.

Hitler had eens, zegevierend voor Moskou staande, gezegd, dat de hakenkruisvlag van het Kremlin zou waaien. Dit gebeurde nooit, doch wel woei thans de vlag met hamer en sikkel in Berlijn. (applaus).

Hendrik BÖNHKE deelde mede, in Amsterdam te zijn geweest en te kunnen vertellen dat Gerben WAGENAAR aan de beterende hand was en wél zou spreken op het Waarheids-zomerfeest te Enschede. Hij stelde voor, hem een telegram uit deze vergadering te zenden. (applaus).

Hij verzocht een ieder, die iets kon missen, geld in de verkiezingskas te storten. Ook in de bedrijven moesten inzamelingen plaats vinden.

Een jonge ANJV-er uit Enschede, genaamd: BIJKERK (nadere gegevens onbekend) las vervolgens enige regels voor, waarvan de inhoud erop neerkam, dat Ratio KOSTER moest worden vrijgelaten. (applaus).

De feestavond werd - na 0.30 uur - onder leiding van het dansorkest "The Jolly Jokers" met een bal besloten.

Nader is bekend geworden, dat de volledige personalia van vorengenoemde dirigent van het zangkoor "Morgenrood" luiden: Jan LANDSTRA, geb. 20-1-90 te Franeker, muzikleraar, won. te Enschede, Ringovernstraat 23. Zijn huwelijk met Jantje DAMMINK bleef kinderloos. Hij is tot op heden op politiek gebied in geen enkel opzicht op de voorgrond getreden. Hij woont sinds 1907 te Enschede en is dirigent van diverse andere zangkoren, die zich niet op politiek gebied bewegen, o.a. van een Fries zangkoor te Enschede.

Onder applaus van de aanwezigen werd hem op deze avond door TEIWES dank gebracht voor de prestaties, die het koor reeds wist te leveren, nadat het eerst enige maanden geleden werd opgericht.

onderstrepte gedeeltes op kaart brengen.

Enschede, 15 Juni 1948.

r. P288/'48

Enschede, 18 Juni 1948.

Onderwerp: organisatie-Waarheidszomerfeest.

24 JUNI 1948

ACD 30050

Ik heb de eer, Uedelgestrenge het volgende te berichten:

Uit betrouwbare bron werd vernomen:

- Landdag*
- 1e. dat door het district IJsselstreek der CPN een aanvraag werd gedaan voor het per vliegtuig uitstrooien van pamfletten boven enkele CPN-districten in het Oosten des lands, zulks in verband met het op Zondag, 27 Juni a.s. te houden Waarheids-zomerfeest te Enschede. Deze aanvraag zou aan "de minister" zijn gedaan door een niet nader genoemde maatschappij. en zou zijn afgewezen.
 - 2e. dat door het district Twenthe een afschrift van de begroting voor dit Waarheids-zomerfeest zou worden gezonden aan de overige deelnemende districten. Het district IJsselstreek beklagde zich op 16 Juni j.l. bij monde van St. HENDRIKS, L.Bisschopstraat 5, Deventer, erover, nog steeds deze begroting niet te hebben ontvangen.
 - 3e. dat vorengenoemde St. HENDRIKS op 17 Juni '48 aan W. EIKELBOOM, Wiggenstr.3 te Arnhem, - in aansluiting op een desbetreffend onderhoud - een schriftelijk bericht zond, waarin hij deze ervan in kennis stelde, dat door het district IJsselstreek der CPN 1000 flesjes limonade konden worden betrokken van de fa. STERKEN en SADELAER te Deventer. Deze flessen zouden op Zondag, 27 Juni a.s. in de bussen van Deventer worden medegenomen naar Enschede.

AAN: het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

's - GRAVENHAGE.

GEHEIM.

No. R 108.

Onderwerp: verslag kadervergadering C.P.N.

Volgno.
7 AUG. 1948.
ACD/43254

B
f

Ik heb de eer Uedelgestrengte hierbij te doen toekomen een uit betrouwbare bron verkregen verslag van een besloten vergadering van kaderleden der C.P.N. in het district Twenthe, gehouden op 17 Juli 1948 te Enschede, van welke bijeenkomst U reeds enkele bijzonderheden werden bericht in het maand-rapport No. R 107, dd. 2-8-48, onder punt 2b.

Enschede, 5 Augustus 1948.

W.

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68

te

s-GRAVENHAGE.

VERSLAG van de besloten Kadervergadering van het district Twenthe der C.P.N., gehouden op Zaterdag 17 Juli 1948 te Enschede.

De voorzitter van de vergadering, waar ruim 100 kaderleden van de C.P.N. aanwezig waren, meede de verkiezingsnederlaag van zijn partij te moeten wijten aan de hetze van het Amerikaanse kapitalisme, die in Nederland onder leiding van de P.v.d.A. is gevoerd.

Er zal klaarheid binnen de partij moeten komen, zo zei spr., de zelfcritiek, die ieder bij zich draagt, zal moeten worden geuit. Spr. beloofde, dat ieder zich vrij zou kunnen uitspreken. Op deze vergadering zal moeten blijken, of de C.P.N. een revolutionaire dan wel een parlementaire partij is.

JOOP TEIWES.

De secretaris van het district Twenthe, Joop Teiwes, achtte de 8 zetels, die de C.P.N. heeft overgehouden van bijzondere waarde. Er heeft een verschuiving naar rechts plaats gehad, hetgeen niet betekent, dat de reactie nu kan doen en laten wat zij wil. Wij hebben wel stemmen verloren, maar er zijn nog altijd 400.000 mensen in Nederland trouw gebleven aan onze beginselen. Een kwart van Amsterdam is bereid de strijd te voeren tegen de Amerikaanse overheersing. Een tiende van Enschede is bereid zich direct opnieuw in de illegaliteit te begeven.

Oorzaken nederlaag.

Bij het opsporen van de oorzaken van de nederlaag, stelde spr, vast dat de C.P.N. in 1940 praktisch van meet af aan gestreden heeft tegen het nationaal socialisme en voor de nationale onafhankelijkheid. De Waarheid was het grootste illegale orgaan. In de loop der jaren zijn door zo nog enkele bladen bijgekomen, vertelde spr., maar De Waarheid was het richtsnoer voor het Nederlandse volk. De partij heeft daardoor in die tijd grote invloed verkregen, vooral ook omdat de reactie niet in staat bleek, direct na de bevrijding in het geweer te komen. In verband hiermede, aldus spr., hadden wij vast gerekend op een zetel in de regering.

Ommekeer.

Na 1946 is er een stelselmatige hetze tegen de C.P.N. gevoerd, die mede door gebeurtenissen in het buitenland een ommekeer in het gehele Nederlandse volk hebben teweeg gebracht. Wij zijn niet in staat geweest, aldus spr., die ommekeer tegen te houden. Enkele gebeurtenissen hebben ons in een zeer lastige positie gebracht.

Indonesië.

De C.P.N. heeft in eerste instantie het accoord van Linggadjati ondersteund. Maar de heren Rommelen Van der Goes van Naters hebben met allerlei kunstgrepen het accoord om zeep gebracht. Het accoord is daardoor geworden tot een onderdrukkingsapparaat voor de bourgeoisie en daarom stemden wij in 2e instantie tegen. Dit tegenstemmen heeft de partij geen goed gedaan. Het stichtte verwarring.

Spr. verklaarde, dat de C.P.N. bij het begin van de politieke actie tevergeefs heeft geprobeerd een lichte graad van burgeroorlog te organiseren.

De invloed van de communisten op de regering van de republiek Indonesia stijgt. De S.O.B.S.I., het Indonesische vakverbond, staat onder leiding van communisten. Dit heeft ten gevolge, dat sabotagedaden beter georganiseerd kunnen worden en de partisaanstrijd op hoger plan gebracht kan worden.

Bij een eventuele hernieuwde opmars zal een partisaanstrijd zonder pardon worden gevoerd. Niets zal dan ontkomen aan de politiek der verschroeiende aarde. Geen thee-, koffie-, of rubberplantage zal dan overeind blijven.

Dan is ook onze dag gekomen, aldus spr. De C.P.N. zal de strijd in Indonesië steunen door het uitlokken en provoceren van stakingen. De Indonesische politiek heeft ons nu achter stemmen gekost, concludeerde de heer Teiwes.

Plan Marshall.

Spr. stelde vast, dat de C.P.N. heeft gefaald bij haar anti-propaganda tegen het Marshall-plan. Wij konden niet met feiten aantonen, dat het plan voor de volkshuishouding van Nederland verkeerd was en ook daardoor hebben wij stemmen verloren.

Kwestie Vorrink.

Over de publicaties in De Waarheid tegen K.Vorrink, voorzitter van de P.V.D.A., verklaarde Teiwes, dat men tot deze publicaties was overgegaan, nadat men te weten was gekomen, dat de brochure "Wat deed Koos Vorrink?" op de pers stond. Om de demagogie van deze brochure tegen te gaan.

Maar, zo zei de heer Teiwes, ook als deze brochure niet zou zijn verschenen, zouden ~~de~~ ~~we~~ wij tot publicatie zijn overgegaan.

De groep Vorrink stond reeds voor de oorlog in dienst van de Intelligence Service en het groot-kapitaal. Zo goed als Mussert in dienst stond van het Duitse kapitalisme, stond Vorrink in dienst van het Engelse kapitalisme. In dit verband sprak de heer Teiwes dan ook over "Koos Mussert".

Alle leiders van de P.v.d.A. staan in dienst van het buitenlandse kapitaal. De P.v.d.A. is één der grootste steunpilaren van het kapitalisme en het opkomend Rooms Katholieke fascisme. Ieder, die in dienst treedt van het kapitaal, zullen wij aan de kaak stellen, aldus spr. De P.v.d.A. is het onderdrukkingsapparaat van het socialisme en de democratie. De publicaties tegen Vorrink hebben ons geen stemmen gekost, concludeerde spr. Alle wapenen, die wij kunnen verantwoorden tegen over de werkers van Nederland, zullen we gebruiken in de strijd tegen het kapitalisme.

Duitsland.

De geallieerden stellen momenteel pogingen in het werk om in Duitsland een semi-fascistisch bewind te stichten. Nu de Sowjets daar tegenover stelling nemen, staat de hele wereld op zijn achterste benen. Kapitulatie in Berlijn zou betekenen, dat het kapitalisme de overwinning zou behalen. De les van Berlijn moet voor de Nederlandse communisten duidelijk zijn: geen intimidatie is in staat ons van onze activiteit te weerhouden. De kwestie Berlijn zal eindigen in een overwinning voor de Sowjets.

Tsecho-Slowakije.

De omwenteling in Tsecho-Slowakije heeft de waarde bewezen van de communistische tactiek van het bezetten van belangrijke posten. Hoewel wij in Tsecho-Slowakije de grootste partij waren, moesten we op een gegeven moment de parlementaire banen verlaten. Het slagen van de revolutie was het regelrechte gevolg van de buitenparlementaire actie der arbeiders, die gewapenderhand gebouwen en fabrieken in bezit namen.

Nu bleek plots voor iedereen, dat ook de C.P.N. in een revolutionaire partij is. En dat heeft ons stemmen gekost, van diegenen, ook binnen de partij, die nog geloofden aan de parlementaire weg.

Er bestaat in de partij dus een gevaar voor vervlakking. Bij alles wat wij doen hebben wij bij de grote massa te rade te gaan. In uiterste instantie beslist het proletariaat.

Binnen 10 jaar, zo verklaarde de heer Teiwes, zullen wij ook in Nederland de macht in handen hebben.

Joego-Slavië.

(Toen spr. het over Joego-Slavië had, sprak hij zo zacht, dat een klein deel van zijn rede onhoorbaar werd. Dit duurde achter nog geen 5 minuten.)

In Joego-Slavië waren spionnen doorgedrongen tot in de diplomatieke kringen, aldus spr. Zelfs in de hoogste kringen van de communistische partij zaten spionnen van het Amerikaanse kapitaal. Zelfs tot in de leiding. Amerika kreeg daardoor vaste voet in Oost-Europa.

Tito bleek niet te ~~wegen~~ terug te keren op de weg en moest er daarom uit. Wij weten nog niet precies, wat er is gebeurd, maar dit staat vast: Tito is als socialistisch leider verloren.

In Nederland doen zich dezelfde symptomen van spionage voor, maar niet in ernstige vorm. Men is er wel op uit verwarring te stichten binnen de partij.

Terugkomend op de strijd in de oorlog, zei spr., dat de c.p.n. van de eerste dag af strijd had gevoerd tegen Duitsland, maar daarnaast ook tegen het Engelse en Amerikaanse kapitalisme als veroorzakers van die oorlog.

Tito beschouwde spreker als een kleinburgerlijke nationalist. Tito is nu een steunpunt van het imperialisme in een gebied, waar dit reeds verslagen was.

Bij de stichting van een volksfront mag de partij nooit in de rest ondergaan. De partij in zo'n front steeds de leidende factor blijven. Wij zijn tegen elke oorlog, aldus spr., maar men dient goed te beseffen, dat wij een bevrijdingsoorlog hiervan uitdrukkelijk uitsluiten.

Enschede, 4 Augustus 1948.

afschrift van
P. S. 1175

afschrift
van P. S. 1175

GEHEIM.

No. R 113.

65/244 *Amberg*

1/2 

Volgno.
11 NOV. 1948
ACB/48649

Ik heb de eer Uedelgestrenge hierbij te doen toekomen een verslag van een alhier op Dinsdag 26 October j.l. gehouden korte besloten vergadering van het Bedrijfsbureau der C.P.N.

Enschede, 30 October 1948.

in.

No. R 113.

Onderwerp: besloten vergadering
Bedrijfsbureau der C.P.N.
in het District Twenthe.

*Zou dit kunnen zijn of verspreide richtlijnen, zoals
wij onlangs bij de verbind. signaleerden?*

Uit zeer betrouwbare bron werden de volgende gegevens bekend van de op Dinsdag 26 October 1948 te Enschede plaats gehad hebbende besloten vergadering van het Bedrijfsbureau der C.P.N. in het district Twenthe:

Aanwezig: 5 à 6 personen, w.o.: Johannes Hendrik TEIWES (geb. 4-6-11), Hermann Martin BAARS (26-10-18), Simon KORPER (25-9-07) en vermoedelijk T.KOOMEN (bedoeld in toegezonden rapport R 110, dd. 4-10-48).

De bijeenkomst stond kennelijk onder supervisie van Teiwes. De overige aanwezigen bespraken onderling enige onderwerpen, betrekking hebbende op voorvallen in Enschedese bedrijven, waaraan door Teiwes nagenoeg niet werd deelgenomen.

Nadat dit enige tijd had geduurd, nam Teiwes het woord, kwalificeerde hetgeen door Baars, de laatste spreker, naar voren was gebracht als "gezwam in de ruimte" en gaf hierna onder meer in de volgende bewoordingen zijn zienswijze en instructies:

J.H. TEIWES *reide*: "Wij moeten in de bedrijven werken en wel bedrijf voor bedrijf. Alle mogelijke gegevens moeten door ons verzameld worden. De partijgenoten in een bedrijf moeten inlichtingen geven over tekortkomingen in dat bedrijf, zoals kleine of grotere veranderingen in de werktijden, veranderingen in materiaalgebruik of nieuw te gebruiken materiaal."

*3 afschriften op
den 11-10-48 en
3 met*

Het meest bewuste deel van de arbeiders moeten wij organiseren, want binnen afzienbare tijd zijn er loonsverlagingen te verwachten, terwijl een verhoogde productie zal worden gevraagd.

In de textielbedrijven laten de arbeiders zich vangen door de fabrieksbazen, die allerlei middelen bedenken om de productie te verhogen. De arbeiders lopen daar in. Alle fabrieken schaffen nieuwe machines aan en nagenoeg alle bedrijven worden uitgebreid. Dit wijst echter niet op een komende hoogconjunctuur, doch op een crisis die nadert.

Op het ogenblik hebben wij geen grote concurrenten op het gebied van de textielproductie.

In België tekent de naderende crisis zich nu reeds af. Het aantal werklozen is daar reeds gestegen tot ruim 130.000. De Belgische fabrikanten gaan nu hun installaties vernieuwen, evenals dit in Enschede b.v. het geval is met de grote katoenspinnerij "Bamshoeve", waar nieuwe machines zijn aangekomen uit Tsjecho-Slowakije.

Wij moeten erop rekenen, dat er pogingen zullen worden ondernomen, de bestaande lonen te drukken.

Onze taak is nu: het formeren van een macht, die zich daartegen kan verzetten, als dat nodig is. Wij moeten zorgen, een halt te kunnen toeroepen aan de plannen van het grootkapitaal.

*en vervolg
zie blz. 2.*

Dus: wij moeten ons organiseren, wij moeten over deze kwestie schrijven in onze bedrijfscouranten.

Als de BENELUX volledig in werking treedt, zullen de moeilijkheden in de textielbedrijven groter worden.

De drie Benelux-landen beschikken ieder over een hoogovenbedrijf. Dat in Nederland is later tot ontwikkeling gekomen, is moderner en kan goedkoper produceren. Marschall heeft nu België en Luxemburg bevolen hoogovens te bouwen.

De Belgische textielindustrie zit nu al met duizenden werklozen. Binnen afzienbare tijd zullen de Belgische fabrieken meer gemoderniseerd zijn dan de onze, want de modernisering gaat daar in sneller tempo. Op de duur zijn wij dus in het nadeel.

Wij moeten voorlichten, organiseren en leiding geven aan het verzet, dat gaat komen. In de discussies in de bedrijven moeten wij onze inzichten uitdragen. In snel tempo moeten wij kernen in de bedrijven organiseren. Het tempo totnogtoe was veel te langzaam. Wij hebben drie maanden nodig gehad om één groot bedrijf voor ons te organiseren in Enschede. Wij moeten kameraden uit verschillende bedrijven tegelijk bijeenroepen, doch dit bedrijf voor bedrijf doen." ? ?

aansluitend
aan voren aan,
gegeven
uittreksels
in o.d. 1140 en
in o.d. "CPN-
bedrijfswerk"
in o.d. 1140

op kaart c.g. in
p.d. x

Volgens bekomen inlichtingen had de bezoldigde bestuurder bij de E.V.C.-Textiel, genaamd Frederik STEENBERGEN (10-5-16), eveneens op vorenbedoelde vergadering aanwezig moeten zijn. Deze was echter verhinderd.

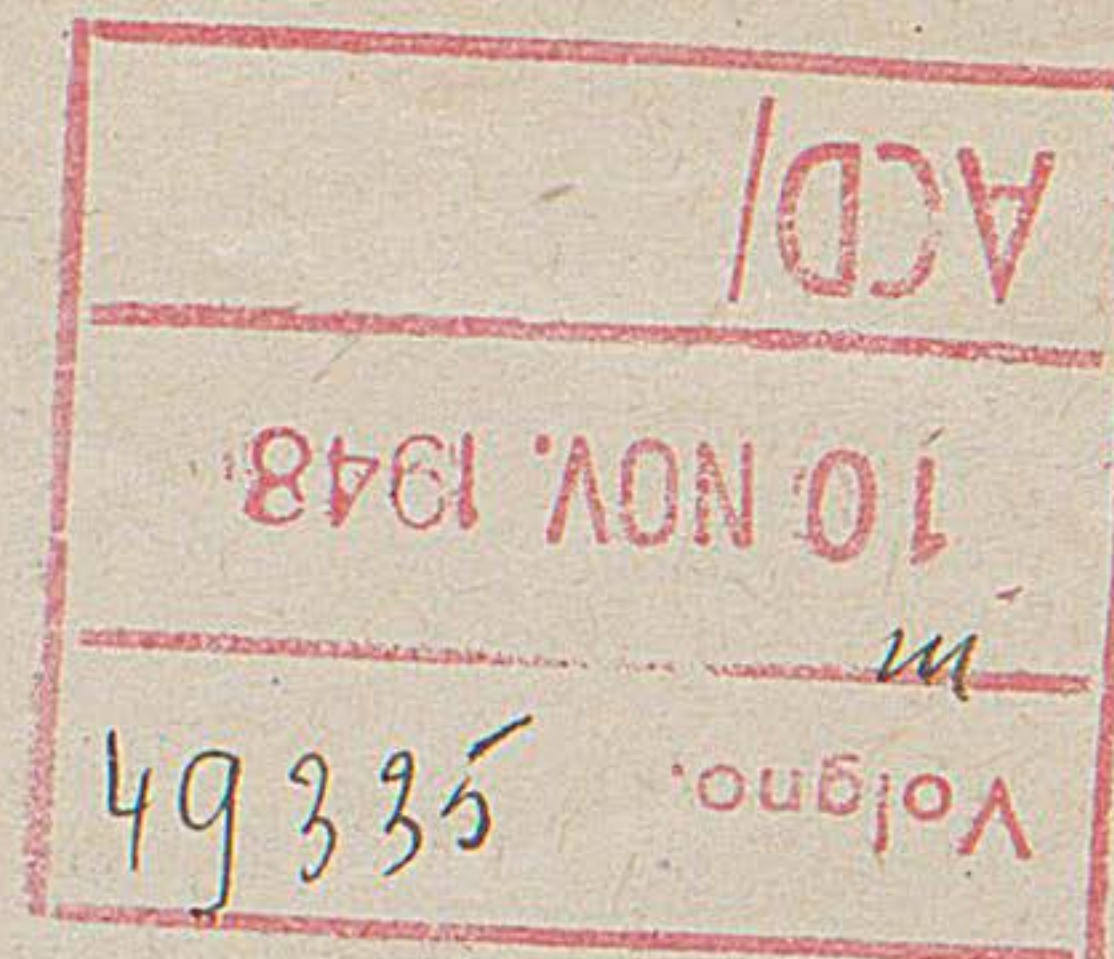
Enschede, 30 October 1948.

G E H E I M.

No. R 115.

Werkoverzicht. 46/48

s.p.h. 17/11/48.



Ik heb de eer Uedelgestrengte hierbij te doen toekomen een verslag van een alhier door de C.P.N. gehouden openbare herdenkingsbijeenkomst der Russische revolutie.

Enschede, 9 November 1948.

A handwritten signature in dark ink, written in a cursive style. The signature is underlined with a single horizontal line.

VERSLAG van de openbare herdenkingsbijeenkomst der Russische Revolutie, gehouden op Zondag 7 November 1948, in de zaal van "Ons Huis" aan de Oldenzaalsestraat te Enschede, belégd door de C.P.N., afd. Enschede.

Aanwezig: ± 500 personen (zaalcap. 750).

optreden o.l. Sprekers: Johan LORJÉ, geb. 26-3-17, voorzitter der verg.
J.H. TEIWES, geb. 4-6-11.

Medewerkenden: C.P.N.-zangvereniging "Morgenrood";

*organisatie kaarten
wanneer zij nog niet voor
komen.* { Cabaretgroep "De Waarheid";
Boerendansgroep "De rappe klomp".

Te omstreeks 20 uur werd de avond geopend met een declamatie, uitgevoerd door een groep van 16 personen van de Waarheid-cabaretgroep, getiteld: "Het nieuwe sprookje". Bedoelde personen hadden zich op het podium opgesteld, waarbij ieder van hen een vlag droeg. Bij deze declamatie, inhoudende "verheerlijking van het Russische volk", werd het gesprokene vertolkt door genoemde Lorjé, die als leider van de cabaretgroep is aan te merken, alsmede door Joanne Barbara Teiwes-Bertelsman, geb. 22.1.10. Aan het einde dezer declamatie, werd de verheerlijking van het Russische volk op één persoon - Stalin - overgebracht, terwijl op dit moment een groot portret van hem, aangebracht op de achterwand van het podium door verwijdering van een daarvoor aangebracht gordijn, zichtbaar werd.

Bedoelde declamatie ging uiteindelijk over in het door de zangvereniging "Morgenrood", voor het publiek onzichtbaar opgesteld achter het podium, gezongen 1e couplet van "De Internationale".

Vervolgens werd door de zangvereniging "Morgenrood" een drietal liederen ten gehore gebracht.

Hierna kondigde Lorjé met enkele woorden den spreker J.H. TEIWES aan.

Teiwes gaf in zijn rede, welke ongeveer 1 uur duurde, een overzicht van het ontstaan der Russische revolutie en van de ontwikkeling van de Sovjet-Unie daarna.

Gedurende zijn betoog maakte spreker enkele vergelijkingen, o.a. de volgende.

De wederopbouw in Rusland was direct met kracht aangepakt en er was daar al veel tot stand gebracht. De in de gehele wereld bekende stad Stalingrad; destijds geheel verwoest, was thans opnieuw verzezen en één van de modernste steden der wereld geworden.

Daarentegen zien wij hier, dat op de begroting van wederopbouw f 180.000.000 is bezuinigd, aldus spreker, waarbij het excuus van de regering, dat Nederland veel geleden heeft van de oorlog slechts gedeeltelijk opgaat, want als er één land veel van de oorlog geleden heeft, dan is dit wel de Sovjet-Unie.

De Ware oorzaak is een andere, n.l. deze, dat de oorlogsbegroting in de S.U. slechts 17% bedraagt van het nationale inkomen, terwijl daaraan in Nederland 40% wordt besteed. In het "vredelievende" Amerika werd, volgens spreker, 75% van het nationale inkomen aan de bewapening besteed.

Vervolgens vergeleek spr. de ontwikkeling in Indonesië met die in Korea, hetwelk in de loop der geschiedenis een speelbal was geweest van de imperialisten in Japan en China. Hier had de S.U. orde op zaken gesteld, waarna dit land, met een op democratische wijze gekozen regering, de volledige vrijheid kreeg. De toestand in Indonesië critiseerde hij op de gebruikelijke wijze, daarbij de nadruk leggende op de geruchten omtrent het fusilleren der vooraanstaande leden van de Communistische partij aldaar, met name: Allamin Prawirosoedirdjo; Setyadjet Soegondo; Dr. Amir

Sjarifóedin en Moeso.

Hierna gaf hij een overzicht over de niet te stuiten groei van de "socialistische" partijen, waarbij hij wees op de steeds groter wordende kracht van het communisme en de steeds groter wordende successen in China, waar de communistische troepen, ondanks de financiële steun en het verstrekken van de modernste wapenen van Amerika aan China, het ene succes na het andere boekte.

Over de veelal opgeworpen vraag, of er door de gespannen toestand in Berlijn een gewapend conflict tussen Amerika en Rusland zou kunnen ontstaan, verkondigde spreker, dat Stakin kortelings gesproken had en opgemeerkt had, dat er geen oorlog zou komen.

In dit verband wijdde hij uit over de oorlogszuchtige politiek van Amerika en Engeland, waarbij hij o.a. beweerde, dat bij de laatste conferentie in Moskou overeenstemming was bereikt, hetgeen nadien in Parijs werd ontkend.

Aan het einde van zijn betoog haalde hij de door de regering aangekondigde loonsverhogingen aan, waarbij hij opmerkte, dat de C.P.N. daarbij hetzelfde standpunt innam als de E.V.C., zijnde de enigste bond die niet meedeed in het koor van "Uniegezang".

Aan de 3e obligatielening van "De Waarheid" ontbrak nog een luttel f 300.000 en spr. kon in dit verband mededelen, dat het district Twenthe reeds 51% van zijn taak had volbracht, waarvoor hij de werkers hartelijk dank bracht. Hij kondigde aan, dat er in de pauze gecollecteerd zou worden voor deze lening.

Ten slotte merkte hij op, dat het communisme zou zegevieren, waarvoor echter eenheid en bewustheid van eigen kracht noodzakelijk waren.

Vervolgens werd door de voorzitter een 20-tal personen op het podium geroepen, welke zich bij de 3e obligatielening hadden onderscheiden, waardoor zij in aanmerking kwamen voor het z.g. "bouwactie-speldje" der C.P.N.

Teiwes reikte deze speldjes uit in zijn functie van hoofdbestuurder, in opdracht van dit bestuur.

Bij de onderscheidenen bevonden zich o.m:
H.B.OTTO, geb. 6.1.07; H.BÖNHKE, geb. 4.4.12; S.LEUNGE, geb. 19.8. '22, Johanna Zina DEKKER-COELINGH, geb. te Hengelø(0), 29.3.'12, wonende te Enschede, NoordhoekHegtstr.56; Heinrich van den BERG, geb. te Gronau(Dl), 7.3.90, electriciën, wonende Enschede, Eekmaatstraat 99 en Berendina Johanna EGBERINK, geb. te Nordhorn(Dl), 9.12.98, wed. van H.Hogenkamp, confectiehaaister, wonende te Enschede Helenastraat 29.

Op allerhart
op 20.

Otto bedankte namens de onderscheidenen en zei ervan overtuigd te zijn, dat Twenthe ook in staat zou zijn om de overige 49% van zijn taak te vervullen, waartoe hij allen tot activiteit aanspoorde.

\$

Door Lorjé werd in zijn functie als districtsbestuurder, namens dit bestuur, aan Teiwes een speldje uitgereikt, waarbij hij mededeelde, dat deze Dinsdag, j.l. in Almelo kans gezien had f 1000 voor de obligatielening binnen te krijgen. (Applaus)

Vervolgens werd een pauze gehouden.

Na de pauze deelde de voorz. mede, dat er stemmen waren opgegaan om een tweetal telegrammen aan de regering te sturen met het doel te protesteren tegen en opheldering te eisen over de geruchten omtrent de vermoording van de meest vooraanstaande leiders van het Indonesische volk.

De teksten van beide telegrammen werden door hem voorgelezen en op zijn vraag of de aanwezigen met de inhoud daarvan accoord gingen, klonk van enkele zijden een matig "ja" geroep.

In deze telegrammen werd het aantal aanwezigen 700 genoemd.

Voorts deelde hij mede, dat de collecte voor de 3e obligatielening f 148,- had opgebracht. (Applaus)

Hierna volgde het optreden van een 14-jarig meisje als accordeoniste, waarvan de naam tot op heden nog niet bekend geworden is.

Zij speelde en zong enige populaire liedjes.

*Optreden
op kaart*

Nadien volgde het optreden van de boerendansgroep "De rappe klomp", bestaande uit een 10-tal dames, welke groep een drietal dansen uitvoerde. De dansen werden aangekondigd door D.W.SCHOUWINK-GORÉL, geb.te Enschede, 2.2.1900, die deel uitmaakte van deze groep.

Te ongeveer 23.30 uur kondigde Lorjé aan, dat het programma enigszins bekort werd met het oog op het bal.

Met de opwekking om zich aan te sluiten bij het zangkoor "Morgenrood" en De Waarheid; cabaretgroep sloot hij vervolgens de bijeenkomst.

Tegen de achterwand van het podium hing een groot portret van STALIN.

Aan weerszijden van het podium prijken de beeltenissen van Karl Marx en Lenin.

Boven het podium was aangebracht de spreuk: "Eenheid tegen dollardictatuur".

In de zaal hingen de volgende leuzen verspreid:

" Vrede";

⊕ Opbouw";

"Ontwapening";

"Vrede en Brood";

"De Waarheid onder eigen dak".

Enschede, 9 November 1948.

Ik heb de eer, Uedelgestrenge te berichten, dat de volgende bijzonderheden over de CPN te Enschede uit betrouwbare bron zijn vernomen:

1. Obligatielening 1948.

Op 9-11-48 werd onder voorzitterschap van de 2e secr. en distr.peningm. Hendrik BÖNHKE, geb. 4-4-12, een vergadering gehouden van secretarissen en penningmeesters van de onderafdelingen der CPN in Enschede. Van de ca. 15 personen, die op deze bijeenkomst werden verwacht, waren er ca. 8 aanwezig. Bönhke deed mededeling van een besluit van het districts-secretariaat, dat behelsde dat in den vervolge door de afdelingsfunctionarissen, die daarmee waren belast, éénmaal per week de gelden moesten worden ingeleverd, die ten behoeve van de obligatielening in de afdelingen waren ingezameld. Zo zij niet terstond deze gelden konden afdragen, - b.v. in het geval dat een inschrijver 25 cent of 50 cent per week op zijn inschrijving wenste af te betalen - zo moesten in ieder geval de inschrijvingsformulieren bij hem, Bönhke, worden ingeleverd, zodat althans éénmaal per week een overzicht kon worden verkregen van de stand van zaken indeze.

Bönhke noemde het resultaat, dat totnogtôe was bereikt niet ongunstig, daar reeds 51% van het gestelde bedrag in dit district zou zijn bijeengebracht.

2. Financiële toestand.

Op vorengenoemde vergadering werd door Bönhke de financiële positie van het district Twenthe der CPN aangeduid als: niet rooskleurig. Uit zijn desbetreffende uiteenzettingen bleek, dat dit district thans een schuld van F.6000,- heeft. Dit werd als "zeer vertrouwelijk" aan de afdelingsfunctionarissen medegedeeld. Als voornaamste oorzaken hiervan noemde Bönhke: Het Waarheidszomerfeest 1948 te Enschede, dat uitliep op een financiële strop, en het nadelig saldo van de verkiezingen-1948.

Hij deelde verder mede dat als gevolg hiervan partijgenoot Hermann Martin BAARS, geb. 26-10-18, die sedert enige tijd als bezoldigd districtsbestuurder werkzaam was, als zodanig per 1 December 1948 zou worden ontslagen. Verder moesten alle functionarissen zoveel mogelijk bezuinigen op het besteden van reisgeld.

Bönhke drong erop aan, ten spoedigste afrekening te doen van de opbrengst van de op 7-11-48 gehouden verloting (bij gelegenheid van de herdenking van de Russische revolutie). Van de opbrengst van ieder lot (25-cent) moest 20 cent worden afgedragen aan de districts-penningmeester.

3. Registratie van partijgenoten.

Op vorenbedoelde vergadering droeg Bönhke de aanwezige functionarissen op, spoed te zetten achter de registratie in de bedrijven. Hij zette daarbij uiteen dat het de bedoeling was, nauwkeurig te weten in welke bedrijven de partijgenoten werkzaam zijn.

Verder drong hij aan op bespoediging van de "herregistratie" van partijgenoten in de afdelingen.

4. KRITIEK.

Eén der onderafdelings-secretarissen, aanwezig op deze zelfde vergadering, was van mening dat er aan de openbare vergaderingen van de partij veel te weinig ruchtbaarheid werd gegeven. Een simpele advertentie in "De Waarheid" achtte hij ontoereikend. Hij

3 afschriften
voor O.D. 974
en 1124
en in O.D. van

3 afschriften
O.D. 243
O.D. 1140
en in O.D. "CPN-
bedrijfsweek"
1288

wilde een manifest onder de massa doen verspreiden.

Verder leverde deze zelfde spreker kritiek op de methode, dat b.v. aan hem kortgeleden 240 exemplaren van een extra editie van "De Waarheid" waren gezonden, waarmee moest worden gecolporteed. Hij verklaarde, met grote moeite 60 exemplaren te zijn kwijtgeraakt, terwijl de overige niet waren verkocht. Op deze wijze bezorgde de partij zich zelf stropen. Men diende z.i. vooraf opgaaf te vragen van het geschatte aantal benodigde exemplaren. Evenzo werden hem vaak een veel te groot aantal nummers van "Voorwaarts" gezonden.

Verschillende aanwezigen dienden hem van repliek, verklaarende, het niet met hem eens te zijn. Zij hadden de resterende exemplaren van "De Waarheid" en "Voorwaarts" steeds huis aan huis bezorgd, terwijl de afdelingskas deze onkosten moest dragen.

Functionarissen:

EROB, Ludwig Heinrich, geb. 20-7-15 te Nordhorn(Dld), Nederlander, electrisch lasser, wonende te Enschede, Laaresstraat 43, is de man die in het district Twenthe der CPN belast is met de leiding van het Bedrijfsbureau der CPN. Dit bureau houdt thans eens per week vergadering. Over één dezer laatste bijeenkomsten werd U bericht in rapport R.113, dd. 30-10-48.

Gebleken is thans, dat in dit laatste rapport abusievelijk Herman Martin BAARS, geb. 26-10-18, als aanwezige werd vermeld. Dit moest zijn vorengenoemde L.H.GROB, over welke persoon reeds enige malen bijzonderheden werden gemeld. Hieraan kan thans worden toegevoegd: CPN-affiche bij de verkiezingen in 1948; werkzaam op de Katoenspinnerij Bamshoeve te Enschede; zeer actief communist. De I.D. Enschede beschikt over een foto van hem.

KASPERS, Alle, geb. 12-8-09 te Onstwedde, grondwerker, wonende te Enschede, Begoniastraat 48, voor de oorlog vooraanstaand communist, is thans secretaris van onderafdeling IV der CPN te Enschede(buurtschap Laares). Op een lijst van communisten, daterend uit de bezettingstijd, stond hij vermeld als: dom, actief communist. Hij is lid der EVC en had bij de verkiezing in 1948 een CPN-pamflet aan zijn woning aangebracht. (Zie ook Dis.2629, dd. 22-9-48).

van TELLINGEN, Hendrikus Hermanus, geb. 15-10-19, te Emmen, machinist, wonende te Enschede Violenstraat 41, was reeds geruime tijd een actief werker voor de CPN. Hij zou thans de functie van propagandaleider in de onderafdeling IV der CPN te Enschede (buurtschap Laares) vervullen. Door zijn handelingen zou hij de belangen van de partij schaden.

KLOPPENBORG, Antonius Hendrikus, geb. 4-9-20 te Enschede, textielarbeider, wonende te Enschede, Lindestraat 62, werd tijdens de verkiezingsactie in 1948 des nachts aangehouden met CPN-pamfletten. Thans is hij penningmeester van de onderafdeling I van de CPN te Enschede.(buurtschap Pathmos).

DIPHOORN, Herman, geb. 19-1-91 te Enschede, betonvlechter, wonende te Enschede Schreursweg 44, gaf in 1948 gelegenheid tot het houden van bestuursvergaderingen van de onderafdeling der CPN te Enschede.

KOOMEN, T., journalist van "De Waarheid", kortgeleden uit Leeuwarden als zodanig overgeplaatst naar Enschede(volledige personalia alhier niet bekend; verzoeken bericht) neemt zeer actief deel aan het partijwerk. Bekenend werd o.a. dat hij opdracht kreeg om op 10-11-48 de "scholing" te Glanerbrug te verzorgen. Ook schrijft hij artikelen voor de bedrijfscouranten der CPN.

Enschede, 10 November 1948.

afsch. d.s.
afsch. d.s.
1. CPN
2. in eventueel
nieuwe vorm
P.D. Grob
wanneer aanwezig
heid op kaart Baars
vermeld, dit heru
repen.

met functie
emantendelev
op kaart.

B.D.S.

afsch. d.s.
in nieuw
P.D. Koomen
zijn naar de men
reeds verstrekt.
Dank u ook!

VERBINDING No. 50.

Enschede
Datum: 22 December 1948.

FOTO
No. 14/20.

Nr. R 123 / 48

Z E E R G E H E I M

Onderwerp: CPN

24 DEC. 1948
m

ACD/ 52156

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar.

Waardering bericht: { zeer
betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan : ID - Hengelo(0), ID - Almelo en DC - Almelo,
alsmede aan PG - Arnhem. !

Ik heb de eer, Uedelgestrenge hierbij een verslag te doen toekomen van een gesloten bijeenkomst van het kader der CPN uit het district Twenthe, gehouden te Enschede op Zondag, 19 December 1948.

De jongste resolutie van het CPN- Partijbestuur, gepubliceerd in De Waarheid van 17 en 18 December 1948, vormde de voorname leidraad bij deze besprekingen.

1175

De bijeenkomst stond, naar de woorden van de algemeen districtssecretaris TEIWES, in het teken van de critiek en de zelfcritiek.

Op duidelijke wijze blijkt uit dit verslag, dat in dit district de leidende figuren uit de EVC en de NVB ondergeschikt zijn aan de leiding van de CPN.

Bij deze leiding is genoemde TEIWES de dominerende figuur, wiens woord, naar ook uit andere gegevens is gebleken, wet is.

Overigens moge ik naar de inhoud van het verslag verwijzen.

W

Steeds meer van de zonen van het Nederlandse volk zouden naar Indonesië worden gestuurd en ons volk zou steeds meer worden uitgeperst. De C.P. moest zich van zijn belangrijke taak bewust zijn.

Het NVV dreef naar het fascisme. De leiders ervan hadden hun eigen mensen niet meer in de hand.

De kapitalisten waren zich aan het voorbereiden voor de strijd tegen de krachten van socialisme en democratie. In China konden zij het, ondanks de Amerikaanse hulp, reeds niet meer bolwerken.

Er moest scherp stelling worden genomen tegen het pessimisme van verschillende partijgenoten. Van waar kwam dit pessimisme? De oorzaak moest worden gezocht in een gebrek aan vertrouwen.

Een scherp onderzoek moest plaats vinden naar jonge partijgenoten, die gebrek aan vertrouwen demonstreerden en die in de partij waren gefiltreerd.

De partij moest worden samengesmolten om de partijleiding. Stuk voor stuk moesten de partijgenoten een voorbeeld zijn voor de anderen.

Vooraf twee leuzen moest men mee werken:

- 1e. Door loonsverhoging naar een beter levenspeil;
- 2e. Een einde aan de oorlog in Indonesië en de troepen terug.

Het contact zoeken met de linkse elementen in de P.v.d.A. was reformisme.

De partijgenoten in de bedrijven en in de EVC waren de beste werkers voor de partij.

In de Enschedese gemeenteraad was de eis van de NVB voor f.2,50 toeslag door de partij ondersteund. De tegenstanders hadden daarbij getracht de arbeidersklasse een slag in de nek te geven. De partijgenoten in de raad hadden gevochten!

De strijd van de partij moest worden verbonden aan de strijd van de arbeiders in de fabrieken en werkplaatsen.

De leiding van de P.v.d.A. was een stoottroep voor de belangen van de imperialisten. De partij moest aantonen dat het (deze leiding) viezerik en waren.

Agenten van de P.v.d.A. waren in de partij gefiltreerd.

Het was zaak veel te publiceren over de S.U. Aan de arbeiders moest de munitie in handen gegeven worden voor de strijd tegen dergelijke pogingen van de reactie. Dat zou het doel van de partij naderbij brengen.

De nationale zelfstandigheid van een volk was alleen gewaarborgd door zich te richten op het socialisme en de democratie. Al het andere was geouwehoer en geklets, dat hierop neerkwam: de arbeiders ondergeschikt te maken aan de belangen van het groot-kapitaal en de imperialisten.

De beste raad die aan de partijgenoten kon worden gegeven, was: studeren. Men moest zich allereerst goed oriënteren op de socialistische beginselen. Op de centrale cursus van de partij bleek vaak, hoe groot het gebrek hieraan was. In de eerste plaats moest dus gezorgd worden voor socialistische lectuur. In de komende tijd moest alle aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de partijgenoten. Laksheid was uit den boze. Zelfs bij leidende partijgenoten kwam dat echter voor. Deze partijgenoten behoorden niet op hun vooraanstaande plaatsen. Lenin had gezegd, dat de arbeider desnoods de dood niet moest schuwen om zijn taak te volvoeren.

In de krant moest openlijk afkeuring worden uitgesproken over de partijgenoten, die niet verschenen waren op deze belangrijke bijeenkomst. Het volk had daar recht op. Allerlei uitvluchten hadden deze lakse partijgenoten steeds bij de hand. Reeds nu moest goed bekeken worden, wie straks mede de leiding over ons land op zich zouden nemen.

scholing

afschrijven
 PD 125
 in PD 1140

*functie
w.p.d.
1690*

Jacob BRUNING, geb. 26-7-14, organisatie-secretaris van het dagelijks bestuur van het district Twenthe, hield vervolgens een inleiding, waarin hij voornamelijk de tekortkomingen van de partij op verschillende gebieden aanwees en diverse districts-functionarissen wees op hun fouten.

Hij onderstreepte het grote belang van wat hij noemde de "nevenorganisaties" der partij: NVB, EVC, ANJV en RWN, en achtte het van het grootste belang, dat de partijgenoten in deze organisaties hun plicht deden en de partijlijn volgden.

Het was bedroevend, dat er van de ruim 30 functionarissen in het district - de politieke controlecommissie inbegrepen - niet meer dan 15 op deze bijeenkomst aanwezig waren.

Op het laatst gehouden congres van de EVC te Enschede was door LEUSHUIS een zeer goede inleiding gehouden, waarvan echter nadien door een ontactische vragensteller de kracht enigszins was verloren gegaan.

Met één der meest vooraanstaande functionarissen der EVC te Hengelo(0), tevens partijgenoot, was het al uitermate slecht gesteld in dit opzicht. (Nadien bleek, dat hier werd bedoeld: Augustinus WALET, geb. 4-5-93). Deze had zelfs enige leden van de dagelijkse leiding van het district gesommeerd zijn bureau te verlaten en gedreigd de politie te waarschuwen, zo zij daaraan niet voldeden. Hij vroeg openlijk, waarom de partij zich met bepaalde zaken bemoeide. Het was zaak, dat deze partijgenoot, die bovendien overigens niets voor de partij deed, uit de partij werd verwijderd.

In Almelo was de partij verdeeld in twee kampen, die elkaar soms verweten, niet genoeg voor de partij te doen. Een dergelijke onenigheid moest funest werken. Ook met de NVB was het daar niet goed gesteld.

In het algemeen kon worden gezegd, dat verschillende partijfunctionarissen de hun gestelde taak slecht hadden vervuld, of zelfs bepaalde opdrachten in het geheel niet hadden uitgevoerd.

Reeds thans moest worden nagegaan, wie in aanmerking kwamen, om in Januari a.s. in het nieuwe districtsbestuur te worden gekozen. Men kon meer bereiken met 10 actieve partijgenoten, dan met 30 partijgenoten, die het werk aan anderen overlieten.

De districts-propagandaleider was eveneens in zijn taak tekort geschoten. Dit moest veranderen.

De politieke controlecommissie van het district was ver beneden de maat gebleven. Vooral de secretaris van deze commissie (= Wilhelmus Petrus GAME, geb. 26-2-03) - die toch uitermate belangrijk werk had te verrichten - was schromelijk tekort geschoten in zijn taak. Dit kon niet getolereerd worden.

Kameraadschap was een belangrijke factor in het werk voor de partij. Wanneer die ontbrak, konden de resultaten niet goed zijn. Men zag dit b.v. in Almelo.

In de NVB in Almelo waren partijgenoten, die de afdeling Enschede verwijten deden en meenden dat partijgenoten uit Enschede werden voorgetrokken, b.v. bij afvaardigingen naar het buitenland.

De "nevenorganisaties" waren zeer belangrijk voor het partijwerk. Zij vormden een middel om tot massa-acties te komen. Men moest steeds zorgen door middel van partijgenoten in die organisaties "een vinger in de pap te hebben" of de leiding ervan in handen te hebben. (matig applaus)

*w.p.d.
10321*

Hermina BOSCH-WENNINK, geb. 18-10-03, was van mening, dat, nu de zonen van het Nederlandse volk door de kapitalisten werden gebruikt om hun belangen na te streven en onze bruine broeders te vermoorden, de arbeiders in de bedrijven het werk moesten neerleggen. (krachtig applaus)

7680
X
T. KOOMEN, journalist van De Waarheid te Enschede, besprak het bedrijfswerk van de partij in dit district (bij ontstentenis van Ludwig Heinrich GROB, geb. 20-7-15, die door een ongeval verhinderd was).

Het was noodzakelijk dat de partijgenoten de kameraden op verantwoordelijke posten in de bedrijven, zoals de kernen, meer steunden.

D
De van de zijde van de fabrikanten veelal grif gesteunde fabrieksclubs (inleider bedoelde waarschijnlijk sportverenigingen, toneelverenigingen, etc.) moesten zeer zeker als een gevaar voor het partijwerk in de bedrijven worden gezien, daar dit de arbeiders afhield van hun strijd. Men moest trachten, deze clubs dienstbaar te maken aan de belangen van de partij. Zo mogelijk moesten partijgenoten de leiding hiervan in handen zien te krijgen.

1288
1270
S
Ten spoedigste dienden in de bedrijven de bedrijfsgroepen van de partij te worden gevormd. Deze hadden een controlerende taak over de partijgenoten in de bedrijven en in de bedrijfskernen.

Met veel meer spoed dan tot nu toe het geval was, moest aan de partij worden opgegeven, in welke bedrijven de partijgenoten werkzaam waren.

De onverzoenlijke strijd voor een beter levenspeil moest worden gevoerd door de actie voor hogere lonen, zoals inleider Teiwes reeds had gezegd.

Aan de samenstelling van een bedrijfsjeugdcourant werd hard gewerkt.

In Enschede werden sinds kort 7 bedrijfscouranten uitgegeven. In de laatste tijd waren daar 3 nieuwe verschenen.

In Almelo zou binnenkort de eerste(?) bedrijfscourant verschijnen. In Hengelo werd getracht voor de metaalarbeiders een dergelijk blad samen te stellen.

In De Waarheid moesten veel meer berichten komen waarin de verkeerde toestanden en maatregelen in de bedrijven werden belicht. (matig applaus)

X
TEIWES, vervolgens het woord verkrijgende, sprak in het kort over de mogelijke acties, die gevoerd zouden moeten worden, na het bekend worden van de troepenacties in Indonesië. Het was nog niet bekend, welke acties door de partij zouden worden ingezet, doch men moest erop rekenen, dat er een proteststaking van 1 dag kwam en dat een extra editie van De Waarheid zou verschijnen, die moest worden verspreid. Indien de partijgenoten in de komende nacht uit bed werden gehaald, moesten zij klaar staan om hun taak voor de partij te vervullen. Zij moesten dan tonen, daadwerkelijk iets voor de partij over te hebben en niet aankomen met smoesjes over: zo en zo laat moet ik op mijn werk zijn. Zij moesten permanent gegevens inzenden over het verlopen van de acties aan het districts bureau, dat daartoe doorlopend zou bezet zijn.

Het was mogelijk, dat sommige partijgenoten door deze acties hun baantje zouden verliezen, maar dit mocht geen bezwaar zijn om toch al het mogelijke voor de belangen van de partij te doen. (applaus)

2522
D
W.P. GAME, geb. 26-2-03, secretaris van de afd. Overdinkel der CPN, gemeenteraadslid van Losser en secretaris van de politieke controlecommissie, oordeelde dat het gewenst was om in een bepaald bedrijf te Enschede, dat herhaalde malen wegens misstanden in De Waarheid was gesignaleerd en dat ook op deze bijeenkomst weer ter sprake was gekomen, onmiddellijk een bedrijfsafdeling van de partij te vormen. (katoenspinnerij Bamsnoeve)

Men moest niet alles tegelijk willen doen in dit opzicht, doch aan sprekende gevallen voorrang verlenen.

De actie, gevoerd in de laatste raadszitting van Enschede, werd door hem toegejuicht. Een dergelijke actie moest vanaf de publieke tribune worden ondersteund. Hij zou het op prijs stellen, in den vervolge bericht daarvan te krijgen, om dan met een tiental partijgenoten uit Overdinkel naar Enschede te komen. Hoe scherper de reactie werd in zijn uitingen, hoe beter het de partij ging.

Op de politieke controlecommissie en speciaal op zijn persoon was scherpe critiek geuit door inleider Bruning. Hem was verweten eens gezegd te hebben, voor een bepaald werk geen tijd te hebben, aangezien hij moest colporter en met loo Voorwaartsen. Spreker achtte het zeer belangrijk werk, de lectuur van de partij onder de arbeiders te brengen, vooral onder de overwegend katholieke bevolking van Overdinkel. Wanneer één partijgenoot dit alleen moest opknappen, duurde dit veel te lang. Thans was hierin verbetering gekomen, doordat een partijgenoot, die uit dienst was teruggekomen, meehielp.

In Overdinkel was de enveloppenactie een groot succes geworden. Bij deze actie kwam men in gesprek met de arbeiders en dit was juist gewenst. Sommige partijgenoten waren bij deze en dergelijke acties veel te slap geweest. Overdinkel had zijn taak volbracht i.z. de "De Waarheid onder dak"-actie. Iedere partijgenoot moest de hem opgedragen taak uitvoeren en gevallen, zoals in sommige afdelingen in Enschede waren gesignaleerd, mochten niet voorkomen. (krachtig applaus)

Gerritdina Jacoba IJSPEERD-SCHUKKINK, geb. 18-9-13, raadslid te Enschede, verdedigde op heftige wijze het beleid van de communistische fractie in de laatste gemeenteraadsvergadering te Enschede, betreffende het adres van de NVB aan de Raad met de eis van f.2,50 toeslag! Van de zijde van de NVB te Almelo en Hengelo was het verwijt gekomen, dat de communistische raadsleden door deze tactiek velen tegen zich in het harnas joegen. Zij oordeelde, dat de partij elke gelegenheid moest aangrijpen, om de massa duidelijk te maken, dat het juist de partij was, die voor de belangen van het werkende volk opkwam.

"Wij zijn gekozen om de belangen van de arbeiders te verdedigen en niet om onze mond te houden, wanneer wij worden aangevallen. Wij zullen actie op actie moeten voeren, om onze jongens uit Indonesië terug te krijgen", aldus spreekster.

De vrouwen in Enschede waren zeer druk geweest om de grote vergadering, die de volgende dag (20-12-48) door de NVB was belegd te Enschede, tot een succes te maken. Zij verwachtte van alle partijgenoten, dat zij deze vergadering zouden bezoeken en dat ook de leden van de nevenorganisaties hierop niet zouden ontbreken, zodat men tot een massale betoging zou kunnen komen. Zij beval de raadsfracties te Hengelo en Almelo aan, in de raad te handelen als Enschede deed. Dit had reeds veel eerder moeten geschieden. (krachtig applaus)

Joanna Barbara Maria TEIWES-BERTELSMAN, geb. 22-1-10, echtgenote van genoemde Teiwes, secretarisse van het dagelijks bestuur van de CPN in het district Twenthe, tevens belast met het "vrouwenwerk" voor de partij, sprak over moeilijkheden in de NVB, vooral te Almelo. Men had daar de neiging, zichzelf beter te achten dan de afd. Enschede. Men leverde critiek op het zenden van de afgevaardigde Bosch-Wennink naar Hongarije. Honend was daarover gezegd: "Natuurlijk weer één uit Enschede", terwijl deze partijgenote notabene door de EVC was afgevaardigd. Men verloor in Almelo de partijlijn uit het oog en maakte zich

W.R.D.
C.P.N.
6001

S
10321

op grove wijze schuldig aan reformisme. In dit verband drong spreekster aan op schorsing van een aantal partijgenoten in Almelo.

Het was schandalig, maar waar, dat in de NVB juist de niet-partijgenoten meestal veel harder werkten dan de partijgenoten. Deze laatsten hadden vaak allerlei smoesjes, meestal over het gezin en drukke werkzaamheden.

De aanwezige mannen wekte zij op, hun vrouwen aan te sporen, de grote vergadering van de NVB te Enschede te bezoeken. (applaus)

De voorzitter der vergadering Böhke, brak daarop een lans voor de kleine middenstanders, die het momenteel zeer slecht hadden. Hij leverde zelfs critiek op het werk van de algemeen secretaris (Teiwes) in die geest, dat Teiwes zich herhaalde malen had bezig gehouden met werk van het districtsbedrijfsbureau, werk, dat eigenlijk door de daarvoor aangewezen partijgenoten moest worden gedaan. Men moest zorgen, dat de algemeen secretaris, die door de partij als instructeur in Twente was geplaatst, zich niet had in te laten met ondergeschikt werk.

X Een onbekende spreker uit Hengelo (0) (Wiering?) wees met nadruk op een tweetal gedeelten uit de partijbrief uit De Waarheid van 18 en 19 December 1948.

De in deze - door spreker voorgelezen - gedeelten gestelde taken moest men ook inderdaad met alle middelen nastreven. Als districtsbestuur diende men de nieuwe, door de partij gestelde taken, terdege te bestuderen.

Spreker gaf gaarne toe, dat er vele fouten waren gemaakt door verschillende functionarissen. Ook hijzelf was daaraan schuldig en hij onderschreef de op hem uitgebrachte critiek.

De leiders van de P.v.d.A. waren het met hart en ziel eens met de KVP en stemden er mee in, dat onze jongens in Indonesië werden gebruikt voor de belangen van de imperialisten.

Toch waren er in de KVP ook nog wel enige eerlijke mensen, die het niet in alles eens waren met de top. De motie uit Bergen op Zoom toonde dit wel aan.

Betreffende het werk van de partijgenoten in de gemeenteraad herinnerde spreker eraan, dat indertijd op een vergadering van het districtsbestuur was bepaald, dat partijgenoot Otto uit Enschede regelmatig met de communistische fracties in het district besprekingen zou houden om de juiste tactiek te bepalen en eenzelfde gedragslijn te volgen. (Was bepaald op de districtsbestuursvergadering in Jan. '48, waarbij Otto met het raads-werk werd belast). Dit was niet gebeurd.

Er was door inleider Teiwes het een en ander gezegd over partijgenoot Walet uit Hengelo. Voor spreker was deze Walet eigenlijk geen partijgenoot. Men zag hem nooit op partijvergaderingen en hij deed nergens aan mee. Het zou echter niet zo gemakkelijk gaan, hem uit te schakelen, daar hij een kring om zich heen had gevormd.

De inleiding van de organisatie-secretaris (Bruning) vond spreker een en al pessimisme. Hij kon zich niet voorstellen, dat het met de partij in dit district zó slecht gesteld was, in vergelijking met andere districten. Men diende echter z.i. niet stil te blijven staan bij het aanwijzen van de tekortkomingen, doch voor alles de wegen aan te geven, hoe in de toekomst diende te worden gewerkt. (matig applaus)

Een onbekende spreker uit Almelo was van mening, dat inleider Bruning het wel wat te scherp had gesteld, toen hij sprak over Almelo, dat in twee kampen zou zijn gescheiden. Zo erg was het

z.i. zeker niet. De onenigheden in de boezem van de partij aldaar waren terug te voeren op persoonlijke kwesties, die enige vooraanstaande partijgenoten met elkaar hadden. Spreker heeft echter wel critiek op de afdeling Almelo.

Wat betreft de veelbesproken raadsvergadering te Enschede, was de afdeling Almelo het aanvankelijk niet eens met de door de Enschedese partijgenoten gevoerde gedragslijn. Thans was spreker echter van mening dat deze wel juist was geweest. Ook in Almelo zouden de tegenstanders in de raad bij de eerstvolgende zitting "uit hun tent worden gelokt", zodat deze zich zouden moeten uitspreken voor of tegen het werkende volk. (appl.)

1 Julius Herman Johannes van het REVE, geb. 29-12-97, fractievoorzitter van de comm. partij in de Enschedese gemeenteraad, wees erop, dat er veel critiek was gebracht op diverse functionarissen. Men moest echter goed bedenken dat deze critiek niet persoonlijk was, doch alleen werd gegeven om de Partij vooruit te brengen.

5 De fout van velen was, dat zij los van de arbeiders stonden. Ook waren de meeste partijgenoten veel te weinig zelfstandig. Vaak waren zij te lui om zich sterker te maken in de strijd door zelfscholing, die "zeer, zeer, zeer noodzakelijk" was. Men moest zijn ogen gericht houden op het Oosten, anders kwam men onherroepelijk in de positie van de Tito's. De leuze van de NVB: "De troepen terug", moest verder uitgedragen worden.

5 Er was teveel reformisme in de Partij in de vorm van: "Wij hebben een bestuur gekozen en dat knapt de zaak wel op." Met het gevolg dat enkele partijgenoten over- en overbelast waren.

De verdediging van het beleid van de Enschedese raadsfractie zou door spreker uitgebreid gevoerd worden op de openbare vergadering van de NVB op 20-12-48. Speciaal de doerhem in de Raad gebezigde uitdrukking: "Dit is de zweep van Troelstra, die door de communisten gehanteerd wordt, om de PvdA te geselen", (waarover spreker blijkbaar was aangevallen) zou hij dan verdedigen. (matig applaus).

Een onbekende vrouw uit Almelo, blijkbaar een vooraanstaande figuur uit de MVB-Almelo, trachtte de beschuldigingen te weerleggen, die aan het adres van deze afdeling waren geuit. Zij meende dat hier sprake was van een misverstand.

8X Carel Willem ASSINK, geb. 26-10-95, uit Enschede, lid van de bondsraad van de ATEK (bedrijfsbond van de EVC), oordeelde dat er veel gerechtvaardigde critiek was geuit op de EVC. Juist partijgenoten schitterden op vergaderingen van de vakbeweging vaak door afwezigheid. Hij deed een beroep op deze districtsvergadering om de partijgenoten op te wekken, regelmatig deze vergaderingen te bezoeken. Assink zei te spreken als lid van het Bedrijfsbureau van de Partij in dit district.

5 Hij herinnerde eraan, dat Walet uit Hengelo een man was van de oude NAS-beweging en een Trotskist. Met dergelijke vijanden van de arbeidersklasse moest men geen pardon hebben.

4 Kupers van het NVV had in Enschede gesproken en enige partijgenoten hadden met hem gedebatteerd. Kupers had echter gedaan of zijn neus bloedde en de argumenten niet beantwoord. Het verslag in De Waarheid had dit lang niet genoeg laten uitkomen.

5 Wat betreft het bedrijfswerk van de Partij: de adressen van de partijgenoten op de bedrijven werden verzameld. Dit ging echter veel te traag.

In de eerste plaats was nodig: scholing van de partijgenoten. Ook oude rotten in de vakbeweging en de partijstrijd moesten nog leren.

5
door
wie?

Spreker had kortgeleden een inleiding opgesteld. Deze was afgekeurd. Hij had toen op een Zaterdag van 4 tot 1 uur zitten denken, hoe het dan wel moest. (applaus).

6 Een onbekende spreker uit HengelO(O) noemde het onwaar, dat het gebeurde in de Enschedese Raad door de Partij in Hengelo werd afgekeurd.

De leiding van de PvdA was zeer fout te noemen. Toch was hij van mening, dat onder de PvdA-ers nog goedwillende elementen schuilden.

Een onbekende vrouw sprak nog eens over de NVB en de taak van de Partij in de bedrijven.

103234
9

(vermoedelijk) HOLTKAMP uit Almelo, die " als jongste spreker en als voorzitter van het ANJV te Almelo" het woord vorde, verkondigde o.m. als zijn mening, dat de jeugd werd kapot gemaakt door pers, radio en bioscoop, die verkeerde voorlichting gaven over Indonesië. (applaus).

? X

(vermoedelijk) De BOER uit Nijverdal gaf enige voorbeelden van de moeilijkheden en de tegenwerking, waarmee men te kampen had in een plaats als Nijverdal met een overwegend rechtse bevolking. Het was o.m. gebeurd, dat een postbode De Waarheid voor een partijgenoot in de bus deponeerde bij de tegenover hem wonende pastoor, die het blad door zijn dienstmeid bij de partijgenoot liet bezorgen, waardoor natuurlijk iedereen dit wist.

Spreker declameerde een - vermoedelijk eigen - gedicht, dat een krachtig applaus uitlokte.

5

Een onbekende spreker, vermoedelijk uit Almelo, die beschaafd sprak, achtte de strijd tegen het reformisme, door inleider Bruning gesignaleerd, zeer belangrijk. De critiek van Bruning, ook op spreker slaande, vond hij zeer juist. Zijn moeilijke huiselijke omstandigheden achtte hij geen voldoende excuus daarvoor. Hij had graag gezien dat hem door de partijgenoten meer hulp werd verleend bij zijn taak. Speciaal had hem de hulp van Gerrit van der POST (= geb.6-3-98, won. te Enschede) ontbroken bij de oprichting van de Technische Brigade. (matig applaus). (Deze spreker is vermoedelijk van beroep schilder).

Een onbekende spreker met een licht Duits accent voerde het woord

Een onbekende spreker, die zeer sterk "brouwend" sprak, meende, dat men niet alleen diende na te streven de leuze: "Breng De Waarheid onder dak", maar dat ook: "Breng De Waarheid onder de massa" niet moest worden vergeten. Spreker was zeer sterk tegen het ploegenwerk in de fabrieken, want door meer te produceren kregen de kapitalisten de kans, om oorlog te voeren met hun meerdere winsten. (matig applaus).

10

Voorzitter BÖNHKE deed vervolgens voorlezing van een motie, die zou worden gezonden aan de Tweede Kamer en aan de minister-president en die betrekking had op de hernieuwde politionele actie in Indonesië. Hierin werd de eis gesteld, dat de troepen onmiddellijk zouden worden teruggeroepen. De vergadering gaf door een krachtig applaus zijn instemming hiermee te kennen.

TEIWES hield daarna een nagenoeg 1½ uur durende rede, waarin hij het besprokene de revue liet passeren en op- en aanmerkingen daarover plaatste.

Deze bijeenkomst had gestaan in het teken van het critisch onderzoek. Opvallend was, dat slechts één spreker-van de in totaal 23 - meende dat de op hem uitgebrachte critiek niet billijk was.

Er was opbouwende critiek geleverd, zonder aanzien des persoons. Dit was juist. De grote zwakte van de NVB was gebleken. De partijgenoten in de NVB in Almelo moesten niet eigen-gereid zijn.

Het was meer dan erg en het getuigde van een verwerpelijke zelfgenoegzame houding, wanneer een partijgenoot de mening verkondigde dat in zijn afdeling precies de partijlijn was gevolgd.

Een partijgenoot, fabrieksbaas bij de fa. Van Heek te Enschede, had eenzelfde foutieve houding aangenomen, door te verklaren, dat hij geen scholing meer behoefde, want dat men hem niets meer kon leren.

Er was een "gezonde, harmonische discussie" gevoerd, zonder wanklanken en de lijn voor de strijd in de toekomst was vastgesteld. De grote en algemene fout was: te weinig scholing.

In de nevenorganisaties van de Partij moesten de reformistische elementen eveneens met kracht worden bestreden. Deze zeer laakbare reformistische tendenzen moesten aan de kaak worden gesteld.

Voor de eerste maal was in een bijeenkomst van het districtskader openlijk critiek geoefend op het districts-secretariaat. Deze critiek was juist geweest en werd dan ook niet teruggewezen. Twenthe was aan de andere afdelingen in den lande vaak ten voorbeeld gesteld.

Zolang de scholing niet beter verzorgd was, zouden er steeds fouten worden gemaakt.

De vraag, door één der partijgenoten opgeworpen, of de leus van productieverhoging nog wel zin had, was zeer zeker waard, terdege bezien te worden. Mogelijk was een actie voor langzamer werken niet af te keuren.

Voortgezette nationalisatie van bedrijven zou momenteel alleen maar de financiering van de porlog bevorderen.

Partijgenoot Willem GAME had de aan zijn adres gerichte critiek willen afwimpelen met een mooi verhaaltje over colportage. Hij wist echter zelf drommels goed dat hij in zijn taak was tekort geschoten. Zijn taak was buitengewoon belangrijk en colportage/aan andere partijgenoten worden overgelaten.

In het bedrijf Rozendaal te Enschede, waar een aanval werd gedaan op een oud recht van de arbeiders, namelijk dat zij de halve vrije dag voor Kerstmis uitbetaald kregen, waren de partijgenoten tekort geschoten. Afgesproken was, dat op dit bedrijf een manifest zou worden verspreid. Dit gebeurde echter nog steeds niet. Alsnog moest dit geschieden. Dergelijke partijgenoten, die hun plicht verzaakten, waren een gevaar voor de Partij en het was zaak, deze gevaren te liquideren.

Partijgenoten, die, evenals WALET, een arbeidsvijandige houding aannamen, moesten onherroepelijk uit de Partij worden verwijderd. Dit gold ook voor de nevenorganisaties. Daarbij moest men zich niet laten leiden door sentimenten. Er moest consequent gestreden worden en iedere afwijking moest uitgeroeid worden. In de Partij moest alleen het beste deel van het Nederlandse volk worden georganiseerd.

D/1

5

5

5

5

5

5

6

7

5

/ moest

h/pt 140
00 979
200

Er moest een massale volksbeweging komen en de Partij moest die organiseren. De twee eisen van de Partij: "loonsverhoging" en "troepen terug" moesten daarbij als leidraad dienen.

In Almelo en Hengelo was een sterke reformistische inslag gesignaleerd. Dit was een voedingsbodem voor het fascisme. Ook het individualisme vierde in deze plaatsen hoogtij.

Elk stuk strijd, hoe klein ook, ondermijnde de krachten van het kapitalisme.

"We hebben ons in het verleden veel te veel door het kleinburgerlijk parlementair fatsoen in de maling laten nemen; meende Teiwes, hiermee kennelijk doelende op de verwijten, gericht aan de Enschedese communistische raadsfractie.

Massa-actie was nog steeds noodzakelijk.

Sommige partijgenoten hadden de laatste tijd erop gewezen, dat Paul de GROOT eens in het openbaar had gezegd, dat communisten wel degelijk de plicht hadden om, als zij deel uitmaakten van bepaalde openbare lichamen, ambtelijke geheimen te bewaren. Paul de Groot had echter moeilijk iets anders kunnen zeggen in het bijzijn van journalsiten van Trouw en Het Vrije Volk, daar dit onmiddellijk als propaganda tegen de Partij zou zijn gebruikt. "Dat dank je de drommel, hij kon moeilijk anders!" aldus Teiwes.

Aan het adres van partijgenoot KASPERS (= Alle KASPERS, geb. 12-8-09) zei Teiwes, dat hij een beste kerel was, maar dat hij er soms rare ideeën op na hield. Het was niet altijd verstandig om manifesten te verspreiden, waarvan Kaspers, naar steeds weer bleek, een groot voorstander was. Eerst moest er een bepaalde gebeurtenis zijn, waaraan een actie kon worden vastgeknoopt.

Einde van de bijeenkomst.

W.O.D. 1140.

W322

XI

VERBINDING No. 50.

Nr. R 136/49

G E H E I M.

14 April 1949.

Onderwerp: districtskonferentie der CPN

Betrouwbaarheid: zeer betrouwbaar.

Ernst

OP KAART
ACD/ 46
DAT: 25-4-51
PAR: R07

B

19 APR. 1949

ACD/ 60111

Ik heb de eer, Uedelgestrenge hierbij te doen toekomen een verslag van een besloten conferentie van districts- en kaderleden der CPN in het district Twenthe, gehouden op Zondag, 10 April 1949.

Een pamflet, als bedoeld in dit verslag, werd op 12-4-49 alhier verspreid. Een exemplaar ervan wordt hierbij gevoegd.

Een afschrift van dit verslag wordt dezerzijds aan de overige verbindingen in Twenthe ter inzage verstrekt.

W.

V E R S L A G van een besloten conferentie van districtsbestuur en -kader der Communistische Partij Nederland in het district Twenthe, gehouden te Enschede op Zondag, 10 April 1949.

aanwezig: ca. 35 personen, w.o. enige vrouwen;
duur : 10.00 uur tot 16.00 uur;
onderwerp: de komende gemeenteraadsverkiezingen;
stemming : rustig.

De conferentie stond onder voorzitterschap van Hendrik BÖNHKE, (geb. 4-4-12), districtspenningmeester. Hij deelde mede dat J.H. TEIWES, - die door een volgende spreker werd aangeduid als: politiek secretaris - door ernstige ziekte was verhinderd. Evenals Ludwig Heinrich GROB (geb. 20-7-15), die te Utrecht in een ziekenhuis zou verblijven.

Deze conferentie zou staan in het teken van de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Uit naam van het dagelijks bestuur van het district protesteerde Bönhke ertegen, dat een groot aantal leden van de dagelijkse leiding der afdelingen niet aanwezig was.

Hoewel Teiwes zijn referaat niet kon houden, zou men toch niet bij de pakken neerzitten. Ook het jonge kader van de partij moest deze verkiezingsactie kunnen leiden. In Teiwes' plaats zou Jacob BRUNING (geb. 26-7-14), organisatie-secretaris van het district, een politieke inleiding houden, terwijl Jaap van den Berg (zeer waarschijnlijk identiek aan: Hermann Jacob BERG, geb. 30-8-14), zou spreken over het onderwerp propaganda.

Nadat Bönhke had medegedeeld dat een aantal Enschedese gemeenteraadsleden afwezig was wegens het houden van een fractievergadering, liet hij de Internationale zingen.

BRUNING zei in zijn inleiding o.m. het volgende:

"Op de in de laatste tijd gehouden vergaderingen is de politieke situatie reeds lang en breed besproken. Op enkele punten daarvan zal ik terugkomen. Wij moeten ons de vraag stellen: "Welke actie, welke politiek is de beste, die wij thans moeten voeren?"

- Het Atlantisch Pact zal een oorlogspact zijn. Verschillende verklaringen, in de laatste tijd afgelegd door voorstanders van dit pact, wijzen erop, dat het een aanvalspact is en geen vredespact. De werkelijke democratische krachten in alle landen begrijpen dit. Steeds meer wordt van alle politieke richtingen het Vredescongres in Parijs gesteund.

- De betekenis van de komende gemeenteraadsverkiezing groeit uit boven die van een plaatselijke verkiezing. In plaatsen, waar voor de CPN geen kandidaten werden gesteld, gaven wij in het verleden wel eens de raad, op de PvdA te stemmen, daar deze stemmen in ieder geval de progressieve krachten zouden versterken. Wij moeten thans aan de massa duidelijk maken, dat er maar één partij is, die werkelijk socialistische politiek voert. Als alle vredeskrachten worden samengevat, zal deze verkiezingsactie succes hebben.

- Er is kortgeleden meegedeeld, hoeveel personen zich hebben aangemeld voor Steun Wettig Gezag. Het is echter bekend, dat thans meer bedankjes binnenkomen, dan nieuwe aanmeldingen.

- Vol vertrouwen kunnen wij deze verkiezingsactie ingaan. Wij moeten ons echter hoeden voor overschatting van onze krachten.

functie in P.D.

XI

ook de stem in het district bestuur.

in O.D. 12512

functie in P.D. 1690

optreden in P.D.

Waar actief gewerkt wordt, kunnen we zeer zeker winst behalen. In Frankrijk bv. gaan de sociaal democraten met sprongen achteruit. Wij dienen ervoor te zorgen, dat hier het verlies van de sociaal democraten niet naar rechts gaat. Uit het congres van de PvdA kunnen we afleiden, dat deze partij bang is, geweldige verliezen te lijden. Zij moeten teveel toegeven aan de zg. coalitie. De politiek van de PvdA leidt naar corporatisme. Dit is een mooi woord voor fascisme. We zien dit o.a. in het doorvoeren van de PBO. Hierdoor zal de strijd van de arbeiders voor verbetering van hun levenspeil veel moeilijker worden..

afschrift
in o.d. 1389
en 1140

Herbewapening kan niet anders dan tot een nieuwe oorlog leiden. Dit is steeds in de geschiedenis gebleken. Dit moeten wij het volk duidelijk maken. Wanneer wij erin slagen, de vredeskrachten te winnen, dan zal deze verkiezing voor ons met succes verlopen.

- De verkiezingsstrijd moet met de meeste felheid worden gevoerd. Dit geeft winst, hetgeen we o.a. in Frankrijk hebben kunnen zien.

- De propaganda-leiders uit de afdelingen zijn belangrijke figuren. Velen zijn hier niet aanwezig. Hoe kunnen zij dan straks hun taak naar behoren verrichten !?

- Wanneer we bij de verkiezingen straks wel enige winst hebben behaald, maar we hebben het idee: "het had nog beter gekund", dan hebben we onze taak niet naar behoren vervuld.

in o.d. 1389
en 1140

De strijd moet fel zijn. De PvdA en de KVP kunnen niet met hun oude leuzen komen, zoals "Gezond gezin, gezond volk", enz. Zij zullen ieder ander middel moeten aangrijpen. Zij zullen dit o.a. doen door scheldkanonnades. Alle vuilspuiterij kunnen we hun met gelijke munt betalen. Zij zullen ons "terreur" verwijten. Wij kunnen hen met hetzelfde verwijt terugslaan. Daarvoor hebben wij de bewijzen.

- Het hoofddoel van deze conferentie is discussie. Alle mogelijkheden moeten wij samen bespreken. Wij moeten overleggen, hoe wij aan geld komen voor deze acties, etc.

in o.d. 1389

- Een beroep wordt gedaan op het kader. Wij moeten alles in het werk stellen om de vredeskrachten te bundelen. Zoveel mogelijk partijgenoten, desnoods ook niet-partijgenoten -sympathiserenden - moeten meehelpen. Wij moeten in de aanval !

Dit is immers de beste verdediging. Wij beschikken over goed materiaal, zodat de strijd goed gevoerd kan worden.

Onze overwinning is de beste waarborg voor de vrede."(applaus)

BERG bracht o.m. het volgende naar voren:

"Het gaat erom, hier de praktische bijzonderheden voor onze actie te bespreken. Is deze actie al ingezet ? Ja, feitelijk zitten we er al middenin. Er zijn reeds een paar kadervergaderingen geweest, waarop de toestand is besproken. Paul de Groot sprak op een openbare vergadering te Enschede. De voorbereidingen voor filmvertoningen en voor de 1 Mei-actie zijn reeds getroffen. Verkiezingsbrochures zijn samengesteld voor Twenthe. Er komt een verkiezingsfilm en sprekers.

A

- Afdeling V te Enschede (= buurtschap Lindenhof) heeft zeer actief gewerkt bij de colportage en kan ten voorbeeld gesteld worden.

- Op het bureau van de partij in de Willemstraat (Enschede) liggen manifesten van de Landelijke Leiding klaar voor verspreiding. De affiches zijn zeer goed van kwaliteit : dun papier. Nog deze week verschijnt de "vredescourant", waarmee a.s. Zaterdag zal worden gecolporteerd (=16-4-49).

- Hoe moeten wij propaganda maken ? De tegenstanders laten ons niet veel ruimte. De radio is voor ons taboe. Aan de hand van de in binnen- en buitenland opgedane ervaringen, moeten

wij vaststellen, hoe op de beste wijze propaganda kan worden gemaakt. De beste propaganda is steeds de mondelinge. Een voorbeeld kunnen we nemen aan Hoogezand-Sappemeer, waar in deze, ongeveer 14 km lange gemeente, een werkgroep werd gevormd en goede resultaten werden bereikt. In vier weken tijds werden zes openbare vergaderingen gehouden. Buurtvergaderingen werden gehouden. Men beschikte over een geluidswagen. Ook de EVC werkte mee, door aan de vooravond van de verkiezingen een openbare vergadering te houden en uiteen te zetten, wie vrienden en wie vijanden der arbeidersklasse waren. Natuurlijk moet in iedere plaats worden gewerkt naar gelang van de plaatselijke omstandigheden.

- Gestencilde manifesten moeten worden uitgegeven. Er moet worden gewerkt met couranten, waarin foto's van de slechte woningtoestanden en uitspraken van de PvdA-figuren. In Enschede moeten wij speciaal belichten de behandeling in de gemeenteraad van ons voorstel van f 2.50 duurtetoeslag. De schunnige uitspraak van Bijker (=PvdA-fractie leider) over "teveel roken, teveel snoepen en drinken" moet worden aangehaald.

- Door de krachtige aanval onzerzijds moest de PvdA in Hoogezand-Sappemeer in de verdediging. IJlings werd Schermerhorn ontboden als spreker. Slechts 125 personen bezochten zijn vergadering, terwijl de CPN, tegelijkertijd vergaderende, 500 personen bijeenbracht.

- Er komen drie grote landelijke manifesten. Het eerste is al in Enschede aanwezig. Er zullen affiches - grotere en kleinere, brochures en kleine lijstnummers worden verspreid.

- Ook de 1 Mei-viering moet in het teken van de verkiezingen staan en wel in het teken van de vrede.

- Een geldactie zal worden gevoerd.

- Zangvereniging en toneelgroep moeten niet op het appèl ontbreken.

- In Enschede zullen ± 35 buurtmeetings worden gehouden. In Hengelo(0) ± 12.

- De afdeling Goor schittert op deze vergadering door afwezigheid.

- Er moet minstens iedere week een manifest worden verspreid. Vooral in de bedrijven moeten we werken. We moeten scherp reageren op de aantijgingen van de tegenstanders. Ons laatste manifest moet op een zodanig tijdstip worden uitgegeven, dat zij geen gelegenheid meer krijgen, erop te reageren. In de kleinere plaatsen moet ook met geluidswagens worden gewerkt.

- Dit alles kost veel geld. Bij voorgaande verkiezingen hadden wij tot de laatste dag geldzorgen. Dit moet nu anders. Op 1 Juni moet de geldactie geslaagd zijn. Daarna kunnen we alle aandacht besteden aan de overige acties. Wat betreft de thans reeds te voeren actie, staan wij in Twenthe ten achter bij andere districten." (applaus).

Pauze. ± 45 min.

Voor de hierna volgende discussie gaven zich 16 sprekers op. Als eerste trad op:

I | ¹⁶⁷⁷ Heinrich Bernard OTTO (geb. 6-1-07) wethouder te Enschede. Hij wilde enkele politieke aspecten, waarvan de partijgenoten (in den vervolge aan te duiden met: pgn.) goed doordrongen moesten zijn, nader belichten. Hij zei o.m.:
" In de vorige verkiezingscampagne is soms - en met name in Enschede -, voorgesteld dat wij met de PvdA samen een meerderheid zouden vormen en samen zouden werken.

afschrijft
v.o.d. 13.89
ent 14.00

I-II afschrift om
08/11/40
P.D. Otto

Zo werd het ook aan de massa voorgesteld. Thans zeggen wij: "De PvdA is de reactie, de ergste oorlogsaanstichter!" De PvdA nam de leiding bij de reactionnaire politiek van samenwerking met de Ver. Staten. Zie de reis van Vorrink naar Oslo. Elke stem, die nu op de PvdA wordt uitgebracht, is een stem voor de oorlog en tegen de vrede. Hiervan moeten de pgn. goed doordrongen zijn.

II

- Het congres van de PvdA. De gemeentesecretaris van Enschede is naar dit congres gezonden, om de ingekomen voorstellen en amendementen te zeven en te ziften. De Indonesische politiek is een blok aan het been van de PvdA in de komende verkiezingsactie.

- De viering van de 1e Mei vindt door de PvdA plaats op 2 Mei. Nog een klein stapje verder en het vindt plaats op 30 April: koninginnedag! Ds Buskes, c.s. bepalen dit in de PvdA. Hierover is in deze partij groeiende ontevredenheid. Dús: dat leeft ook hier in Twente. In Enschede zullen de rode PvdA-ers in de Laares-buurt daar zeker niets voor voelen. Dit moeten wij aangrijpen. Op het PvdA-congres kwam ook tot uiting, dat de f 1.- duurtetoeslag te weinig is.

III

- Pg. Van de Berg (=verm. Berg) heeft gezegd dat we nu al midden in de verkiezingsactie staan. Verleden jaar waren er enkele pgn., die er niets voor voelden, een verkiezingsbiljet voor de ramen te hangen. Dit werkt echter psychologisch veel beter op de massa, dan deze biljetten op een muur aan te brengen. Ook is men vorig jaar te laat begonnen met het aanbrengen van deze biljetten. De rooms-katholieken zijn er nu al mee bezig, om de lijsten klaar te maken, waar zij straks een biljet kunnen aanbrengen. De PvdA had het vorig jaar in één dag in de gehele stad de biljetten hangen. Wij hadden toen daarmee een achterstand. Dit moet nu reeds voorbereid worden.

II-IV afschrift voor
10D 11/40
08/11/40

Een pamflet voor de ramen is een demonstratie voor de vrede en tegen de oorlog.

Het is ontactisch, zonder dit aan de bewoner te vragen, een biljet aan te brengen.

De vrouwelijke pgn., die i.v.m. de 1 Mei-viering alle pgn. bezoeken, kunnen meteen de gegevens hiervoor verzamelen. Degeenen, die weigeren, kunnen worden opgegeven aan het bestuur, waarna zij kunnen worden bezocht.

Op het adviesbureau van de partij komen vaak sympathiserenden. Hun namen en adressen zijn bekend. Ook bij deze mensen kan men wellicht een affiche plaatsen. Voor dit alles moet een plan worden uitgewerkt.

- Het optreden in de raad door onze fractie moet aan de arbeiders duidelijk gemaakt worden door middel van de krant.

- De rol van de EVC bij de verkiezingsactie in Hoogezand-Sappemeer werd genoemd. Onze pgn. in de EVC hebben een zeer belangrijke taak. Het is jammer dat hier niet meer functionarissen van de EVC aanwezig zijn. Hun optreden is van groot belang. Wat de tegenstanders over de EVC zeggen, is van weinig belang. Wél, dat de arbeiders zeggen, dat de EVC een organisatie is, die dicht bij de CPN staat. De pgn. in de EVC moeten dus, zonder over de CPN te spreken, dezelfde eisen als de partij naar voren brengen, ook door middel van pamfletten.

IV

- Een extra manifest voor PvdA-leden lijkt mij een goed idee." (applaus)

93 x in P.D.
aldenkamp

Hendrik Jan ALDENKAMP (geb. 10-1-95) raadslid te Enschede, stelde o.m. voor, adressen te verzamelen van in Indonesië verblijvende militairen of binnenkort op te roepen militairen, om aan deze adressen extra aandacht te besteden.

- De kaderleden moesten actief zijn. De verkiezingstijd betekende: 24 uur per dag voor de partij. Men diende zich van nu af tot het einde van de verkiezingstijd iedere ontspanning te ontzeggen. (applaus)

*in O.D.
1309
in P.D.*

(vermoedelijk) Gerrit Hermanus Gerhardus LAMMERS (geb.22-11-13) uit Enschede, gaf enkele financiële bijzonderheden. De begroting voor het district in verband met de verkiezingsactie beliep f 10.000.- Hiervoor moest eerst 30% worden afgedragen voor financiering van de landelijke actie. Overigens moesten de afdelingen hun eigen onkosten bestrijden. Spreker gaf toe, dat dit bedrag vrij hoog was.

- Hij ~~deelde~~ mede, dat "de financiële commissie" op 12-4-49 zou vergaderen en dat niet alleen de penningmeesters der afdelingen, doch het volledig bestuur op die bijeenkomst aanwezig zou moeten zijn.

- Hij verontschuldigde Frederik STEENBERGEN (geb.10-5-16, lid van het hoofdbestuur van de ATEK) voor diens afwezigheid op deze conferentie, daar Steenbergen voor de landelijke leiding van de EVC in Tilburg verbleef.

V

- In de loop van zijn betoog zei spreker: "Wij zijn niet allen doordrongen van de ernst van de situatie. Als wij niet in staat zullen blijken, de voorgestelde acties voor de volle 100% te doen slagen, dan zijn wij stuk voor stuk mede-verantwoordelijk voor het steunen van de reactie, waarop dit praktisch neerkomen zal. Ieder moet in zijn afdeling het hier besprokene uitdragen. Ieder genot, iedere ontspanning moeten wij ons ontzeggen."

* Hermina BOSCH - WENNINK (geb.18-10-03) uit Enschede, verklaarde dat ook zonder de aanwezigheid van Teiwes de voorgestelde acties natuurlijk konden en moesten worden uitgevoerd. Zij stelde voor, dat de conferentie perhoofd 10 ct. zou offeren, om Teiwes bloemen te sturen met een begeleidend briefje.

- De afwezige pgn. moesten met nadruk op hun fout worden gewezen.

- Sommige pgn. hadden over deze conferentie gezegd: "Alweer op Zondag!" en waren niet verschenen.

- Spreekster wees op de slotrede van Woudenberg op het congres van de PvdA, waar hij mededeelde, een aantal brieven te hebben ontvangen, waaruit een zeker heimwee sprak naar voorbije toestanden. Zij meende dat deze briefschrijvers inzagen dat de PvdA op de verkeerde weg was.

- Een zwager van spreekster, oud SDAP-er en lange tijd vurig PvdA-er, had haar gezegd, bedankt te hebben als lid van deze laatste partij, omdat hij het niet eens was met de politiek van de partij t.o.v. het Atlantisch Pact. Hij meende dat de PvdA beter zou doen, in oppositie te gaan.

- Zij meende dat het goed zou zijn, in alle bedrijven een petitioneringsactie voor de vrede op touw te zetten.

*in P.D. c.g.
op hoort*

- In het bedrijf, waar zij werkzaam was, had zij persoonlijk bedrijfscouranten van de partij verspreid.

De RUITER of: De RUYTER (vermoedelijk afkomstig uit Enschede; nadere gegevens onbekend) deelde mede dat door RWN, nu genaamd ABC, op 16-4-49 een feestavond zou worden gehouden te Enschede.

Optreden in P.D.

* Carel Willem ASSINK (geb.26-10-95) uit Enschede wijdde enige woorden aan de bestrijding van het reformisme in eigen rijen. - Willem Drees had voor de radio staan stotteren als een kleine jongen: hij kon de regeringspolitiek in Indonesië niet verdedigen. In een kritiek stadium had de PvdA de arbeidersklasse in zijn strijd in de steek gelaten. De PvdA en het NVV waren reactionaire machten, die aanstuurden op een derde wereldoorlog. Spreker had reeds op een EVC-vergadering, de vorige dag gehouden,

gezegd, dat KUPERS, die vroeger een anti-militairist was, nu vooraan stond als reactionnair. Spreker citeerde uit een boekje van het NVV uit 1926, wat Kupers op de Haagse Vredesconferentie in dat jaar had gezegd. Kupers was nu vergeten, dat hij toen had uitgeroepen: "Als onze machtige arm het wil, staat heel het raderwerk stil !" De leiders van het NVV waren brutaal geworden. De arbeiders werd nu wijs gemaakt, dat er een derde loknronde zou komen. Dit was aan spreker gebleken in het bedrijf waar hij werkte.

- Spreker stelde voor, een plaat te laten samenstellen, voorstellende: Kupers; achter deze een kapitalist; op de grond een aantal arbeiders met een speen in de mond; onderschrift: "Kupers tegen de kapitalist, op dringende toon:" "Suiker, veel suiker !""

- Wat betreft de afwezigheid van vele kaderleden, meende Assink dat een protest alleen niet genoeg was. Men diende hierin de weg van Lenin en Stalin te volgen en hen ter verantwoording te roepen. Op het kader moest men kunnen bouwen, vooral in de komende tijd. (applaus)

- Spreker had juist deze morgen een pg. ontmoet, die zei, niet op deze conferentie te kunnen komen, daar hij 30 km moest "tippelen". Dit was schandalig. Al deze dingen, zoals sport, toneel, etc., werden door de reactie gebruikt als middel om de arbeiders zoet te houden. Op de fabrieken bleek dat ook telkens weer.

- De leden van de partij hadden tot taak om met alle middelen de partij te verdedigen. Er moest klare wijn geschonken worden en men moest weten wat men aan elkaar had.

- Op 16-4-49 zou spreker reeds vroeg des morgens met de "vredescourant" staan te colportereren.

- Spreker wilde tenslotte de aandacht vestigen op pg. GROB (in de aanhef van dit verslag genoemd), die een zeer hard werkende pg. was. Hij stelde voor, deze pg. een schrijven namens de conferentie te sturen.

Wilhelmus Petrus GAME (geb.26-2-03) uit Overdinkel, meende dat de opkomst op deze conferentie nog zeer goed te noemen was in vergelijking met een jaarvergadering van de KAB te Losser, waar een spreker zijn teleurstelling daarover moest uitspreken.

- Game onderschreef de woorden van pg. Assink, betreffende het ter verantwoording roepen van de afwezige kaderleden.

- Vervolgens deelde hij mede, welke verkiezingsacties te Losser en Overdinkel zouden worden gevoerd. Aan B. en W. van Losser was een schrijven gericht, teneinde toestemming te verkrijgen voor het houden van een openlucht-meeting en het gebruik van een geluidswagen. Bij voorbaat wist men echter reeds, dat dit zou worden afgewezen.

- Aan een sympathiserend zakenman had Game gevraagd, van triplex z.g. schablonen te maken, die door middel van scharnieren opvouwbaar waren en dus gemakkelijk onder de kleren konden worden verborgen. Hij stelde dit ten voorbeeld aan de afdelingen.

- Wat betreft het opplakken van verkiezingsbiljetten, zei hij, dat hij zelfs bij een bepaald zakenman in Overdinkel, die hij met name noemde en betitelde als "de grootste reactionnair van Overdinkel", biljetten zou aanbrengen. Hij was ervan overtuigd, dat deze persoon niet het "lef" had, ze te verwijderen.

- Hij stelde verder voor, dat enige districts-bestuursleden vrijgesteld zouden worden, om voortdurend de werkzaamheden in de afdelingen te controleren.

- Het volgende beval hij aan als opschrift voor een pamflet:
" Wilt ge oorlog ? - stemt dan PvdA of KVP;
Wilt ge vrede ? - stemt dan CPN."

Afschrift voor
PD Assink en
voor O.D.
1261

(onder vermelding
vd naam vd spre-
ker) PD Game
PD Bink

op de Stuk.
210 etc. etc.

voor O.D. 1261
PD Assink en
PD Game

in P.D. Game
en O.D. 1261
en 1190

- Inmiddels was besloten, aan Teiwes bloemen, en aan Grob een telegram te zenden.

*op Frederik
en functie o.k.*

S

Albert ten DONKELAAR (geb.1-7-95) uit Enschede sloot zich eveneens aan bij de vorige sprekers, wat betreft de tegen de afwezige pgn. te nemen maatregelen. Hij zei o.a., propaganda-leider in afdeling II (= buurtschap De Toekomst) te Enschede te zijn. Hij zou de secretaris van zijn afdeling, die geen bericht van verhindering bleek te hebben gezonden, hierover ernstig onderhouden.

Onbekend gebleven spreker uit Almelo zei o.m.:

" Als er gevaren dreigen en het volk ziet dit, dan doet het al het mogelijke, om dit gevaar af te wenden. Thans moeten wij alle krachten inspannen om het volk duidelijk te maken, dat opnieuw oorlogsgevaar dreigt.

- Veertien dagen geleden kregen wij opdracht van de partij, de propaganda-actie in te zetten. Verschillende pgn. zijn echter zeer laks. Een vooraanstaand pg. in Almelo (nota bene wethouder) had geen tijd voor deze conferentie, want hij moest o.a. zijn hond kammen !" (Dit slaat op Frederikus TIMMERMAN, geb.25-8-20).

- Over de acties in Almelo kon spreker nog niet veel bijzonderheden vertellen. Er was een kiezers-commissie in het leven geroepen, die samen met het afdelingsbestuur zou beraadslagen over hetgeen kon worden gedaan. Berekend was, dat in Almelo ± f 1000.- nodig zou zijn.

- Aan het grootste deel van de arbeidersklasse was het thans vrij gemakkelijk duidelijk te maken, dat de communistische partij de enige socialistische was.

- Enkele pgn.zagen de belangrijkheid van de verkiezingsactie nog niet in.

- Spreker zette uiteen, wat naar zijn mening de betekenis was van het door pg. Otto gebezigde gezegde, dat de Indonesische politiek een blok aan het been van de PvdA was.

- Hij was het ermee eens, dat men zich thans iedere vorm van ontspanning diende te ontfagen.

- Sommige pgn. waren belust op sensatie. Vooral dezen moest men gebruiken voor het plakken en schilderen.

- Wat betreft het voorstel van Game, om vrijgestelden aan te wijzen, meende spreker, dat iedere afdeling dit voor zichzelf moest uitmaken. Het idee achtte hij zeer goed.

*in P.D.
Timmerman
en o.d. 1261*

*In OD 1309
(onbekende spreker
uit Almelo)*

Harm. P.D. 1555

SCHEPERS uit Borne (nadere gegevens onbekend), stelde voor, dat de CPN in iedere plaats met een lijst zou uitkomen, ook in de kleinere. In ieder geval zouden dan de stemmen, hierop uitgebracht, onthouden zijn aan de PvdA.

- In Borne zou men door zaalafdrijving, etc., trachten, de CPN zo weinig mogelijk gelegenheid te geven tot het maken van propaganda.

- Op een vorige conferentie had Teiwes naar voren gebracht dat het gewenst was, in Borne een z.g. Bloklijst samen te stellen met het doel, het grote stemmenoverschot op de lijst van de CPN bij vorige verkiezingen, nu te kunnen omzetten in zetelwinst. Spreker keurde dit af. Hij wilde niet samenwerken met elementen, die in de bezetting vrijwillig bij de NSKK gingen en die nu op deze lijst zouden worden geplaatst en reeds hadden getracht, spreker opzij te schuiven. Spreker was er reeds in geslaagd, enige personen van deze lijst af te voeren. Het resultaat was, dat "ze" nu met smoesjes kwamen, dat de kandidatenlijst niet eerlijk was samengesteld.

*in P.A. 1555
en o.d. 1265*

X Jannes HOLTkamp (geb.30-12-29) uit Almelo was kennelijk lid

afgesp. 202
op kade
III e
afgesp.
OD 00 126
en H. Bakker
PO

van het ANJV. Hij deelde mede dat Bakker uit Overdinkel (= Hendrik BAKKER, geb.28-1-26, won. te Losser, O.158) door het ANJV in Twenthe zou worden afgevaardigd naar het Wereldvredecongres te Parijs. Teruggekeerd, zou Bakker zijn ervaringen op diverse bijeenkomsten kunnen uitdragen. Dit zou een goede stimulans zijn. Bakker was tevens de enigste jeugdcandidaat van de partij bij de gemeenteraadsverkiezingen in geheel Twenthe.

- Als jeugd diende men duidelijk te weten, hoe de werkwijze van de AJC was.
- Voor jeugd en partij waren grote successen mogelijk.
- In Hilversum waren enige jeugdige kameraden gearresteerd.
- De leden van het ANJV wilden vrij-uit met militairen kunnen praten, zonder de kans te lopen, gearresteerd te worden.

afschrijft van
OD 1261
PO Assink
PO Gaur
PO Bönhke

Voorzitter BÖNHKE herinnerde vervolgens aan de uitspraak van Stalin: "Van het kader hangt alles af ". Hij was het eens met Assink, dat er strengere maatregelen moesten worden genomen tegen de afwezige kaderleden.

- Als partij in Twenthe had men tot nu toe alleen maar gepraat en nog niets positiefs in de verkiezingsactie gedaan. Dit was een tekortkoming.
- Vooral op de bedrijven moest met de arbeiders gesproken worden en acties worden ontketend. Deze strijd verscherpte zich iedere dag.
- De zaak van de vrede moest mét andersdenkenden samen worden aangevat.
- Geld en nog eens geld was nodig. Het bedrag van f 10.000.- leek veel, doch wanneer iedere CPN-stemmet een kleinigheid bijdroeg, kwam het gemakkelijk bijeen. Tal van verkiezingsbusjes waren nog niet geplaatst. De verkiezingslijsten waren reeds in de afdelingen. Enkelen hadden hierop reeds meer dan f 40.- ingezameld.
- EVC, RWN, ANJV en NVB moesten meehelpen voor de zaak van de vrede.
- Aan de zaak van de kleine middenstanders moest meer aandacht worden besteed.
- In Enschede waren twee muziekkorpsen bereid gevonden om bij de 1 Mei-viering van de partij mee te werken.
- Op Hemelvaartsdag moesten fietstochten worden georganiseerd.

afschrijft van
OD 1309

III e

in P.D.
en O.D. 1140

Johan F.Chr. HARTMAN (geb.8-12-01) uit Almelo verklaarde, enige tijd geleden opdracht van de partij te hebben ontvangen, om met mensen van de PvdA te gaan praten. Dit was geschied in een aantal bijeenkomsten, waaraan ook bestuursleden van de PvdA hadden deelgenomen. Hem was gebleken, dat er in de PvdA grote ontevredenheid heerste en dat duidelijk werd aanvoeld, dat de toestand van na de eerste wereldoorlog weer terugkeerde. Op een nieuwe bijeenkomst, waarbij ook Teiwes aanwezig zou zijn, verschenen de PvdA-ers niet.

- Bij deze gesprekken kwamen deze lieden van de PvdA steeds met dezelfde argumenten aandragen: dictatuur, ijzeren gordijn en oorlog, die door de S.Unie zou worden voorbereid.
- De angst voor oorlog zat er, volgens spreker, bij alle mensen al weer in. Ook bij de pgn. Naar sprekers mening was het niet juist, te zeggen: " Wat wil je, oorlog of vrede ?" Zijns inziens moest meer de nadruk gelegd worden op de economische strijd.
- De collecte die op deze conferentie was gehouden, kon hij eigenlijk niet goedkeuren. Er waren namelijk verschillende pgn., die deze conferentie niet konden bezoeken, omdat zij het reisgeld niet van het huishoudgeld konden afnemen.

- Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen diende men vooral toestanden uit het afgelopen jaar te belichten.
- Spreker was voor de EVC opgetreden, o.a. te Hardenberg. De EVC diende te beseffen, dat als man mensen op een bloklijst werden geplaatst in kleinere gemeenten, dit stimulerend zou werken op de kiezers.

LANSINK (nadere gegevens onbekend) meende, dat men zich teveel afvroeg: "Wat denkt de PvdA?" Het had weinig zin om uitspraken uit vroeger tijd aan te halen, zoals Assink had gedaan. Hij riep uit: "Onze vijand, dat is het kapitalisme. Dit moeten wij bestrijden, overal in elke vorm. Doen wij dit niet, dan brengen wij reformisme. De sociaal-democratie in 1924 en de PvdA in 1949 zijn in wezen hetzelfde. Beide willen zij langs evolutionaire weg tot het socialisme komen."

- Er moest door de partij vooral onder de politiek-daklozen worden gewerkt.
- De tegenstanders spraken zo graag over: persoonlijke vrijheid. "De persoon kan niet vrij zijn, zo lang de massa zucht onder het kapitalisme," aldus spreker. De persoonlijke belangen moesten ondergeschikt worden gemaakt aan die van de massa.
- De partij was bij de vorige verkiezingen in stemmenaantal teruggelopen, omdat er niet actief genoeg was gewerkt.
- Wanneer men niet op de partijvergadering verscheen, was dit een verwaarlozing van zijn taak.
- De economische strijd was de onderbouw van de politieke strijd. Spreker haalde in dit verband een uitspraak van de Engelsman Owen aan.
- De leiding van de PvdA was niet belangrijk, maar wél: dat een eensgezinde arbeidersklasse pal stond in de strijd tegen het kapitalisme.

optreden op kaart vermoedelijk Roelofje MEULENBROEK-KLIJNSMA (geb.24-1-07) drong erop aan, dat de mannen hun vrouwen zouden aansporen, actief deel te nemen aan de verschillende acties.

optreden o.k. afschrift in 0.1.11.00 1309 Hendrik LODE (geb.17-12-13) van afdeling IV te Enschede (=buurtschap Laares) onderstreepte de woorden van Assink.
- Zijn afdeling was met het oog op de verkiezingsactie in drie wijken verdeeld. Een lid van het bestuur moest zorgen voor een schilder, voor kalk, etc. Het door Game geopperde idee van het maken van schablonen, leek hem zeer goed. Zou het districtsbestuur hiervoor niet kunnen zorgen? Men kon deze gemakkelijk onder zijn jas of in een koffertje vervoeren.

optreden o.k. (vermoedelijk) Hendrika Johanna HENGEVELD-HENGEVELD (geb.3-5-17, echtgenote van Hendrik HENGEVELD, geb.25-7-01) verklaarde, dat het afsluiten van het Atlantisch Pact betekende, dat er nog meer ellende zou komen. De vrede stond op het spel. Iedereen wilde niets liever dan vrede.
- De vrouwen hadden bij de vorige verkiezingen f 2000.- ingezameld. De mannen dienden de vrouwen aan te sporen, ook ditmaal actief mede te werken.
- Zij constateerde, dat weer geen enkele vrouw uit Almelo op deze conferentie aanwezig was.

optreden in p.d. C.g op kaart Hendrik HERDER (geb. 23-5-92) wethouder te Hengelo(0) zeide, te kunnen instemmen met hetgeen door voorgaande sprekers was gezegd over de leuze "Oorlog of Vrede". Dit was inderdaad één van de belangrijkste leuzen.
- Het Atlantisch Pact betekende oorlog. De lezers van De Waarheid was dit nu wel duidelijk. De grote massa zag dit echter nog niet in. Zeker 90% van de pers vettelde het zijn lezers juist andersom.

- Het gesproken woord vormde ongetwijfeld de heste propaganda.
- Het Atlantisch Pact was een pact van kapitalistische landen. Sommige kapitalisten hadden de volgende leus wel eens uitgesproken: "Liever oorlog dan crisis."

O.D. 1261
 OS 1100
 P.D. Hen-
 dank Heerden

- De vergaderingen van de partij werden de laatste tijd slecht bezocht. Op deze conferentie verscheen zelfs het kader niet. De vergadering te Enschede met Paul de Groot als spreker, had niet eens een volle zaal getrokken, hoewel uit geheel Twenthe pgn. met autobussen naar Enschede waren gekomen. "Wij moeten onze onmacht niet demonstreren aan de tegenstander," aldus spreker.

- In Hengelo(0) moest men bij de verkiezingsactie aansluiten bij hetgeen in de gemeenteraad was gezegd. De burgerlijke pers had daarover ook geschreven.

Voorzitter BÖNHKE deelde mede, een dank-schrijven van Teiwes voor de ontvangen attentie te hebben ontvangen.

Hermina BOSCH-WENNINK, vorengenoemd, deelde mede, dat de aan Teiwes gezonden azalea f 3.25 kad gekost en dat het overige ingezamelde geld in het verkiezingsfonds zou worden gestort.

optreden in
 P.D.

niet
 doorgang III

Martinus KOOMEN (geb. 9-8-22), Waarheid-journalist te Enschede, legde de nadruk op de noodzaak van het voeren van actie in de bedrijven. Als sympathiebetuiging zouden bij de opening van het wereldvredecongres te Parijs alle bedrijven gedurende twee minuten moeten stil liggen. Getracht zou worden, dit te verwezenlijken. De eerstvolgende bedrijfscourant zou in het teken van de 1 Mei-viering staan. Ook zouden er extra bedrijfscouranten verschijnen voor de verkiezingen.

ze zijn wel in
 kwad!

ALBERS (nadere gegevens onbekend, vermoedelijk uit Enschede) had opgemerkt, dat verschillende afdelingen in het geheel niet waren vertegenwoordigd op deze conferentie. Hij drong erop aan, dat dit "tot in de finesses" onder de ogen zou worden gezien.

- Wanneer partijleden niet genegen waren, een pamflet achter het raam van hun woning aan te brengen, diende op ernstige wijze met hen gesproken te worden.

Optreden
 O.k. C. 9 in P.D.
 afschrift in
 O.D. 1261

Louwrens Jacobus Reinier WIERING (geb. 22-6-15) uit Hengelo liet eveneens een ernstig protest horen in verband met de afwezigheid van vele pgn. op deze conferentie. Hij had zelfs geconstateerd, dat sommigen er na de middagpauze "tussen uit geknepen" waren. Dit waren pgn. uit Enschede. (applaus)

- Naar zijn mening zou de arbeidersklasse zich afvragen, wat de door hen in de raad gekozen vertegenwoordigers in het afgelopen jaar eigenlijk hadden gedaan. Daarom moest er z.i. verslag worden uitgebracht aan de kiezers, over het door de raadsfractie gevoerde beleid. Daarbij zou men duidelijk moeten laten uitkomen, welk een vijandige rol de andere partijen hadden gespeeld.

- De slagader van het kapitalisme klopte in de bedrijven. Daarom moesten voor het gehele district gedrukte bedrijfscouranten worden uitgegeven, met enige pagina's over algemene onderwerpen en een slotpagina over de toestand in het betreffende bedrijf.

- Het houden van debatvergaderingen kon zeer goede resultaten afwerpen. In een plaats in Friesland had Berend Blokzijl daarbij een grootse ovatie in ontvangst kunnen nemen.

- Bij het houden van openbare vergaderingen diende men te zorgen, dat er steeds gevulde zalen waren. Vooral naar kleinere plaatsen, althans plaatsen, die weinig pgn. telden, dienden de grotere plaatsen autobussen met pgn. te zenden, wanneer vergaderingen werden gehouden.

in O.D. 1261
 1140.

Dit zou de pgn. in die kleinere plaatsen stimuleren en een goede indruk maken op de buitenwereld.

Wc

- Er was in het district veel te weinig gedaan aan de voorbereiding van het Wereldvredecongres. In het bedrijf, waar spreker werkzaam was, had men deze aangelegenheid tot een onderwerp van bespreking in de fabriekskern gemaakt. Aanvankelijk wilde men er niet veel van weten. Een EVC-er (niét-pg.) legde daarna aan de katholieken en NVV-ers uit die kern een lijst voor van initiatiefnemers, welke lijst op verzoek van spreker door Ståijn uit Amsterdam met bekwame spoed was opgezonden. Het resultaat was, dat de Kern besloot, een afgevaardigde te zenden.

aan de afdeling?

- Naar sprekers mening dienden alle pgn. een raambiljet van de partij op te hangen. Wanneer sommigen mochten weigeren, dan moest hun de overtuiging worden bijgebracht, dat zij ander werk voor de partij moesten doen. Men moest dergelijke pgn. niet afstoten.

- De strijd voor de vrede in het gehele gewest kon met veel meer energie gevoerd worden. Vooraanstaande pgn. moesten gaan praten met intellectuelen, opdat dezen ook een sympathiebetuiging stuurden. In wezen vormden deze sympathiebetuigingen een veroordeling van het Atlantisch Pact.

Inleider BRUNING gaf daarna enige aanwijzingen en opmerkingen naar aanleiding van hetgeen door de discussianten was gezegd.

- In de afdelingen kon rekening gehouden worden met de gemaakte opmerkingen.

- Pg.OTTO had de kwestie van een overwogen samenwerking met de PvdA in 1946 niet geheel juist voorgesteld. Spreker gaf zijn visie hierop.

- Het had weinig zin op KUPER c.s. te schelden. Veel beter kon men rustig praten met PvdA-ers en trachten hen te overtuigen.

- De aanval was zeer zeker de beste propaganda.

a.B.1261

- In het algemeen toonden de pgn. bitter weinig initiatief en wachtten zij maar af, wat het districtsbestuur deed. Dit was fout. De initiatieven moesten juist uit de afdelingen voortkomen. Van onder op moest de strijd worden georganiseerd.

- De partij beschikte niet over kapitaal, doch moest het hebben van de werkkraft van zijn leden. Om iets te bereiken, moest er "geknokt" en "gesappeld" worden. Wanneer een pg. financieel niet kon meehelpen, dan moest hij op andere wijze worden ingezet. De moed om voor de partij op stap te gaan, ontbrak nog maar al te vaak. In Twenthe waren genoeg mogelijkheden voor de partij.

- De vredesactie moest vooral in de bedrijven worden gevoerd. Vooral in Enschede, Hengelo en Almelo moest een technische ploeg worden gevormd voor het maken van propaganda. In de afdelingen moest men zelf actief zijn.

- Pg.SCHEPERS uit Borne diende goed te begrijpen, dat de bedoeling van de samenstelling van een z.g. blokljst was: het verkrijgen van meer invloed. Wanneer een EVC-er of iemand anders zich op deze lijst wilde laten plaatsen, dan moest men dit doen. Er was in het algemeen te weinig aandacht besteed aan de mogelijkheid tot het vormen van een blokljst.

Verm. Klad, 3-12-13

Wat betreft het geval-Borne meende BRUNING, dat ROZEMA (?) toch nog wel invloed had in die plaats en dus wel op die lijst hoorde.

Er zou nog nader overlegd worden, of Van der VELDE (?) en anderen er op konden blijven.

- Wanneer men er in zou slagen om b.v. in Goor een oud-SDAP-er op de C.P.N.-lijst te plaatsen, zou dit ongetwijfeld goede resultaten afwerpen.

- BRUNING onderschreef wat de sprekers HOLTkamp en BÖNHKE hadden gezegd, respectievelijk over de jeugd en de middenstand.

- Aan het adres van HARTMAN zei BRUNING, dat naar zijn mening het oorlogsgevaar dichterbij stond, dan wel werd gedacht.

- Met nadruk zei spreker: "De reactie heeft inderdaad liever morgen oorlog, dan overmogen!"

- De openbare discussie-vergaderingen waren naar zijn mening zeer toe te juichen.

- Hetgeen WIERING had voorgesteld over het verspreiden van gedrukte bedrijfscouranten, was zeer zeker aan te bevelen. Eerst diende daartoe echter het benodigde geld aanwezig te zijn.

- De vredesactie moest krachtig worden gesteund. Zoveel mogelijk mensen moesten worden afgevaardigd naar Parijs. Indien de benodigde deviezen hiervoor niet te verkrijgen waren, moesten deze afgevaardigden een bijeenkomst in ons land organiseren.

- Alles diende in het werk gesteld te worden, om het kader te mobiliseren.

- Voorzitter BÖNHKE, een slotwoord sprekend, deelde de aanwezigen mede, dat in de Willemstraat te Enschede (districtsbureau-CPN) het aanwezige verkiezingsmateriaal in ontvangst kon worden genomen.

- Afdelingen, die meenden, zelfstandig hun verkiezingspropaganda te kunnen voeren, waren daarin geheel vrij. Alleen moesten zij 30% aan spreker afdragen, hetgeen bestemd was voor de landelijke actie.

- Spreker meende, dat het in zekere zin goed was, dat de politieke secretaris TEIWES niet aanwezig had kunnen zijn, daar hij tot zijn vreugde had gezien, dat jongere pgn. nu ook hun mond hadden open gedaan.

- Hij spoorde tenslotte de aanwezigen aan, aan de reactie een klinkend antwoord te geven en besloot met: "Vertrouwend in eigen kracht, naar de overwinning!"

*in P.S.
Teiwes*

hij heeft de wind er onder!

Verdedigt de Vrede!

Weg met het Atlantische oorlogs-pact!

Nederlandse mannen en vrouwen,

Het is op een ernstig tijdstip, dat wij het woord tot u willen richten.

De regering-Drees heeft zich bij het Atlantische Pact aangesloten, het militair verbond onder leiding van Amerika en Groot-Brittannië, dat op de aanvalsoorlog tegen de Sovjet-Unie in de nabije toekomst is gericht!

Bij de bekendmaking van dit Pact heeft de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken Acheson verklaard, dat een incident over de luchtbrug te Berlijn reeds aanleiding kan zijn om deze oorlog te doen uitbreken.

Beseft gij wat dit betekent?

Dit betekent dat ons volk onverhoeds in een misdadige derde wereldoorlog kan worden meege-sleept, wanneer dit in de kraam van de Amerikaanse en Britse militaristen te pas komt!

Weest op Uw hoede!

De oorlogswolf hult zich in het schaapsvel; de propagandisten van Amerika verklaren om strijd dat zij slechts „vredelievende bedoelingen” hebben.

Dit is zo weerzinwekkend dat het vooraanstaande lid van de P.v.d.A. Prof. W. Banning zich gedrongen zag te verklaren: „dat de leiding der Westerse wereld, de socialisten inclusief, de vredes-ideologie ongeschokt hanteert ter voorbereiding van 't oorlogs-bedrijf.” (Tijd en Taak, 26 Maart j.l.) De propagandisten van Amerika beweren, dat het Pact noodzakelijk zou zijn om Nederland tegen de „Russische agressie te verdedigen”.

Maar het is bekend dat de Sovjet-Unie Nederland niet bedreigt en nooit heeft bedreigd. Integendeel. De Sovjet-Unie heeft het leeuwenandeel van de offers gebracht om Hitler te verslaan en daarmee om Nederland van de Duitse Nazi's te bevrijden!

De Sovjet-Unie is een socialistisch land. Zij heeft nooit enig vredelievend volk be-oorloogd en zal dit ook nooit doen.

Zij heeft hiervan opnieuw het bewijs geleverd door haar herhaalde voorstellen, die steeds van kracht blijven, om de bewapening internationaal met één derde te verminderen en de atoom-bom als wapen te verbieden.

Zij heeft hiervan het bewijs geleverd door haar bereidheid tot vreedzame internationale samenwerking en het aanbod van Stalin om met Truman door overleg alle geschillen uit de wereld te helpen.

Maar de Amerikaanse imperialisten en hun knechten willen geen vrede, doch oorlog!

Het in staat van ontbinding verkerende kapitalisme gaat een ontzettende crisis tegemoet. In Amerika, Italië, Frankrijk, West-Duitsland, België en ook Nederland telt men alweer de werklozen met miljoenen.

In het aangezicht van de crisis treden de kapitalisten van deze landen in het voetspoor van Hitler en zijn bereid zich hals-over-kop in de oorlogs-catastrophe te storten om hun winsten veilig te stellen ten koste van het bloed en de tranen der volkeren.

Nederlanders, dat nooit Wij willen geen oorlog!

DE GROTE MEERDERHEID VAN ONS VOLK IS NIET BEREID TE VECHTEN EN TE STERVEN VOOR DE AMERIKAANSE LUCHTBRUG IN BERLIJN OF DE AMERIKAANSE KAPITAALS-BELANGEN IN HET ROER-GEBIED OF IN AZIË!

Nederlandse mannen en vrouwen,

Reeds zijn duizenden militairen en burgers in Indonesië gevallen en verminkt voor belangen, die geen Nederlandse maar Amerikaanse belangen zijn.

In de breedste kringen van ons volk heerst rouw en onrust, om de dodenlijsten en de onzekerheid omtrent het lot van man of zoon, die door de regering-Drees reeds bijna drie jaren tot oorlogsdienst in de tropen werden gedwongen, in een bloedige en onrechtvaardige strijd tegen het voor zijn vrijheid strijdende Indonesische volk. Het Atlantische Pact wil de koloniale oorlog in Indonesië echter nog verder uitbreiden. **Het stelt de Nederlandse troepen ter beschikking van Amerika in geheel Azië!**

Het Atlantische Pact verscheurt het Handvest van de Verenigde Naties, waarvoor de volkeren in de Tweede wereldoorlog gevochten hebben, in de hoop dat het de laatste oorlog zou zijn. Het brengt ons volk aan de zijde van de oorlogsmisdadiger Krupp, de Portugese fascist Salazar en straks ook Franco, in de oorlog tegen de helden van Stalingrad! Maar de regering-Drees, geheel afhankelijk van Amerika, tekent dit Pact, zonder daartoe door het volk gemachtigd te zijn, steunende op een meerderheid in de Kamers, die onder geheel andere omstandigheden verkozen zijn.

Deze ondertekening kan voor U geen waarde hebben!

Het Nederlandse Volk moet opnieuw de gelegenheid krijgen zich uit te spreken.

Daartoe moeten de Kamers ontbonden worden en nieuwe verkiezingen worden uitgeschreven!

Het Atlantische Pact brengt verhoging van de militaire uitgaven, die reeds bijna de helft van de Rijksbegroting opslokken, met nieuwe honderdtallen millioenen gulden. Reeds is de uitbreiding van de jaarlijkse lichten voor leger en vloot met 10.000 man aangekondigd.

Vliegvelden en havens worden in ons land als militaire basis aan Amerika ter beschikking gesteld. Industrieën worden voor oorlogsproductie omgebouwd.

Ons land wordt tot een militair bruggehoofd van Amerika tegen de Sovjet-Unie en de volksdemocratische landen van Oost-Europa gemaakt!

En dat terwijl er geen geld is om in het tekort van 400.000 woningen te voorzien! En dat terwijl er geen cent gegeven wordt om het dalende levenspeil van arbeiders en overheids personeel tegen de toenemende duurte te beschermen!

De oorlog kan en moet vermeden worden!

Zonder het volk kan geen oorlog worden gevoerd. De Nederlandse arbeidersklasse zal nooit of te nimmer een aanval op de Sovjet-Unie of enig ander vredelievend land ondersteunen!

De krachten die de vrede willen zijn thans sterk genoeg om een herhaling van het avontuur van Hitler door Amerika doeltreffend te verhinderen.

Zij vormen een macht van millioenen en aan hun hoofd staan de communisten in de gehele wereld, bereid om tot het uiterste tegen de oorlogstokers te strijden, zoals zij tegen Hitler gestreden hebben.

Verenigt U voor de vrede!

Wat ook uw politieke of godsdienstige overtuiging zij, **DE VREDE GAAT BOVENAL!**

**ERKENT HET ATLANTISCHE OORLOGSPACT NIET! EIST NIEUWE VERKIEZINGEN!
STRIJDT TEGEN DE BEWAPENING EN UITBREIDING VAN DE WEERMAGT TEN BEHOEVE VAN AMERIKA EN ANDERE VREEMDE MOGENDHEDEN!**

AANVAARDT GEEN BEVELEN VAN VREEMDE GENERAALS!

ER UIT MET HEN, EN MET ALLEN DIE ONS VOLK ALS HUN KANONNENVOER NAAR DE SLAGVELDEN WILLEN STUREN!

STOPT DE KOLONIALE OORLOG IN INDONESIË!

DE TROEPEN TERUG EN GEEN TROEPEN OF OORLOGSTUIG ERHEEN!

EIST HOGERE LONEN EN LAGERE MILITAIRE UITGAVEN!

EIST DAT ER HUIZEN GEBOUWD WORDEN EN GEEN TANKS OF OORLOGSSCHEPEN!

VRIENDEN VAN DE VREDE, VERENIGT U TEGEN DE OORLOG!

DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND (DE WAARHEID)

Co 62111

Volgno.
18 MEI 1949
ACD/62352

No. P 461.

GEHEIM.

16 Mei 1949.

OP KAART
ACD/46
DAT: 8-1-51
PAR: RIT

Onderwerp: a.s. verkiezingen;
bloklijst te Borne.

Enschede

lijst

Co 62111

Ik heb de eer, Uedelgestrenge het volgende te berichten:

In aansluiting op hetgeen in mijn rapport No. R 136, ad. 14-4-49, handelende over een districtsconferentie der CPN, werd gezegd over het opstellen van een z.g. bloklijst te Borne, kunnen thans een aantal bijzonderheden worden vermeld, verkregen uit correspondentie van de secretaris van deze kiesvereniging met het districts-secretariaat der CPN te Enschede. Bedoelde bijzonderheden zijn vermeld op bijlage I dezes.

gbrngen in PD 7870
pbeand
pbeand

Uit deze correspondentie bleek, dat slechts door 2 van de kandidaten, genoemd aan het einde van bijlage I, een biografie t.b.v. het districts-secretariaat der CPN werd verstrekt, n.l. door J. Schepers en H.v.d.Velden (= Hendrik van der VELDEN, geb. 5-4-01 te Borne, textielarbeider, wonende te Borne, De Ruijterstraat 5). De biografie van Van der Velden wordt in afschrift als bijlage II hier bijgevoegd.

Het feit, dat J. Schepers zijn biografie had gesteld op papier met gedrukt hoofd van het dagblad "De Waarheid", duidt mogelijk op een optreden als correspondent voor dit blad.

Van de overige mannelijke kandidaten werd slechts een foto ingezonden met een korte aantekening, zoals aangegeven achter hun namen op bijlage I.

van cand

Van de kandidaten H.v.d.Velden, J. Pat, A. Bosma en J.L. Hilbrink wordt hierbij een afdruk van de door hen verstrekte foto's overgelegd.

attand!

De ID van de heer districts-commandant der rijkspolitie te Almelo zal dezerzijds met de inhoud van dit schrijven in kennis worden gesteld, met het verzoek, de personalia van de kandidaten en eventueel nader bekend geworden bijzonderheden aan U te berichten.

BORNE.

bij P. 461,
dd. 16-5-49.

Het programma waaraan de Kiesvereniging (Blokvorming) voor de a.s. Gemeenteraadsverkiezing wenscht deel te nemen.

- 1e. Aanschaffing van bouwmaterialen voor arbeiderswoningen en vordering van grote huizen. Snelle bevordering gewenscht.
- 2e. Herziening van de lonen van het Gemeentepersoneel.
- 3e. Tegen huurverhoging.
- 4e. Medezeggenschap van het Gemeentepersoneel bij het beheer en beleid van de Gemeentebedrijven enz.
- 5e. Verhoging van steun voor ouden van dagen en armlastigen.
- 6e. Financiële hulp aan in moeilijkheden verkerende kleine middenstanders en kleine boeren.
- 7e. Verbetering van de Volksgezondheid door krachtige bestrijding van de T.B.C. Systematische doorlichting van de gehele bevolking. Het verstrekken van versterkende middelen en hulp aan diegenen uit de werkende bevolking, die daarvoor in aanmerking komen. Op ruime schaal uitzending van kinderen naar herstellingsoorden en vacantiëkolonies. Bevordering van speeltuinen voor kinderen, met ondersteuning van Gemeentewege. Snelle bevordering van straten, wegen en riolering.
8. Bevordering van Openbaar Onderwijs.
- 9e. Kosteloze melkverstrekking op de lagere scholen. Kosteloze tandheelkundige verzorging voor de jeugd.
- 10e. Subsidies voor culturele instellingen en verlaging van gemakkelijksheidbelasting.

LIJST van kandidaten voor de z.g. blokklijst, waarmee de CPN te Borne, tezamen met andere uiterst links georiënteerden, uitkomt voor de verkiezingen van 22 Juni a.s. Deze opgaaft dateert van 13 Mei '49:

- | | |
|----------------------------------|----------------------------|
| 1. J. Schepers; | 5. W. Eising-Turksma; |
| 2. H.v.d.Velden; | 6. J.L. Hilbrink; |
| 3. A. Bosma ; J. Pat; | 7. A. Achterberg-Oldersma. |
| 4. A. Bosma ; | |

K. Rozema, die oorspronkelijk ook op deze lijst voorkwam, bedankte, evenals nog een persoon. In hun plaatsen werden vrouwen opgesteld, waarvan werd getuigd: "... zij zijn vooruitstrevend en komen op voor de belangen van de arbeidersklasse".

De secretaris van de Kiesvereniging-Blokklijst, J. Pat, Tichelweg 23 Borne, heeft, nadat besprekingen hadden plaats gevonden met de leiding van het district Twente der CPN, van elk der kandidaten een biografie met foto moeten opzenden aan het districts-secretariaat. Deze foto zou volgens de CPN bestemd zijn voor de verkiezingskrant.

J. Schepers is sinds 1933 lid van de CPN. Is lid van de gementeraad.

J.L. Hilbrink is vanaf de oprichting lid van de EVC en sinds 1946 lid van de CPN.

H.v.d.Velden was tot 1948 lid van de PvdA. Thans partijloos. Verklaart, zich als socialist niet te kunnen neerleggen bij de politiek van de PvdA.

A. Bosma is één van de oprichters van de EVC in Borne en voorzitter van de afdeling Bouwvakken der EVC.

J. Pat is vanaf oprichting lid van de EVC en bestuurslid afdeling Metaal.

VERBINDING No. 50.

No. R 152.

Enschede
B

Weekoverzicht.

47 / *8 p.m.*
11

11 November 1949.

VERTROUWELIJK.

keur.
Ⓚ

14 NOV. 1949
ACD *43642*

Ik heb de eer Uedelgestrenge hierbij te doen toekomen een verslag van de alhier op Dinsdag 8 November j.l. gehouden openbare vergadering van de C.P.N.

W.

VERSLAG van de op Dinsdag 8 November 1949 te Enschede gehouden openbare vergadering, belegd door de C.F.N., afdeling Enschede, ter herdenking van de November-revolutie 1917.

Aanwezig: plm. 300 personen.

Zaalcap.: 400 personen.

Entree: f 0.75 per persoon.

Stemming: enthousiast.

Sprekers: Hendrik BÖNHKE, 4-4-12, voorz. der verg.

Jan HAKEN, 13-10-12;

Johannes Hendrik TEIWES, 4-6-11;

Elisabeth CAPELLE, 13-1-28.

Medewerkenden: Zangkoor "Morgenrood", o.l.v. Jan LANDSTA
geb. 20-1-90.

"De dwaze zangers" (2 personen);

Wympje GRAMBERG-HOGENBERINK, 16-3-14, de-
clamatrice. *Hogenderink*

De bijeenkomst werd geopend door BÖNHKE.

Nadat het zangkoor "Morgenrood" enige nummers had gezongen en de aanwezigen staande de Internationale hadden gezongen, sprak de spreker van deze avond, Jan HAKEN, zijn rede uit.

De vraag of de communisten uiteindelijk de algehele overwinning zullen behalen, behoefde volgens spreker niet meer gesteld te worden. Wanneer men een blik over de wereld liet gaan, dan zouden voldoende bewijzen kunnen vinden, om deze vraag bevestigend te kunnen beantwoorden. Alleen de vraag wanneer de communisten zullen overwinnen, had nog recht van bestaan, doch niet lang meer.

"Binnen voor ons afzienbare tijd zijn wij aan de macht", aldus Jan HAKEN.

Tegenover de bewering van de anti-communistische lasteraars, dat ~~er~~ in de Sovjet Unie na de revolutie van 1917 geen menselijke vrijheden en waardigheden voor de individuen bestonden, wilde spreker de volgende feiten stellen:

In Amsterdam met zijn zogenaamd socialistische burgemeester zou maandelijks f 19.= per persoon voor de ouden van dagen in een zeker tehuis worden uitgetrokken, terwijl ^{voor} de ruige bloedhonden van de politie, die o.a. afgericht worden

om staaksters te lijf te gaan, maandelijks f 26.= per hond zou worden uitgetrokken.

"Is dat menselijke waardigheid en vrijheid?", vroeg spreker.

Een burgemeester in één van de grootste plaatsen van Nederland, die een ernstig misdrijf had gepleegd, werd in een sanatorium verpleegd, in plaats van in een gevangenis gezet.

Spreker vroeg: "Zijn dat menselijke rechten en waardigheden?"

In de Sovjet Unie zouden deze rotte plekken worden uitgesneden.

In Enschede werden 3 arbeiders, die opkwamen voor de belangen van enige stakende mede-arbeidsters, ontslagen door E. ter KUILE. In de Sovjet Unie zouden zich volgens spreker geen "Ter Kuile's" bevinden.

Over de devaluatie, de Indonesische kwestie en de R.T.C. sprekende, bracht hij geen nieuwe gezichtspunten naar voren, hoewel hij dikwijls door zijn scherpe ironie de lachlust van de aanwezigen opwekte.

Aan het slot van zijn betoog wekte hij op tot eenheid, om de vrede te bewaren. Hij bracht hierbij hulde aan de "helden van Schoonhoven" en hekelde het optreden tegen een aantal militairen, die met morele wapens, zoals de bedreiging met kerkerstraffen, naar de boot waren gesleept.

Indien het tot een oorlog zou komen, wat spreker niet hoopte, dan zou geen schuilplaats ter wereld te vinden zijn voor de kapitalistische oorlogsophitsers. "Hangen zullen ze", riep spreker met stemverheffing.

Gedurende zijn rede werd spreker herhaaldelijk door applaus onderbroken.

Na de pauze traden de hiervoren genoemde medewerkers beurtelings op en oogstten hierbij veel succes.

TEIWES, de politiek secretaris van het district Twenthe der C.P.N., sprak tot slot een propagandistisch woord voor het dagblad "De Waarheid". Hij uitte felle critiek tegen leden van het Katholiek Jongerenverbond, die tijdens de onlangs in Enschede gehouden winkelweek diverse zakenlieden zodanig hadden bewerkt met bedreigingen, dat zij geen advertenties in "De Waarheid" hadden durven plaatsen en de reeds toegezegde advertenties hadden ingetrokken.

*De proletariaat
in het land ver-
rekenen zich niet.*

XIXI
Spreker riep vervolgens zijn "partijgenoten" Jan Hendrik SPEEK, geb. 28-11-02, en Theodorus Antonius Alphons BORN, geb. 11-12-24, op het podium en bracht hen hulde voor het feit, dat zij respectievelijk 11 en 10 abonnees op "De Waarheid" hadden geworven.

SPEEK ontving hiervoor een horloge, terwijl BORN een tweetal boeken werd aangeboden.

Tijdens het amusementsprogramma collecteerden 2 staaksters van E. ter KUILE, n.l. E.CAPELLE voornoemd en Christina BOMERT, geb. 22-4-17 te Enschede, respectievelijk voorzitter en penningmeesteresse van het stakingscomité, met steunkijsten in de zaal.

Voordat BÖNHKE de vergadering sloot bracht E.CAPELLE de aanwezigen dank voor de f 22.= die waren ontvangen.

Bij de uitgang werd een collecte gehouden ten behoeve van het P.P.P.-fonds, welke collecte door TEIWES was aanbevolen.

In de zaal waren spandoeken met de leuzen "Met de Sovjet-Unie voor de vrede", "Steunt en werft voor De Waarheid" en "Vrijheid" opgehangen. Op het podium waren twee massale foto's van Lenin en Stalin, alsmede een kleinere foto van Karl Marx geplaatst.

Voor de aanvang van de vergadering werd gecolpporteerd met het A.N.J.V.-orgaan "Een", het orgaan "Für dauerhaften Frieden, für Volksdemokratie", dd. 21-10-49 (waarvan één exemplaar aan de heer P. is overhandigd) en oudere communistische brochures.

g
1/31?

w.

GEHEIM

Weekoverzicht.

49/49

SPN

Verbinding: no.46.
No. 4618.

Onderwerp: Openbare vergadering van de
C.P.N., afdeling Deventer.

Datum: 19 November 1949.

23 NOV. 1949

ACD/74518

Datum van ontvangst bericht:

Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar.

Waardering bericht: zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan: dhr. Procureur Generaal fgd. Directeur v. Politie
te Arnhem.

Medewerkende instanties:

Ondernomen actie:

Deventer

Ik heb de eer U te berichten dat door de afdeling Deventer van de C.P.N. ("De Waarheid"), op Vrijdag, 18 November 1949, in het gebouw "Het Hoekhuis", aan de Brink alhier, een openbare vergadering werd gehouden, welke bezocht werd door ongeveer 40 personen, bij een zaalcapaciteit van ongeveer 60 zitplaatsen. De vergadering, welke als revolutie-herdenking was aangekondigd, was voor iedereen vrij toegankelijk. Sprekers waren: Marinus DITZEL, geboren te Deventer, 3-7-1914, winkelbediende, wonende alhier, Bloemstraat no.77 en Gerardus MAAS, geboren te Zaandam, 17-8-1913, leider van de communistische fractie in de Zaandamse gemeenteraad, wonende te Zaandam. Medewerkers waren: een A.N.J.V.-toneelgroep o.l.v. Andries HENDRIKS, geboren te Deventer, 2-10-1924, auto-monteur, wonende alhier, Dapperstraat 17; Daniel POELDER, geboren te Deventer, 26-5-1921, musicus, wonende alhier, Bellendonkplein 14 (viool); Petrus POELDER, geboren te Deventer, 17-2-1884, dansonderwijzer, wonende alhier, Parallelweg 23 (piano); Johanna Catharina DRECKSCHMIDT-SMIT, geboren te Amsterdam, 19-11-1902, wonende te Arnhem (piano) en zekere heer MEEBERG of MEEUWBERG, eveneens wonende te Arnhem. De beide laatsten werden voorgesteld als het Arnhemse duo, leden van de C.P.N. De bijeenkomst werd geopend door DITZEL, die opmerkte dat de bijeenkomst een bont karakter zou dragen, doch dat het accent gelegd moest worden op de herdenking van de revolutie, welke 32 jaar geleden in Rusland plaats vond. Nadat het "Arnhemse duo" enige muziekstukken van goed gehalte ten gehore had gebracht, arriveerde MAAS, die terstond het woord kreeg en een langdurige redevoering hield, waarin hij de toestanden in de Sovjet-Unie schetste, deze vergeleek met die in Nederland en de U.S.A. en vervolgens op de gebruikelijke wijze sprak over Indonesië en de R.T.C. Uitvoerig lichtte hij de communistische overwinning in China toe, waarin hij een steeds sterker worden van de vredes machten zag. Zijn rede bracht geen nieuwe gezichtspunten naar voren. Onmiddellijk na het uitspreken van zijn rede vertrok hij, naar men mededeelde naar Amsterdam. Hierna werd gepauzeerd. Na het weder optreden van het Arnhems duo sprak DITZEL over de te voeren propaganda voor het blad "De Waarheid" en hij wekte de aanwezigen op elke Zaterdag een uur te colporteren met dat blad, teneinde de brede massa met de inhoud ervan bekend te maken. Op zijn initiatief werd terstond een collecte onder de aanwezigen gehouden voor het "P.P.P.-fonds", welke naar schatting niet meer dan f 10.- opbracht. Vervolgens speelde de A.N.J.V.-groep een tweetal korte toneelstukjes met een politieke inslag, getiteld "Het opstel" en "De vreemdeling", kort toegelicht door HENDRIKS. Na het optreden van het ensemble POELDER sloot DITZEL te 23.15 uur de bijeenkomst en zongen de aanwezigen staande de "Internationale". De bijeenkomst had een ordelijk verloop, er heerste een geanimeerde stemming en de sprekers verwierven een krachtig applaus.

EINDE.

binding: No.46.

DIENSTGEHEIM.

Weekoverzicht 20/50

6.151
05.46

No.1880

Datum: 28 April 1950.

Onderwerp: Vergaderingen in de open
lucht, van de C.P.N.,
afdeling Deventer.

OP KAART
ACD/46
DAT: 9/1/50
PAR: 2

6.151
05.46
4 MEI 1950
CD/ 04035

Datum van ontvangst bericht:

Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar.

Waardering bericht: zeer betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: dhr. Procureur Generaal fgd. Directeur van Politie
te Arnhem.

Ondernomen actie:

Medewerkende instanties:

Deventer

*Nicolaas
29-1-1894
op 6 okt.*

- Ik heb de eer U te berichten, dat door de afdeling Deventer van de C.P.N. een propaganda-actie is gevoerd voor de verkiezing van de Provinciale Staten, waarbij te Deventer tien vergaderingen in de open lucht werden gehouden.
- X1 Hierbij traden als sprekers op: Martinus POTHOVEN, geboren te Apeldoorn op 2 April 1924, van beroep kantoorbediende, wonende te Deventer IJsselstraat 10; Helena Reina Edeline VELLEMAN, geboren te Wieringen op 6 Februari 1901, echtgenote van C.J. Rijpma, wonende te Deventer Cartesiusstraat 23; Tjalle JAGER, geboren te Steenwijkerwold op 7 December 1914, van beroep metselaar, wonende te Deventer Vechtstraat 23; Marinus DITZEL, geboren te Deventer op 3 Juli 1914, inspecteur van een levensverzekeringsmaatschappij, wonende te Deventer Bloemstraat 77;
- X1 Eddy NIEUWENHUIS, wonende te Zutphen, lid van het districtsbestuur der C.P.N. en een C.P.N.-lid uit Vorden, genaamd Jaap HUISMAN. De vergaderingen vonden plaats op 17, 18, 19, 24 en 25 April 1950, dus twee vergaderingen per avond. Het gesproken woord werd door middel van een microfoon met luidspreker versterkt, waarbij gebruik werd gemaakt van een luxe-auto, gekenmerkt M-75756. Bij onderzoek is gebleken, dat bedoeld letter en nummer werd afgegeven aan A. BROIJL, wonende te Gorsse, Groenestraat 0 56.

De 1e vergadering, in de Sloetstraat alhier, werd bijgewoond door ongeveer 20 volwassenen en een groot aantal kinderen. Er heerste een lauwe, weinig geïnteresseerde, stemming en er werd slechts door een vijftal personen na de redevoeringen geapplaudisseerd. Mevrouw RIJPMAN-VELLEMAN, ingeleid door POTHOVEN, toonde eerst op vage wijze de plaats van de Provinciale Staten ten opzichte van gemeenteraad en regering aan en omschreef in het kort waarom volgens haar mening een sterke vertegenwoordiging van de C.P.N. in de Provinciale Staten van belang was. Zij beschuldigde de regering van oorlogspolitiek en het verwekken van een oorlogspsychose, waarbij zij als bewijs van haar beweringen de conferenties te 's-Gravenhage van de generaals der landen, aangesloten bij het Atlantisch Pact, en de wapenleveranties aan de Europese landen aanvoerde. Zij legde de nadruk op de vredeswil van de arbeidende klasse, welke wil slechts door de C.P.N. zou worden uitgedragen, zodat men, als men de vrede wil, zijn stem op de C.P.N. behoort uit te brengen. De volgende spreker, JAGER, constateerde, dat de werkeloosheid in ons land hand over hand toeneemt en noemde cijfers betreffende de werkeloosheid in de U.S.A. Hij bracht de werkeloosheid in de Westerse landen in verband met het Marshall-plan. Beide sprekers doorspekten hun redevoeringen met de bekende communistische frasen.

De 2e vergadering, in de Adelaarstraat alhier, werd bijgewoond door ongeveer 75 volwassenen en een aantal kinderen. De stemming was gelijk aan die van de vorige vergadering. Er werd niet geapplaudisseerd. Dezelfde sprekers voerden het woord en roerden in enigszins andere bewoordingen dezelfde thema's aan.

De 3e vergadering, aan het Muggeplein alhier, werd door ongeveer 25 personen bijgewoond. De sprekers, T. JAGER en M. POTHOVEN, voerden het woord over dezelfde onderwerpen als op vergadering no. 1. Geen applaus.-----

De 4e vergadering werd gehouden aan het G. ter Borchplein alhier. Ongeveer 60 toehoorders, verder alles zoals bij vergadering no. 3.-----

De 5e vergadering, in de Randerstraat alhier, werd door ongeveer 75 personen bijgewoond. Geen applaus, weinig interesse. Na aankondiging door POTHOVEN gaf mevrouw RIJPMAN-VELLEMAN een korte omschrijving van de door de regering gevolgde oorlogspolitiek, welke tot uiting komt in de wapenleveranties en in het feit, dat er geen geld beschikbaar is voor de bouw van scholen, zwembaden, enz. De door de regering gevoerde politiek zou volgens spreekster verlaging van de levensstandaard en algemeene armoede van de werkende klasse ten gevolge hebben. Zij wees op de vredelievende politiek van de U.S.S.R. en verklaarde, dat men, door te stemmen op de lijst van de communisten en partijlozen steun zou geven aan een werkelijke vredespolitiek. NIEUWENHUIS, hierna het woord voerende, richtte in zijn rede een aanval op de P.v.d.A. en haar bestuurders. De regering en de P.v.d.A. noemden de C.P.N. de partij, welke de chaos wil. Volgens deze heren is het chaos wanneer de arbeider een beter loon krijgt, wanneer men de vrede wil bewaren, enz. De communisten daarentegen vinden het chaos wanneer er werkeloosheid heerst en het kostelijk voedsel, zoals groenten, bij hopen op de mestvaalt wordt geworpen. Ook spreker zag in de U.S.S.R. een bolwerk voor de vrede, en zei: "Noem mij een land, dat sinds de revolutie in de Sowjet-Unie door deze Unie van ware Socialisten van de daad is aangevallen". Spreker meende, dat men op deze vraag geen land kon opnoemen. Ook hij eindigde met de aanbeveling van de lijst van communisten en partijlozen.-----

Op de 6e vergadering, in de 2e Kruisstraat alhier, waren ongeveer 35 personen aanwezig. Geen applaus, weinig geïnteresseerde stemming. Hier was de eerste spreker Jaap HUISMAN, die werd aangekondigd als een Christen, die tot het communisme was gekomen. Inleider was wederom M. POTHOVEN. HUISMAN bracht het niet verder dan enige onsamenhangende, slecht verstaanbare woorden, waarmede hij tot uiting bracht, dat hij ondanks het advies van zijn predikant tot de C.P.N. was toegetreden en dat het hem daarbij uitstekend beviel. NIEUWENHUIS hield hierna eenzelfde redevoering als bij vergadering no. 5.-----

De 7e vergadering werd gehouden aan het Hoornwerkplein alhier. Aanwezig waren ongeveer 35 toehoorders. De stemming was lauw, geen applaus.-----

De 8e vergadering werd gehouden aan het Bellendonkplein alhier. Aanwezig waren ongeveer 50 toehoorders, de stemming was lauw, geen applaus. Op beide vergaderingen voerde NIEUWENHUIS, na inleiding door M. POTHOVEN, het woord. Zijn redevoeringen hadden dezelfde inhoud als op de 5e vergadering.-----

De 9e vergadering werd bijgewoond door ongeveer 6 personen, allen partijgenoten. Enige buurtbewoners, (3 à 4 personen) kwamen aan de deur van hun woning. De stemming was matig, geen applaus. T. JAGER, ingeleid door M. POTHOVEN, viel de K.V.P. en de P.v.d.A. aan en trok een vergelijking tussen de kapitalistische politiek van voor 1940 en die van na 1945. Volgens hem bracht de kapitalistische politiek van tegenwoordig dezelfde consequenties als voor 1940 n.l. werkeloosheid, armoede, voedselverniëting, enz. Verder gaf hij de bekende communistische visie weer op het Atlantisch Pact en de uitwerking daarvan.-----

De 10e vergadering werd gehouden aan de Spaarpotstraat alhier. Een tiental personen hoorde hier met matige interesse (één hunner applaudisseerde) de rede van T. JAGER aan, welke nagenoeg gelijklopend was aan die van de vorige vergadering. Hier werd hij ingeleid door M. DITZEL, die ook nog een korte na-

(aan de Rijnstr.
alhier,

3.

beschouwing gaf en de toehoorders opwekte om de strijd van de communisten, welke zwaar, doch goed was, te steunen door hun stem op deze partij uit te brengen.-----

Tijdens de vergaderingen werd dikwijls gecolporteerd met "Verenigd Verzet" en met "De Waarheid". Beide bladen vonden een zeer geringe aftrek.-----

Wanordelijkheden deden zich gedurende de vergaderingen niet voor.-----

EINDE.

's-Gravenhage, 23 Mei 1950

No.: B 84835

Ond.: J. Huisman en
A. Broyl.

n.a.v. schr. van Deventer 84835 z.Co

DIENSTGEHEIM

IIIg/h 3

UITGEBOKT

Volgens een ontvangen mededeling werd in een open-
lucht-verkiezingsvergadering, die te Deventer door de
C.P.N. werd gehouden o.a. het woord gevoerd door zekere
Jaap HUISMAN, wonende te Vorden. Het gesproken woord werd
door middel van een microfoon met luidspreker versterkt,
waarbij gebruik werd gemaakt van een luxe-auto gekenmerkt
M-75756, welke zou toebehoren aan A. BROYL, Groenstraat
D,56 te Gorssel.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen
stellen met de personalia, politieke antecedenten en
verder van belang zijnde gegevens betreffende beide voor-
noemde personen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J
J
J. G. Crabbendam

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te
APELDOORN.

a 86986

VERBINDING No. 50.

No. 1073.

Onderwerp: 1 Mei-viering-CPN.

one sheet

WEEKOVERZICHT 20/50
s.p.k.

3 Mei 1950

OP KAART
ACD/46
DAT: 12/6/50
PAR: 100

DIENSTGEHEIM.

Handwritten mark

6.157 00.495
5 MEI 1950
ACD/ 1073

84904

Ik heb de eer, Uedelgestrenge hierbij een ver-
slag te doen toekomen van de viering van de 1e Mei
1950 door de CPN in deze gemeente.

Ter gelegenheid van deze dag was aan de CPN ver-
gunning verleend tot het houden van een optocht en
een openlucht-bijeenkomst. Deze hadden een ordelijk
verloop.

W.

Onderwerp: 1 Mei-viering-CPN.

DIENSTGEHEIM.V E R S L A Gvan de 1 Mei - viering van de CPN te Enschede, op 1-5-1950.

1787
 1236
 1776
 8703
 Het "Enschedese 1 Mei-Comité", dat de viering voorbereide, was blijkens een uitgegeven pamflet als volgt samengesteld:
 K. X Wouter VEENVLIET (19-7-18); Hendrikus Gerhardus BIJKERK
 X (8-10-23); Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95); Gerritdina Jacoba
 X IJSPEERD-Schukkink (18-9-13); Annigje BÖNHKE-Bolleman (19-4-
 X -17); Teunis STUIVENBERG (30-8-16); Roelof ter HORST (25-7-13)
 + - Jan BARELDS (16-8-08), alsmede een zekere S.HUISKES en een
 X zekere K. HENDRIKS, van welke personen de personalia nog niet konden worden vastgesteld.

1. Herdenking op begraafplaats.

Te 7.00. uur trok een stoet van ca. 50 personen vanaf het verzamelpunt voor het plaatselijk EVC-bureau naar de graven van een tweetal in de laatste oorlog omgekomen communisten.

Op de begraafplaats was het aantal deelnemers aan de herdenking aangegroeid tot ca. 80 personen. Nadat een zeer kort woord was gesproken door Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95), zong het CPN-zangkoor "Morgenrood" enige liederen. Evenals bij deze herdenking in voorgaande jaren, werd door spreker de belofte afgelegd, de geest van de in de strijd tegen het fascisme gevallen makers voort te werken voor de bevrijding van de arbeidersklasse. Het geheel had een zeer ordelijk verloop.

2. Kinderfeest.

Door het ANJV was enige tijd tevoren vergunning gevraagd en verkregen voor het houden van een collecte ten behoeve van dit feest. In de vergunning was o.m. de beperkende bepaling opgenomen, dat slechts bij leden, sympathiserenden en CPN-ers mocht worden gecollecteerd. Medegedeeld werd, dat de NVB haar medewerking verleende bij de organisatie van dit feest.

Te 13.00 uur werd in optocht, voorafgegaan door een praalwagen, waarop een Mei-koningin en de leuzen "Vrede en Brood" en "Leve de eerste Mei", vanuit het stadscentrum naar een zaal gemarcheerd. De plaatselijke kopstukken van de CPN waren allen aanwezig bij deze optocht. Ca. 150 kinderen namen hieraan deel. In de zaal werd o.m. een film gedraaid en werden versnaperingen uitgedeeld. In "De Waarheid" van 18-4-50 werden een aantal adressen voor aanmelding tot deelneming aan dit feest vermeld. Op deze adressen wonen de volgende personen:

✓ LIPPINKHOF + Jan BARELDS (16-8-08); Frederik Harmen (17-1-18); Jacob v
 X X BRUNING (26-7-14); Hendrikus VOORS (19-1-07); Gerritdina Ja-
 X X coba IJSPEERD-Schukkink (18-9-13); Klaas Johann de JONG
 X X (26-5-14); Albert ten DONKELAAR (1-7-95); Hendrik HENGEVELD
 X X (25-7-01); Christiaan AGTERHUIS (13-1-98); Jan SCHURINK
 X X 14-1-31); Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95); Alle KASPERS 11522
 (12-8-09);

11264 3965
 XI XI (12-8-09); Willem Arend REE (15-2-08); Elisabeth CAPELLE
 XI XI (13-1-28); Johanna Geertruida WOOLDRIK-Amelink (18-5-04);
 XI XI Gerard WISSELO (9-2-02); Hendrik BÖNNHKE (4-4-12) Franz Hein-
 XI XI rich HUISKES (12-4-07); Jan Hendrik SPEEK (28-11-02); E.V.C.-
 bureau. Voorts een tweetal adressen die tot op heden bij de
 I.D. niet bekend waren. Naar de bewoners hiervan zal een on-
 derzoek worden ingesteld. Het resultaat hiervan zal te zijner
 tijd worden bericht.

11057.
 3. Optocht en Meeting.

In de avonduren werd een optocht gehouden waaraan 178
 personen deelnamen, waarbij niet inbegrepen het muziekkorps
 "Kunst naar Kracht" uit Glanerbrug. Hieronder bevonden zich
 ca. 15 deelnemers uit Losser/Overdinkel.

Er werd een drietal praalwagens meegevoerd, voorstellende
 a. de Mei-koningin; opschriften als bij punt 2; kinderfeest;
 b. de aankomst van wapenen en munitie per schip. Een figuur,
 voorstellende Uncle Sam, bood speelgoed aan aan enige kinde-
 ren, terwijl hij een atoombom achter zijn rug hield. Een jonge
 vrouw (Elisabeth CAPELLE, geb. 13-1-28) wees dit speelgoed van
 de hand; opschriften: "Vrede en Brood", "Wij geven onze kinde-
 ren nooit voor een derde wereldoorlog", "Op naar de tweede 5%!"
 c. een ANJV-kampeergroep; opschriften: "Wij eisen drie weken
 vakantie."

Opgemerkt werden in de stoet groepen van de NVB en van
 het ANJV.

Overigens werden in de stoet diverse leuzen meegevoerd,
 welke gedurende de laatste tijd op vergaderingen werden ge-
 bruikt.

Aan het hoofd liepen 6 personen, die 2 aan 2 respectie-
 velijk rode, witte en blauwe vlaggen droegen.

Na de tocht door een gedeelte van de stad, werd de stoet
 op het terrein van de meeting ontbonden waarna de eigenlijke
 meeting direct een aanvang nam.

Aanwezig : maximaal 1000 personen, waaronder vele nieuwsgie-
 rigen.

Sprekers : Wouter VEENVLIET (19-7-18), voorzitter.
 Fred SCHOONENBERG, lid 1e kamer.
 Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95).

Medewerkende muziekereniging "Kunst naar Kracht";
 zangvereniging "Morgenrood" onder leiding van
 Johannes Hendrikus ALINK (12-3-16).

Veenvliet sprak een kort openingswoord. Op zijn verzoek
 werd begonnen met het zingen van de Internationale.

Fred Schoonenberg sprak een rede uit van ongeveer een
 uur. Hieruit zij het volgende vermeld:

De 1 Mei-viering vond plaats door miljoenen over de ge-
 hele wereld. Ook de Vorfinks etc. deden eraan mee. Voor dit
 soort lieden was het echter niet een viering voor en met de
 "arbeiders", maar met de bedoeling om het kapitalisme te steu-
 nen en dus de brandkasten van de heren kapitalisten te vullen.
 Dit bleek wel het allerduidelijkste uit het feit dat Vorrink,
 tegelijk met Van Lienden van het NVV en een A.R.-man en andere
 vertegenwoordigers van de kapitalistische partijen, tot ridder
 in de Orde van de Nederlandse Leeuw was geslagen. Zo ook Jonk-
 heer van der Goes Van Naters, die trouwens al van adel was.
 Hieruit bleek toch wel zonneklaar dat deze heren, die zich
 arbeidersvertegenwoordigers noemden, aan de zijde van de
 bourgeoisie stonden.

In de P.v.d.A. werd veel gesproken over het "vruchtdragende" radiodebat met een VVD-er!

De ridders zaten thans wel hoog te paard, doch het ware socialisme zou binnen niet al te lange tijd zegevieren en met dergelijke lieden afrekenen en hen maken tot ridders te voet. Spreker gebruikte termen als "vernietigen", "vermorzelen" en "vergruizelen" van deze tegenstanders.

Er waren op die avond in Enschede twee optochten gehouden, n.l. van de P.v.d.A. en deze van de CPN. Het moest zó zijn, dat deze groepen samen marcheerden, samen pal stonden voor hun belangen, samen de heren kapitalisten in Nederland een halt toeriepen.

De textielarbeiders van Enschede moesten in de bedrijven als één man, als EVC-er, NVV-er en gelovige op de bres staan in de strijd tegen de aankomende verslechtingen. Dat die komen zouden, was zeker!

"Over de hoofden heen van U allen", aldus spreker, "richt ik mij tot de kameraden van de P.v.d.A., - want wij beschouwen U nog steeds als onze kameraden - en ik vraag U: "Ziet gij dan nu nog niet, waarheen Uw leiders U voeren?"

De minister Joris in 't VELD, de man van de huizenbouw, was pas teruggekeerd uit Amerika. Hij had daar zijn orders ontvangen, om inplaats van huizen binnenkort bunkers te gaan bouwen.

SCHOKKING had zijn oorlogsbegroting maar weer ingetrokken om een nieuwe te kunnen maken.

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek waren de kosten van het levensonderhoud sinds de devaluatie met 10% gestegen. Steunend op de gegevens van de Nederlandse huismoeders - en wie zouden het beter weten? - kon men tot de conclusie komen, dat dit 15% moest zijn.

HOLTROP van de Nederlandse Bank, diede laatste devaluatie had voorspeld, had kortgeleden te kennen gegeven dat een nieuwe devaluatie niet uitgesloten was. En ongetwijfeld zou hij, evenals de eerste maal, ook thans gelijk krijgen.

Al deze dingen hadden de Vorrinks bewaard tot na de verkiezingen.

Het was bekend geworden dat in een geheime zitting van de Noorse regering was besloten om aan Amerika te vragen, asjeblijft geen oorlogsmateriaal te sturen, zulks in verband met de financiële toestand van het land.

Al deze "zegeningen" bracht het Marshall-plan.

Er was gesproken over "wegvagen" van de communisten. DREES had gezegd dat in een land, waar werkelijk vrije verkiezingen werden gehouden, de communisten werden weggevaagd. Hoe dan nu in Nederland bij de laatste verkiezingen? Bovendien waren deze verkiezingen niet vrij geweest! Immers: aan de andere partijen stonden alle middelen ter beschikking om een intense hetze-campagne tegen de CPN te voeren. Daarin waren zij alle één! Door hun radio, hun pers, hun broodroof zonodig, voerden zij hun anti-CPN propaganda.

De CPN en met haar de "arbeiders" en de kleine middenstand hadden echter de toekomst in hun hand.

De Truman-knechten zeiden dat het nodig was, West-Europa te bewapenen om een aanvalsoorlog van Rusland te kunnen weerstaan. Als Rusland inderdaad van plan was, West-Europa aan te vallen, zou het dit reeds hebben gedaan, nu West-Europa zo zwak was. En bovendien: de Amerikanen voelden zich immers zo veilig met hun atoombom! Een paar bommetjes hier en daar en het gehele Russische gevaar zou immers bezworen zijn! Daarom was het duidelijk, dat deze wapenen dienden voor een aanvalsoorlog.

Had men er van gehoord dat een Russisch vliegtuig vele kilometers op Amerikaans grondgebied was binnengevlogen of had een Amerikaans goestel het grondgebied van Sovjet-Letland geschonden?

Was het Rusland, dat West-Duitsland opnieuw wilde bewapenen ? Dat met behulp van de Ruhr-magnaten, die eens Hitler in het zadel hielpen, nu een nieuwe Deutsche Wehrmacht wilde opbouwen ? Was het Rusland, dat op Malakka de vrijheidsstrijder met tanks onderdrukte of dat Nederland bevel gaf, de koloniale oorlog in Indonesië te voeren ? Voormalige nazi-leiders als GUDERIAN e.a., die dank zij Amerika de strop ontliepen, zouden een nieuwe SS en Gestapo opbouwen. Met deze fascistten nu, wilden de Vorrinks en hun rotgenoten verbroedering !

Rusland was zeer zeker niet agressief. De arbeidsproductiviteit was daar reeds enorm veel hoger dan voor de oorlog. Reeds drie keer had daar een prijsverlaging kunnen plaats vinden, waardoor o.a. in de eerste vier maanden van dit jaar de prijzen met 25% waren gedaald. In Maart 1950 was in dat land de schoenenverkoop in vergelijking met Februari 1950 verdubbeld.

Spreker somde verder gedurende minstens een kwartier de vele voordelen van het Sovjet-regiem voor het Russische volk op en besloot zijn rede met: "Leve de eerste Mei ! Leve het socialisme !"

Het zangkoor "Morgenrood" bracht hierna enige nummers ten gehore.

ALDENKAMP herinnerde aan de 1 Mei-viering in 1940, toen o.a. pgt.Louis de VISSER er nog aan kon deelnemen. Dit was vlak voor de wereldoorlog. Thans maakten de kapitalisten zich op, een nieuwe wereldoorlog te ontketenen. De vredeskrachten moesten dit met alle hun ten dienste staande middelen verhinderen. Spreker wekte de aanwezigen op, aan de te houden collectie naar vermogen bij te dragen.

VEENVLIET sprak een kort slotwoord.

In "De Waarheid" van 2-5-50 werd een kort verslag gegeven van deze optocht en deze meeting. Het blad presteerde het, te spreken van: "een stoet van 4000 betogers", die door Enschede zou zijn getrokken naar het terrein van de meeting.

Zoals hiervoor vermeld, bedroeg dit aantal ten hoogste 200, terwijl op en rondom het terrein van de meeting maximaal 1000 personen aanwezig waren.

Rp. no. 1803, Dienstgeheim.

Onderwerp: Inlichtingen (Diversen).

Antw. op : Uw schrijven d.d. 23 Mei 1950, no.84835, Dienstgeheim.

6.151
05.41
0698
27071
9 JUNI 1950

OP KAART
ACD/
DAI: 5/1/50
PAR: ER

In antwoord op Uw hierboven aangehaald schrijven en in aansluiting op het gestelde, onder "TWELLO, gemeente Voorst" op de 2de bladzijde van mijn schrijven d.d. 30 April 1950, no.1600.b., met als onderwerp "Verkiezingspropaganda", moge ik U berichten dat bij onderzoek het volgende is gebleken.

Zoals ik reeds in mijn hierboven aangehaald schrijven berichtte, werd op 22 April j.l. in de gemeente Voorst door G.v.d.Vegt, geb. 15-10-12, verkiezingspropaganda gemaakt, waarbij het gesproken woord door middel van een microfoon met luidspreker verstrekt, werd weergegeven en welke voorwerpen waren geplaatst op een luxe auto voorzien van het kenteken M-75756, afgegeven aan A.BROYL, wonende te Gorssel, Groenestraat G.56.

Deze is genaamd Antonij BROIJL, geboren te Warnsveld 6 Februari 1891, van beroep auto-handelaar, wonende te Gorssel, Groenestraat G.56. Broijl voornoemd exploiteert te Gorssel een taxi-bedrijf en is eigenaar en houder van een vierwielig motorrijtuig, voorzien van het kenteken M-75756. Zowel op politiek als crimineel gebied staat hij te Gorssel gunstig bekend. Hij is Ned. Herv. en een onregelmatig kerkganger. Zeer vermoedelijk is hij de politieke richting van de Partij van de Arbeid toegedaan.

Voorwat betreft het gebruiken van zijn auto voor communistische verkiezingspropaganda het volgende.

Op 20 April j.l. werd door hem per auto een politieambtenaar vervoerd van Gorssel naar Deventer en terug. Toen ze in Deventer reden, had Broijl opgemerkt: "Kijk, daar rijdt mijn auto met een communist aan het stuur. Deze auto heb ik verhuurd aan Regterschot uit Twello, doch nu ik merk dat hij hem onder-verhuurt, wil ik de auto onverwijld terug hebben."

Na de verkiezing, toen bedoelde politieambtenaar wederom naar Deventer moest worden vervoerd (het betrof hier een ambtenaar die voor onderzoek naar het ziekenhuis te Deventer moest worden vervoerd) had deze gevraagd hoe of het met bedoelde auto was afgelopen, waarop Broijl ongeveer als volgt had verklaard:

"Ik had bedoelde auto voor zes weken verhuurd aan Regterschot uit Twello. Toen ik had gezien dat een communist uit Zutphen met mijn auto te Deventer reed, heb ik Regterschot onverwijld medegedeeld dat ik mijn auto terug wilde hebben, omdat ik niet wenste dat hij die onververhuurde aan een communist. Regterschot had daarop te kennen gegeven dat "verhuur - verhuur "was en hij de auto niet eerder terug zou bezorgen dan in de avond van 26 April (na afloop van de verkiezingen).

"Inderdaad, zo vervolgde Broijl, kwam in de late avond van 26 April een mij van aanzien bekende communist uit Zutphen met mijn auto aan mijn woning. Daar het inmiddels reeds zo laat was geworden dat de autobussen niet meer liepen, zo verzocht bedoelde communist hem naar zijn woning in Zutphen te brengen. Dit heb ik, zo deelde Broijl mede, gedaan en ik heb hem in de Halve Maanstraat op no. 50 afgezet, waarbij bedoelde communist mededeelde dat ik de rekening voor dit ritje maar moest indienen bij Koning in Eefde." Tot zover de mededeling van Broijl.

De hier genoemde Koning is de bij Uw dienst wel bekende H.F.Koning geb. 27-11-1917, wonende te Eefde, gemeente Gorssel.

De onbekende communist, die de hier bedoelde geluidswagen heeft bestuurd en die door Broijl in de avond van 26 April j.l. van Gorssel naar zijn woning te Zutphen ~~heeft~~ vervoerd, is genaamd Karel Justinus BAMMENS, geboren te Rotterdam, 9 September 1913, van beroep schilder, ongehuwd, wonende te Zutphen, Halve Maanstraat 50.

Omtrent hem is bij de betreffende Dienst te Zutphen bekend dat hij geabonneerd is op het communistisch dagblad "De WAARHEID" en een vrij geregeld bezoeker is van de door de C.P.N. te Zutphen belegde vergaderingen. Aldaar trad hij als chauffeur op, toen met

/is

816

behulp van de hiervoren bedoelde auto M-75756 te Zutphen in de maand April j.l. verkiezingspropaganda werd gemaakt. Zeer vermoedelijk was hij ook chauffeur van bedoelde geluidswagen, toen daarmede te Deventer en in de gemeente Voorst verkiezingspropaganda is gemaakt.

Regterschot uit Twello, die bedoelde auto van Broijl heeft gehuurd, is genaamd Lammert Jan REGTERSCHOT, geboren te Deventer 14 April 1904, van beroep garagehouder, wonende te Twello, Rijksstraatweg J.426, gemeente Voorst.

Omtrent hem is reeds gerapporteerd bij mijn schrijven van 24 Juni 1949, onder no. 916, Geheim, als antwoord op Uw schrijven d.d. 11 Mei 1949, no. Dis. R.4879, Zeer Geheim.

Bij het ingestelde onderzoek, neergelegd in aangehaald schrijven, is gebleken dat bij de in 1949 gehouden verkiezingen voor gemeenteraadsleden, in de gemeente Voorst en Zutphen gebruik is gemaakt van een geluidswagen (personenauto) voorzien van het kenteken, hetwelk aan Regterschot voornoemd was afgegeven.

Hieruit blijkt dus dat hij niet alleen in het jaar 1949, doch ook in het jaar 1950 de C.P.N. behulpzaam is geweest bij het maken van verkiezingspropaganda, door het verstrekken van een auto waarop een geluidsinstallatie was gemonteerd.

Regterschot voornoemd is gehuwd met Egberdina SCHOLTEN, geboren te Voorst 28 Mei 1903. Uit dit huwelijk is één kind geboren, t.w. Willemina Hendrika Gerritje REGTERSCHOT, geboren te Voorst 14 Maart 1931, inwonende bij haar ouders te Twello, J.426.

De in Uw aangehaald schrijven bedoelde Jaap HUISMAN, wonende te Vorden, is genaamd Nicolaas HUISMAN, geboren te Opsterland 29 Januari 1894, van beroep huisknecht-chauffeur, wonende te Vorden, Zutphenseweg A.187. Omtrent hem is laatstelijk gerapporteerd bij mijn schrijven van 15 Juni 1949, onder no. 982, Geheim, naar aanleiding van het feit dat hij in De WAARHEID van 10 Juni 1949 een ingezonden stuk met zijn foto deed opnemen, onder het hoofd "Een christen kiest C.P.N."

Huisman voornoemd is gehuwd met Hermina HUISSOON, geboren 16 Augustus 1910 te Zutphen. Uit dit huwelijk zijn de volgende kinderen geboren.

1. Jetze Leendert Nicolaas Huisman, geb. te Vorden 31 Juli 1929;
2. Anne Mia Huisman, geboren te Vorden 11 Mei 1933;
3. Leni Huisman, geboren te Vorden 18 Juli 1934;
4. Jenneken Huisman, geboren te Vorden 15 Juni 1936 en
5. Elisabeth Huisman, geboren te Vorden 2 September 1937.

T.a.v. van de zoon Jetze Leendert Nicolaas Huisman, voornoemd, kan het volgende worden medegedeeld.

Deze jongen is d.d. 2 Maart 1949 als dpl. soldaat opgeroepen in militaire dienst en hij is ingedeeld bij het Regiment Uitrustings-troepen te Amersfoort, alwaar hij momenteel de rang van korporaal bekleedt. Hij zou gaarne onderofficier worden, doch hij vermeent dat dit voor hem uitgesloten moet worden geacht, omdat zijn vader communist is. Naar aanleiding daarvan komt het meermalen tot een woordentwist tussen hem en zijn vader.

Huisman is momenteel als bosopzichter werkzaam op het landgoed "Het Enserick" te Vorden. Hoogstwaarschijnlijk behoort dit landgoed tot een omverdeelde boedel van de fam. van Lennip en van Wasenaar. Huisman was v.h. chauffeur bij de fam. van Lennip.

Wijlen Jhr. van Lennip was Ned. Gezant te Denemarken en woonachtig te Kopenhagen en is op 12 April 1950 te Vorden begraven.

Het is bekend dat Mevr. van Lennip aan Huisman per brief heeft verzocht om naar Kopenhagen te komen, tot het regelen van de verzending van de inboedel van Kopenhagen naar Vorden. In verband met de eventuele afgifte van een paspoort aan Huisman, vermeen ik het vorenstaande te Uwer kennis te moeten brengen.

Zoals ik reeds in mijn brief, in de aanhef van dit schrijven aangehaald, berichtte, is de geluidswagen M-75756 op Zaterdag 22 April 1950 te Voorst aangesloten geweest op het lichtnet van het pand "Voorst A.143", bewoond door de wed. Velthuis-Lippinkhof.

Deze is genaamd Lena LIPPINKHOF, geboren te Meppel 16 Juni 1904, wed. van W. Veldhuis, wonende te Voorst, Rijksweg A.134.

Wijlen W.Veldhuis werd als communist tijdens de bezetting door de Duitsers gearresteerd en overleed te Hamburg d.d. 6 November 1942.

Voorname wed. moet ook als communiste worden aangemerkt. Toen zij enkele maanden geleden van gemeentewege uit haar woning werd gezet, plaatste zij demonstratief een in lijst geplaatst portret van STALIN voor haar woning tegen een boom en wel zodanig dat een ieder die beeltenis kon aanschouwen.

Haar oudste zoon, genaamd Wladimir VELDHUIS, geboren 10 September 1928 te Brummen, van beroep loodgieter, inwonende bij zijn moeder voorname, begeleidde de geluidswagen van hun woning naar het adres Enkweg B.172 te Voorst, bewoond door J.Hissink, waarover reeds in mijn meeraangehaald schrijven is gerapporteerd.

Apeldoorn, 8 Juni, 1950.

VERBØINDING No.50. Enschede

No. 1395.

18 September 1950.

Onderwerp: Landelijke spoedvergaderingen
der C.P.N. op 14-9-50.

16.151
op 12.2.2

19 SEP. 1950.
ACD/93192

VERTROUWELIJK

t.a.v. de heer De Meier.

ca 93120

Naar aanleiding van het telefonisch bericht, dat op Donderdagavond 14 Sept. j.l. van Uw dienst werd ontvangen, heb ik de eer U het volgende te berichten:

Voor zover kon worden waargenomen, waren op genoemde avond op het districts-bureau van de C.P.N. 5 à 6 personen aanwezig, doch de indruk werd verkregen, dat hier niet sprake was van een vergadering. Er kon eerder worden gesproken van het gaan en komen van een aantal vooraanstaande C.P.N.-leden. Een en ander duidde op een iets grotere activiteit dan gewoonlijk het geval is.

X 1
Uit de aanwezigheid voor het C.P.N.-bureau van een bepaald motorrijwiel werd dezerzijds afgeleid, dat de bekende Almelose communist Johan F.Chr.HARTMAN (8-12-01) enige tijd op dit bureau aanwezig was.

Voorts werd geconstateerd, dat op het E.V.C.-bureau te Enschede ongeveer een 7-tal personen enige tijd aanwezig was, hetgeen eveneens duidde op een grotere activiteit dan normaal het geval pleegt te zijn.

Te Hengelo werden geen bijzonderheden waargenomen, terwijl volgens de I.D.-Almelo op het Waarheid-bureau aldaar eveneens enige activiteit viel waar te nemen.

Tot op heden werden geen inlichtingen ontvangen over vergaderactiviteit op andere plaatsen dan de genoemde, terwijl omtrent de onderwerpen waarover gesproken zou kunnen zijn op de mogelijk gehouden bijeenkomst(en) evenmin gegevens bekend werden.

[Handwritten signature]

VERBINDING No. 50.

No. 1392.

Bijl.: 5.

Onderwerp: "Rode Dinsdag" te Enschede.

*het verslag van
dan de eerste
bijlage
zijn.*

Enschede

*1
05.51 6.151
05.51-1*

21 September 1950.

22 SEP. 1950

ACD/ 93411

OP KAART
ACD/ 46
DAT: 19-9-50
PAR: P.M.

DIENSTGEHEIM

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen een verslag van de ste Enschede gehouden meeting ter gelegenheid van de "Rode Dinsdag" op 19 September j.l.

Atm

40/1950

Weekoverzicht.

VERSLAG van de "Rode Dinsdag" te Enschede op
19 September 1950.

Des morgens werd op het H.J. van Heekplein, 11 waar markt gehouden werd, door een 7-tal personen - meest dagelijkse werkers op het CPN- en EVC-bureau - handtekeningen verzameld voor de vredesoproep van Stockholm en het orgaan "Vrede" in massa verspreid.

Des avonds werd van 19.30 tot 21.30 uur een openluchtmeeting en een demonstratie gehouden.

Door middel van een artikel in "De Waarheid" dd.16-9-50, werden alle "bewuste arbeiders, mannen, vrouwen en jongeren" uit geheel het Oosten van Nederland, opgeroepen op het Krimplein te Enschede, "het rode hart van Oostelijk Nederland", aanwezig te zijn.

Aanwezig: ± 300 personen.

Deelnemers optocht: 165 personen.

Sprekers: Siewert GEUGJES, geb. 14-7-26 te Zaandam, voorzitter der meeting;
Gerardus MAAS, geb. 17-8-13 te Zaandam, CPN-gemeenteraadslid te Zaandam;
Maria Elisabeth LIPS-ODINOT, geb. 4-5-08 te Wijk bij Duurstede, wonende te Hilversum.

Gerard Maas, die na een kort openingswoord van S. Geugjes, de aanwezigen, ± 1 uur toesprak, begon met critiek uit te brengen op de inhoud van de troonrede, die op de middag van deze dag was gehouden.

Het grootste gedeelte van 's-lands financiën werd op hoog bevel van Washington besteed voor oorlogsdoeleinden ten koste van de arbeiders en dus, na spreker aannam, ook van alle aanwezigen. Hij besloot zijn felle critiek met de woorden: "Afbraak en nog eens afbraak, aldus kenschetsen we de troonrede".

Spreker wees op het verschil in behandeling van de vredessoldaat Piet van Staveren en de moordenaar Westerling. Voorts ging hij zeer uitvoerig in op de oorlog in Korea. Hij vergeleek de gang van zaken aldaar met de Spaanse burgeroorlog. Personen als Kupers waren steunpilaren van het fascisme, dat probeerde via de Koreaanse kwestie een derde wereldoorlog te doen ontbranden. Aan de Sovjet Unie, die tegenover alle provocaties kalm bleef, was het te danken, dat er nog vrede was.

In Amerika heerste er onder de kapitalisten een panische angst voor de hun bedreigende ondergang. Dat zij thans nog geen gebruik van de atoombom maakten was te danken aan de actie van de machtige vredesstrijders, die niet zouden aarzelen de gebruikers van de atoombom als oorlogsmisdadigers aan te merken en te behandelen. Dit laatste zou anders gebeuren dan het met de nazi-misdadigers was gedaan.

Spreker twijfelde er niet aan dat de macht van de "oorlogsbrandstokers" spoedig ineem zou storten.

Tijdens zijn rede werd spreker één maal onderbroken door een matig applaus.

Hierna riep Geugjes de aanwezigen op, zich op te stellen voor de demonstratieve optocht. Aan deze oproep gaven 165 personen gehoor. Zij maakten onder het zingen van strijdliederen, w.o. enige malen "De Internationale", een rondgang door de stad.

In de stoet, voorafgegaan door 2 personen die een rode vlag droegen, werden borden met de volgende opschriften meegevoerd:

Voor onmiddellijke uitbetaling van de 2e 5% aan allen;

Jeugd eist 5%;

Jeugd eist verbod atoombom;

Jeugd wil vrede;

Handen af van Korea;

Geen vrijwilligers voor Korea;

Vrede, Vrijheid, Welvaart;

Voor onmiddellijke prijzenstop;

Geen dood, maar brood;

Eist vernietiging van de atoombom en

Vriendschap onder de volkeren.

Teruggekomen op het Krimplein, werd het woord gegeven aan Rie Lips, die de aanwezigen, thans bestaande uit max.200 personen, korte tijd toesprak.

In een kort en fel betoog hekelde ook zij de inhoud van de troonrede, waarvan zij enkele zinnen citeerde.

Zij veronderstelde, dat de Nederlandse vrouwen meer belangstelling zouden hebben voor een loonsverhoging dan voor het toeliet van de Koningin, dat nauwkeurig was beschreven door een reportster van de radio-omroep.

Spreekster vroeg zich verontwaardigd af, hoe er vol eerbied kon worden gesproken over de vrijwilligers voor Korea. Zij achtte het een schande en waarschuwde er de moeders voor, dat de Nederlandse jongens naar West-Duitsland zouden worden gezonden en daar onder commando van nazi-generaals zouden worden gesteld.

In de troonrede was gesproken over de aandacht die zou worden besteed aan de Kunst en Wetenschappen. Spreekster eiste een andere en betere kunst dan de huidige. Zij haalde hierbij het voorbeeld aan van de recente opvoering van het radiohoorspel over de luchtbrug van Berlijn, welk hoorspel naar haar mening droop van het anti-communisme. Van een dergelijke Amerikaanse kunst, door haar "humbug" genoemd, walgde zij.

Zij verheerlijkte de Sowjet Unie, die een voorbeeld gaf, hoe de vrede te bewaren was.

Hartstochtelijk wekte zij allen op, te werken voor de vredesoproep van Stockholm.

Tot besluit drong zij er bij de vrouwen en meisjes op aan, mee te vechten met hun mannen indien deze in een stakingsactie waren betrokken, opdat niet gezegd kon worden, dat de vijanden van de stakers zich in de keukens thuis bevonden.

S.Geugjes kondigde bij het sluiten van de meeting aan, dat er zou worden gecollecteerd t.b.v. van de vredesbeweging. Dit collecteren had weinig resultaat, omdat de meesten zich onmiddellijk verwijderden.

Het "Rode Dinsdag comité" dat voor deze dag was gevormd bestond uit de volgende personen:

Hendrik Jan ALDENKAMP, geb. 10-1-95;
 Johanna Geertruida WOOLDRIK-AMELINK, geb. 18-5-04;
 Siewert GEUGJES, geb. 14-7-26 en
 Teunis STUIVENBERG, geb. 30-8-16.

Tijdens de meeting werd gecolporteerd met de brochures "Handen af van Korea" en "Korea strijdt" en met het orgaan "Vrede".

Voorts werd geconstateerd, dat een uit Deventer afkomstige autobus tijdens de meeting arriveerde. De ± 25 inzittenden, meest jeugdige personen, vermoedelijk afkomstig uit Deventer en Almelo, scharden zich bij de aanwezigen. De autobus had een capaciteit van ongeveer 40 personen.

Het aangekondigde zangkoor "De Stem der Werkers" uit Almelo is niet verschenen.

Geertje van der MOLEN (20-3-19), die in "De Waarheid" van 20-9-50 een verslag van de meeting en de demonstratie gaf, schatte het aantal aanwezigen op ongeveer 1500 en meldde dat het aantal demonstranten 1000 bedroeg.

21 September 1950.

*dit is niet juist
 zie Pamflet
 (D.A. 224)*

XI

Demonstreert op de Rode Dinsdag

Werkers van Twente en IJselstreek

Dinsdag 19 September a.s. zal door de regering de millioenen-nota aan de Tweede Kamer worden overhandigd. Zij zal de nieuwe rekening van de verdere oorlogsvoorbereiding zijn, die door het werkende volk moet worden betaald.

De derde Dinsdag in September staat bij het volk bekend als de Rode Dinsdag. De arbeiders geven op die dag antwoord aan de regering en demonstrenen voor hun eisen voor vrede en brood.

Juist nu!

De Amerikaanse groot-kapitalisten eisen van de regering-Drees, dat opnieuw honderden millioenen guldens aan de oorlogsvoorbereiding worden uitgegeven. Daarom vliegen de prijzen de hoogte in, is de huurverhoging afgekondigd en staan belasting-verhogingen voor de deur. Tegelijkertijd is de diensttijd verlengd, komen de jongens, die reeds waren afgezwaaid, weer onder de wapens en worden Nederlandse soldaten, op bevel van Washington, naar de slagvelden van Korea gestuurd.

Om deze politiek van oorlog en oorlogsvoorbereiding te kunnen betalen, hadden regering en Unie-besturen besloten, de lonen niet te verhogen ondanks de drastische prijsverhogingen.

Strijd bracht succes!

Het zijn de stakers van Rotterdam, Amsterdam en andere steden geweest, die de regering gedwongen hebben een tweede 5% loonsverhoging toe te staan, ook al is de ondernemers de pap in de mond gegeven om de uitbetaling te saboteren. Het feit echter, dat de regering probeert haar sociale gezicht te redden, bewijst dat de arbeidersklasse in staat is successen te behalen en door nieuwe strijd de ondernemers kan dwingen de loonsverhoging uit te keren aan iedereen.

Bijlage Co 93411

934-OV

Geen dood, maar brood!

Maakt daarom van de Rode Dinsdag een massale demonstratie tegen de nieuwe miljoenen-nota, die geen brood, maar dood betekent. Geeft de regering het juiste antwoord!

EIST DE STOPZETTING VAN DE OORLOG EN OORLOGSVOORBEREIDING, VERMINDERING VAN DE BEWAPENING, WAARDOOR DE PRIJZEN VERLAAGD KUNNEN WORDEN.

TWEEDE 5% OP DE WERKELIJK VERDIENDE LONEN OP DE MINIMUM-BASIS VAN 4 CENT VERHOOGING PER UUR, OVERAL EN VOOR IEDEREEN.

EIST VERHOOGING VOOR ALLE OUDEN VAN DAGEN, VOOR DE GEPENSIONNEERDEN, VOOR ALLEN, DIE SOCIALE UITKERINGEN ONTVANGEN.

Demonstreert voor vrede, vrijheid en brood

op de Rode Dinsdag, 19 September a.s.

Wij roepen U op: komt naar de

GROTE OPENLUCHTMEETING

georganiseerd door het Rode Dinsdagcomité van Twente en IJselstreek in Enschede op het Krimplein.

Sprekers zijn: **GERARD MAAS**
(Gemeenteraadslid Zaandam)

RIE LIPS-ODINOT
(Hoofdbestuurster NVB)

Nadat Gerard Maas heeft gesproken vindt een grootse meeting plaats, waarin de werkers van Twente en IJselstreek demonstreren voor hun eisen. Daarna spreekt Rie Lips—Odinot.

Verder het optreden van Zangkoren uit Enschede en Almelo.

Aanvang 7.30 uur precies.

Einde ongeveer 9.15 uur.

KOMT ALLEN!

HET RODE DINSDAG COMITÉ

H. Aldenkamp +	T. Stuyvenberg + 11330
Mevr. Böhnke—Bollema +	Voskamp + 870
S. Geugjes +	W. Veenvliet + 9236
F. Hartman +	Mevr. Wooldrik + 11035
Mevr. IJspeerd—Schukking +	Mevr. L. Rijpma +
Jan Schuurink +	

Mind. in p.p. ca. 1776/7326/890/1288/12844

1
05.57 6.57
05.57-1

NIET O.K.
ACD/4/6
DAT: 10.15
PAR: 607

2.14
12.153.6
15 NOV. 1950
ACD/97007

RAPPORT / ~~NOTK~~ AAN: HB
Van BSV:I
BSV-no.: 444
Bijlagen: 93411
Bezoekt: Gem. Pol. Enschede
26-10-50
Betreft: Comité "Rode Dins-
dag"

Reg. ACDe
Via BSV doorgezonden aan: AGENDA,
aan: B/III
aan:
aan: 7-11-10
B II
waarna terugzending aan BSV, en wel:
voor rapporten, ter kennisneming van
eventuele verdere actie;
voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: OD 672 - Enschede

Bij mijn bezoek aldaar bleek mij dat er in het maandrapport van September 1950 reeds aanvullende gegevens aan de B.V.D. zijn toegezonden. Doch ook deze bleken niet compleet. Een naam kwam er nog niet op voer. Met Hartman en Voskamp worden bedoeld:

Johan Frederik Christiaan Hartman, geb. 8-12-01 te Zutphen wonende Boschstraat 32 te Almelo en
Jan Willem Voskamp, geb. 7-6-91 te Almelo, wonende Nieuwstr. 30 te Almelo.

De vier personen genoemd in het maandrapport vormden het organisatie-comité voor de meeting in Enschede, terwijl de personen genoemd in het pamflet het streekcomité vormen.

Ik heb de samensteller van de maandrapporten (Mos was niet aanwezig) het verzoek laten overbrengen om voortaan duidelijker en meer volledig te rapporteren en ook te willen aangeven als nog aanvullende gegevens zijn te wachten.

Een bezoek aan Almelo is nu overbodig geworden.

28-10-50.

*De meeting in
Enschede was
de "Rode"
meeting.
Na
hangdon.
dijde namens C.P.N.
Binn. Fronte en
C.P.N.-Binn. Fronte.*

1
05.51
6.151
1

NOT OK
ACD/46
DAT: 10.1.57
PAR: RM

2.14
A.153.6
15 NOV. 1950
ACD/97008

RAPPORT / ~~NOTA~~ AAN: HB

Reg.

ACDne.

Van BSV: I
BSV-no.: 445
Bijlagen: 93411
Bezoekt: Gem. Pol. Enschede
Betreft: Comité "Rode Dins-
dag". aanvulling op BSV
31-10-50
444

Via BSV doorgezonden aan: AGENDA,
aan: B/III
aan:
aan: 7-11-50
BII
waarna terugzending aan BSV, en wel:
voor rapporten, ter kennisneming van
eventuele verdere actie;
voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: OD 672 - Enschede

Ik had nog een gesprek met Mos naar aanleiding van mijn bezoek van de vorige week over bovengenoemd onderwerp. Mos was toen niet aanwezig.

Mos deelde mij mede, dat hij nimmer een pamflet had gezien en nog minder wist welke namen er onder stonden. Ook nu nog had hij het pamflet niet gezien. Ze waren de eerste keer al blij, dat zij vier namen te pakken hadden en waren er later, zoals uit het volgende maandrapport blijkt, nog meer aan de weet gekomen.

Ik heb geantwoord dat de fout dan wel bij mij zou liggen, want dat ik de mening verkeerde dat het pamflet ons ook door Enschede was toegezonden, maar dat ik de ID Enschede bij de B.V.D. zou rehabiliteren.

31-10-50.

Onderwerp:

Kernvergadering van de C.P.N.

OP KAART
ACD/44
DAI: 2551
PAR: 20

21 FEB. 1951

ACD/105/11

VERTROUWELIJK.

17 Februari 1951.

09.232-25.5-1
06.346-25.5-1
6.151-09.232
05.131

Eigen bericht:

Schrikblad is vernietigd

/vinden

Bongeb

Ik heb de eer U het navolgende te berichten:
Middels een betrouwbaar contact werd mij bericht, dat op Donderdag 15 Februari 1951, te 20.00 uur, een besloten vergadering zou plaats/van de C.P.N., in het gebouw van de "Cosa" aan de Markt No.2 alhier. Door het dagblad "De Waarheid" was de zaal voor deze vergadering besproken. Verwacht werd dat ongeveer 200 personen aan deze vergadering zouden deelnemen.

Ons werd een gelegenheid geboden deze vergadering te beluisteren. Toen de vergadering zou beginnen bleek ons, dat het hier een Kader vergadering van de C.P.N. betrof, welke uitsluitend toegankelijk was voor uitgenodigde personen. Aan de ingang van de zaal hadden zich twee personen opgesteld, die de uitnodigingskaarten controleerden en niemand toelieten, die niet in het bezit was van een uitnodiging. Geconstateerd werd, dat een communist, die wel in het bezit was van een lidmaatschapsboekje van de C.P.N., doch geen uitnodiging had ontvangen, werd terug gestuurd. Tevens bleek dat ieder die toegang kreeg een stempel in zijn lidmaatschapsboekje kreeg. De vergadering die bezocht werd door ongeveer 130 personen, ~~xxxx~~ stond onder leiding van de bekende communist, Hendrik Jan Aldenkamp, geboren te Enschede, 10 Januari 1895, woneende te Enschede, Papaverstraat No. 77.

Als spreker op deze vergadering was aanwezig: Saul de Groot, geboren te Amsterdam, 17 Januari 1910, algemeen secretaris van de C.P.N.

De aanwezigen bestonden voor ongeveer de helft uit mannen en de helft vrouwen. In de vergadering heerste een opgewekte stemming. Te omstreeks 20.15 uur, werd de vergadering geopend door voornoemde Aldenkamp, die in het kort mededeelde, dat deze vergadering een kernvergadering was en dat hier niet gesproken zou worden over de duurte, niet over de bouwvakstaking maar over het alles overheersende probleem van de Duitse Herbewapening. Voorts deelde hij mede, dat de algemene secretaris Paul de Groot het woord zou voeren en verzocht de grootst mogelijke aandacht voor deze belangrijke bespreking. Voorts deelde hij mede, dat de Groot ongeveer een uur zou spreken, waarna een zeer korte pauze gehouden zou worden, onder welke pauze gelegenheid was zich op te geven voor discussie.

Hierna nam De Groot het woord en sprak de navolgende rede uit:
"Het is van veel belang, dat zowel mannen als vrouwen en de jongeren(en de jongeren) vooral weten waarvoor wij in deze tijd staan. Dat is de strijd tegen de derde wereldoorlog en het voorkomen van een oorlog in Europa. De eerste kant van de medaille is de strijd tegen de Duitse herbewapening ~~en~~, de strijd tegen de heroprichting van het nazileger, De tweede kant van de medaille is, de strijd tegen de bewapening van ons eigen land. De Amerikanen zijn reeds op het oorlogspad, hetwelk in Korea is aangevangen. Zij stellen alles in het werk om dat gebied uit te breiden en een oorlog in West Europa te ontketenen. Wat dat betekent weten wij alle, daarvoor ligt de voorbije oorlog ons nog te vers in het geheugen. En dan te bedenken, dat de volgende oorlog nog veel en veel gruwelijker zal zijn, waarvan/nu reeds een voorproefje zien in Korea waar de verschrikkelijke luchtbombardementen op de burgerbevolking schier dagelijks werk zijn. Mac Arthur heeft echter zijn mond reeds voorbijgepraat. Hij verveelde zich en heeft daarom voet gezet op Chinees grondgebied en daarbij rondbazuind dat de

/we

oorlog in Korea reeds gewonnen was. Dit was slechts propaganda, want voor Amerika is slechts een weg, n.l. een 3e Wereldoorlog te ontketenen. In Korea zijn ze daarmee begonnen, met de bedoeling deze uit te breiden. Ook in West-Europa willen zij een Koreaans avontuur, waarmee zij reeds zijn begonnen om Duitsland te herbewapenen. Aldus kameraden de strijd om de Duitse herbewapening te verhinderen, betekend het voorkomen van een oorlog in Europa. Partijgenoten, de mensen moeten begrijpen, dat een oorlog ook vreselijk is zonder de atoombom. Mac Arthur was al van de overwinning in Korea zeker, maar laat ik U dit zeggen partijgenoten, wij hebben de berichten ontvangen uit betrouwbare bronnen, dat de algehele vernietiging van de Amerikaanse legers in Korea aanstaande is. Onze Nederlandse, of zo wij ze nog Nederlandse zouden kunnen noemen, ik bedoel de zogenaamde Nederlandse Vrijwilligers, hebben daar een voorproefje van gehad. De vrijwilligers worden door de Amerikanen gebruikt om hun aftocht te dekken en zij worden opgeofferd aan de Amerikaanse belangen. Wat zien we verder nog in Korea partijgenoten, we zien daar de concentratiekampen waarin hetzelfde gebeurt wat Hitler deed in de Duitse concentratiekampen. Daar in Korea worden de mensen met duizenden bijeen gebracht en door middel van elektrische draden vermoord. Truman heeft in zijn Nieuwjaarsrede Eisenhower gemachtigd om hetzelfde in Europa te doen, wat Mac Arthur in Korea doet. Eisenhower heeft dan ook reeds Europa bezocht met de bedoeling heroprichting van een nazi leger. Wij zijn echter de nazi nog niet vergeten en op 25 Februari a.s. zullen we dat in grote getale laten zien. Wij willen geen herhaling van datgene wat ons reeds eerder is overkomen. Doch niet alleen wij, maar naast ons alle volkeren die door Hitler geknecht zijn geweest. Ten eerste de Sovjet Unie, die reeds in nota's bekend heeft gemaakt, dat Duitse herbewapening onmogelijk is. Dan is er een Roemenie, Polen, en al de andere staten die onder het nazi bewind hebben geleden. Ook zij zullen nooit dulden, dat datgene terug keert, waaronder zij zo gruwelijk te lijden hebben gehad.

Dan kan ik zeggen kameraden, dat onze partij in West Duitsland reeds een millioen leden telt en dat die alle tegen de herbewapening zijn en daar tegen metterdaad strijden. Er wordt wel gescholden op ons, dat in Oost Duitsland een Volkspolitie is en dat geef ik volmondig toe, maar dat is geen leger en ook niet als legermacht bedoeld. Stalin heeft het overduidelijk gezegd partijgenoten, zonder een bewapend Duitsland kan er in Europa geen oorlog gevoerd worden. Adenauer ~~heeft gezegd~~ is gedwongen geworden alle manoeuvres te maken om een bespreking met Oost Duitse president Grotewol niet te doen plaats vinden en is daar wonderwel in geslaagd. De West Duitse bevolking is tegen Duitse herbewapening. Onze taak is nu als communistische partij, ons deel te leveren tegen de herbewapening van West Duitsland. Iedereen kan zien wat er met een Duits leger zou gebeuren. Ze zouden naar het oosten kunnen oprukken. Hitler deed dat ook met 240 divisies en dan nog wel zijn beste troepen die hij had, doch ze zijn verslagen. Als zij nu weer naar het Oosten zouden oprukken, zouden ze nog veel vlugger tot pulp verslagen worden, die verzekering kan ik U wel geven. (Hilariteit in de zaal als teken van instemming). We hebben alle de voorstellingen in Den Haag wel gevolgd. Ten eerste het bezoek van Eisenhower en daarna het verdwijnen van het Kabinet Drees. Drees heeft voor het aftreden van het Kabinet in de Kamer nog wel voor het forum gestaan en zich op de borst geslagen, verklarende, dat ons land met de militairisering ten achter was, precies zoals zijn baas Eisenhower het wilde hebben. ~~Maar het is niet mogelijk om~~ ~~het Kabinet Drees~~ Dan zien we nog het heengaan, nee weg sturen, van Generaal Kruls. De Duitse herbewapening en de herbewapening van Nederland betekend, dat onze jongens in militair pak in de Duitse Weermacht worden opgenomen en onder bevel komen te staan van de Duitse Nazi Generaals. Daarom moeten wij onmiddellijk strijd leveren tegen de Duitse herbewapening en de verdere militairise-
ring

ring van ons land. Door deze militairisering loopt de woningbouw en de verdere economische toestand in ons land gevaar. Partijgenoten het congres van de P.V.D.A. wat was dat een arbeiderscongres? Nou ik ben zo vrij het in twijfel te trekken. Op dat congres zag je geen arbeiders. Om op het congres van de P.v.d.A. te komen moet je minstens wethouder en liefst minister zijn of op zijn allerminst ambtenaar. Dit in tegenstelling met onze congressen, wat werkelijk arbeiderscongressen zijn en de arbeiders mee aan de bestuurstafel zitten. In onze strijd moeten we echter ons wenden tot de grote massa van de P.v.d.A. en moeten wij die zien als medestrijders want het is niet zo, dat de grote massa afkerig tegenover ons en ons programma staat, dat is het bestuur van de P.v.d.A.. Wij hebben ook nog een open brief aan het congres van de P.v.d.A. gezonden, waar door ons nimmer antwoord op werd verkregen. De brief was gewoon ter kennisneming aangenomen. Hoe was het mogelijk, dat vroeger zo lang de S.D.A.P. heeft kunnen bestaan, nu dat kwam door de kolonisatie. Nu is dat weg. De partijpolitiek van de P.v.d.A. kennen we, en ik wil dit zeggen partijgenoten, De P.v.d.A. is nog stompzinniger dan de S.D.A.P. ooit was en ook veel inhoudslozer dan de S.D.A.P.. Revolutie kennen we niet in Nederland. De laatste revolutie die hier geweest is was onder Willem de Zwijger voor zover ik weet. Het hangt geheel af van de leden van de P.v.d.A., wanneer die in onze gelederen komen, dat wij dan het heft in handen kunnen nemen. Het is in deze tijd heel makkelijk om mensen te winnen voor de ondertekening tegen de herbewapening. Alles moet hierin een zijn, Wij C.P.N.ers en E.V.C.ers en ook N.V.V.ers moeten daarvoor strijden. Strijd daarvoor overal waar je bent, in de fabriek, op je kantoor, op de werkplaats overal waar je, je stem kunt laten gelden.

Dan ga ik nu over om enige ernstige woorden tot het kader van Twente te richten. Twente in het algemeen heeft zeer onvoldoende gewerkt in de strijd voor de ondertekening van het protest tegen het gebruik van de atoombom. Ook de colportage met de Vredeskrant liet veel te wensen over en was teleurstellend. Ook de bedrijfsgroepen voor zover die hier al bestaan, vooral die in de textiel, werken zeer onvoldoende. Dit in tegenstelling met de bedrijfsgroepen in "De Metaal" welke wel goed werk deden, maar toch nog niets hadden bereikt. Ik weet wel partijgenoten, dat de strijd moeilijk is en dat van alle kanten en richtingen getracht wordt ons te onderdrukken, maar dat moet niet leiden tot verslapping van actie, nee juist deze tegenstand moet ons sterken en wapenen en overzaagt voort strijden. Zo is thans ook weer een Kieswet in wording, welke ten doel heeft ons buiten de Kamer te houden. Er is een Steunt Wettig Gezag opgericht, ook natuurlijk weer gericht tegen ons. Vorrink heeft op het P.v.d.A. Congres gezegd dat zij daar alle lid van moesten worden, maar daar zie ik nog niet veel van komen, Maar ja Vorrink alleen is al lid en de rest zullen we maar afwachten. (Applaus). Straks krijgen we weer een anti communistische actie, maar die hebben we al zo veel gehad en bereikt hebben ze nog nooit wat. (Zeker Partijgenoten, wij hebben verloren geleden, ons ledenaantal liep terug, wij verloren zetels in het parlement, maar thans is het zo, wij groeien weer, Zowel in het aantal leden, als in het aantal abonnees op "De Waarheid".) In de industrie groeit de E.V.C. en ook dat geeft voldoening. Onze macht in de kernbesturen groeit en dat stemt tot vreugde. Al met al ziet U, dat onze partij rustig voort kan gaan en dat uiteindelijk de zege aan ons zal zijn. Ook internationaal groeit het communisme en weldra zal onze eindoverwinning daar zijn. Spoort aan tot actie, tred de mensen tegemoet, niet als een verslagen hond, maar ga naar de mensen van de P.v.d.A. naar de Katholieken en naar Christelijken en zeg hun dat de wereld van nu kapot is en er niets te bereiken valt. Deze wereld moet veranderd worden. Ik geef toe dat de C.P.N. nog wel slagen zal krijgen ja zelfs grote slagen, maar laat U dit niet teleurstellen. Strijd verder voor de vrede en tegen bewapening."

in TD 1108
en in 356 f

Na de rede van De Groot, werd een korte pauze gehouden en mochten de aanwezigen een sigaret roken, want tijdens de rede van de Groot was het roken niet toegestaan. Na de pauze maakte de voorzitter Aldenkamp bekend, dat zich zes personen opgegeven hadden voor de discussie en vroeg of er soms nog meer waren, waarop zich nog vijf personen opgaven.

Hierop werd het woord gegeven aan de eerste discussant, waarvan de naam ons onbekend bleef, De sprak ongeveer het navolgende:

"Wanneer kameraad De Groot spreekt over de zwakte in de Partij in Twente, dan is dit juist en niet onverklaarbaar. Eerste oorzaak was, dat onze functionarissen niet geschikt en niet goed waren, dat is nu echter beter en geeft hoop voor de toekomst. Dat ons werk in de textiel nog onvoldoende is te noemen en dat we in de textiel geen vaste voet hebben is onze schuld. Er heerst nog steeds geen eenheid en dat kan veranderen, als er door ons hard aan gewerkt wordt. De eenheid moeten we kunnen bereiken en als dat eenmaal een feit is, dan is onze overwinning nabij. Ik dring dan ook aan op de grootst mogelijke actie in de bedrijfsgroepen en met name in de textielindustrie."

Hierna sprak Gerrit Schoen, hoofdbestuurder in de E.V.C. als 2e discussant. Hij zei het ongeveer het navolgende:

"Zoals wij hier nu staan, kunnen wij constateren, dat het verzet in de Bouwvakken heel groot en sterk is. Op alle bouwwerken is het verzet aanwezig maar op vele plaatsen is ook de eenheid niet bereikt, waarom Resultaten nog uitblijven. Op een bouwwerk alhier, het in aanbouw zijnde ziekenhuis onder de firma Woudstra uit Arnhem, hebben de arbeiders hun verzet doen blijken door tot staken over te gaan. In het bouwvak is het niet bereiken van de gewenste eenheid voor een groot gedeelte te wijten aan de tactiek van de aannemers, die de tactiek van verdeeldheid zaaien hier in Twente heel goed verstaan. Op het ene bouwwerk wel loonsverlaging en op een ander bouwwerk, soms onder dezelfde aannemer geen loonsverlaging. Hieruit moet natuurlijk verdeeldheid volgen en het niet in masse op trekken tegen de maatregelen van de aannemers. Ik moet dan ook mede delen, dat de arbeiders van Woudstra vandaag besloten hebben morgen het werk weer te hervatten, omdat de mannen voelden dat zij alleen in de strijd bleven staan en mede omdat mij gebleken is, dat onder de stakingsleiders Trotskisten waren, die eerst de zaak onder veel tamtam op touw hielpen zetten en in de strijd achter de rug van hun kameraden hun zaak en hun strijd kapot maakten. De voorzitter van het stakingscomité, die op de vergadering van van Zaterdag 1.1. te Almelo gehouden/en waar tot staken werd besloten, heeft door zijn slappe houding deze nederlaag mogelijk gemaakt en zullen wij deze nederlaag moeten incasseren. Voor dergelijke personen zullen we in de toekomst moeten waken en we zullen er voor moeten zorgen, dat die aan onze strijd geen afbrak meer kunnen doen. In de loop van de volgende week zullen er in verschillende plaatsen in Twente weer vergaderingen worden gehouden, waar wij verder zullen beraadslagen op welke wijze wij de strijd moeten voeren en welke acties er moeten worden ondernomen. Kameraden we moeten verder strijden tot ons doel is bereikt en met inzet van ons alleen is dat te verwezenlijken."

3e, onbekende discussant:

Kameraden het onderwerp van kameraad De Groot van deze avond is de actie tegen de Duitse herbewapening. Hierin staan we sterk en hebben wij ook nog de volle steun van onze kameraden in West Duitsland. Vele van hen die thans hier in de industrie in Twente werkzaam spreek ik meermalen en zij zijn net zo hard tegen de Duitse herbewapening als wij zelf. Onze taak in deze actie moet zijn het contact zoeken met alle, die ons standpunt in de Duitse herbewapening delen en ons werk moet zich niet verliezen in bijvoorbeeld het leuzen kalken op de straten. Wij moeten op ons werk strijden, in de fabriek waar je werkt, in de buurt waar je woont en overall waar je stem vernomen wordt en je invloed kan doen gelden.

blijk gaf van van
grote lust tot
staken,

Vanmiddag
Aank. in P.D.

JD 3562

Verbindt je actie voor de herbewapening door tegelijkertijd te spreken over de loonsvehoging, dat laait de strijdlust van de arbeiders ontegenzeggelijk weer op en krijgt men een breder front. Meer wil ik er voor het ogenblik niet van zeggen."

4e discussant:

Het is juist zoals partijgenoot De Groot ons hedenavond uiteengezet heeft over de strijd tegen de Duitse herbewapening, alleen zou ik er dit nog aan toe willen voegen. Wij moeten het zo zien, dat de Duitse herbewapening als geheel behoort in het Westerse Blok of Atlantisch Pact, zoals dat ook wel genoemd wordt. Ook de herbewapening van het Nederlandse leger is daarvan een onderdeel. En zoals het plan nu gemaakt wordt om te komen tot een internationaal leger hier in het Westen, dan krijgen we het straks zo, dat onze jongens onder commando staan van de Duitse Nazi Generaals. Een voornaam punt van actie voor ons is het bewerken van de Katholieken. Ik weet het wel Katholieken zitten zeer vast aan hun geloofsleer en zullen niet gemakkelijk gewonnen kunnen worden voor onze actie's. Maar dan wijs ik naar de landen in Oost Europa waar de bevolking bijna in zijn geheel Katholiek is en dat daar toch onze strijd reeds gewonnen is. Dus dan moet dat hier ook bereikt kunnen worden en of wij dat zullen bereiken ligt aan ons kameraden. De Katholieken zullen straks toch ook de slagen van de werkloosheid te voelen krijgen en dan zijn zij toch ook door die werkloosheid onze kameraden. Ik stel me van deze actie veel voor en meen ze dan ook te moeten aanbevelen."

5e. discussant: L.J.H.M. van Turnhout te Enschede:

Wat partijgenoot De Groot over de vredesbeweging hier in Twente heeft gezegd in zijn rede kan ik in zijn geheel niet onderschrijven. De Vredesactie is hier niet dood. In de Partij heerst een onderschatting van het werk van de Vredesactie. Persoonlijk heb ik hier in Twente 1300 Vredescouranten verspreid. Wel is het zo, dat hier in Twente te weinig Vredesactie comité's zijn en dat er van die, die er wel zijn te weinig kracht uitgaat. Ik verzoek dan ook de aanwezigen krachtig mede te werken met de bestaande comité's en daar waar er nu nog geen zijn tot oprichting over te gaan. In Hengelo (O) is het niet in orde met de Vredesactie. Colportage met de Vredescourant vind niet plaats. Zulks in tegenstelling met één buurt in Enschede, het Pathmos, waar één persoon, in drie kwartier tijds 75 vredescouranten verkocht. Wat betreft de strijd en actie tegen de herbewapening van Duitsland, is in Twente verkeerd gehandeld. Wij hadden ons ten doel gesteld eerst vooraanstaande mensen te bezoeken om hun mening te verkrijgen tegen de Duitse herbewapening. Hierbij werd door ons geen enkele actie gevoerd tot het verkrijgen van handtekeningen tegen de Duitse herbewapening. Dit is een fout van ons geweest. Wij hadden moeten beginnen met handtekeningen verzamelen, zoals in tal van andere plaatsen wel gebeurd is. Wat wij wilden was eerst comité's vormen en daarna met de handtekening verzameling beginnen. Volgende week zal onze actie anders ingesteld worden en te Enschede zullen beginnen direct na een aldaar belegde vergadering. We zullen de strijd voortzetten met alle kracht en middelen die ons ten dienste staan."

6e discussant trekt zich terug, daar het onderwerp, dat hij wilde bespreken reeds door een der voorgangers behandeld is.

7e discussant is een vrouw, naam onbekend, die zo zacht spreekt, dat zij niet verstaan kan worden, niet alleen door ons maar ook door de personen die achter in de zaal zaten en harder riepen, echter zonder resultaat.

8e discussant: onbekend persoon.

Deze persoon sprak als zijn mening uit, dat er veel te weinig gedaan wordt tegen de herbewapening van West Duitsland. Hij zag gaarne wat meer actie. Laten we toch strijden tegen de herbewapening."

9e discussant, een onbekende persoon uit Almelo:

"Partijgenoten de strijd tegen de herbewapening van West Duitsland wordt te Almelo met kracht gevoerd. Aanstaaende Maandag worden in Almelo manifesten verspreid tegen de Duitse herbewapening en zal de strijd met onverminderde kracht worden voortgezet."

10e discussant trekt zich terug, daar het punt wat hij wilde bespreken door een voorganger reeds besproken is.

11e discussant, onbekend persoon.

Wat partijgenoot De Groot zegt over de onvoldoende werkkraft van de Partij in Twente is juist. De oorzaak hiervan is gelegen in het tekortschieten van ons allen. Voornamelijk wat betreft het uittrekken van bepaalde personen uit de Partij voor het vervullen van taken die uitgevoerd moeten worden. Het is niet zo, dat voor deze gestelde taken geen mensen gevonden kunnen worden. Nee de strijd-wil bij onze partijgenoten is zeker wel aanwezig en dat kunnen we vaak constateren bij huisbezoek bij partijgenoten als men met hen over deze zaken spreekt. Vele zouden gaarde werk in de partij verrichten, maar daar er niemand is, die hen daartoe roept of hen daartoe aanzet, blijft deze strijd-wil ongebruikt tot schade van de partij in Twente. Dat het anders kan blijkt wel uit de Obligatie-lening, die in verschillende afdelingen in Twente reeds volgeboekt is. Als dus hier en dan nog wel op financieel gebied, reeds zo een grote medewerking en strijd-wil geconstateerd moet worden, dan is het toch zeker dat voor de andere taken gemakkelijk mensen aangetrokken kunnen worden. Mijn mening is, dat slechts de strijd-wil aangewakkerd behoort te worden en dat we dan een grootse activiteit in Twente kunnen verkrijgen."

Tijdens een rede van een der discussanten werd voorts nog medege-deeld, dat de Afdeling 6 van de Partij in Twente (Enschede) de wisselvaan gewonnen had, doordat deze afdeling veel meer had gepresteerd dan de haar opgelegde taak voorschreef. De prestatie sloeg in hoofdzaak op de actie "De Maand van de Pers" en de "Vredesactie".

Na-dat de discussanten uitgesproken waren gaf De Groot nog een kort antwoord en zei hij ongeveer het navolgende:

"Verschillende sprekers hebben heel goed instructies gegeven, welke door/zullen worden overgedragen aan het Partijbestuur ter verdere uitwerking.

Wat een der sprekers betoogde, dat het te kort aan activiteit geweten moest worden aan slechte functionarissen, kan ik dit op zeggen, ik hoop dat er nu goede functionarissen zullen zijn, maar de tijd zal het leren en leert wel anders. Als de functionarissen zo goed waren, dan hadden we hier allang een sowjet Staat gehad en daar zijn we nog niet aan toe.

Verder sprak De Groot nog even over de zuiveringen in de Partij, hoewel dit niet ter sprake gekomen was. De Groot zette uiteen, dat steeds door een zuivering in de partij een partijnoodzaak en belang was en dat men dit niet tragisch diende op te vatten en met angst zijn zuivering diende af te wachten. Zo is het niet kameraden.

Als er slechte elementen onder onze partijleiders of partijleden zijn, dan hebben wij de moed deze uit onze rijen te stoten, iets wat de andere partijen nog nimmer hebben durven opbrengen.

Dan partijgenoten dit druk ik U op het hart, de P.v.d.A. is de grootste hinderpaal voor ons en dan bedoel ik dat zo, dat de leiding in de P.v.d.A. onze grootste hinderpaal is. De leden niet, dat zijn per slot van zaken onze kameraden en die horen bij ons, onze taak is hen onder de P.v.d.A. leiding weg te halen en hen in onze rijen te scharen, dat is ons werk en dat moet ons doel zijn."

Hierna sprak voorzitter Aldenkamp een kort dankwoord aan De Groot en al de aanwezige kaderleden en stelde voor een motie te zenden aan de Minister van Justitie voor vrijlating van Piet van Stavoren

met welk voornemen ieder instemde en waarna hij de motie voorlas waarvan de inhoud in niets afweek van de zovele motie's die reeds met hetzelfde doel zijn verzonden.

De zaal was versierd met twee spandoeken, welke tot opschrift hadden: "Eist Vermietiging van de Atoombom", "Voor een duurzame Vrede tussen de Volkeren". Het doek was van een rode kleur met gele opschriften.

Van de aanwezigen werden de navolgende personen herkend als zijnde inwoners van Hengelo (0):

*Aanwezigheid
Och. eg. in P.M.*

- Herman Johan ASSINK, geboren te Hengelo (0), 8 Dec. 1889,
- Arend Jan Bartelink, geboren te Hengelo (0), 2 Januari 1902,
- Johanna Hendrika Müller, geboren te Hengelo (0), 5 Januari 1904,
- Aafje van Buiten, geb. te Ooststellingwerf, 12 Juni 1896,
- Antje Heidstra, geboren te Haarlem, 19 Mei 1919,
- Antonia Berendina ter Horst, geboren te Hengelo (0) 5 Maart 1886,
- Bastiaan Moog, geboren te Ridderkerk, 13 November 1893,
- Albertus van Naarden, geboren te Hilversum, 2 Juni 1902,
- Hendrik Struiwich, geboren te Groningen, 21 October 1898,
- Marinus Johannes Arnoldus Warmelink, geb. Hengelo (0) 29 Oct. 1899,
- Lambert Bosman, geboren te Deventer, 29 Januari 1905.

Uit de gemeente Enschede, werden de navolgende personen herkend,

- Hendrik Jan Aldenkamp, geboren te Enschede, 10 Januari 1895.
- Johan Lorje, geboren te Enschede, 26 Maart 1917.
- Lambertus Joannes Henricus Maria Van Turnhout, geboren te Woensel 25 Juni 1918.

In P.D.

Gerrit Schoen, nadere personalia onbekend, hoofdbestuurder van de E.V.C., verblijvende te Enschede.

Deze Schoen had voor de E.V.C. de leiding bij de bouwvakstaking te Hengelo (0) in de week van 12 tot 17 Februari 1951.

Voorts zij opgemerkt dat de kaderleden afkomstig waren uit alle plaatsen van het C.P.N. district Twente.

Te omstreeks 23.00 uur was de vergadering ten einde en verlieten de aanwezigen de zaal. Tijdens het opruimen van de spandoeken spraken verschillende personen nog met Paul de Groot, waaronder ook de Hengelo'ers Assink en Warmelink.

Einde.

Op 19 Februari 1951, toegezonden aan het
Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-GR A V E N H A G E.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

244 ~~overijssel~~

CO 110923

ord 244 ~~overijssel~~

I.K. Nic stuk

Afd./Sect.: B III Dat.: 1. 10. 51 Par.: 11

Interne aanwijzingen ACD.

4 ACD. 4B Dat.: 4/12-51 Par.: RS

26 151

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1 B t/h C.V.M. t/h

act. 22/10/51
29/10/51

2 B III
26.9.51

Weekoverzicht.

3 B III t/k
11/10

15/26.9.51
10.10.51

4 B III Brief aan R.P. Almelo uit
8/10 brief aan R.P. Almelo uit

5 CVN 10/10
in CVN-10/10

9/11

6 Es. antw. van R.P. Almelo is per inf. list gekomen, kan het nu
afgehandeld worden? 8 dec 9/11

7 Agenda - is de informatie kaart ready by B geweest?
als niet - alsnog door te geven (donderdag) 10/11

VERBINDING No. 50

Enschede

No. 3276.

20 September 1951.

Bijl.: 2.

Ond.: meeting en demonstratie
op 18 Sept.'51 te Enschede.

29/10/51
W e e k o v e r z i c h t .

DIENSTGEHEIM

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen een verslag van de op 18 Sept.j.l. te Enschede meeting en demonstratie, belegd door het zgn. "18 September-comité" in Twente.

OP KAART
ACD/4B
DAT: 11-1
PAR: 75

De
6.151
15.26

<u>6.151</u>	6.151
01.122.2	05.14.4
22 SEP. 1951	6.157
ACD/110923	15.16

VERSLAG van de op Dinsdag 18 September 1951 te Enschede gehouden openluchtmeeting en demonstratie, voorbereid door het Twents 18 September-comité.

Door middel van een aantal aankondigingen in "De Waarheid", een oproep tijdens een op 17-9-51 gehouden Waarheid-filmavond en een in sommige gedeeltes van de gemeente Enschede verspreid pamflet (zie bijl.I) werd bekendheid aan de meeting gegeven.

Aanwezig: ± 250 personen, terwijl het aantal deelnemers aan de demonstratieve optocht met leuzen, vlaggen en fakkels 160 personen (mannen, vrouwen en kinderen) bedroeg.

Sprekers: Teunis STUIVENBERG (30-8-16), ATEK-bestuurder, voorz. Twentse 18 Sept.-comité;
Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95), CPN-gemeenteraadslid;
Berend BLOKZIJL, landelijk voorz. v.d.EVC.

Medewerkers: Zangveren."Morgenrood" uit Enschede en "De Stem der Werkers" uit Almelo, alsmede de Schalmeienkapel "Morgenrood" uit Enschede.

Te omstreeks 19.45 uur opende STUIVENBERG de meeting met een kort welkomstwoord, waarna een 20-tal aanwezige leden van bovengenoemde zangverenigingen o.l.v. van x Jan LANDSTRA (20-1-90) enige strijdliederen zong.

ALDENKAMP schetste in het kort de betekenis van de 18e September sedert enige tientallen jaren. Hij wekte alle aanwezigen op, mede te demonstreren onder de boven het podium aangebrachte leuzen: Voor/de vrede; voor de natie; voor de grondwet.

Hij deed een beroep op de aanwezigen om geldelijke steun te verlenen aan de stakende bouwvakarbeiders in het Westen des lands. "Ik weet, huismoeders, dat Uw inkomen wekelijks minder wordt. In de bezetting hebben we honger geleden omdat de Duitsers ons niet meer te eten gaven. Laten we nu een beetje honger lijden om de bouwvakarbeiders in hun strijd te steunen," aldus ALDENKAMP.

Voorafgegaan door de Schalmeienkapel maakte een stoet van 160 personen een rondgang door de binnenstad van Enschede onder het zingen van strijdliederen. In de stoet werden spandoeken medegevoerd, vermeldende de volgende leuzen: Voor/de vrede; voor de natie; voor de grondwet; vrede; voor 10% loonsverhoging; tegen werkloosheid en langer werken; werk voor allen; jeugd eist vrede; voor een gelukkige toekomst voor onze kinderen; vriendschap en vrede tussen de volkeren; voor een vredespact tussen de Grote Vijf.

Op het Arimplein teruggekomen, bracht de Schalmeienkapel de Marseillaise ten gehore.

Berend BLOKZIJL hield hierna een rede van ongeveer een half uur.

De twee staatsdocumenten, n.l. de troonrede en de millioennota, hoe vaag en in hoe fraaie volzinnen ook opgesteld, bewezen duidelijk, dat Nederland de weg naar een nieuwe oorlog dreigde op te gaan. Op bevel van Amerika en in samenwerking met de "Hitler-horden" van West-Duitsland, Adenauer c.s., die hij vergeleek Syngman Rhee, werden we naar het fascisme, een oorlog en de honger geleid.

Het werd tijd om de regering in Den Haag duidelijk te maken, dat er een samenwerking tussen alle volkeren moest ontstaan en er gezamenlijk voor de vrede moest worden gewerkt.

De optimisten in Nederland moesten niet denken, dat wanneer Amerika een oorlog ontketende met de Sovjet Unie, die oorlog ergens in het Oosten of in Duitsland zou worden uitgevochten. Ook ons land zou dan opnieuw het toneel worden van oorlog, ellende en vernieling.

In de troonrede werd wel hulde gebracht aan de Korea-vrijwilligers. Er werd echter met geen woord gesproken over de 1 miljoen Zuidkoreanen, die gedood waren en de 8 miljoen Zuidkoreanen, die gewond waren, noch over de totaal vernietigde steden en dorpen in Korea.

Ook werd met geen enkel woord gerept, welke stappen de regering dacht te nemen ter hervatting van de vredesonderhandelingen aan de 38e breedtegraad.

Wel geld voor 5 tot de tanden bewapende divisies, voor 24 eskaders vliegtuigen van verschillend type en voor het waanzinnig opvoeren van de sterkte van de marine, doch geen geld voor de tienduizenden in 1950 onvoltooid gebleven huizen, terwijl evenmin in 1951 het toegezegde aantal woningen zou worden gebouwd.

De "zegeningen" van het Marshall-plan hadden tot gevolg, dat de levensstandaard in Nederland met 13% was gedaald.

Hij bracht hulde aan de bouwvakarbeiders, die staakten bij het Hoogovenbedrijf, terwijl hij zich enthousiast uitliet over de siddaire houding van een duizendtal Amsterdamse bouwvakarbeiders, die hadden gedemonstreerd, door de politie waren uiteengeslagen, doch desondanks tot op het stadhuis waren doorgedrongen en hun eisen hadden kenbaar gemaakt.

Tenslotte richtte hij zich tot de leden van de P.v.d.A. en wekte hen op tot samenwerking, daar alleen door samenwerking van sociaal-democraten, confessionelen en communisten voor een duurzame vrede kon worden gewerkt.

De rede van BLOKZIJL werd enige malen door een applaus onderbroken. De stemming was belangstellend, niettegenstaande de regenval bij de aanvang en het slot van de meeting veel afbreuk deed, aan het welslagen daarvan.

Op het terrein werd gecolporteerd met de EVC-Gids en werd gecollecteerd voor de stakende bouwvakarbeiders.

Blijkens het hierbij gevoegde pamflet hadden in het Twentse 18 September-comité o.a. zitting:

Uit Enschede:

- X F.LIPPINKHOF = Frederik Harmen LIPPINKHOF (17-1-18);
- X T.STUIVENBERG = Teunis STUIVENBERG (30-8-16);
- X A.BARELDS = Albert BARELDS (4-8-33);
- X G.v.d.POST = Gerrit van der POST (6-3-98);
- X J.WOOLDRIK = Johanna Geertruida WOOLDRIK-Amelink (18-5-04);
- X T. van DIELEN = verm. Diderik van DIELEN (27-11-10);
- X J.SCHURINK = Jan SCHURINK (14-1-31);
- X H.ALDENKAMP = Hendrik Jan ALDENKAMP (10-1-95) en
- X J.BARELDS = Jan BARELDS (16-8-08).

Uit Hengelo:

- X H.DIKKEN = Hilligje Jantje Gerritje DIKKEN (4-3-32);
- X G.FRANKE = Gerhardus Johannes FRANKE (22-12-24) en
- X J.BARTELINK = Johanna Hermanna BARTELING (3-1-25).

Uit Almelo:

- X D.HAMMINK;
- X B.de JONG;
- X T.v.VEEN.

Uit GOOR:

- X D.VELING.

Uit Overdinkel (gem.Losser):

- X W.GAME = Wilhelmus Petrus GAME (26-2-03).

Dezerzijds is tevergeefs gezocht naar de middenstanders, de kunstenaars en de intellectuelen, die volgens het hierbij gevoegde pamflet zouden zijn vertegenwoordigd in het 18 September-comité.

De bestuursfuncties in het comité waren als volgt verdeeld: T.STUIVENBERG voorz.; H.J.G.DIKKEN secr. en F.LIPPINKHOF penningmeester.

Het leeuwenaandeel in de gehele voorbereiding had T.STUIVENBERG, daarbij geïnstrueerd door Pieter GNIRREP, de algemeen secretaris in het district Twente der C.P.N., die naast hem aan de kop van de demonstratie liep.

- - - - - 20 September 1951.

W. J. J.

6.51
05.46

25 SEP. 1951
119069

ONDERWERP :

"Waarheidsfilmtournee 1951-1952"

Almelo

31/10/51
Weekoverzicht.

Ik heb de eer UdelGestrenge het volgende te berichten

Op Zondag 16 September 1951 werd in het bioscooptheater "Varossieau", alhier, door de Waarheidsfilmdienst een film vertoond getiteld "Lente in Saken" met als extra de kleurenfilm "Sportroem"

Door Bernardus de Jong, geboren 16 Februari 1911 te Ambt-Hardenberg, van beroep grondwerker en wonende Plantanenstraat no. 28 te Almelo, werden de aanwezigen met een kort woord, waarin hij deze opbouwende landbouwfilm als een stuk waarheid uit Rusland betitelde, welkom geheten,

Hierna werden de beide bovengenoemde films vertoond.

De voorstelling verliep zeer ordelijk en bijzonderheden deden zich niet voor.

Voor deze film bestond een matige belangstelling en ongeveer 225 personen vulden de zaal, onderandere waren de volgende personen aanwezig;

- x* Hendrikerus Remeelts, geboren 11-September 1907 te Borger, van beroep textielarbeider en wonende Tuinstraat no. 90 te Almelo; (contrôle)
- x* Hendrikus Wöpken, geboren 2 December 1915 te Ambt-Hardenberg, van beroep textielarbeider en wonende Maardijk no. 8 te Almelo;
- x* Geert Wolters, geboren 18 November 1911 te Stad-Almelo, van beroep textielarbeider en wonende Boddenstraat no. 40 te Almelo;
- x* Charles Louis Bouck, geboren 19 October 1909 te Ambt-Almelo, van beroep katoenspinner en wonende Rappersweg no. 32 te Almelo;
- x* Jan van der Veen, geboren 24 Juli 1927 te Ooststellingwerf, van beroep textielarbeider en wonende aan boord van de "Volharding II" te Almelo;
- x* Alle van der Veen, geboren 27 Mei 1902 te Ooststellingwerf, van beroep textielarbeider en wonende aan boord van de "Volharding II" te Almelo;
- x* Jan Schovers, geboren 20 September 1907 te Ambt-Almelo, van beroep schilder (textielfabriek) en wonende Lijsterstraat no. 9 te Almelo;
- x* Pieter Gerhardus du Plessis, geboren 26 December 1926 te Bergh (Gld), van beroep fabrieksarbeider en wonende Eilandstraat no. 39 te Almelo;

- x/ Hendrik M o e l a r d, geboren 24 Januari 1901 te Tubbergen, van beroep textielarbeider en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo;
- x/ Hendrik M o e l a r d, geboren 17 Maart 1928 te Almelo, van beroep timmerman en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo;
- x/ Herman M e l i s, geboren 6 Januari 1917 te Ede (Gld) van beroep textielarbeider en wonende Olmstraat no. 9 te Almelo;
- x/ Arnoldus K o r t, geboren 24 Januari 1902 te Odoorn van beroep monteur (Gemeente Lichtbedrijven) en wonende Rietstraat no. 229 te Almelo;
- x/ Gerrit K i e r s, geboren 23 Juni 1931 te Emen, van beroep fabrieksarbeider en wonende Parallelweg no. 198 te Almelo;
- ✓ Hendrikus Johannes J a n s s e n, geboren 11 October 1928 te Almelo, van beroep textielarbeider en wonende Irisstraat no. 19 te Almelo;
- x/ Jannes de J a g e r, geboren 22 Augustus 1914 te Almelo, zonder beroep en wonende Grotestraat no. 197/a te Almelo;
- x/ Jantje I d e m a, geboren 30 Juni 1923 te Ooststellingwerf, van beroep confectienaaister en wonende Elzenstraat no. 14 te Almelo;
- x/ Jenny H a m m i n k, geboren 17 November 1915 te Almelo, zonder beroep en wonende Haven NZ. no. 125 te Almelo;
- x/ Jan E d e n s, geboren 14 Februari 1896 te Midwolda, van beroep grondwerker en wonende Vissedijk no. 35/c te Almelo;
- x/ Bernardus Tobias D a m e r, geboren 29 Juni 1929 te Wierden, van beroep textielarbeider en wonende Elzenstraat no. 18 te Almelo;
- x/ Jan Cornelis van D a e l, geboren 3 Juni 1916 te Almelo, van beroep fabrieksarbeider en wonende Emmastraat no. 24 te Almelo;
- x/ Wilhelm Johannes B o l k e n s t e i j n, geboren 11 Maart 1895 te Munster (D), van beroep stratennaker (gemeente) en wonende Ootmarsumsestraat no. 243 te Almelo;
- x/ Gerrit B e n n i n k, geboren 8 April 1904 te Stad-Almelo, van beroep administrateur (z) en wonende Zuiderstraat no. 26 te Almelo;
- x/ Jantje B e e k m a n, geboren 27 September 1915 te Almelo, van beroep opperman en wonende St. Josephstraat no. 24 te Almelo;

x/ Gijsbert B e e k m a n, geboren 25 Januari 1916 te Almelo, van beroep terrazzowerker en wonende St. Josephstraat no. 24 te Almelo;

x/ Johan Christophus A l b e r s e n, geboren 6 Januari 1921 te Wierden, van beroep magazijnbediende en wonende Ootmarsumsestraat no. 190 te Almelo;

x/ Cornelis A l b e r s, geboren 9 Juni 1892 te den Ham, van beroep naaimachine-monteur en wonende Ootmarsumsestraat no. 147 te Almelo;

x/ Willelm A b b i n k, geboren 20 Februari 1930 te Almelo van beroep perser(confectie) en wonende Poulinkdwarstraat no. 4 te Almelo en

x/ Gerritdina U i t s l a g, geboren 11 Februari 1909 te Almelo, huis- en echtgenote van Hendrik Moelard en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo.

Bij de uitgang der zaak werd gecollecteerd, teneinde de onkosten van dit filatournee te kunnen dekken.

21 September 1951.

Verbinding no. 49 Vertrouwelijk.

H/hw. no. 263

ONDERWERP:

Demonstratie te
Enschede.

Almelo

OP KAART	6.151
ACD/	01122.7
DAT:	
PAR:	

6.151	6.151
05.44	05.26
29 SEP. 1951	
ACD/ 112353	

Schakkel is vernietigd

Hierbij heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten.

In verband met de op Dinsdag, 18 September 1951 te Enschede gehouden demonstratie, werden op Maandag, 17 September 1951 aan de poorten der grootste plaatselijke bedrijven pamfletten uitgegeven.

*Ambt. herman
ok. ca. 100*

Aan deze demonstratie werd uit deze gemeente door de volgende personen deelgenomen:

- x I V 863 Bernardus de Jong, geboren 16 Februari 1911 te Ambt-Harderberg, van beroep grondwerker en wonende Plantanenstraat no. 28 te Almelo;
- x I V 2001 Thijs van der Veen, geboren 16 April 1931 te Coststellingwerf, van beroep textielarbeider en wonende aan boord van de "Volharding II" te Almelo;
- x I V 857 Hendrik Moelard, geboren 24 Januari 1901 te Tubbergen, van beroep wever en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo;
- x I V 11990 Gerritdina Uitslag, geboren 11 Februari 1909 te Ambt-Almelo, huis- en echtgenote van Hendrik Moelard en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo;
- x I PD 14954 Hendrik Moelard, geboren 17 Maart 1928 te Almelo, van beroep timmerman en wonende Doelenstraat no. 21 te Almelo;
- x I V Gerrit Stegehuis, geboren 11 November 1897 te Ambt-Almelo, van beroep textielarbeider en wonende C.Huygensstraat no. 21 te Almelo en
- x I V Gerritdina Hammink, geboren 16 Februari 1935 te Almelo, van beroep naaister en wonende Merelstraat no. 18 te Almelo.

Een afschrift van genoemde pamfletten wordt bij dit rapport gevoegd.

27 September 1951.

Oproep

aan de Twentse bevolking

Op 18 September a.s., de Derde Dinsdag van deze maand, zal zoals ieder jaar, de Staten-Generaal opnieuw worden geopend. Deze gebeurtenis, waarbij de regering in de Troonrede haar program aan het volk bekend maakt, was voor de arbeidersbeweging in het verleden aanleiding om op die dag, de „Rode Dinsdag”, haar eisen aan de regering door middel van manifestaties voor te leggen.

Het lijdt geen twijfel, dat de Troonrede van dit jaar niet veel goeds voor de Nederlandse bevolking zal inhouden.

De steeds verdergaande belastingverhogingen, de stijging der prijzen zullen, als de plannen van de regering werkelijkheid worden, zich verder doorzetten.

De waanzinnige bewapeningswedloop van de landen van het Atlantisch Pact drukt in steeds grotere mate als een loden last op ons volksbestaan. Reeds heeft de werkloosheid haar intrede gedaan in de textiel- en andere industrieën.

Ons land is door de politiek der regering in een steeds afhankelijker positie geraakt ten opzichte van de Verenigde Staten. Ons leger staat onder bevel van Amerikaanse generaals. In Eindhoven sloegen Engelse politietroepen op onze soldaten en burgers in.

Een Staatscommissie legde de regering een aantal voorstellen voor, die ten doel hebben onze Grondwet te veranderen en deze op fascistische leest te schoeien.

Het is daarom, dat wij U oproepen, voortbouwende op de tradities van het verleden, om op 18 September tegen deze politiek te demonstrenen.

Wij, het Twentse 18de September-Comité, bestaande uit vertegenwoordigers van de werkende bevolking en middenstand, kunstenaars en intellectuelen, wij allen roepen U op om op de 18de September naar Enschede te komen om op het Krimplein getuigenis af te leggen van Uw wil om ons land voor een nieuwe oorlog te behoeden, voor de zelfstandigheid van onze natie, voor de verdediging van de Grondwet.

Arbeiders, middenstanders, werkers van Twente,

Demonstreert op de 18de September 1951 onder de volgende leuzen:

Voor de Vrede - Voor 10 pCt loonsverhoging!

Zegt tot de regering:

Weg met de kolenprijsverhoging en de steeds verdergaande belastingverhogingen!

Weg met de voortdurende prijsstijgingen!

Stop met de nieuwe dreigende huurverhoging!



Stop met het waanzinnige opvoeren van de bewapening,
 Stop met de plannen om onze Grondwet te verkrachten!

Wij willen werk en een menswaardig bestaan!

Wij willen vrede en vriendschap met alle volkeren!

Wij willen een Vredespact van de Grote Vijf!

Wij willen een vrij en zelfstandig Nederland!

Wij willen handhaving van de Grondwet!

Demonstreert daarom op 18 September in Enschede

Half acht:

Korte Manifestatie Krimplein, Enschede

Spreker: *B. BLOKZIJL*

Half negen:

Grootse Fakkeloftocht

VANAF KRIMPLEIN MET MUZIEK EN LEUZEN

De demonstratie wordt om ongeveer half tien op het Krimplein ontbonden

Medewerking van de Twentse schalmeienkapel „Morgenrood”.

Arbeiderszangkoor „Stem der Werkers” — Almelo

Arbeiderszangkoor „Morgenrood” — Enschede

Het 18 September-Comité 1951,

xi xi xi
 xi xi xi xi
 xi xi xi xi
 xi xi xi xi
 waarin o.a. zitting hebben: F. Lippinkhof, Enschede; H. Dikken, Hengelo; T. Stui-
 berg, Glanerbrug; D. Hammink, Almelo; G. Franke, Hengelo; D. Veling, Goor;
 A. Barelds, Enschede; B. de Jong, Almelo; W. Game, Overdinkel; G. v. d. Post, En-
 schede; J. Bartelink, Hengelo; J. Wooldrik, Enschede; T. van Veen, Almelo; T. van
 Dielen, Enschede; J. Schurink, Enschede; H. Aldenkamp, Enschede; J. Barelds,
 Enschede.

Meldt u voor deelname en reisgelegenheid bij: Enschede: Oldenzaalsestr. 80; Hengelo:
 Madoerastraat 34; Almelo: Doelenstr. 21, Lindestr. 9, Irisstr. 36, Vinkenstr. 25.

Route demonstratie: half negen vanaf Krimplein, Alsteedsestr., Kalanderstr., Olden-
 zaalsestr., Molenstr., Hengelosestr., C. F. Klarstr., Van Heekplein, Schoolstr., Diezer-
 str., Krimplein, einde ongeveer halftien.

Doelenstraat 21
 EVC-gebouw;

Irisstraat 36
 J. Schröder;

Lindestraat 9
 Schovers en

Vinkenstraat 25
 H. J. v. d. Els.

D.K.

*Needs naar
 R.P. Almelo
 geschreven
 naar aanl.
 wa C.O.
 118923*

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N.

CO. 120416

ad 244 overijnd

244 overijnd

[Handwritten mark]

zie stuk
 met nr.
 5062 ✓

[Large handwritten mark]

Afd. Sect.: *B III* Dat. 26.2.52 Par. *h.*

Interne aanwijzingen ACD

ACD: *4b* Dat. 9.7.52 Par. *F*

ACHTERMEENVOLGENS AAN: *Kens - B*

H.ACD, namens deze

VERANTW. VOOR ADM. AFDOELING: *B*

dat.: *28/1/52*

Afd. Sectie BEHANDELING Afz., Par. Dat.

Zie ook CO 128441 en CO 128415 d*B* d*h.* 24/1/52

Duplicaat van stuk no. 128416 gezonden aan *B*

[Handwritten initials]

acd *B* 28/1
B 30/1

B III *f.f. & 52.52* *d. 30/1.*

acd S.r.p. volledige naslag *B III d.* 1/2

B III *d.* acd *B* 1/2

KB Kan er resp. bij Almelo en Enschede
 geïnformeerd worden naar Jan
 't Hart en Tiny Ruiten? *B III d.* 14/2.52

B *aan wat betreft*
Enschede. Van
Almelo dient
 contact te worden opgenomen met *H/135V.* *KB II* 19/2.52

Afd. Sectie

BEHANDELING

Afz./Par

Dat.

BT ~~BT~~ Tini Reuter is over 11 aan belang
 Bij ~~BT~~ J. van d. Ven " " " " " 26/2

Zie ook opmer. KB

Bijp 252

BTH 26/2 v.d. Keer-Weinreder komt voor.
 26.2. 127390.

BT - Ik neem onlangs een stuk geruis te hebben
 waarin het meisje Reuter werd genoemd.

BTH 927-2-52

BTH 9 J. Burover wordt door BT
 geïnformeerd. zie CO 132 9/13
 met antwoord schrijven Inskede.

Af. 226-3-52

h/s 276

Afd.	Sectie	Behandeling	Afz./Par.	Dat.
		Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie voeren Org. C.O. is in behandeling bij <u>B</u>		
B		t L v H B	t L v H B	31.1.52
		B III B V	B	31.1.52
		B III g. 31-1-52	h	1/2
		in org.		
		1/2/35 B II X 7 h	B	1/2.50

RAPPORT VAN KB

AAN HB BIII

No.: 3880

Betr.: ABONNE WERFCAMPAGNE VOOR "DE WAARHEID" TE ENSCHEDE.

Typ. D.

OP KAART
ACD/46
DATE: 9-7-52
PAR: 9

6151.151 6151 6151
054921 0548 011223
21 JAN 1952
ACD/128416

Op Vrijdag 21 December 1951, te ongeveer 20.- uur werd in zaal Engels, gevestigd aan de Laareschstraat te Enschede, door de C.P.N. afd. Enschede, een feestavond gehouden. Deze feestavond werd gehouden voor de medewerkers aan de colportage en aanwerfcampagne van het dggblad "De Waarheid". Deze avond kan worden aangemerkt als de sluitingsavond van deze campagne, die werd aangekondigd op het gehouden Zomerfeest 1951 te Amsterdam.

X De bijeenkomst werd na een korte inleiding geopend door Mej. Jet Broekman, naar schatting oud 40 jaren, vermoedelijk bestuurslid van de C.P.N. afd. Enschede. Spr. memoreerde dat deze avond werd gehouden op de verjaardag van kameraad Stalin. Een en ander was volgens haar zuiver toeval.

Vervolgens vroeg zij verontschuldiging, dat de balletgroep van het A.N.J.V. te Enschede "Dynamo", door ziekte van de leidster Mevr. Jo Gnirp en drie meisjesleden niet kon optreden. Eveneens zou dit een geduchte handicap zijn voor de gitaarband "De vrolijke tekkers", waarvan Mevr. J. Gnirp en de 3 voernbedoelde meisjes deel uitmaken.

Voorts vroeg spr. de meeste clementie voor de "Schalmeien Kapel", daar deze kapel deze avond zeer gedupeerd werd door het ontbreken van 3 leden, die door ploegenwerk verhinderd waren.

Na de bijeenkomst voor geopend te hebben verklaard, werd door een zekere Mej. J. Hammink te Almelo piano-muziek gemaakt. Afwissekend werden strijdlieparen gespeeld en dansmuziek, waarop door de aanwezigen werd gedanst. De uitgevoerde strijdlieparen werden door de aanwezigen niet meegezongen.

Hierna werd door Jan Schurink te Enschede, (bestuurslid A.N.J.V. en werkzaam A.T.E.K., Oldenzaalsestraat 80 te Enschede) het optreden aangekondigd van de "Schalmeien Kapel". Als eerste nummer voerden zij de "Internationale" uit, die op verzoek van Jan Schurink staande door de aanwezigen werd meegezongen.

Daarna volgde het optreden van tapdanser "Tiemo". Deze persoon is identiek aan Tiemo Monkhorst, lid van het A.N.J.V. te Enschede.

X Vervolgens werd een schetsje opgevoerd onder de titel: Janus Kinkel uit Lutjewinkel. Deze schets werd uitgevoerd door Jan Barelds, Joop Huisman en Rein Pieters, allen leden van het A.N.J.V. te Enschede.

Door Piet Gnirp, scholingsleider der C.P.N. te Enschede, werd hierna het doel van deze bijeenkomst uiteengezet. De bedoeling van deze avond is, aldus spr., om de mensen die weken bezig zijn geweest met het colporteren en aanwinnen van nieuwe abonne's van "De Waarheid", een ontspanningsavond aan te bieden. Daarom moest deze avond afwijken van de andere bijeenkomsten die gewoonlijk worden gehouden. Dus hebben wij gemeend deze avond in het kader van "ontspanning" te moeten houden en daarom wil ik ook mijn rede niet te lang maken. Alleen het volgende moet me nog van het hart.

Minister Drees heeft hedenmiddag in de Kamer een uiteenzetting gegeven over het verbod voor Rijksambtenaren om georganiseerd te zijn in diverse communistische organisaties. Drees heeft dit verbod gemotiveerd met het gevaar voor spionage in de verschillende Rijksinstellingen. Deze veronderstelling is belachelijk volgens spr.. Denkt de Minister nu heus, dat we tegen de arbeiders die in de E.V.C. zijn georganiseerd zullen zeggen: "Kameraad verklap jij nu maar eens hoeveel garen Van Heek in voorraad heeft en hoeveel stukken katoen er per dag worden afgeleverd en hoeveel machines er in de fabriek staan".

Neen, aldus spr., wij vechten openlijk voor een betere tijd en wij bestrijden de kapitalisten niet met hun eigen middelen. Spr. deed het voorstel om twee moties naar de regering te zenden. Eén als protest tegen het ambtenarenverbod en de ander voor de invrijheidstelling van Piet van Staveren.

(Tot slot wekte spr. de aanwezigen op zich niet tevreden te stellen met de resultaten van de afgelopen campagne. Enschede had de taak om 80 nieuwe abonne's op het dagblad "De Waarheid" aan te werven, doch het heeft zijn taak niet geheel volbracht. In totaal werden 76 nieuwe abonne's aangebracht. Ook na de sluiting van de campagne moet het aanwinnen van nieuwe abonne's worden doorgezet.)

De twee uitgeloofde boeken bestemd voor diegenen die het grootste aantal en op één na het grootste aantal nieuwe abonne's hebben gemaakt, zijn gewonnen door twee werklozen. Zij konden wegens afwezigheid de boeken niet in ontvangst nemen. De hierna gehouden pauze werd gevuld met dansen en een tombola. Na de pauze werd een kleurenfilm vertoond, over Tsjecho Slowakije op politiek en economisch gebied en over de sportprestaties aldaar.

De bijeenkomst werd te circa 24.- uur gesloten.
Tot de aanwezigen behoorden o.a.:

Jet Broekman, vermoedelijk bestuurslid der C.P.N. afd. Enschede.

X | Piet Gnirp, scholingsleider der C.P.N. afd. Enschede.

X | Jan Schurink, bestuurslid A.N.J.V. en werkzaam Atek te Enschede.

- ? | De vader van vorengenoemde Jan Schurink.

X | Jan Barelds, lid A.N.J.V. te Enschede.

Joop Huisman, lid A.N.J.V. te Enschede.

X | Rein Pieters en zijn zuster Antje, beiden lid van het A.N.J.V. te Enschede.

X | Tiemo Monkhorst, lid A.N.J.V. te Enschede.

X | Teunis Stuivenberg en een dochter van hem, bestuurslid E.V.C. te Enschede.

- | Tiny Ruiter, wonende te Glanerbrug, werkzaam bij de Atek, Oldenzaalsestr. 80, Enschede.

X | Henk Bakker, wonende te Overdinkel. Lid A.N.J.V.

X | Henk Moelard, Doelenstraat 21, Almelo.

X | Lambert Timmerije, Bornsestraat te Almelo.

X | J. Hammink, Haven N.Z. te Almelo.

X | Jan van der Veen, Eschstraat te Almelo.

K.V.V.P. | Ike van der Veen - Weinreder, Eschstraat te Almelo. (echtg. J.v.d. Veen)

X | Teunis Oost en echtgenote te Almelo.

KB, 18 Januari 1952

GEEN ACTIE zonder overleg met K.B.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

nr 244 Overijssel.

Aanwezigheid van aanges. pers.
o.k.
reestuk

Afd./Sect.: B III Dat.: 20/2/52 Par.: 4

Interne aanwijzingen ACD.

Actie no. 244 - 21/2/52

ACD. 46 Dat.: 17-3-52 Par.: 4 **(K)**

Aanteekeningen (Nummeren s.v.p.):

ACHTEREENVOLOGENS AAN:

Kern - HB

H.ACD, namens deze

VERANTW. VOOR ADM. AFDOENING:

B

Dat.:

14/2/52

Afd. Sectie

B e h a n d e l i n g .

Afz./Par. Dat.

Kern

Duplicaat van stuk no. 129493 gezonden aan B

4 1/2 20/2/52

B

B III

HB

17/2/52

B III

g. 20.2.52

act. d. s.v.p. naslag namen B III 4 1/2

B

4 2 1/2

20/2/52

17/2

Id. Sectie	Behandeling	Afz./Par.	Dat.
B III		C. 12	1/12/52
<p>Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie woeren Org. C.O. is in behandeling bij <u>Brieven</u></p>			
	B III	SB	5.2.52
B III	<p>De <u>naegen bij origineel</u>, aan de hand van de <u>B III n. 4/52</u></p>		

RAPPORT VAN KB

AAN HB BIII

No.: 4016

Betr.: REVOLUTIE-HERDENKING DER C.P.N. TE ALMELO.

Typ. D.

OP KAART
ACD/ 48
DAI: 17/3-51
PAR: 21

6.137
05.45

31 JAN 1952 *sd*

ACD/ 120493

Onderstaande personen waren o.a. aanwezig op de Revolutie-herdenking der C.P.N. te Almelo, welke werd gehouden op 15 November 1951, in de zaal van Hotel "De Poort van Kleef!"

- X | Hendrik Moelard, geboren 24-1-01 te Tubbergen, van beroep wever, wonende Doelenstraat 21 te Almelo.
- X | Gerritdina Hammink, geboren 16-2-35 te Almelo, van beroep naaister, wonende Merelstraat 18 te Almelo.
- X | Thijs van der Veen, geboren 16-4-31 te Ooststellingwerf, van beroep textielzrbeider, wonende aan boord van de Volharding II te Almelo.
- X | Hendrikus Wöpken, geboren 2-12-15 te Ambt Hardenberg, van beroep hoofdbestuurder A.T.E.K., wonende Maarlijk 8 te Almelo.
- Aanwezigheid O.K.* X | Maria Tekla Scheve, geboren 20-1-11 te Vlagtwedde, huis- en echtgenote van S.Krol, wonende Wondestraat 7 te Almelo.
- Aanw. O.K.* X | Sake Krol, ✓ geboren 1-1-04 te Emmen, van beroep metseelaar, wonende Wondestraat 7 te Almelo.
- X | Bernardus de Jong, geboren 16-2-11 te Ambt Hardenberg, van beroep grondwerker, wonende Platanenstraat 28 te Almelo.
- X | Jansje Huisman, geboren 12-2-11 te Zwolle, huis- en echtgenote van A.Schovers, wonende Lindestraat 9 te Almelo.
- X | Adolf Schovers, geboren 10-7-12 te Almelo, van beroep textielarbeider, wonende Lindestraat 9 te Almelo.
- X | Wim Abbink, geboren 20-2-30 te Almelo, van beroep perser, wonende Poulinkdwardsstraat 4 te Almelo.
- X | Frederika Hekman, geboren 25-12-27 te Almelo, huis- en echtgenote van B.T.Damer, wonende Elzenstraat 18 te Almelo.
- Aanw. O.K.* X | Frederikus Hekman, geboren 7-11-08 te Almelo, van beroep wever, wonende Elzenstraat 18 te Almelo.
- Aanw. O.K.* X | Grietje Jacoba Martens, geboren 27-9-09 te Emmen, huis- en echtgenote van J.Krol, wonende Irisstraat 39 te Almelo.
- o.k.* X | Jurjen Krol, geboren 4-1-05 te Ooststellingwerf van beroep grondwerker, wonende Irisstraat 39 te Almelo.
- O.K.* X | Lammert Timmerije, geboren 4-3-30 te Almelo, van beroep bankwerker, wonende Bornsestraat 303 te Almelo.
- X | Jannes Holtkamp, geboren 30-12-29 te Vriezenveen, van beroep textielarbeider, wonende Gravenstraat 55 te Almelo.
- X | Geert Lindeman, geboren 9-5-03 te Emmen, van beroep grondwerker, wonende Haven N.Z. 139 te Almelo.
- X | Aaltje Vrieling, geboren 14-12-01 te Almelo, huis- en echtgenote van J.F.Ch.Hartman, wonende Bosstraat 32 te Almelo.

- X | Johan Frederik Christiaan Hartman, geboren 8-12-01 te Zutphen, van beroep sigarenmaker, wonende Bosstraat 32 te Almelo.
- X | Jan Willem Voskamp, geboren 7-6-91 te Almelo, van beroep koopman, wonende Nieuwstraat 30 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Grietje Krol, ✓✓ geboren 24-11-32 te Wieringen, van beroep naaister, wonende Irisstraat 39 te Almelo.
- X | Teunis Oost, geboren 19-7-13 te Emmen, van beroep textielarbeider, wonende Esstraat 37 te Almelo.
- X | Jan Oost, geboren 26-6-21 te Emmen, van beroep grondwerker, wonende Sluis Z.Z. 127 te Almelo.
- X | Gerritdina Uitslag, geboren 11-2-09 te Almelo, huis- en echtgenote van H. Moelard, wonende Doelenstraat 21 te Almelo.
- X | Hendrik Moelard, geboren 17-3-28 te Almelo, van beroep timmerman, ongehuwd, wonende Doelenstraat 21 te Almelo.
- X | Jan Van der Veen, ✓ geboren 24-7-27 te Ooststellingwerf, van beroep lederbewerker, wonende Esstraat 35 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Hieke Weinreder, ✓ geboren 3-7-32 te Almelo, huis- en echtgenote van J.v.d.Veen, wonende Esstraat 35 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Albert Hammink, ✓ geboren 8-6-32 te Almelo, wonende Merelstraat 18 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Gerrit Jan Hammink, ✓ geboren 2-10-29 te Almelo, wonende Merelstraat 18 te Almelo.
- O.K.* ✓ X | Gerritdina Wilhelmina Kolthof, geboren 12-2-02 te Almelo, huis- en echtgenote van D. Hammink, wonende Merelstraat 18 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Aleidus Moelard, ✓ geboren 1-12-33 te Almelo, van beroep smid-bankwerker, wonende Doelenstraat 21 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Gerrit Jan Pruijm, ✓ geboren 10-1-23 te Wildervank, van beroep grondwerker, wonende Achtzaligheden 7 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Maria Theresia Grosse Wiegert, ✓ geboren 27-10-88 te Harle Dld., weduwe van H.F. Slaghuis, wonende Rietstraat 185 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Henny Uhlenberg, ✓✓ geboren 28-7-37 te Almelo, zonder beroep, wonende Willemsgang 7 te Almelo.
- Almelo O.K.* → X | Derkje Uhlenberg, ✓ geboren 1-8-01 te Den Ham, zonder beroep, wonende Willemsgang 7 te Almelo.
- X | Geertje van de Molen, verslaggeefster van het dagblad "De Waarheid" te Enschede.

KB, 29 Januari 1952 ↓

GEEN ACTIE zonder overleg met K.B.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
(Slechts bij definitieve opborging invullen)
O N A T G E D A A N

CO 132631
133939
OK

In CO 244 Overijssel.
Stellen voor aanwijzingen
in stak.

Afd./Sect. B III Dat. 4/4 '52 Per. J

Achtereenvolgens aan: Kenn
B

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw voor }
Adm afdoening } B H. ACD, namens deze
Dat: 6/10 '52

ACD/40 Dat. 20/1 '52 Par. 45

Afd	Sectie	BEHANDELING	Afz/Par	Dat.
1	Kenn	<u>Mg 7/13</u>	<u>Geerts</u>	<u>6/3</u>
2	B	<u>B III (d.u.)</u>	<u>SB</u>	<u>10.3.52</u>
3	<u>B III</u>	<u>Mg 26/3</u>	<u>Struis</u>	<u>11.3</u>
	<u>B III</u>	<u>(133939) 27.3.52 & t. 1/2 '52 g. 24.52</u>		
4	<u>B III</u>	<u>133939. Dit is een methode om iets te weten te komen, welke soms resultaat heeft. bleef.</u>	<u>B III</u>	<u>28/3</u>
	<u>B III</u>	<u>Zet het aarme na een term ontvoerd te worden te Enschede. regionale bezetting plaats vond.</u>	<u>Keij, Heij</u>	<u>10/4 22/4</u>

VERBINDING NO.50

Enschede

132631

18 Maart 1952

No. 4128 a

Bijl. : 1

Betr. : Districtsconferentie van de CPN.

*KEW
B*

6.151
05.14
6.151
01.12.2
19 MRT 1952

ACD/133030

op kaart
ACD/413
DAT. 29/11-1952
PAR: *VS*

VERTROUWELIJK

*leakage
naar control*

132631

In aansluiting op mijn schrijven no. 4128 , dd. 3-3-1952, doe ik U hierbij toekomen een afschrift van een verslag over de op 1 Maart jl. te Enschede gehouden Districts-Conferentie van de C.P.N., opgemaakt door een lid van het N.V.V., dat kans heeft gezien deze conferentie bij te wonen, door met een groep deelnemers tegelijk naar binnen te komen.

Bedoelde persoon zou dit geheel op eigen initiatief hebben gedaan. Hij heeft het verslag in handen van het plaatselijk bestuur van de A.B.T.K. "De Eendracht" gesteld.

Het aantal deelnemers aan de conferentie is door deze rapporteur te hoog geschat, terwijl hij zich heeft beperkt tot het vermelden van de rede van de algemeen-secretaris P.GNIRREP.

w.

AFSCHRIFT

Verslag van de Districtsvergadering afd. Twente van de CPN op 1-3-52 te Enschede-

Als eerste en voornaamste spreker voor deze vergadering van ca. 100 mensen, wa. 7 vrouwen trad op partijgenoot GNIRREP, commandant district Twente der CPN.

Het begin van zijn rede was, zoals gebruikelijk een aanklacht tegen de diverse regeringen Drees, die volgens spreker, het arme Nederland rechtstreeks in handen van de Kapitalisten van Wallstreet dreven. Dat de gevolgen niet uit bleven bleek wel uit het feit, dat ons land nu wel ongeveer 250.000 werklozen telde. Desondanks was echter de scholenbouw stopgezet, hoewel de scholen overbevolkt waren.

Ook de aanleg van nieuwe wegen had de aandacht van spreker. Deze aanleg had alleen plaats, wanneer de kapitalisten (d.w.z. de fabrikanten) er van profiteerden.

Na dit algemene gedeelte kwam spreker meer op het terrein van partij en vakbeweging zelf.

Allereerst werd vastgesteld de mogelijkheid van massaverzet van de arbeiders tegen het beleid van de huidige regering.

Als bewijs gold de staking van de DUW-arbeiders van Ootmarsum, die, hoewel tezamen met NVV-ers en CNV-ers gevoerd, toch in feite een gevolg was van de communistische activiteit.

Hierna ging spreker over, tot een onderwerp, dat vooral voor Twente van belang was, nl. de slapte in de textiel.

Na enkele schimpscheuten op de regering, die deze chaos had verwekt, bracht spreker de wanhoopsuitverkopen van de afgelopen maanden in herinnering, die het gevolg waren van een sterk-
verminderde koopkracht van de arbeiders massa.

Tevens noemde spreker de toenemende rationalisatie in de bedrijven, waardoor de arbeiders weer uitgebuit werden, als in vroeger tijd.

Over de vooruitzichten in de textiel was pgt.GNIRREP uitermate pessimistisch gestemd, evenals zijn hoofdbestuur, dat reeds in September van het vorige jaar deze werkloosheid had zien aankomen, terwijl de kapitalistische organisaties nog de slaap des gerusten sliepen.

Het nu volgende gedeelte van de rede betrof in het bijzonder de activiteit van de partij en aangesloten organisaties, ten-einde van de heersende toestand op economisch en politiek terrein een zo goed mogelijk gebruik te maken.

Vooropgesteld werd, dat de resultaten, die door de partij behaald waren, in geen verhouding stonden tot de mogelijkheden. Als voornaamste oorzaak van dit falen noemde commandant Gnirrep het gebrek aan initiatief van de partijgenoten, die teveel werken in eigen kleine kring. Met nadruk riep spreker uit: "Het komt er op aan, dat de CPN de leiding heeft bij het verzet dat momenteel groeiende is."

Als een zeer belangrijk punt noemde spreker het "werken" der partijgenoten in de bonafide vakorganisaties en bovendien noemde hij de grote propagandistische waarde van "De Waarheid" Vervolgens werden de resultaten besproken van de verschillende opgezette acties zoals :

Handtekeningactie voor de vrede
Tegen de herbewapening van Duitsland.
Tegen vrijlating oorlogsmisdadigers.
Voor verbetering riolering, wegenbouw
(actie a.d.Broekheurnerweg)
In strijd brengen van de werklozen
voor werk.

Ook in Enschede actie. Opgemerkt werd, dat NVV-er in het werklozencomité zat en artikeltje schreef in het werklozenkrantje.

"Deze toenemende werkloosheid werkt ontmaskerend op de huidige regering;" aldus riep GNIRREP uit, terwijl hij eraan toe voegde, dat vooral de oorlogsophitser en superfascist Romme nu aan de kaak werd gesteld.

Reeds in September 1951 werd door het CPN- hoofdbestuur aan de verschillende afdelingen bericht, dat de mogelijkheid tot samenwerking met de andere partijen steeds gunstiger aspecten bood.

"Naar onze stem wordt geluisterd" riep kameraad GNIRREP uit en bewees het door te vertellen van de grote interesse die de arbeiders tonen bij het uitreiken van propaganda-lectuur aan de poorten van de fabrieken.

Hierna opnieuw de woorden dat de EVC en de afd. der partij in gebreke bleven. Opnieuw dus een beschuldiging van de partijgenoten, want, volgens spreker lag de schuld alleen bij de communisten zelf.

"Zoek meer contact met de P.v.d.A.mensen en NVV-ers en discusseer met hen en vooral ook: Bezoek afgetreden bestuursleden en gemeenteraadsleden van deze organisaties en tracht hen te overtuigen, dat onze richtlijnen de juiste zijn, want juist nu, in deze tijd, heerst er grote twijfel bij het gros der leden der vijandige organisaties". Vandaar bijv., dat de Jonge Kerk, een prot.chr. eugdorganisatie om discussie vraagt met de CPN.

"Dit zegt genoeg, nietwaar?" aldus GNIRREP, "vele andersdenkenden luisteren naar de CPN. Zij hopen hier de oplossing te vinden voor de huidige moeilijkheden"

Breng de arbeiders in Nationaal verzet en zorg dat de kern vormen, maar onder leiding van de CPN.

Met zekerheid kan gezegd worden, dat een oorlog voorkomen kan worden, wanneer hier samengewerkt wordt met de landen van het anti-oorlogblok.

Hierna wederom de opmerking, dat de slechte vorderingen der partijman de onnadenkendheid der leden te wijten was. In April zal een streekconferentie worden gehouden in Twente. Voortdurend moet gevochten worden voor de uitbreiding van onze beweging. Wel is het bezoek aan onze vergaderingen en scholingswerk gestegen.

Wat betreft de a.s. verkiezingen het volgende:

"Wij treden de verkiezingen met vertrouwen tegemoet in samenwerking met de partijlozen," riep Gnirrip uit.

"Onze actie voor soldijverhoging zal het aanzien der Partij vergroten.

Bovendien zal het plan om de "Nederlandse" marine op te heffen en in het Atlantisch grootverband op te nemen een anti-Amerikaanse stemming kweken, waarvan wij de vruchten zullen plukken.

Vervolgens sprak GNirrep: "Doe een beroep bij de soldaten en officieren op de oude leuzen, die hen nog vertrouwd in de oren klinken, om ze te winnen voor onze idealen, alhoewel wij van onze kant die leuzen als volkomen onjuist beschouwen"

"De kracht van onze beweging schuilt in de verbinding met de massa".

Met deze woorden besloot commandant GNIRREP zijn rede.

Wat de volgende sprekers betreft, zij behandelden of financiële verslagen of herhaalden wat GNIRREP had gezegd.

VERBINDING NO. 50

3 Maart 1952

No. 4128

Enschede

Bijl.: 2

Betr.: Districtsconferentie
der C.P.N.

*Dit stuk mag niet worden vernenigvuldigd dan met
toestemming van het verantwoordelijk afd. hoofd.*

G E H E I M

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen een rapport
betreffende de dezerzijds verkregen gegevens over de
districts-conferentie van de C.P.N., gehouden op 1 Maart
jl. te Enschede, alsmede een opgave van personen die aan
de eerste zitting hebben deelgenomen.

B.T.O.

OP KAART
ACD/4B
DAI: 20/1/12
PAR: <i>RS</i>

6.151	6.151	6.151
05.14	05.41	01.12.2.21
- 5 MRT 1952		
ACD/132631		

6.151
06.31

No. 4128

Ond.: Districtsconferentie van de
C.P.N. in Twenthe

Uit betrouwbare bron werden de volgende, enigszins losse gegevens verkregen omtrent de op 1 en 2 Maart jl. gehouden Districtsconferentie van de CPN in Twenthe.

Het eerste gedeelte van deze conferentie werd op 1 Maart van 15.30 uur tot 19.00 uur te Enschede gehouden. Het tweede gedeelte vond plaats op 2 Maart te Hengelo.

Per afdeling waren plm. 5 à 6 leden afgevaardigd, terwijl bovendien een gering aantal partijlozen schriftelijk waren uitgenodigd.

De afgevaardigden waren daags te voren schriftelijk met plaats en tijdstip van samenkomst, alsmede de agenda in kennis gesteld. Deze mededelingen werden verzonden in blanco witte enveloppen, aan de achterzijde voorzien van het geschreven adres: Willemstraat 7 te Enschede, het partijgebouw van de CPN.

Blijkens de uitnodigingen aan de afgevaardigden werd deze districtsconferentie aangemerkt als een Verkiezingsconferentie.

De aan de afgevaardigden gezonden circulaires luidden:

" Verkiezingsconferentie 1 en 2 Maart 1952 .

Aan de Afgevaardigden.

Het hoofdpunt der komende D.Conferentie zal in het bijzonder gaan over het verkiezingsprogram van onze partij en over de vorming van een Nationaal Eenheidsfront.

De taak van deze brief is kameraden, de grote betekenis aan te duiden die de Waarheid in de strijd kan en moet vervullen.

Op de partijbestuurszitting van September jl. zette Pgt. P. de Groot uiteen, dat de twee voornaamste zaken van onze partij bestaan uit de strijd voor onze Nationale zelfstandigheid.

Pgt. Verhey gaf in de volgende punten de taak van de krant nauwkeurig aan.

De eisen formuleren waarvoor gestreden dient te worden, massa colportage met de betreffende krant.

Vrij amuseren in de buurt of in het bedrijf waarvoor een bepaald artikel handeld .

Op deze manier ligt onze krant onder de massa, de grondslag waarop de partij commissies kan vormen, die de massa aanvoeren.

Enige tijd geleden schreef onze krant een artikel over de zeer slechte woningen aan de Prins Bernhardstraat te Almelo. Met deze krant werd hier gecolporteed, waarna door de bewoners een commissie werd gevormd. In de tot nu toe gevoerde actie zeven nieuwe aboneés.

Er wordt ondertussen door het comité uit de Prins Bernhardstraat contact opgenomen met de bewoners uit de Javastraat, waar eveneens de huizen ernstig verwaarloosd staan. Hierdoor zal de actie verbreed worden en aan kracht winnen. Zo kan de krant ertoe medewerken de eenheid van de arbeidersklasse te verwezelijken en het Nat. Eenheidsfront mee helpen tot stand komen.

Kameraden, voor jullie verdere informatie doen wij hierbij de stand omtrent de verkiezingstaak der afdelingen voor onze krant. Hieruit blijkt, dat we onze colportagetaak goed vervullen.

Kom naar de conferentie met het vaste voornemen ook onze Waarheid ernstig te bediscussieren en vooral breng suggesties en voorstellen mee om ons werk voor de krant te versterken.

Zoals bekend, worden ook andersdenkenden en partijlozen toegelaten op de a.s. conferentie 1 en 2 Mrt '52.

De inleiding staat in het teken van de formering van het Nat. Eenheidsfront en de a.s. verkiezing der 2e Kamer. In de discussie zal het vooral gaan om positieve voorstellen, aanwijzingen en ervaringen in de strijd voor verwezelijking van het Eenheidsfront.

Bovendien voor broodnodige verkiezingscampagne. "

Van de te Enschede op 1 Maart gehouden vergadering werd het volgende bekend uit de hiervoren bedoelde, niet geheel ingewijde bron:

Bij de ingang controleerde een viertal personen, waaronder L.J.H.M. van TURNHOUT, de binnenkomenden, die allen hun partijboekje of, indien zij partijloos waren, hun speciale uitnodiging moesten tonen. Bijna iedere bezoeker toonde een partijboekje.

Een persoon, die blijkbaar geen uitnodiging kon tonen, werd in de zaal nagelopen door Van TURNHOUT, die hem vroeg of hij een uitnodiging had ontvangen. Nadat bedoelde persoon dit ontkende en zich bekend had gemaakt, zei Van TURNHOUT, dat hij bij "de dienst" zou informeren of betrokkene kon blijven. Hij vroeg M. KOOMEN, die zeide, dat het in orde was.

Aanwezig: plm. 50 personen (zaalcap. 100).

De voorzitter H.J. ALDENKAMP opende de bijeenkomst. Terwijl er nog enig geroezemoes in de zaal was, deelde hij met zijn onduidelijke stem de samenstelling van het presidium, de kandidaten- en de mandatencommissie mede. Van verkiezing was dus geen sprake. De voorgestelden werden zonder commentaar geaccepteerd en waren kennelijk reeds te voren op de hoogte met hun benoeming.

Het presidium bestond o.a. uit de volgende personen :

- ✓ H. J. ALDENKAMP,
- ✓ F. H. LIPPINKHOF,
- ✓ Pieter GNIRREP en
- ✓ A. van der VEER - van Buiten.

Voorts zat Frits Reuter uit Amsterdam bij het presidium aan tafel.

De mandaten commissie zou uit de volgende personen bestaan

- ✓ Chr. AGTERHUIS,
- ✓ H. LODE en
- BRUINENBERG, vermoedelijk wonende te Almelo of Hengelo.

Voor H. KOOPMAN uit Hengelo, die wegens ziekte afwezig was, werd een ander, niet bekend persoon benoemd.

De algemeen-secretaris P. GNIRREP hield een toespraak waarin hij o.m. zei, dat de afdelingen te weinig actief waren geweest en dat het districtsbestuur hier ook schuldig aan was.

- De volgende dag -

Handwritten notes:
V253
JOD
11/10/52

Handwritten notes:
Lid presentatie van
de conferentie
ok e.g. =
PD's

Handwritten notes:
Annotatie
ok e.g. =
PD's

De volgende dag zou in Hengelo een nieuw districts-bestuur worden gekozen.

Hij critiseerde in het bijzonder de afdeling Hengelo. De afdeling Almelo daarentegen werd ten voorbeeld gesteld, mede omdat in deze afdeling regelmatig buurtvergaderingen werden gehouden.

Het ledental van de partij was iets vermeerderd, terwijl het bezoek op de ledenvergaderingen ook iets beter was geworden.

Betreffende een actie over de soldij van de militairen zei GNIRREP, dat een dergelijke actie goed was. Sommigen waren van mening geweest, dat dit geen geschikt terrein was, doch z.i. zou hierdoor het contact met de militairen bevorderd worden. Hij beweerde, dat er reeds contact bestond met "een kapitein" en met "iemand van de marine".

Onder de werklozen van Enschede was een groeiend verzet waar te nemen. Terecht was de reactionnaire klik bang voor de werklozen.

"Indien men verneemt, dat iemand werkloos is, dan moet onmiddellijk getracht worden hem warm te maken voor onze zaak", zo zeide GNIRREP.

Vooraf onder de leden van de P.v.d.A. en het N.V.V. moest veelvuldig contact worden gezocht. De communisten moesten deze lieden niet afschrikken, doch hen tactisch aantrekken.

Dat er op bredere basis kon worden gewerkt, duidde hij aan met enige voorbeelden :

De N.H.Jeugd te Enschede was aan de Willemstraat (het partijgebouw van de CPN) geweest, om een debat te organiseren over de vredesbeweging en over de politiek; een Prot.Christelijk gemeenteraadslid te Goor had met een partijgenoot gesproken en was nu reeds zo ver, dat hij niets meer moest hebben van Amerika. Thans moest geprobeerd worden hem "uit te benen".

*functie
p06175*

A.v.d.VEER - Van Buiten sprak als afdelings secreesse van Hengelo over de situatie in haar woonplaats. Bij de vredes-actie had men aldaar 2500 handtekeningen verzameld.

De raadsleden hielden te weinig contact met hun partijgenoten. Zelfs het contact met het bestuur werd zeer verwaarloosd. Hierin diende verandering te komen.

Bij de vredesbeweging in Hengelo konden geen contacten worden gemaakt met andersdenkenden.

Getracht zou worden een advies-commissie te vormen. Voorts zou men proberen in Hengelo een werklozen-comité op te richten. Zij had daartoe reeds gesproken met ASSINK (of HASSINK).

W.P.GAME deelde mede, dat hij te Losser twee adressen had gekregen, waar hij partijlozen zou kunnen verzamelen voor een huisvergadering .

Hij had aan het districtsbestuur gerapporteerd, dat vanwege het Instituut S.W.G. geageerd werd tegen de CPN , doch het districtsbestuur had hierover niets meer van zich doen horen. Hij was door een R.K.hoofdonderwijzer, die een functie bekleedt bij S.W.G., uitgenodigd om eens van gedachten te wisselen. Hij zou zeer zeker gevolg geven aan dit verzoek. Voorts zou gewerkt worden onder de werklozen van Losser.

ALDENKAMP zei, dat men in Enschede bezig was een werklozen-comité te vormen. Een commissie van werklozen had reeds contact opgenomen met boeren van Glanerbrug over aldaar te verrichten werkzaamheden.

De straten en wegen waarlangs de transporten van fabrikanten passeren, waren in uitstekende condities doch de overige wegen voor de gewone man waren er zeer slecht aan toe. Hier was dus een aangrijpingspunt voor de actie van de werklozen.

*PD.
133/5.*

R. MEULENBROEK- KLIJNSMA, de secr. esse van de afdeling Overdinkel, ook wel "de partijvrouw van Willem GAME" genoemd, gaf een kort verslag over de verkiezingsactie. Aan de opgedragen taak was door de afdeling Overdinkel tot dusver voor 100 % voldaan. Deze afdeling stond bovendien niet in de schuld bij het partijbestuur. Evenals elders had men in Overdinkel een tekort aan werkers, vooral bij de actie voor de krant.

J. SCHURINK hield een korte toespraak. De gegevens hiervoor putte hij uit enige papieren, die hem door GNIBREP waren overhandigd.

Hij zeide, dat de EVC in Enschede stil stond. "Waar stilstand is, is achteruitgang", had Paul de Groot gezegd. In feite ging de EVC dus achteruit.

De afdeling Almelo van het A.N.J.V. presteerde onvoldoende. De afdelings-secretaris ABBINK was blijkbaar niet geschikt voor zijn taak.

Het A.N.J.V. te Enschede was een van de meest actieve afdelingen in den lande. Volgens SCHURINK kon er door hen, jonge communisten, nog veel meer werk worden verzet. Hij zou ervoor zorgen, dat Enschede ook een van de grootste afdelingen in Nederland zou worden. Z.i. werd de jeugd onvoldoende door de partij gesteund.

De penningm. esse van het A.N.J.V. in Almelo had geklaagd, dat zij over te weinig financiën beschikte, zodat zelfs de districtsconferenties niet konden worden bijgewoond.

In Hengelo was pas een afdeling van het A.N.J.V. opgericht.

In Overdinkel waren acht personen bereid gevonden een afdeling van het A.N.J.V. op te richten. De partijgenoten werden opgewekt de jeugd aldaar te stimuleren.

Men zou ook proberen in Vroomshoop een afdeling van het A.N.J.V. op te richten.

- - - -

De afgevaardigden werden als volgt schriftelijk ingelicht over de te voeren verkiezingscampagne:

" Afdeling Enschede.

Werkplan Verkiezingsbijeenkomsten 1952-

Het prop. bureau stelt voor om in de komende verkiezingscampagne als minimum de volgende bijeenkomsten te organiseren.

- Wij onderscheiden -

*van af hier
Afdeling b.l.v.
M. v.d. Meulen
van 133/5*

Wij onderscheiden in dit plan de volgende soorten van vergaderingen:

- A. Huiskamerbijeenkomsten
- B. Filmavonden
- C. Vergaderingen met verkiezingscabaret C.P.N.
- D. 30 min. openluchtmeetings met geluidswagen in buurten en dorpen.
- E. Centrale verkiezingsappèls op 23 en 24 Juni.
- F. Geluidswagentochten bij de bedrijven.

-o-o-o-o-o-

Schema voor afdeling Enschede

- 15 Huiskamerbijeenkomsten in Mei
- 1 verkiezingscabaretavond op 19 April
- 6 openluchtmeetings op 2 x 10 Juni, 2 x 18 Juni en 2 x 19 Juni.
- 1 centrale filmavond voor Enschede op 23 April
- 1 centraal verkiezingsappèl op 24 Juni

-o-o-o-o-o-

Openlucht-meetings

Vanaf 1 Juni zullen in alle belangrijke plaatsen openlucht-meetings worden gehouden.

In de grote plaatsen per buurt, eventueel per afdeling. Alle openlucht-meetings vinden plaats met behulp van geluidswagens. Er zal naar gestreefd worden om reeds in de middag met de wagen aanwezig te zijn om in het middaguur aan de bedrijven en tussen 5 en 6 uur korte speeches te houden.

De openlucht-meetings worden voorbereid:

- 1. in de Waarheid
- 2. manifestje (centraal vervaardigd met opdruk). Dit manifestje wordt op de dag voorafgaande aan de meeting verspreid.
- 3. Waar mogelijk is en toegestaan met behulp van de geluidswagen tocht door de betreffende buurt op dorpsmiddags, en een uur van de aanvang omgeroepen.
- 4. In bedrijfskranten

Op alle meetings wordt 20 à 30 minuten gesproken. Afdelingen worden opgewekt om tijdens de meetings met brochures "Waarheid" enz. te werken.

Vanaf 1 Juni tot 24 Juni kan langer of korter landelijke spreker worden ingezet.

Enkele plaatsen die wel film- of cabaretavond krijgen en natuurlijk met manifesten enderg. worden bewerkt zullen geen geluidswagentocht krijgen. Dit zijn plaatsen, waar in de vorige verkiezingen zeer weinig stemmen kwamen. Neede 113 Nijverdal 98, Denekamp 38, Haaksbergen 45 enz. Slechts als we de geluidswagen voor 1 Juni inzetten zullen ook deze plaatsen kunnen worden bezocht. Overwogen moet worden of dit financieel mogelijk is.

Verkiezingsappèls

In 7 belangrijke plaatsen worden V.K.appèls gehouden in de openlucht en wel in Losser-Overdinkel, Glanerbrug, Goor, Borne op Maandag 23 Juni. Enschede, Almelo en Hengelo op Dinsdag 24 Juni.

Het hangt van de beschikbare sprekers af of eventueel alle centrale meetings op Dinsdag 24 Juni kunnen worden gehouden. Wanneer mogelijk landelijke sprekers.

Daar slechts op één plaats de geluidswagen dienst kan doen zullen dus in de overige plaatsen versterkers moeten worden gehuurd.

Voorbereiding.

1. In de V.K.die de laatste week voor de verkiezingen in het district zal worden verspreid (uiterlijk 21 Juni)
2. In de "Waarheid"
3. Op de in de laatste week gehouden buurt openluchtmeetings.
4. In de bedrijfskranten.

1 Mei vieringen

In Enschede, Almelo, Hengelo, Overdinkel, Goor, Glanerbrug, (alleen kinderfeest 's avonds naar Enschede) zullen 1 Mei betogingen worden gehouden. Enschede en Almelo met straat demonstraties.

Voor de bekostiging zal zoals elk jaar ook dit maal een plaatselijke lijstenactie worden gevoerd i.h.b.voor de kinderfeesten.

Toelichting op werkplan Verkiezingsbijeenkomsten 1952.

Huiskamer bijeenkomsten.

Deze zullen allen in de maand Mei plaats vinden, hierbij uitgaande van de gedachte dat vanaf 1 Juni tot 24 Juni alle krachten gelegd moeten worden op de openluchtbijeenkomsten met geluidswagen, verspreiden van manifesten, colportage-tochten enz., terwijl in April de meeste kracht nog op het binnenhalen van het nodige geld moet worden gegooid. Deze huiskamer bijeenkomsten kunnen naast het uiteenzetten van onze opvattingen aan andersdenkenden ook benut worden tot het activeren van partijloze sympathiserenden. De bijeenkomsten worden ingeleid door afd. en districtsbestuurders.

Filmavonden.

We zijn hier gebonden aan de periode dat de filmdienst in ons district is (22/4 tot 2/5). Voor het eerst zal getracht worden in een aantal plaatsen waar geen partijafdeling is : Neede, Vroomshoop, Gramsbergen en Boekelo een filmavond te houden, terwijl ditmaal ook de plaatsen Borne en Nijverdalen waar zeer zwakke partijafdelingen zijn, worden ingelast in het filmtournee. Op alle bijeenkomsten wordt 15 à 20 minuten gesproken.

- V.K.Cabaretavonden-

V.K. Cabaretavond.

Niet minder dan 20 keer zal het V.K.Cabaret optreden. Het cabaret is samengesteld uit het A.N.J.V. Enschede waaraan eventueel krachten uit andere A.N.J.V. afdelingen toegevoegd.

Het programma bestaat uit :
Balletgroep "Dynamia", 3 dansen, Muziekgroep, "Vrolijke trekkers" gitaren met zang w.o. speciale verkiezingsliedjes. Een tongelgroep A.N.J.V. Enschede met korte schetsjes inhoud afgestemd op de verkiezingen . Satyrische stukjes. Programma duurt ongeveer een uur.

Op al deze bijeenkomsten een spreker 30-45 minuten . De cabaretavonden zijn allen op Zaterdag en Zondag wat de plaatsen buiten Enschede betreft. Overwogen moet worden een speciaal folder te maken(eventueel met foto's cabaret), waarin tevens een propagandistisch woord voor de verkiezingen. Naast de kaartverkoop die enkele weken van tevoren moet worden ingezet kan de cabaretgroep zelf (16 personen) in de div.plaatsen op de middag van de dag dat zij optreden het folder verspreiden.

Folders zowel als kaarten worden centraal gedrukt, evenals affiche voorzien van opdruk of strook voor betr. voorstelling.

Verdere publicaties in "de Waarheid" eventueel plaatsing advertentie in een plaatselijk krant.

Voor de plaatsen waar geen partij-afdelingen zijn is de dichtstbijzijnde partijafdeling verantwoordelijk gesteld voor het voorbereiden van deze cabaretavonden evenals eventuele filmavond, verspreiding manifesten, plakken schilderen enz. waar mogelijk is natuurlijk in samenwerken met de plaatselijke contacten."

De afgevaardigden op deze districts-conferentie ontvingen ieder een formulier met de volgende inhoud :

DISTRICTSCONFERENCE C.P.N. "TWENTE"

1 en 2 Maart 1952.

Uitsluitend voor afgevaardigden.

Naam afgevaardigde

Man/Vrouw (doorstrepen wat niet van toepassing is)

Leeftijd Sedert wanneer lid van de partij

Vakbond Werkzaam bij

Functies

lid van welke andere organisatie of verenigingen ?

. Kerkgenootschap

Indien werkeloos sinds wanneer

Op de Zaterdagzitting voor het einde inleveren bij W.Kamp.

Bylage

GEHEIM

Behoort bij rapport no.4128 dd. 3-3-1952

Moet ten rechte zijn
Leunye- (Schuilis)
Hendrick. Gerwig
(2-8-24)
zie 1432/5/9735608

Personen, die hebben deelgenomen aan de Districts-conferentie te Enschede op 1 Maart 1952.
Voor zover niet anders vermeld, allen woonachtig te Enschede.

OK. Og
in pD's
van behouden
vermelden:
Deelname aan
dese conferentie.
Alleen inkeer met
heer voor metake
werd aangegeven. OK

- X| ACHTERHUIS, Christiaan, 30-1-98, pag.2
- X| ALDENKAMP, Hendrik Jan, 10-1-95, pag.2
- X| BRUNING, Jacob, 26-7-14
- X| BRUNING-VanDIELEN, Johanna Grada, 22-2-15
- X| GAME, Wilhelmus Petrus, 26-2-03, wonende te Losser, pag.3
- X| GNIRREP, Pieter, 14-5-18, pag.2
- X| HUISKES-HAMPSEN, Gesina Lena, 5-5-14
- X| JONG de- SCHUILING, Antonia, 10-9-22
- X| KAMP, Willem, 1-6-24, wonende te Hengelo, pag.7
- X| KOOMEN, Martinus, 9-8-22, pag.2
- X| KOOPMAN, Hendrik, 23-3-88, wonende te Hengelo, door distr-
best.voorgesteld als lid mandaten-commissie, we-
gens ziekte afwezig, pag.2
- X| KRAKE, Evert, 24-3-12 te Zwolle, arbeider, won.Koningstr.16
te Enschede, staatloos, werd voor de oorlog door
politie Zwolle als communist aangemerkt.
- X| LIPPINKHOF, Frederik Harmen, 17-1-18
- X| LODE, Hendrik, 17-12-13, pag.2
- X| MEULENBROEK-KLIJNSMA, Roelofje, 24-1-07, wonende te Losser
pag.4.
- X| MEIJER, Joseph Heinrich, 26-3-17, lid CPN en EVC
- X| MOLEN van der, Geertje, 20-3-19 *wonende te Enschede*
- X| PIETERS, Rijnier, 9-5-31, toonde bij entree partijboekje der
CPN.
- X| REUTER, Johannes Frans, 19-2-12, won.te Amsterdam, pag.2
- X| SCHURINK, Jan, 14-1-31, pag.4
- X| SNUVERINK, Johannes Antonius Alphonsus, 14-2-13
- X| TURNHOUT van, Lambertus J.H.M., 25-6-18, pag.2
- X| VEER van der - BUITEN van, Aafje, 12-8-96 wonende te Hen-
gelo, pag. 2
- X| WISSINK, Willem, 19-9-05, lid CPN
- X| WCOLDRIK-AMELINK, Johanna Geertruida, 18-5-04.

L

Hengelo(0)

No. I.D. 181/52.

Onderwerp: Vergadering van het
District Twente van de C.P.N.

Datum: 5 Maart 1952.

6.151	6.151	6.151
01.12.2	01.12.2	01.12.3
- 7 MRT 1952		
ACD 132032		
Maart 1952.		

Eigen bericht.*schijf is vernieuwd*

Ik heb de eer U het volgende te berichten:

Op Zondag 2 Maart 1952 werd door het District Twente van de C.P.N. een vergadering gehouden in de grote zaal van de lunchroom "COSA", gelegen aan de Markt No. 2 te Hengelo(0).

De vergadering begon des morgens te 9.00 uur en eindigde te ruim 17.00 uur. Van 13.00 uur tot 14.00 uur werd er gepauzeerd.

Er was geen enkele gelegenheid aanwezig tot het af-luisteren van deze vergadering, zodat het onmogelijk is U een verslag te geven van hetgeen er besproken werd. Tot op heden is er ook in het geheel nog niets uitgelekt van hetgeen besproken is.

Wel werd door ons op onopvallende wijze gecontroleerd hoeveel personen die vergadering bezochten en welke leden van de afdeling Hengelo(0) aan de vergadering deelnamen.

In totaal namen aan de vergadering deel 61 personen, waarvan 47 mannen en 14 vrouwen.

Van de afdeling Hengelo(0) werd de vergadering bezocht door 6 personen, waarvan mij er 5 bekend zijn $n^{\frac{1}{2}}l^{\frac{1}{2}}$:

- W. P.*
- X) Albertus van NAARDEN, geboren te Hilversum 2 Juni 1902, wonende te Hengelo(0), Enschedesestraat 202;
 - X) Hendrik STRUIWIGH, geboren te Groningen 21 October 1898, wonende te Hengelo(0), Deurningerstraat 49P;
 - X) Arend Jan BARTELINK, geboren te Hengelo(0) 5 Januari 1902, wonende te Hengelo(0), Madoerastraat 43;
 - X) Johanna Hendrika MULLER, geboren te Hengelo(0) 20 Maart 1904, echtgenote van A.J. Bartelink wonende te Hengelo(0), Madoerastraat 43 en
 - X) Aafje van BUITEN, geboren te Ooststellingwerf 12 Juni 1896, echtgenote van K. van der Veer, wonende te Hengelo(0), Oude Grensweg No. 81, zij is politiek secretaresse van de afdeling Hengelo(0).

E I N D E

Op 5 Maart 1952 toegezonden aan het
Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGE.

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4312

Betr.: KADERVERGADERING CPN TE ENSCHEDE.

Typ. D.

6.151
05101
- 7 MRT 1952

ACD/132804

Schubblad is verwijderd

Op Zaterdag 9 Februari 1952 werd in het gebouw van De Waarheid, Willemstraat te Enschede, door de C.P.N. een kadervergadering gehouden.

Tot de deelnemers aan deze vergadering behoorden o.a.:

- Lammert Timmerije, Bornsestraat te Almelo.
- Jan van der Veen, Esstraat 35 te Almelo.
- * Tinus Remmels, Tuinstraat te Almelo.
- * F. Hartman, Boschstraat te Almelo.
- N. de Jong, Platanenstraat te Almelo.
- Mevr. Moelard-Uitslag, Doelenstraat 21 te Almelo.
- Game, wonende te Overdinkel.
- W. Veenvliet, Gronause Voetpad 1, Enschede. (hoofdbestuurder A.T.E.K. - E.V.C.)

KB. 7 Maart 1952

GEEN ACTIE zonder overleg met K.B.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (Slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A T G E D R A N

CO 133627
 Ob 244
 Overruil

244 Overruil
 als in de k. d. g. v. p. d. s. v.
 behalve op name: ...
 best. ... O.P.V. ...
 ...
 ...

[Handwritten mark]

92033. 2074

Afd./Sect. 133627 Dat. 20/3 '52 Per. *[Signature]*

Achtervolgens aan:
 Kew t.k.
 B t.l.
 S t.k.

Overruil 29/4 '52

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw voor }
 Afd. afdoening } B H. ACD, namens deze
 Dat: 10/3 '52

ACD/4B Dat. 10/3 '52 Par. *[Signature]*

Afd	Sectie	BEHANDELING	Afz/Par	Dat.
Kew	B III	10/3 '52	<i>[Signature]</i>	10/3 '52
B	B III	10/3 '52 g. 26.3.52	SB	20.3.52
<i>[Signature]</i>	B III	...	<i>[Signature]</i>	8/4
		Wil namen ... by is PR Namen komen niet van by Hos	<i>[Signature]</i>	10/4 '52 2/4

RAPPORT VAN KB

Voor HB

No. 4459

Betr.: AFD. HENGELO (0) DER C.P.N.

Typ.: B.

OP KAART
ACD/138
DAT: 14/3/52
PAR: 2

6.151
07.122.3
14 MRT 1952
ACD/138/27

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat op 25-2-1952 ten huize van Albertus VAN NAARDEN, wonende Enschede-
sestraat 202 te Hengelo (0) door enkele communisten werd ver-
gaderd.

Het vermoeden bestaat, dat het een bestuurs-
vergadering der afd. Hengelo (0) der C.P.N. was.

Aanwezig waren:

- F.P.D.*
u-6
beholdt
18884
- x/ Aafje VAN BUITEN, geboren te Ooststellingwerf 12 Juni 1896, echtgenote van K. VAN DER VEER, wonende te Hengelo (0), Oude Grensweg No. 31. Zij is politiek-secretaresse van de afdeling C.P.N. te Hengelo (0); ✓
 - x/ Herman Johan ASSINK, geboren te Hengelo (0) 8 December 1889, wonende te Hengelo (0), Lijsterweg 46. Hij is penningmeester van de afdeling C.P.N. te Hengelo (0); ✓
 - x/ Arend Jan BARTELINK, geboren te Hengelo (0), 5 Januari 1902, wonende te Hengelo (0), Madoerastraat 43; ✓
 - x/ Willem KAMP, geboren te Groningen 1 Juni 1924, wonende te Hengelo (0), Heideweg 38; ✓
 - W.K.M.* x/ Henderika TEN VEEN, geboren te Steenwijk 19 Mei 1927, wonende te Hengelo (0), Heideweg 38, zij is de echtgenote van KAMP; ✓
 - x/ Hendrik KOEZEN, geboren te Olst 9 Januari 1902, wonende te Hengelo (0), Parallelweg 33 107. ✓

KB, 14 Maart 1952. ✓

GEEN ACTIE zonder overleg met K.B.

Co 141136

1 Juliml952

n.a.v. rapport van Hengeli 141136 Co 141136

↳ Ministerie PV 003

B 141136 IIIg/h 7

een

Rede van Paul de Groot

D I E N S T G E H E I M

Hiermede heb ik de eer Uwer Excellentie op bijlage dezes aan te bieden een nagenoeg woordelijk verslag van een verkiezingsrede van de algemeen-secretaris van de Communistische Partij van Nederland, Paul de GROOT, door hem gehouden in een openlucht meeting van voornoemde partij op 5-6-1952 te Hengelo (O).

Het is niet mogelijk zich uit de weekoverzichten, welke een samenvatting geven van de belangrijkste uitspraken op de diverse C.P.N.-bijeenkomsten, een juist idee te vormen van de wijze waarop het publiek door de C.P.N.-sprekers wordt toegesproken en voorgelicht.

Teneinde U daarvan een voorbeeld te geven, heb ik het nuttig geacht U het hierbij gevoegde verslag te doen toekomen. De toezending er van vindt derhalve niet plaats op grond van de belangrijkheid der door de Groot bij deze gelegenheid gedane uitspraken.

HET HOOFD VAN DE DIENST

S. W. 27/6.

30/6

Mr. H. W. Feijderhof

Aan Zijne Excellentie
de Vice Minister President
Minister zonder Portefeuille
Ministerie van Binnenlandse Zaken
te 's-Gravenhage.

Zijne Excellentie
de Minister President
Plein 1813 no. 4
te
's-Gravenhage.

30 JUNI 1952

B 141136
III
een

UITGEBOEKT

Rede Paul de Groot

DIENSTGEHEIM

Hiermede heb ik de eer U op bijlage dezes aan te bieden een nagenoeg woordelijk verslag van een verkiezingerede van de algemeen secretaris van de Communistische Partij van Nederland, Paul de GROOT, door hem gehouden in een openlucht zitting van voornoemde partij op 5-6-1952 te Hengelo (O).

Het is niet mogelijk zich uit de weeskoverzichten, welke een samenvatting geven van de belangrijkste uitlatingen op de diverse C.P.N.-bijeenkomsten, een juist idee te vormen van de wijze waarop het publiek door de C.P.N.-sprekers wordt toegesproken en voorgelicht.

Teneinde U daarvan een voorbeeld te geven, heb ik het nuttig geacht U het hierbij gevoegde verslag te doen toekomen. De toezending er van vindt derhalve niet plaats op grond van de belangrjkheid der door de Groot bij deze gelegenheid gedane uitlatingen.

HET HOOPD VAN DE DIENST
naams deze:

ly 27/6.
K

J. G. Crabbendam

Aan de Heer
Commissaris der Koningin
in de provincie
Gröningen
Friesland
Dente
Overijssel
Gelderland
Utrecht
N. Holland
Z. Holland
Zeeland
N. Brabant
Limburg

FOTO
No. 6822

Rede van Paul de GROOT, gehouden te Hengelo(0) op 5-6-1952.

"Mannen, vrouwen en jeugd van Hengelo, kameraden, onze Lijst Zes van Communisten en Partijlozen treedt voor de eerste maal in de verkiezingscampagne in Hengelo op. Wij communisten staan wat de voorlichting betreft een heel stuk achter. De regeringspartijen hebben het gebruik van de meest moderne wijze van voorlichting aan het publiek. Zij maken gebruik van de radio. Iedere dag, iedere avond, wordt ge bekogeld met een voorlichting, met leugens en bedrog. Daartegenover staat, dat wij nog geen minuut voor de radio mogen spreken. Wij worden belasterd en bespot door velen, door Snip en Snap en door meer van die clowns. Wij hebben het simpele recht gekregen een openlucht meeting te houden. Wij hebben dat recht dan aangegrepen en in deze ongelijke strijd zullen wij proberen U duidelijk te maken hoe U geregerd wordt. Ik hoop dan dat U een open oog zal hebben voor onze partij; ik zal trachten U een betere mening te geven waarvoor Lijst Zes werkt.

Wij hebben in ons land te maken met verschillende problemen; die alle voor U te behandelen zou te veel tijd vergen en daarom wil ik mij beperken tot twee zeer voorname problemen, de werkloosheid en het woningvraagstuk.

Ten eerste dan de werkloosheid. Hier in Hengelo heerst, naar ik hoorde, zeer weinig werkloosheid. De oorzaak daarvan is, dat vooral in Hengelo zeer veel gewerkt wordt voor de oorlogsindustrie. Er zijn in Nederland op het ogenblik ongeveer 140.000 werklozen en steeds komen er nog meer bij. Minister Mansholt van de P.v.d.A. heeft nog voor zeer kort gezegd, dat in de komende winter gerekend moet worden op minstens 200.000 werklozen.

En zij die voor acht dagen geleden nog niet het spook van de werkloosheid voor ogen hadden, zien zich thans ook voor dat spook geplaatst. We zijn de crisis van de dertiger jaren nog lang niet vergeten. Nu staan we weer voor zo een crisis. Kameraden we moeten er goed aan denken, dat een crisis niet is een natuurramp of een straf van de hemel, neen elke crisis is een gevolg van het kapitalistische systeem, waar wij nog steeds onder gebukt gaan. Drees heeft in Amsterdam op Hemelvaartsdag, op de meeting van de P.v.d.A. de belofte gedaan, dat hij met alle ten dienste staande middelen de werkloosheid zal terugdringen. Wat zijn echter de daden van Drees in het verleden? Hij heeft de werkloosheid tot stand gebracht en nu wil hij met alle middelen dit tegen gaan. Hij heeft maar gejaagd naar meer productie. Maar wat bracht ons die opgevoerde productie; niets anders dan werkloosheid. Om de werkloosheid met alle middelen terug te dringen, daar is geld voor nodig. Wij communisten en partijlozen willen hem die middelen geven om de werkloosheid op te heffen. Waar zullen we dat geld vandaan halen. Er is maar een post op de Rijksbegroting waar het afgenomen kan worden, dat is van de een en twintig honderd miljoen voor bewapening en andere militaire uitgaven, die tezamen 36% van de gehele rijksbegroting uitmaken. Van andere posten kan niets afgenomen worden, die zijn toch al schrikel genoeg bedeed. Van sociale zaken, onderwijs en andere kan niets worden afgenomen. Alleen van de militaire uitgaven kan afgenomen worden. Wij stellen daarom de vraag aan Drees, het bedrag dat nodig is om de werkloosheid met alle middelen terug te dringen, van de oorlogsbegroting af te nemen. De werklozen en alle werkende mensen hebben het recht om daar een duidelijk antwoord op te horen.

Maar

Maar zij weten wel dat ze het daar niet vanaf kunnen nemen, want voor hen is de bewapening en de oorlogsproductie no.1. Daarom hebben zij loze beloften, beloften die zij niet kunnen nakomen; zij moeten voor de Amerikanen bewapenen.

Ik mag U herinneren aan de werklozenactie. Aan het werklozen congres in Den Haag voor enige weken terug. De werklozen wilden in een machtige demonstratie van de regering iets afdwingen. En wie van de regeringspartijen stond achter deze werklozen, niet één. Alleen de communistische partij gaf steun aan deze actie. Dus kameraden weest voorzichtig, denk niet te licht over de Drees-Regering, zeg niet die is zo slecht nog niet. En dan kameraden iets wat nog van zeer recente datum is, namelijk de premiereregeling voor de werkloosheid. Je hebt het zeker al wel gehoord, de regering komt weer met een compensatie. Dat wil dus zeggen, dat de premiereregeling zodanig zal worden, dat het gedeelte dat door de werknemer betaald moet worden, opgevangen wordt door een loonsverhoging. Maar daar staat tegenover, dat de werkgever de verhoogde kosten in verband met de premierverhoging weer mogen doorberekenen in de kosten van het product. Op deze wijze worden de arbeiders toch weer de dupe, want dan gaat alles weer duurder worden, kan er weer minder gekocht worden en wordt de werkloosheid weer groter. En dan kameraden, denkt nu niet dat als je per 1 Juli bijvoorbeeld een gulden loonsverhoging zou krijgen, dat je die dan met 1 Augustus nog zou hebben. Dan kan deze gulden allang weer verdwenen zijn door het opleggen van alle mogelijke boetestelsels en dergelijke waar de werkgevers tegenwoordig zo graag mee werken. Dit dan kameraden betreffende de werkloosheid.

Ik wil thans over gaan tot het andere probleem, een zo mogelijk nog groter sociaal probleem, namelijk het woningvraagstuk.

In ons land heerst een ontzettend woning tekort. Dit probleem moet op zeer korte termijn op een zo groot mogelijke schaal worden aangepakt. En wat zeggen nu Romme en Drees en hun partijgenoten, precies hetzelfde, maar van al hetgeen zij beloven komt bitter weinig terecht. Joris in't VELD, de minister van wederopbouw, belooft van alles, maar komt niets na. Maar nu hebben ze wat gevonden om een radicaal eind te maken aan dit probleem van de woningnood en dat is volgens hen, een drastische huurverhoging. Deze huurverhoging, zo redeneren zij; zal de ondernemers prikkelen op grote schaal nieuwe woningen te bouwen. Maar wij zeggen dit; het plan tot huurverhoging brengt ons nog dieper in de put. De arbeiders kunnen de hoge huren onmogelijk betalen en het gevolg daarvan is, nog meer samenwoning. Deze samenwoning is een groot sociaal kwaad, die moreel ons volk verpest. De huidige medici stelden nog zeer onlangs vast, dat vele kwalen en ziekten, die voorheen nimmer voorkwamen, als oorzaak hebben de samenwoning. Nee, wij veroordelen de huurverhoging, er is wel een andere weg.

Ten eerste, de groot kapitalisten en grote ondernemingen dwingen leningen te sluiten in het kader van een gedwongen geldlening ter oplossing van het woningvraagstuk. De kapitaalsmarkt in ons land is sterk genoeg, er wordt dividend genoeg uitbetaald. Verder nog zou op een grotere schaal over moeten worden gegaan tot het vorderen van woonruimte in grote herenhuizen en villa's.

Zo ziet ge kameraden, dat er nog middelen genoeg te vinden zijn, zo de ernstige wil daar aanwezig is om voor ons volk twee zo grote problemen op te heffen.

Wij, communisten streven en zullen er naar blijven streven, dat deze mogelijkheden zullen worden verwezenlijkt en uitgebreid.

En nu een internationaal probleem. Op het ogenblik is het zo kameraden, dat vele mensen zich afvragen waarom en op wie zou ik stemmen. Ik heb in 1948 gestemd, ik heb in 1949 gestemd en in 1950 en ondanks alle beloften, gedaan bij die verkiezingen, zijn het leven en de levensomstandigheden, steeds maar slechter geworden. Kameraden, velen onder ons zijn onverschillig geworden voor hetgeen in het wereldgebeuren plaats vindt. Nu, kameraden, dit is een grote fout, daarmee komen we er niet uit. Weet kameraden en geachte toehoorders, dat ons land een filiaal is geworden van Amerika en dat hebben we te danken aan de Marshall-hulp, waartegen wij onze stem steeds hebben verheven en van het begin af gezegd hebben, dat deze Marshall-hulp ons naar de afgrond zou voeren. En wat hebben we gezien, ondanks Marshall-hulp, verarming en werkloosheid. Kameraden, denkt aan het zo onlangs getekende vredesverdrag met Japan. Alle regeringspartijen in ons parlement waren er tegen, maar toch is het verdrag door onze regering getekend op last van Amerika. Denkt aan de handel met het Oosten. Gij hier in Twente, weet ge wel dat alleen al die orders die geplaatst zijn op de economische conferentie te Moskou voor de textielindustrie voor miljoenen gulden aan uitbreiding van de werkgelegenheid zou hebben gebracht. Maar nee, zegt de regering, een streep er door, weg met die orders, geen handel met het Oosten.

Dan het vraagstuk Indonesie, daarover alleen kan uren gesproken worden, en wie wil er nu weer dienen onder de beruchte Nazi-generaals. Onze regering heeft dit pact getekend zonder de goedkeuring van het volk en zonder de goedkeuring van het parlement, doch Amerika wilde dat het getekend werd, dus werd het getekend. En nu is het de Amerikanen nog niet genoeg. Nu blijkt, dat de getrouwe regeringspartijen van Drees nog niet genoeg aan de belangen van Amerika hebben voldaan en nu is de P.v.d.A. de Amerikanen ook nog te veel en moet die ook de regering uit. De Amerikanen hebben in België en in Engeland de Socialisten uit de regeringen verwijderd en nu is Nederland aan de beurt. Nu moet Romme aan het bewind en die zal dan een regering vormen. Er moeten nog meer kazernes, vliegtuigen, tanks en kanonnen komen, en daar zal Romme wel voor zorgen. Wat we verder van Romme te verwachten hebben, weten we nu wel.

Denk maar aan de Grondwetswijziging, die hij durfde voorstellen en waarin de vrijheden van ons volk als vrijheid van drukpers en vrijheid van organisatie vdkomen zouden worden beknot. Nu heeft Romme zijn zin nog niet kunnen krijgen, verschillende leden van de P.v.d.A. in het parlement durfden het niet aan om vlak voor de verkiezingen deze stap van Romme te steunen. Maar straks komt hij terug en pas dan op kameraden, want dan zal hij opnieuw de Grondwetsherziening naar voren brengen en wees er van verzekerd, dat wanneer wij hem daartoe geen halt toeroepen, hij zijn doel zal verwezenlijken en ons alle democratische vrijheden waar wij door de eeuwen heen zo trots op waren, zal ontnemen. Drees belooft altijd strijd te zullen voeren, maar hij doet niets. De weg om te verhinderen, dat het Romme-Fascisme aan het bewind komt, is de weg van het Italiaanse Volk, dat het Katholieke bewind een verpletterende nederlaag gaf bij de gemeenteraadverkiezingen in Italie.

Dat

Dat kwam door de eenheid van de democraten in Italië. In samenwerking met alle progressieve groepen, die het Katholisme verwerpen. Dat is ook onze weg om het Romme-Fascisme te verpletteren. Alle kameraden moeten in eenheid strijd voeren, dan is de verplettering van het Romme-Fascisme bewerkstelligd.

Ze zeggen, dat de Sovjet-Unie een gevaar is voor ons land. Ze beweren, dat de Sovjet-Unie ons land wil aanvallen. En dat ze ons naar Siberië willen sturen en ik weet al niet waar naar toe. Maar er is daaromtrent zoveel laster en leugen verspreid, dat het niet meer te volgen is. Maar wanneer het waar is, dat de Sovjet-Unie ons wil aanvallen, dan wil ik naar voren brengen, dat de Sovjet-Unie in de tweede wereldoorlog aan onze zijde streed tegen Hitler en zou die nu ons willen aanvallen. Zeven millioen Russen zijn gesneuveld om ons te verlossen van de Duitse dictator en ons onze vrijheden weer terug te geven.

Onlangs zei een Amerikaans generaal, dat wanneer het Europese leger in oorlog zou komen met Rusland, wij maar drie dagen stand zouden kunnen houden tegen de troepen van de Sovjet-Unie. Waarom doet de Sovjet-Unie deze driedaagse zegetocht dan niet? Het antwoord daarop is, ze willen het niet en hebben er geen belang bij, omdat in de Sovjet-Unie de arbeiders regeren.

Ze doen het niet, omdat ze in eigen land werken aan de opbouw van hun eigen land. Zulke dingen dragen veel meer bij voor de Vrede dan andere dingen. In de Sovjet-Unie wordt gewerkt aan een vredesproductie, daar wordt niet alles gedaan om een oorlogsproductie op te bouwen en daar gaat niet alles weg aan het militarisme.

Daardoor heeft de Sovjet-Unie het na de oorlog al vier maal kunnen presteren een behoorlijke verlaging van de prijzen der levensbehoeften door te voeren, in tegenstelling met hier in ons land waar alles veel en veel duurder geworden is en nog zal worden. In Rusland heerst geen kapitaal zoals hier in Nederland. In Rusland heerst Socialisme. De mensen die Rusland bezocht hebben, hebben er dan ook niets anders dan lof over en hebben met eigen ogen aanschouwd, dat daar gewerkt wordt voor de welvaart en het geluk van eigen volk. In Rusland is geen opbouw van legers en gebruik van atoomenergie voor vernietigingsdoeleinden. Daarentegen wordt in Amerika de atoomenergie geheel gebruikt voor het aanmaken van bommen en andere vernietigingswerktuigen. Daar wordt de fabricatie van atoomenergie strikt geheim gehouden. In de Sovjet-Unie daarentegen wordt de atoomenergie gebruikt voor de welvaart van het volk, tot het splijten van bergmassieven en het in cultuur brengen van landstreken, voorheen dorre woestijnen zo groot als Java. Als wij in het Westen zulks ook deden kon de atoom een zegen betekenen, nu is het een ramp. In Rusland was het gebruik en de fabricatie van atoom veel eerder bekend dan in Amerika. Hier in het Westen wordt steeds meer voor de oorlog gewerkt en steeds meer uitgegeven voor de bewapening. De bedreiging met agressie komt niet van Rusland maar van Amerika.

En ziet kameraden wat er in Frankrijk pas gebeurd is met Duclos, die nu gearresteerd is, en waarvoor de politie vijf dagen nodig had om een aanklacht te kunnen opstellen op grond waarvan hij gearresteerd zou kunnen worden. Duclos is gearresteerd met schending van de Franse Grondwet, die parlementsleden onschendbaarheid waarborgt. Na de arrestatie van Duclos moest de politie nog eerst huiszoeking gaan verrichten om te zien of er niet een stukje papier te vinden zou zijn waarop Duclos gevangen kon worden gezet.

Die arrestatie zou niet mogelijk zijn geweest als de Fransen zelf hadden kunnen besluiten. Die arrestatie is gebeurd op bevel van een buitenlandse mogendheid, door Ridgway, de man van de bacteriën-bommen in Korea. Dit is wel een bewijs, dat Amerika de agressor is.

Amerika, wat hebben wij daar van te verwachten. Ik zeg maar, zeg mij wie Uw vrienden zijn, dan zal ik zeggen wie gij bent. Wie zijn de vrienden van Amerika. Joego Slavië waar het Tito-Fascisme heerst. Turkye, het achterlijkste land van Europa. Franco-Spanje, waar andersdenkenden in de gevangnissen worden geworpen en dat is ons voorland wanneer Romme de baas wordt hier in Nederland.

We hebben er reeds een voorproefje van gehad, nog maar pas, in Venlo ten aanzien van een Protestantse Groep, de Jehova's Getuigen. Daar werd het de Jehova's Getuigen onmogelijk gemaakt een congres te houden. Wie deden dat, een troep opgeschoten lieden, aangezet door Romme. Wij, communisten, hebben eerbied voor iedere godsdienstige overtuiging. Waar wij tegen strijden is het Romme-Fascisme, niet dat wij het recht van Godsdienst willen aanvallen, maar jullie willen beschermen voor het grote gevaar, dat als Romme de baas wordt in Nederland, jullie gedwongen worden om katholiek te worden. Daarom is onze leuze, Nederland voor de Nederlanders en Amerika voor de Amerikanen en handen af van ons land.

Vrijheid van

Ik wil U nu nog een enkel woord zeggen over onze kandidaten op lijst zes. Als eerste wil ik U dan noemen, Mevrouw BLOKKER-de GROOT uit Deventer. Ja kameraden, bij ons is het niet zo, dat steeds maar weer dezelfde leden op de lijst voor kandidaatstelling geplaatst worden, neen, wij hebben ook plaatsen ingeruimd voor Partijlozen en daar is mevrouw Blokker-de Groot er een van. Deze vrouw is een groot vredesstrijdster, die door haar geweten midden in de strijd voor de vrede kwam te staan, voor wie geldt door te zetten tot de overwinning is bereikt. Ook in het verzet tegen de Duitsers heeft deze vrouw een voorname rol gespeeld. Zij heeft vele honderden het leven gered, waaronder zeker honderd joden-kinderen, die door haar verzorgd zijn. Deze vrouw is een van onze kandidaten.

Dan moet ik U nog een kandidaat noemen, een man, die door zijn principieel gedrag de bewondering van een groot deel van de wereld afdwong. Deze man, een jongen nog, is onze Piet van Staveren. Onze kameraad, die tot zeven jaar gevangenisstraf veroordeeld werd, omdat hij voor zijn geweten zijn plicht deed. Hij, die, omdat hij niet de wapens wilde opnemen tegen onze broeders in Indonesië, veroordeeld werd tot zeven jaren zware gevangenisstraf. Piet van Staveren, die geen oorlog wilde voeren tegen het Indonesische volk. Want al wordt er hier in Nederland nooit gesproken van oorlog tegen Indonesië, maar van politionele acties, het is toch zo, dat vele duizenden van onze jongens daar sneuvelden, dat vele Nederlandse gezinnen zijn ontwricht, en dat onnoemelijk veel leed is aangericht, niet alleen bij ons Nederlanders, maar ook bij het volk in Indonesië, waar eveneens duizenden het slachtoffer van deze oorlog geworden zijn. Wat deden wij daar in dat prachtige land, leed en ellende hebben wij er gebracht en waarom. Het is toch zo, dat onze strijdkrachten daar volkomen verslagen zijn door een handjevol guerillatroepen. Onze Piet van Staveren zag van het begin af dat het fout was te strijden tegen het Indonesisch volk en hij handelde daarnaar, door over te lopen naar onze bruine broeders in Indonesië. En voor dat feit, voor dat edel standpunt is Piet van Staveren veroordeeld tot zeven jaren gevangenisstraf.

Daarom hebben wij hem candidaat gesteld en hem een zodanige plaats op onze lijst gegeven, dat hij gekozen zal worden. Hij moet uit de gevangenis; dat onrecht om hem in de gevangenis te stoppen, dat ik geen veroordeling maar een misdadurft te noemen, moet ongedaan worden gemaakt. Wij hebben hem op onze lijst geplaatst om het Nederlandse volk de gelegenheid te geven te bewijzen, dat het met Piet van Staveren zijn standpunt eens is en om aan de Regering duidelijk te maken, dat Piet van Staveren niet een gevangenisboef is.

Wij, onze Partij, is de Partij die de toekomst voor zich heeft. Onze tegenstander mag denken, dat Washington achter hem staat, wij hebben echter aan onze zijde de Sovjet-Unie, die een leger heeft zoals Amerika of enig ander land op de been kan brengen. Een leger dat Hitler te pletter sloeg. Wij hebben China achter ons, aan onze zijde staat ook onze naaste buur Duitsland, het volk dat elf jaar door Hitler, met medewerking van Amerika geknot is en ons land heeft verwoest. In Duitsland willen ze nu een nieuwe Nazi Weermacht, maar er heerst daar groot verzet, acties worden gevoerd tegen de oprichting van een Nazi Weermacht en dat is voor ons een verheugend feit. Ondanks alle pogingen om een Nazi Weermacht te stichten gaan de ogen van de Duitsers open en voeren zij tezamen met de communisten in Duitsland de strijd tegen het plan van Amerikaanse overheersing.

Het zal niet lang meer duren dat onze Partij zal uitgroeien en dat wij het Nederlandse volk achter ons krijgen. Hoe langer hoe meer arbeiders, middenstanders en intellectuelen gaan de ogen open en zien hun belangen bij ons verzekerd. Wij hebben de toekomst, wat tot resultaat zal hebben, het Fascisme te verdrijven uit ons land. In dat teken wek ik U op om op 25 Juni a.s. Uw stem uit te brengen op nummer 1 van lijst zes voor Werk, Woningen en Welvaart.

Ik dank U voor Uw aandacht."